

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kaptajn Botved

København-Tokio gennem Luften.

KØBENHAVN—TOKIO—
KØBENHAVN
GENNEM LUFTEN

A. P. Bokund,

A. P. BOTVED

KØBENHAVN—TOKIO—
KØBENHAVN
GENNEM LUFTEN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL & NORDISK
FORLAG - KØBENHAVN - MCMXXVI

**COPYRIGHT 1926 BY GYLDENDALSKE
BOOGHANDEL NORDISK FORLAG - COPENHAGEN**

—
ANDET OPLAG
HERMED TRYKT I ALT I 8000 EKSEMPLARER

—
PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

TILEGNET

MIN HUSTRU

*som i Spænding og Uvished men aldrig
tabende Modet trofast ventede paa mig.*

FOR ORD

Da Kaptajn Botved forelagde Flyverkorpsset Planen for Togt~~s~~ tet til Østasien, udtalte han, at Tanken med Togtet var følgende:

1. at bringe en Hilsen hjemme fra til saa mange som muligt af de Danske, som Forholdene tvang til at leve fjernt fra deres Hjemstavn;
2. at »vise Flaget« og bringe Danmark i Erindring ikke blot i de Lande, der skulde gennemflyves, men overalt, hvor Togtet vilde blive omtalt i Pressen;
3. at godtgøre de danske Flyveres Eksistensberettigelse ved at vise vore Landsmænd herhjemme og ude, at vi kan magte større Opgaver end dem, vort hjemlige Flyverliv stiller os.

Derimod sagde Kaptajn Botved intet om, at det var Eventyrlyst, der drev ham og hans Kammerater ud i et Foretagende, der vilde anspænde deres Evner og Kræfter til det yderste. Men det behøvede han heller ikke at sige, det vidste vi i Forvejen.

Lad nu Beretningen om Færden selv tale til Læseren og vise, om Formaalet med Togtet blev naaet, og om Deltagerne i Færden fandt det Eventyr, de søgte.

København, i November 1926

J. P. KOCH
OBERST,
CHEF FOR FLYVERKORPSET

Det kunde synes naturligt at slutte en Rejsebeskrivelse med de Indtryk, ens eget Land gør paa en efter Hjemkomsten. Jeg vil nu begynde hermed. Det er nemlig de Indtryk, der staar friskest og som til Gengæld hurtigst igen vil forfladiges og forsvinde, og ud maa det, om jeg saa skal have det ud mellem Sidebenene. Jeg har nemlig gjort en Opdagelse, som vel ikke kan sidestilles med Columbus', men noget i den Retning er det nu alligevel. Jeg har opdaget et nyt og vidunderligt Land, beboet af et Folk, som vel er værd at komme lidt ind paa Livet — mit eget Land. —

Kender De ikke det. Man kan eje en eller anden Genstand, som man har gaaet og set paa daglig i en lille Menneskealder, d. v. s. set og set, nok med Øjnene, men tilegnet sig den har man ikke. Skulde man beskrive den uden netop at have den i Haanden, vilde det ikke lykkes. Saa en Dag kommer en Mand ind i ens Stue, ser sig lidt om og siger: »Hvad er det dog for en antik Vase, De har der. Lad mig se lidt nøjere til. Den er jo fra det 2. Dyng Dynasti.« »Død og Pine,« svarer man, »er den fra det 2. Dyng Dynasti? Ja, jeg synes nu ogsaa nok, at der altid har været et eller andet ved den Vase, som gjorde den værdifuld for mig, uden at jeg dog vidste, hvad det var, men nu ser jeg det ganske tydeligt. Om jeg vil sælge den? Nej, hvor kan De tro. Det er jo det bedste, jeg ejer!« Se, saadan er det gaaet mig. Der skulde den Impuls udefra, som en lang Rejse giver, for at jeg ret fik Øjet op for Værdien af vort eget. Efter Hjemkomsten er det faldet i min Lod at fare Landet rundt som en anden Sangerinde eller Cirkus — paa Foredragstourné, fra Nord til Syd, fra Vest til Øst, ja selv Bornholm slap ikke fri — ved Sommertid — senere, da Løvet falmede og faldt ned, — og nu, da det bløde, tyste, hvide Dække lægger sig over Mark og Skov. Det har været som at gaa paa Opdagerfærd. Gang paa Gang har mit Hjerte frydet

sig ved Opdagelsens Sødme og Fortryllelse, Gang paa Gang har jeg maattet spørge mig selv: »Hvor har du haft dine Øjne henne tidligere. Dog, jeg mener at have fundet Grunden. Jeg har nemlig faaet et Sammenligningsgrundlag, ikke saadan at forstaa, at jeg ikke har haft det før, men nu er det blevet fyldigt nok til en Dom, der overbeviser i hvert Fald mig selv. Vel har jeg tidligere rejst i det meste af Europa og efter Hjemkomsten blevet betaget af mit eget Land, men jeg har ikke kunnet afholde mig fra at tænke: Ja, men nu Tropernes Tilløkkelser, for ikke at tale om Østen. Vel, man bør se det altsammen for saa at komme hjem og falde paa Knæ for det naadige Forsyn, som lod en fødes i dette det bedste af alle Lande, ubetinget og uden noget som helst Forbehold i nogen som helst Henseende. Tro nu ikke, at jeg ikke kan sætte mig ind i, at Udlændinge, der kommer hertil som Turister, muligvis vil finde visse Mangler: Vi har ingen Bjerge. Naa ikke! Kør en diset Efteraarsmorgen ved Solopgang med det første Morgentog nordfra over Limfjordsbroen ved Aalborg og kig ud ad Vinduet mod Øst og se de baade storslaaede og skønne Bjerge, der rejser sig for Enden af Vandet og bag Byens Silhuet. Er det ikke Bjerge? Kun Bakker! De maa jo være blind, Mand. Se saa dog i det mindste bag ved det, De kalder Bakker ude i Horisonten, den staaiblaa, bakkede Kæde, hvor netop Solen farver Randen gyldenrød paa sin Vej bagom og opover. »Det er ikke Bjerge,« siger De, »kun Skyer.« Jeg vil gerne give Dem Ret, det er muligt, at det ikke er, hvad det giver sig ud for at være — for Dem, men for mig og mine er det anderledes. Vi har det altsammen omkring os og i os. Vort Land er en Del af os selv. Vi hører sammen som en Organisation. Her paa denne Jord er vi født, har gaaet vore første vaklende Skridt, har for første Gang, vel endnu ubevidst, sanset Jorden omkring os og Himlen over os, her kan vi gro og trives — som det passer og baader os bedst.

IDEEN, FORBEREDELSENE

Hvor mange Gange har jeg ikke, i Dagdrømme som i Natdrømme, forinden jeg blev Flyver, i Fantasiens Rige fløjet videnom. Saa faldt det i min Lod at naa mine varme Ønskers Maal at blive Flyver og gennem 8 dejlige Aar under skiftende Vilkaar hjemme og ude at føre Flyverens ubundne Liv.

Jeg tror, det skærper Fantasien og øger Længselen efter det ukendte, eller er det maaske kun Menneskeandens Natur, denne Higen mod, ja mod hvad — Stjernerne, siger Digteren. Vanskeligt er det at klare sig, hvad man egentlig stiler efter og hvorfor. Selvopholdelsesdriften kan ikke være Drivfjederen; den peger eller behøver i hvert Fald ikke at pege fremad; nej, det maa vel snarere være en Slags Nysgerrighed, forbundet med en vis Ærgerrighed, som giver den Uro i Blodet, der viser udad og fremad, og som danner Jordbunden, hvori Udlængselen vokser. Vi Danske har det maaske i Kødets baaret fra vore tidligste Forfædre, men hæmmes ofte af vore, i hvert Fald i vor Tid, fremtrædende Karakterejendommeligheder: en vis Ladhed og Ubeslutsomhed, parret med overdreven Selvkritik.

Ønsket om at udføre en Flyvning, der hævdede sig lidt over det almindelige, havde i hvert Fald været levende i mange Aar, og talrige er de Projekter, som er blevet udkastet, nogle af dem paa Forhaand dømt som kun Fantasifostre, andre med Levedygtighed, men dræbt som smaa af Mangel paa Næring: Penge.

Saa kom Impulsen, som sammen med visse gunstige Forhold sikrede Flyvningen til Øst-Asien. Morsomt nok var det den samme Mand, den franske Flyver, Kaptajn Pelletier d'Oisi, som jeg senere kom til at flyve om Kap med paa Hjemturen, der, ham selv uafvidende, gav Stødet til, at Planen modnedes. Han havde i 1924 fløjet fra Paris til Tokio og om

denne Flyvning skrevet en lille Bog. Den læste jeg en Vinteraften i Fjor, og efter Læsningen om dette Togt straalende som en Komet til at begynde med, senere hæmmet af Modgang, men aldrig kedeligt, lovede jeg mig selv, at nu skulde alle mine Kræfter og al min Energi sættes ind paa at faa gennemført noget lignende.

Jeg betroede mig Dagen efter til min Chef, Oberst Koch, og fik som altid lydhørt Øre og en Masse værdifulde Raad. — Jeg omtalte, at Impulsen til Turen fik jeg ved at læse Pelletier d'Oisi's Bog, og det er rigtigt, Impulsen til *den* Tur, men der kræves vist ikke mange Ord for at mine Læsere vil forstaa, hvad det betyder for en Samling unge Mennesker, for hvem Flyvning staar som et Kald, at have en Chef og Vejleder som Oberst Koch, hvis Personlighed og Livsværk i sig selv er en mægtig Spore til ikke alene at drømme om Eventyret, men ogsaa at udføre det. Sammen aftalte vi saa, hvordan Sagen skulde gribes an. Vi vandt Generalstabschefen, General Birke, for Sagen, og saa rullede Stenen.

Forsvarsminister Rasmussen gav Tilladelsen og Hs. Ekscellence, Etatsraad H. N. Andersen Tilsagn om værdifuld Støtte og tillige af sin eminente Verdenserfaring saadanne Raad, som førte Planen ind i det Spor, der tjente Formaalet bedst.

Ogsaa Institutioner som Meteorologisk Institut, Søkortarkivet m. fl. gav en Haand med i Arbejdet, en Støtte som vanskeligt kan værdsættes efter Fortjeneste.

Under Udførelsen af Flyvningen fik vi den allerstørste og beredvildeste Hjælp af alle Østasiatisk Kompagnis og Store Nordiske Telegrafsekselskabs mange Stationer paa Ruten, men ogsaa de mange Danske, som var bosat og havde deres Erhverv i Østen, ikke alene omfattede Flyvningen med Interesse, men lettede vor Vej med alle til deres Raadighed staaende Midler. At nævne Navne vil være ugørligt. Det vilde blive en Oprensning af praktisk talt alle dem, vi kom i Berøring med.

Endelig maa jeg ikke glemme den danske Presse. Havde den ikke vist den enestaaende eenstemmige Velvilje i sin Omtale af Flyvningen, dens Forberedelse, Udførelse og Slutning, vilde et af Hovedformaalene — at støtte Tilliden til dansk Flyvning — ikke kunne have være naaet.

Ogsaa Tiden kom os til Hjælp ved at lade os tjene saa meget paa Kronestigningen, som Turen var beregnet til at ville koste, eller skal

jeg være helt ærlig og sige, at Turen blev anslaaet til at koste saa meget, som vi paa Flyvevæsenets Budget havde tjent paa Kronestigningen. Det gør maaske en lille Forskel.

Efter talrige Overvejelser og Forhandlinger kom endelig Planen til at tage sig saadan ud: Formaal: at støtte Tilliden til dansk Flyvning og vise Flaget udadtil. Flyvningen skulde saa gaa over Konstantinopel, Lilleasien, Persien, Indien, Siam, Indokina, Kina til Japan og samme Vej tilbage igen.

Det sidste skulde forhindre Flyvningen i at blive et Plagiat af andre Flyvninger. Andre havde jo før os fløjet til Østen, men havde saa benyttet Jernbane og Skib til Hjemturen. Vi tænkte ogsaa paa i Stedet for at gaa til Japan at gaa til Kapstaden, som ikke var saa overrendt, men paa det Tidspunkt fandtes der ikke nok af Flyvepladser i det indre af Afrika. Helst var vi naturligvis gaaet Jordan rundt, men det vilde vi ikke magte økonomisk, idet det nemlig bliver meget kostbart at overskride Verdenshavene, naar det skal ske med rimelig Sikkerhed. Saa kræves der nemlig Udlæggelse af en Række Skibe m. m.

Tanken paa Nordpolen og det nordlige Ishav strejfedes kun flygtigt. Der oppe var der jo fuldt i Forvejen.

Hvad der er det mest interessante ved en saadan Tur: Forberedelserne, Udførelsen eller Hjemkomsten, er egentlig ikke let at afgøre. Hvor var egentlig det halve Aar, der gik med Forberedelserne, en indholdsrig Tid, fuld af Arbejde og Spænding. Hvor ofte syntes ikke det hele at skulle gaa i Staa, saa af den ene Grund, saa af den anden, og saa Glæden, naar Vanskelighederne blev overvundet. Vi snakkede To- og Tre flyvning indbyrdes, saa vore Omgivelser ikke kunde holde ud at høre paa os. Tidlig og silde blev alle Muligheder drøftet og endevendt. Den Tur, tør jeg indestaa for, er ikke blevet udført een Gang, men mange Hundrede Gange, med Kortet eller Globusen for Øjnene eller, i Fantasiens Rige, i lange, søvnløse Nætter. Jeg skal ikke trætte med en Opremsning af de mange Ting, der hører ind under Forberedelserne.

Jeg skal blot nævne en enkelt Tildragelse, der fik afgørende Betydning for hele Flyvningens Omfang. Vor oprindelige Plan var den at flyve til Bangkok og tilbage igen, og jeg skal ikke lægge Skjul paa, at jeg ved den Omstændighed, at Turen endte i Bangkok, stærkt haabede

paa, at dette vilde medvirke til at opnaa Støtte af Hs. Excellence, Etatsraad H. N. Andersen. Det viste sig imidlertid at være et Fejlskud. Der behøvedes ikke noget saadant for at opnaa Etatsraadens Interesse og virksomme Hjælp, tværtimod blev Planen straks lagt om efter Etatsraadens Raad. Jeg skal tillade mig et Citat efter Hukommelsen, der klart viser Raadets Værdi: »At flyve fra København til Bangkok kan være meget godt. Det vil være omtrent som at flyve fra Nakskov til Maribo, kun at Afstanden er trukket lidt langt ud. Skal Flyvningen til lige blive en Reklame for dansk Flyvning og for Danmark i Udlandet, maa den omtales i Verdenspressen og maa ende i en Stormagt.« Den blev omgaaende forlænget til Japan.

Var Turen strandet af en eller anden Grund, havde vi dog haft noget ud af det. Alle Forberedelsernes Glæder og Sorger havde vi haft, og hvad siger ikke Søren Kierkegaard: »Glæden forud er den bedste.« Det slog dog ikke til for vort Vedkommende. Jeg tror sikkert, jeg kan tale paa alle fires Vegne, naar jeg siger, at denne Tur har været vort Livs store Oplevelse.

Udenrigsministeriet skaffede os i Løbet af et Par Maaneder Overflyvningstilladelse fra samtlige Lande, vi skulde passere. At der for at opnaa dette Resultat kræves en hæderkronet gammel Institutions prøvede Metoder og trænede Personale, er uden for al Tvivl, men at det lykkedes viser tillige, at »Maskineriet« ikke alene kan »knirke«, men ogsaa, at det kan knirke hurtigt og i Takt med Tidens Tempo.

Paa Grund af forskellige Forhold, der kom os paa tværs, kunde den afgørende Beslutning om at udføre Flyvningen først træffes paa et saa fremskredent Tidspunkt, at Tiden til Forberedelserne af Maskiner og Motorer blev yderst kort, men ogsaa her klappede alt, takket være det dygtige Arbejde, der blev udført af Flyverkorpssets tekniske Personale: Kaptajn Førsløv, Mester Peter Nielsen og hans fortræffelige Stab af Funktionærer og Arbejdere.

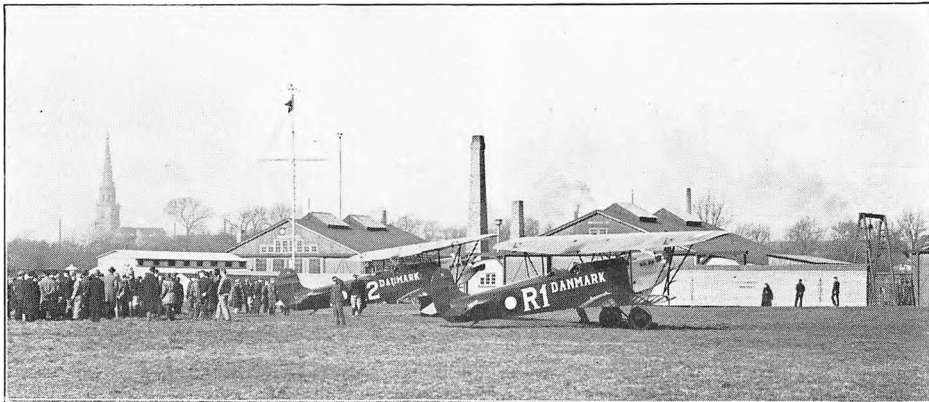
Den bedste Kompliment, synes jeg, ligger i en Udtalelse af en fransk Ingeniør, Monsieur Carol, som Lorraine Fabrikkerne havde sendt herop for at se paa vor Forberedelse af de Motorer, som skulde anvendes, og som de i sin Tid havde leveret: »Det er det bedste og mest samvittighedsfulde Arbejde, jeg nogen Sinde har set.«

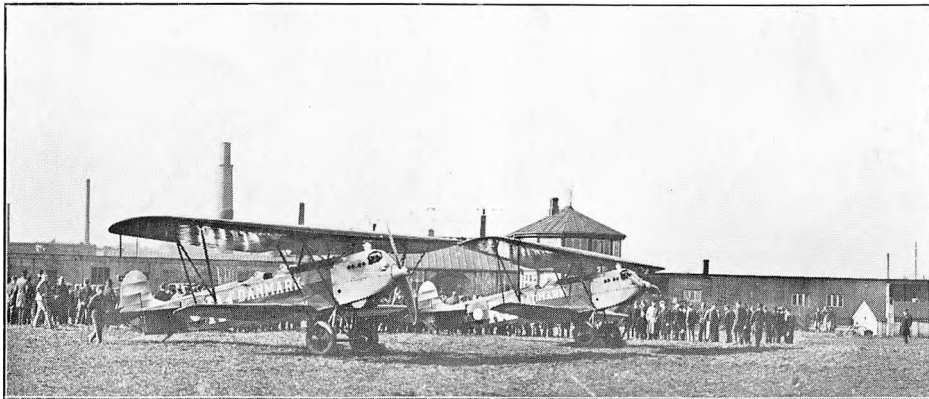
Før Starten. Fra venstre til højre Kaptajn Botved, Overofficiant Olsen, Premierløjtnant Herschend og Overofficiant Petersen.

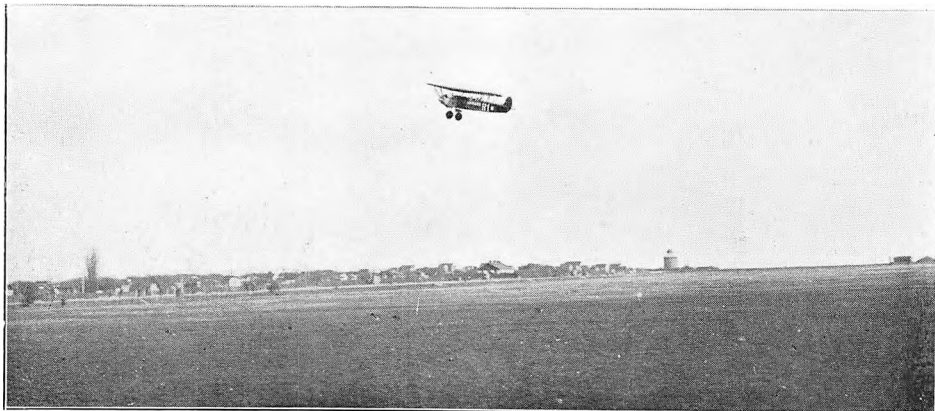
Ved Afgang. Længst til venstre Generalstabschefen General P. L. Birke, midt i Billedet Chefen for Generalkommandoen Generalløjtnant Ellis Wolff.

Paa Flyvepladsen ved Kløvermarksvej paa Amager lige før Tokioflyvningen startedes.

Begge Maskiner, baade Kaptajn Botveds og Premierløjtnant Herschends, er af den nye Fokker C V Type med Motorer paa 400 Hestes Kraft. Den højeste Fart er 200 km i Timen. Til Japan-Turen fik Maskinerne en ekstra Benzintank og en ekstra Olietank, saaledes at de kunde præstere indtil 11 Timers uafbrudt Flyvning.

R I over Flyvepladsen paa Kløvermarksvej.

Et Par Ord om mine Kammerater paa Turen: Løjtnant Herschend, som førte den ene af Maskinerne, R 2, maaske Danmarks mindste Mand, men ladet med Energi for mindst to Karle af Garderhøjde og dertil et aldrig svigtende Humør. Som Mekanikere Petersen hos Løjtnant Herschend og Olsen hos mig, Folk, der forstod deres Kram ud og ind og med den sejge Vilje parret med Hittepaasomhed, der alene fører til Maalet.

STARTEN

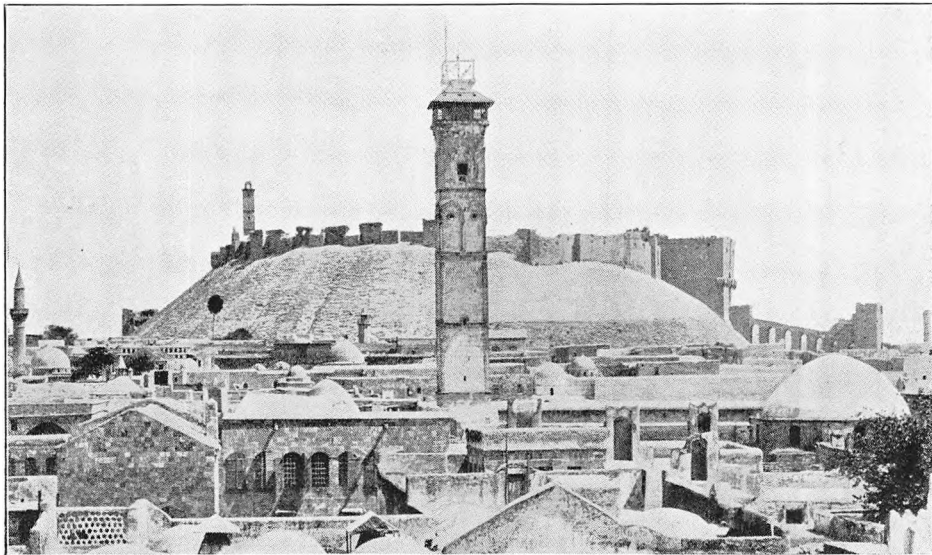
Paa Baggrund af den sidste Tids Travlhed var det helt underligt ikke at have noget at gøre. Aftenen i Forvejen var alt i Orden. Starten var fastsat til Kl. 11 Formiddag den 16. Marts, men hvordan faa Tiden til at gaa til Klokken 11 — det var et helt Problem.

Kl. 9 modtog vi ved en lille Højtidelighed vore 2 Splitflag som Gave fra 2. Regiments Soldaterforening og hejste Kommandoen paa Maskinerne, og saa kom Afskeden med Familien. Det var nu ikke helt let. Man ser sin Kone og sine Børn i et helt nyt Lys ved en saadan Lejlighed, ønsker at kunne indprente sig ethvert Træk, saa Billedet kan blive staaende i Erindringen, vil paa den anden Side ogsaa gerne glemme, i hvert Fald skyde Tanken om Familien i Baggrunden for ikke at blive hæmmet, naar det gælder Handling. Ja, let var det nu ikke. Jeg spekulerer paa, om vore Koner er Undtagelseskoner, eller om alle danske Kvinder, hvis Mænd skulde forlade dem under lignende Forhold, vilde tage det paa samme tapre Maade. I saa Fald tager jeg min Hat af i dybeste Beundring for den danske Kvinde.

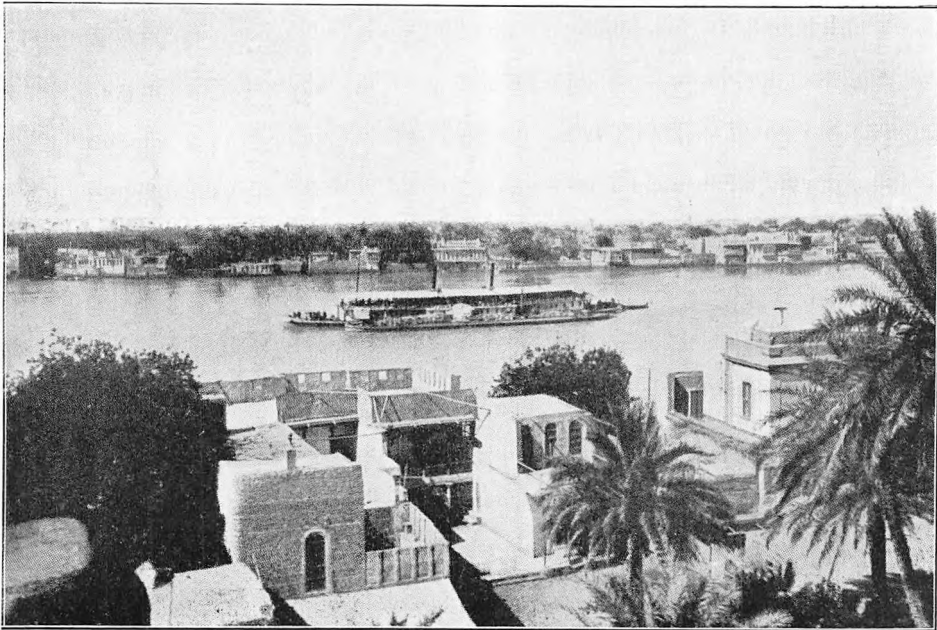
Der var ogsaa noget andet, som hver Gang jeg kom til at tænke paa det, fik det til at løbe koldt ned ad Ryggen, og det var Tanken paa en Nødlanding, der vilde medføre Maskinernes Havari, før vi var kommet et godt Stykke væk fra de hjemlige Strande. Jeg kender jo mine Landsmænd og det berygtede Grin og ved, at det vilde være parat til at træde i Virksomhed, hvis Uheld indtraf, før vi havde faaet Lejlighed til at vise, at vi dog ikke var helt tabt bag af en Vogn, og Flyvningens Vilkaar er jo saadanne, at den Nødlanding, som vilde kunne stoppe Turen, lige saa godt, naar Uheld skal være, kunde indtræde ved Køge som et Sted i Kina.

Udsigt over Konstantinopel. I Forgrunden af Billedet „Det gyldne Horn“, der deler Byen i de indfødtes Bydel, Stambul, som ligger, hvor Byzants i sin Tid laa, og det europæiske Kvarter. Forstaden Galata strækker sig op paa Skraaningen i Baggrunden.

Det gamle Kæstel i Aleppo ligger med sit 20 m høje Tårn midt i Byen paa en ca. 65 m høj Bakke. Aarhundreder igennem har Aleppo spillet en stor Rolle i Nord-Syriens Historie som en Førsterangs Handelsplads, men hærget af Jordskælv, som Byen er, har den faaet et ret moderne Præg; den har ca. 120,000 Indbyggere.

Bagdad, Harun al Raschids og 1001 Nats By, er Mesopotamiens vigtigste By med sine 200,000 Indbyggere. Den ligger paa begge Sider af Tigris, 600 km fra Shatt al Arabs Udløb i den persiske Bugt. Billedet viser Tigris med Forstaden Vest for Floden; i tidligere Tid var denne Bydel Hovedbyen.

Basra, der ligger i Shatt al Arabs Delta, er en ret betydelig By, fordi Tidevandsforholdene giver forholdsvis dybtgaaende Skibe Adgang til at læste fra de mindre Skibe, der har bragt Ladninger ned ad Eufrat og Tigris. Byen er et vigtigt Oliecentrum; den beherskes af Englænderne, der har oprettet fast Dampskibsforbindelse med Indien.

Mange var mødt op for at sige Farvel, og kort forinden Starten kom Forsvarsministeren og holdt en lille Tale til os i faa og jævne Ord, der gik os til Hjertet.

Paa Slaget 11 lød saa vor Chefs »Afgang« og vore Motorers 800 Hestes Kraft tonede ud med deres øresønderrivende, i vore Øren frydefulde Drøn, og vore tunge Maskiner satte sig langsomt og ligesom tøvende i Bevægelse ud over den grønne Flade — Togtet var begyndt.

BERLIN

Første Dag til Berlin, en kendt og ikke særlig sindsoprivende Flyvning. Efter en udmærket Modtagelse af »Deutsche Lufthansa«s elskværdige Ledelse og en Repræsentant for »Reichswehrministerium« tog vi ind paa det fornemme Hotel »Kaiserhof« og bredte os som virkelig fornemme Folk i en hel Fyrstesuite. Under Mottoet »Lys over Landet, det er det, vi vil«, gik Herschend rundt og drejede op for alle Lyskontakter i vore Værelser, ialt nogle og tyve Kontakter, saa vi følte os, som var vi til Lysfest i Tivoli. Da vi skulde spise, blev vor Karakterstyrke sat paa en haard Prøve. Vi var draget hjemmefra under Mottoet »Ingen Spiritus« saa længe Turen varede, og nu kom Tjeneren: »Wein oder Bier, meine Herrschaften?« Med et Lettelsens Suk over, at han ikke havde ladet nogen tredie Mulighed aaben, sagde jeg »Bier« og skulede samtidigt rundt til de andre for at se, hvad de vilde sige. Ikke med en Mine lod de sig mærke med noget, og dermed var Princippet skrinlagt. Det sidste Sted, vi brød det, var i Königsberg paa Vejen hjem.

Den følgende Morgen var det Taage, ikke særlig tyk; man kunde se den blaa Himmel igennem den fra Jorden, selv om Husene paa Flyvepladsen laa skjult, saa vi besluttede at starte og mødes i 500 m Højde over Pladsen, inden vi satte Næsen mod Lemberg. I straalende Sol fløj vi saa mod Polen. Kort før »Lysa Gora« naaedes, en lille isoleret Bjergsknude paa Fyns Størrelse i det ellers flade Land, mødte vi de første sejlene Snefnug. Kommende til Weisel tager vi en gal Biflod og kommer ned til Karpaternes Fod og Gudskelov for det. Det blev et Kig ind i et straalende skønt Ferige; de blaa-hvide, helt af Sne dækkede Bjerge paa Baggrund af en dybblaa Himmel. Vi sætter Kursen mod Lemberg efter at have faaet affarende Plads og navigerer paa Kompasset. Godt at vi

gjorde det, for nu kom Snebygerne; de stod som et skraveret Stykke paa et Papir skraat ned mod Jorden. Dagen blev næsten som Nat, og lige netop over Trætoppene glider og duver vi fremad med vore smaa 200 km i Timen, næsten blindet af Sneen. Vi blev hurtig skilt og saas først hen under Aften. Jeg havde det Svineheld at fare lige hen over Lemberg netop paa et Tidspunkt, hvor der var en lille Opklaring i Vejret. —

LEMBERG

Byen laa nu nogenlunde tydeligt nedenunder. Sansen for at se paa den endsige for at danne sig et Indtryk af den, som senere kunde gengives, var efter de lige udstaaede Anstrengelser overhovedet ikke til Stede. Nu gjaldt det om at finde Flyvepladsen i en Fart. Nordøst fra kom ny Snemasser, og vi skulde helst være paa Jorden, inden Orientering blev umuliggjort. Fra det polske Flyvevæsen i Warschau havde vi faaet tilsendt udførlige og smukt forarbejdede Skitser over samtlige de Flyvepladser, der interesserede os. Desværre var, som det saa ofte gaar, den centrale Myndighed ikke à jour med, hvad der foregik i Periferien. Den nye og store Flyveplads, paa hvilken vi efter Myndighedernes Raad skulde lande, lod sig slet ikke finde, til Trods for, at Vanskeligheden ikke bestod i at finde Stedet, hvor den skulde være. Den var blot ikke lavet endnu. Derved gik kostbar Tid til Spilde. Paa ny væltede Sneen ned i store uldne Flager, og alt blev mørkt. En rask Beslutning maatte tages, nemlig den at lande paa den gamle militære Flyveplads. Der var ikke Tid til at gaa et Par Gange over Pladsen, som det normale er, naar der landes paa et fremmed, ukendt Sted, for at se den lidt an. Chancen maatte tages, medens det endnu var muligt at skelne dens Omrids. Det gik godt, selv om Pladsen var lille og meget ujævn, og alle Ujævnhederne stod haarde som Granit af Frost. De polske Soldater løb til, saa snart Maskinen standsede, for at hjælpe til med Indkørselen til Hangaren. I Forvejen kendte jeg godt deres Uniform, men det, at se den i deres eget Land, navnlig de ejendommelige firkantede Huer (hvilket dog ikke betyder, at ogsaa Hovederne er firkantede) gav Glæden over at være paa Rejse ny Næring.

Med stor Forekommenhed blev vi ført ind i Officersmessen, og da der netop skulde spises, blev vi indbudt til at spise med. For den, der

har opholdt sig i franske Flyverlejre, vil der intet mærkeligt være ved at dumpe ind i primitive og feltmæssige Forhold, hvad Lokalteter og Udenomsbekvemmeligheder angaar, men saa primitivt som her havde jeg dog aldrig set det før. Messen var et godt i Mandshøjde klinet Lerøhus, Bohavet af umalet, snavset Træ og paa Bordet Voksdug. Ogsaa Maden var meget enkel: en Kartoffelsuppe og tykke brune Pølser, men ret velmagende. Jeg vilde lyve, hvis jeg sagde, at Konversationen gik livligt, ja, mellem Polakkerne indbyrdes, men det kneb med at finde et Sprog, hvori begge Parters Viden kunde gaa op. Til sidst blev vi enig om Fransk. Det første, jeg havde at gøre, var at give et saadant Udtryk for min Ængstelse over den anden Maskines Udeblivelse, at der vilde blive gjort noget for at faa opklaret, hvor den var nødlandet. For at Landing maatte have fundet Sted var nu uden for al Tvivl. Jeg tror det lykkedes.

I Chefens Auto blev vi og vor Bagage samt en Kaptajn, der skulde være os behjælpelig, transporteret ind til Byens bedste Hotel. Allerede i Vestibulen opdagede jeg, at her kunde vi ikke faa Lov til at ruinere os. Vi var Statens Gæster.

Jeg havde aldrig før været i Polen, heller ikke i Rusland, men en hel Del russisk Litteratur i Oversættelse havde jeg læst, saa paa Forhaand havde jeg dannet mig et Indtryk, som jeg nu maatte faa bekræftet eller afkræftet. Det slog til. Straks vi kom ind i Hotellets Forhal, sagde min Næse mig, at nu var vi paa de Steder, hvor disse Bøger var blevet til. Denne ubeskrivelige Lugt, som jeg aldrig havde mærket før, men som jeg alligevel syntes at kende saa godt, findes kun Øst for Weisels, men til Gengæld lige ud til det yderste Østen, til Stillehavets Bredder. At beskrive en Lugt, saa andre faar den i Næsen, er vel umuligt, men en Forestilling derom kan maaske gives: Indelukket, indeklemmt Luft, hvor Duften af russiske Cigaretter hænger i alle Tæpper og Gardiner, dertil vaadt Pelsværk, der hænger til Tørring og endelig Harpiksduften af brændende Fyrretræ. I vore Værelser var der en isnende Kulde, som en Porcelænskakkelovn forgæves forsøgte at raade Bod paa. Til Gengæld var der et tykt Fløjlstæppe over Sengene og svære Portiærer omkring dem, en heldig Foranstaltning mod Trækken i det utætte Hus, men lidet hygiejnisk i Betragtning af, at de ganske sikkert

havde hængt der og samlet Støv, saa længe Huset havde staaet, og det var langt fra noget nyt Hus.

Jeg satte mig saa til at redigere et Telegram til København. Det var ikke helt let. Det gjaldt jo om at faa sagt, at Herschend og Petersen ikke var kommet — uden at vække Ængstelse. Jeg selv vidste jo intet om deres Skæbne, men var langt fra rolig. Vejret havde været bandsat og Skovene ugæstfri for Landing. Mens jeg sidder og bryder Hovedet med at finde en beroligende Form, kommer der Telegram til mig. Det var fra Herschend. »Ich komme gleich« telegraferede han. Olsen og jeg for rundt i Stuen og bankede hinanden i Ryggen af Glæde. Det betød jo ikke alene, at begge de andre var hele, men at ogsaa Maskinen var all right, det overgik langt mine dristigste Forventninger. Kort Tid efter Telegrammet kom de selv.

Spørgsmaal og Svar krydsedes, og Glæden kendte ingen Grænser. Herschend havde besluttet at lande for at vente paa lidt opklarende Vejr, en fuldt ud forsvarlig og fornuftig Disposition. Der skulde imidlertid en ikke ringe Færdighed og ogsaa en god Portion Held til, for at Landingen skulde lykkes under de vanskelige Vejrforhold. Dog begge Dele var til Stede i fuldt Maal baade ved denne Lejlighed og senere, og nu havde vi dem begge to her. Telegramudtrykket »Kommer straks« blev straks akcepteret som vort Slagord. Der skulde blive hyppigt Brug for det senere.

Om Aftenen gav de polske Officerer en dejlig Middag for os paa Hotellet. Lidt af Byens Natteliv hørte ogsaa til Programmet, dog dette strøg vi i Betragtning af, at vi skulde tidlig af Sted næste Morgen. Ved Daggry var vi paa Flyvepladsen, Frostens bed i de udækkede Dele af Kroppen, og saa koldt var det, at vi maatte hælde kogende Vand paa Kølerne for at faa Motorerne til at starte.

Desværre var der noget i Vejen med en af Herschends Magneter, og inden Fejlen blev rettet, var Tiden saa fremskreden, at Start maatte opgives for den Dag.

Vor udmærkede Cicerone, den polske Kaptajn, benyttede saa Lejligheden til at vise os Byens Seværdigheder. I Chefens Vogn kørte vi ud til en Park i Byens Udkant. I denne fandtes en cirkulær, ret høj Bygning — som vor Cirkusbygning i mindre Format. Den var bygget

for at huse eet eneste Maleri, som var hængt op paa Indermuren og gik hele Vejen rundt. Beskueren stod saa paa en rund Forhøjning i Midten af Rummet. Lyset kom fra Taget, som i næsten hele sin Udstrækning var af Glas. Billedet eller rettere Billederne forestillede Episoder af Tyrkernes Belejring af Lemberg 1672, hvis Udfald betød, at Osmannerenes Fremtrængen mod Nord blev afgørende standset. Den kunstneriske Værdi af Kunstværket er jeg ude af Stand til at bedømme, men Farverne var dejlige og mærkelig levende over det hele. — Et Sted ser man en Fodfolkkolonne marchere frem ad en Hulvej. Hvis de fortsatte Marchen, vilde de gaa ud af Billedet hen imod en. Uvilkaarlig traadte man et Skridt til Siden for at gøre Plads for dem.

Derfra gik Turen til et lille Bjerg af Jord med en Sneglegang rundt om til at spadsere opad. Deroppe havde man et prægtigt Panorama, hele Byen foldede sig ud for ens Blik, mens de store, hvide Snefnug tyst dalede mod Jorden. Jeg kunde ikke rigtig faa mig selv til at tro, hvad vor polske Ven fortalte: »Bjerget« var kunstigt. Jorden var Trillebør for Trillebør ført hertil og læsset ovenpaa hvad der allerede var — op til to Gange Rundetaarns Højde. Søn maa have afløst Fader i dette gigantiske Arbejde, og til hvad Nytte? Som et synligt Mindesmærke om en eller anden Kejser eller Konge, en eller anden Begivenhed i Statens Liv for mange, mange Aar siden. Hvad ved jeg? En forstemmende Følelse paakom mig. Jeg kunde ikke lade være at tænke paa dette kolossale Spild af Kræfter til ingen Nytte — misforstaa mig ikke. Jeg hører ikke til dem, der kun kalder det godt, af hvilket Nytte kan paavises — men dette her — ikke med min bedste Vilje kunde jeg se den mindste Smule Skønhed i det. Vilde man endelig have Folk til Vejrs for at nyde Udsigten fra et højt Stade, kunde man dog ogsaa i hine Tider gøre det anderledes — med Sten og Tømmer — men et Bjerg af Jord.

Naa, hvad kommer det i Grunden mig ved. Saa var det morsommere at høre vor polske Ven, Opsynsmanden, paa sit gebrokne Tysk fortælle om de herlige Vildsvinejagter og Jagt paa Bjørne i Skovkarpaterne, som vi Morgendagen efter skulde se fra Luften. Hej for et Liv, der var over hans Jagthistorier: fyrige Heste, gjaldende Horn, Kaneture over blaa-hvid, jomfruelig Sne, halsende Hunde og Ulve og nervepirrende Hændelser. Det var en rigtig Jæger. Hvor var han dejlig fuld af Løgn.

Det skal ikke være nogen Hemmelighed, at vi, Herschend og jeg, af mange hjemme blev kaldt Fyrtaarnet og Bivognen. Jeg ved ikke, om Ligheden er særlig slaaende, men jeg maa indrømme, at vi har samme Størrelsesforhold. For at hverken vi eller vore Omgivelser skulde glemme det, støder vi baade i Berlin og nu ogsaa her i Lemberg paa prangende Plakater med vore berømte Landsmænd, og minsandten, om vi ikke ogsaa møder dem i Konstantinopel, men saa var det da heldigvis ogsaa slut.

OVER BALKAN TIL SYRIEN

Næste Morgen tidlig sættes Kursen mod de vilde Saraceners Land, først over de skønne sne- og skovklædte Karpaterbjerge, hvis Skraaninger endnu bar Krigens Ar, de siksakformede Skytte- og Løbegrave, naar derefter næsten som man en kold Vinterdag træder ind i en dejlig opvarmet Stue fra Sneen og Kulden ned paa den fuldstændig flade, græsklædte, solbeskinnede rumænske Slette, en eneste stor Flyveplads lige fra Karpaternes Fod til Donau, hvilken Fryd for et Flyverøje, overskred Donaus brede, grumsede, mageligt glidende Strøm og kommer ind over Bulgariens lave, kuplede for en stor Del skovklædte Bjerge, faar Kig paa Sortehavet, som i hvert Fald den Dag slet ikke svarer til sit Navn, dybblaat og solbeskinnet som det var.

Under den sidste Del af Flyvningen fulgte vi lidt forskellig Kurs og tabte hinanden af Syne. Hen paa Eftermiddagen naaede jeg San Stefano ved det skønne Bosphorus. Herschend kom ikke. Det var ikke rigtig rart at tænke paa, hvad der kunde være hændet ham, for paa hele den sidste Del af Flyvningen var der bogstavelig ikke et Sted, hvor man efter min og ogsaa efter de franske Rutenflyveres Mening kunde lande uden Havari. Vi ventede paa Flyvepladsen, til det næsten blev mørkt, og kørte saa ind til Byen. Jeg vilde se at faa fat i Gesandtskabet for at faa en Eftersøgning i Gang, og den næste Dag vilde jeg selv fra Luften se at finde ham. Det viste sig, at vi vel havde en Gesandtskabsbygning, men ikke en Sjæl i den. Der var dog en Portner, som lige netop kunde sige os, at Gesandten var i Angora, og hvor Sekretæren boede, det vidste han ikke. I en trykket Sindsstemning satte saa Olsen og jeg os til at spise til Middag paa et Hotel. Vi sad hver for sig hensunket i triste Tanker og gumlede paa Oksefileten, da Døren pludselig gaar op og ind vælter »Bivognen« med Petersen i Kølvandet med de Ord paa

Læben »komme gleich!« Efter en stormende Omfavnelse fik vi saa at vide, hvad der var sket: Termometret, der viser Temperaturen paa Kølevandet steg pludselig til 100°, som Regel Tegn paa en Kølerlæk, at Motoren brænder sammen og hurtig Landing er nødvendig. Landingen blev mesterligt udført paa Toppen af en meget høj Bakke med stejle Skraaninger, hvor en lille Fejlberægning af Landingen vilde have medført totalt Havari. Nu viste det sig, at det kun var Termometret, der var gaaet i Stykker, men det kunde han jo ikke vide. Den Landing skulde faa stor Betydning for mig senere i Kina.

Efter en utrolig Bunke Pasvrøvl kommer vi da endelig efter en Dags Ophold paa Vingerne, flyver i lav Højde over Bosporus forbi Konstantinopel med de tusind Minareter, et Syn som ikke kan beskrives, men skal ses, og svinger dernæst ned over Lilleasiens Bjerge mod Ismid. Lave Skyer kom nu væltende og tvang os ned tæt over Bjergenes Toppe. Herschend valgte den bedre Del og gik tværs over den ørkenagtige Højslette mod Adana og kom igennem til Aleppo i Syrien. Jeg fulgte en Dal, hvorigennem Jernbanen snor sig, og hvor vi blev væltet gevaldigt op og ned af de uregelrette Luftstrømninger. Da det tilmed begyndte at regne, valgte jeg at gaa ned paa en tyrkisk Flyveplads ved Eskisheher, den By, hvorom Tyrkerne og Grækerne udkæmpede et større Slag, forinden Grækerne endelig blev kastet ud af Lilleasien for nogle Aar siden. Tyrkernes Modtagelse var elskværdig, om end noget omstændelig. Vi blev ført ind til Flyvevæsenets Chef, en lille, væver, brun Mand med kulsort opstrøget Haar, der tronedede foran sit Skrivebord paa et Leopardskind. Vi fik serveret den dejlige tyrkiske Kaffe af smaa bitte Kopper og maatte gøre udførligt Rede for vor Rejse.

Som Følge af de indhentede ugunstige Radiovejmeldinger fra hele Lilleasien besluttede vi at opsætte Starten til næste Dag. Vi kørte saa, da der ikke fandtes Veje, i en lille Vogn, som løb paa en smalsporet Bane, ind til Byen. Det er vist et alt for fint Ord for den, jeg vil hellere kalde det en udstrakt, tarvelig Landsby med ubrolagte Gader, fulde af dybe Huller. Det mest brogede, for os saa fremmedartede Folkelivsbillede saas i Gaderne. Snavsede, lasede Muselmænd, Æsel drivere og Kamelryttere, fattige Bønder og laset klædte, men skønt

byggede Kvinder i broget Forvirring. Vi kom ind paa et Herberge, det bedste i Byen, og fik anvist Senge med Lagner, som havde stiftet intimt Bekendtskab med skiftende Muselmænd i mindst en Maanedes Tid. Ikke en Fez saa vi. Kemal Pacha havde forbudt den, og hans Ord er ubrydelig Lov. Om Eftermiddagen aflagde vi Visit hos den militære Højstkommanderende, en Armékorpschef. Vi maatte kravle op ad en almindelig Stige til første Sals Højde, hvor hans Kontorer laa. Han hilste venligt paa os paa Fransk, og kort efter troppede en Del civile Herrer op, Borgmesteren og andre fine Folk. Han havde aabenbart bedt fremmede paa os, men glemte os mærkeligt nok, da de andre Gæster var kommet. De underholdt sig indbyrdes en god halv Times Tid paa Tyrkisk, dog med ret lange Pauser, alt mens vi sad og sagde ingenting og følte os tilovers. Endelig gav Generalen Tegn til Opbrud, og Audienzen var forbi. Om Aftenen var vi bedt til Middag hos de tyrkiske Officerer i Stedets bedste Restaurant, et langt Træskur.

Den næste Morgen regnede det, og hele Flyvepladsen forvandlede til et modbydeligt Ælte. Ved Middagstid blev det lidt Opholdsvejr, og vi besluttede at drage af. Det blev en vanskelig Start. Propellen hvirvlede Mudderet op og slyngede det bagud i Ansigterne paa os; et Under var det, at den ikke blev slaet i Stumper og Stykker. Mudderet gjorde Hjulene tre Gange saa tykke, som de var i Forvejen, og vi maatte forsøge tre Gange, inden det lykkedes at rive Maskinen fra Jorden. Paa Kompaskurs holdt vi saa ind over Ørkenen i det indre ned mod Høje Taurusbjergkæden, passerede med Mellemlange Kamelkaravaner og naaede hen paa Eftermiddagen Bjergene. Et storslaet Syn. En Væg af nøgen Sten, 400 m høj, dækket af kridhvid, jomfruelig Sne. Vi gik over et kun 2000 m højt Pas med lodrette Vægge paa begge Sider, kurede ned ad Bjergkæden paa den milde, delvis skovklædte Sydside, over den flade Slette ved Adana, over Bugten, et lille Hop over et 1500 m højt Bjerg, og fik saa Aleppo i Sigte.

ALEPPO

Kort før Mørkets Frembrud lander vi paa den franske Flyveplads, 20 km Nord for Byen, hilst hjertelig velkommen af R 2's Besætning og de franske Flyvere. Aleppo er efterhaanden blevet en Station paa »Flyveruten« til Østen, hvor samtlige kendte Flyvere har landet paa Vej mod de fjernere Himmelstrøg. I Officersmessen findes en Mindevæg, hvor alle har skrevet deres Navne og et »bon mot«. Her saas bl. a. Pelletier d'Oisi, Cobham, Zanni, van der Hoop og hvad de nu alle hedder. Nu findes ogsaa Danske i Selskabet, oven i Købet med en dansk Tokrone sat paa med Tegnestifter for at »vise Flaget«.

Efter Landingen, der var gaaet let og bekvemt, faldt det mig ikke ind, at der skulde komme nogen Vanskelighed med Starten. Den skulde blive en af de vanskeligere. Da vi kom paa Flyvepladsen Morgenen efter Ankomsten, mødte os det triste Syn af min Maskine, der stod paa Fælgene, begge Ringe punkteret. I Forvejen havde jeg maattet udskifte en Slange i Lemberg og nu to til. Det saa sort ud for Reservebeholdningen. De Slanger, som Franskmændene anvendte til deres Maskiner, var altfor smaa til vore store Palmerhjul, saa vi maatte nøjes med en Slange fra et stort Lastautomobilhjul, der var for lille i Tværnsnit og for lang i Omkredsen. Den blev dog vort Lyspunkt i al vor Slangenød, først Nord for den gule Flod i Kina blev den udskiftet.

Foreløbig reparerede vi Slanger saa det peb, fik slet ikke Tid til at kigge paa Pladsen. Den havde desværre efter nogle Regnskyl Natsten forud forvandlet sig til et Morads eller Hængedynd, og dobbelt ærgerligt var det at se Franskmændene trække deres lette Maskiner ud og uden Besvær starte. Vore tunge Oldenborrer sank straks i omtrent til Hjulakselen. De franske Breguetmaskiner tog smaa Trip ned ad Beirutkanten til, hvor en fransk Kolonne kæmpede mod de oprør-

ske Druser. Det kunde hænde, at de vendte tilbage med et Par Huller i Planerne fra Oprørernes Geværkugler, hvilket dog kun kunde give Kolonitjenesten den rette Relief.

Heroppe nordpaa i Aleppos Omegn var der forholdsvis fredeligt. Dog i den sidste Tid havde tyrkiske Røverbander paa op mod et halvt Hundrede Mand foruroliget Byen og Omegnen, passet vejfarende op ved Nattetid og plyndret og slaaet ihjel. Flyvepladsen, som laa ca. 30 km Nord for Byen og uden tilstrækkelig Beskyttelse, havde derfor faaet en midlertidig Forstærkning af en Eskadron afrikanske Ryttere, der skulde gøre Jagt paa Røverne. De kommanderedes af en fransk Ritmester, en Løjtnant og enkelte franske Underofficerer. Denne Ritmester var en Type. Se ham holde uden for Telthangaren, der tjente som Stald, med sin Eskadron, delt i Patrouiller paa halvtreds, uden om sig! Fødderne stukket ind i Bøjlerne til Svangen, let sammensunket i Sædet og dog elegant i Holdningen, Tøjlerne lagt om venstre Arm, Monokel i Øjet og med de lange, fine Fingre rullende en Caporalcigaret alt imedens han udstedte sine Ordre og Instruktioner for det forestaaende Patrouilleridt. Saa Cigaretten i Mundvigen: »Allez!« og af Sted for hele Kavalkaden paa fyrige Araberheste, spredende sig over Terrænet. Som støbt i Sadlen sad de alle med lynende mørke Øjne, smilende, saa de hvide Tænder lyste op i de sorte Ansigter, godmodige at se til nu, men Gud naade den, de skulde behandle som Fjende.

Ved Frokosttid var de tilbage igen, og om Eftermiddagen skulde der være Staldtjeneste. Jeg maa have set ikke saa lidt ridelysten ud, i hvert Fald inviterede Løjtnanten, Capitaine Mathieux, der var Øverstkommanderende i Lejren for Tiden, mig paa en Ridetur. Jeg kunde ikke bare mig for at sige ja, til Trods for at jeg nødig vilde kompromitere min Ridefærdighed, som selvfølgelig ikke stod Maal med de andres.

Et Fortilfælde i saa Henseende under et Uddannelsesophold i Frankrig dukkede op i min Erindring og var ikke saa rart at tænke paa:

En Rytterløjtnant, der ofte deltog i Væddeløb, og som havde en prægtig Fuldblodsejendomshest, skulde rejse til Skydninger i Sydfrankrig i 14 Dage. I den Tid vilde han gerne have rørt sin Hest daglig, men kun af en virkelig hestekyndig. Han maa aabenbart have faaet den Ide,

at jeg var Rytterofficer (jeg har altid tilhørt Fodfolket), maaske paa Grund af mine lyseblaa Bukser, saa han anmodede mig om at tage Af-fære i hans Fraværelse. Selv om jeg ikke sagde, at jeg var Rytter, af-kræftede jeg dog paa den anden Side heller ikke hans Tro, men lovede at ride Dyret en Time daglig og springe dygtigt med den. Saa rejste han. Næste Morgen stillede jeg i Stalden og forlangte Hesten sadlet.

I Stedet for at sadle den gav Hestepasseren sig til at lede efter en Kammerat. Jeg kan ikke nægte, at det vakte lidt Uro hos mig, at de skulde være to om Dyret. Endelig kom de med den ud af Stalddøren som skudt ud af en Kanon, og ikke saa snart var de i fri Luft, før det vilde Bestie slog begge Bagben omtrent lodret i Vejret, vrinskede og skabte sig. Jeg holdt mig beskedent i Baggrunden, medens den under stort Besvær blev sadlet op. Havde jeg kunnet være det bekendt, var jeg stille lusket af, dog derom kunde der ikke være Tale. Danmarks Ære stod paa Spil. Jeg nærmede mig tilsyneladende frygtløst, inderst inde hundeanst, faar lige Benene overskrævs paa Vilddyret, saa slipper de; ilter Trippen paa Brostenene et Øjeblik, og saa tager Fanden ved Bæstet. Af Sted for den som en Streg ned igennem Lejrgaden og ud paa Flyvepladsen, som var dens sædvanlige Boltreplads. De Soldater havde vist ikke ventet at se hverken Hest eller mig mere. Naa, det gik bedre end forventet dengang! — Nu forestod en ny Prøve.

Vi red ud over det stenede, øde Landskab med kuplede Bakker, som vi tog i Galop.

En fem km fra Lejren kom vi til en Araberlandsby. Allerede paa lang Afstand meldtes vor Ankomst af glammende, skabede, forsultne Hunde, og da vi tog Hestene op uden for Bymuren (hele »Byen« bestod kun af 4 Huse) var de mandlige Indvaanere forsamlet udenfor: høje, flotte Karle med Rejsning og Straaleglans i Øjnene som Fyrster i Eventyret; paa Hovedet havde de hvide Burnusser, hvorpaa var anbragt en sort Tøjring som en Krone, paa Kroppen de ynkeligste Laser, som de hyllede sig i som en romersk Konsul i sin Toga. Frem af deres Midte traadte den ældste hen foran den franske Kaptajn og bød os velkommen i sikkert blomstrende Vendinger og spurgte om vort Ærinde.

Saa blev Porten smækket op, og vi traadte inden for Muren efter at

have overladt en af Mændene vore Heste. Forinden havde vi dog taget Pistolerne ud af Hylstrene paa Sadlerne og stukket dem i Lommen. Hvordan var saa det indre, ja, hvordan var det? Jeg har ikke set noget mere trøstesløst, det skulde da være i Kina: Mure og lave Hytter, klistret op af lysebrunt Ler, sprukket af Solen, ikke den mindste Smule til at live op, kun Støv og Snavs og en væmmelig Affaldsstank. Vi fik Lov at kigge ind i en af Hytterne. Der var mørkt som i en Grav, og til at begynde med kunde intet ses. Øjnene skulde have Tid til Overgangen fra det stærke Sollys udenfor til det dunkle indre. Intet Bøhave. Paa nogle Laser paa den bare Jord sad en Kvinde, endnu ung og med Ungdommens forsonende skønne runde Linier, men uhyggelig snavset, mørke gnistrende Øjne, uredt, tjavset Haar. Hun sad og vuggede en lille sort Unge, der laa i et Dejtug og saa mærkværdig gammelklog ud. Kaptajnen kastede nogle Smaamønter derind, som hun kastede sig over som en Abe over Nødder. En af Mændene, der alle fulgte os, hentede nu et Stykke Brød og gav os. Det lignede en Pandekage, men var tyndt som Papir. Jeg smagte paa det. Det var lige knap nok, jeg fik Smag i Munden. Gud ved, hvad det var lavet af. —

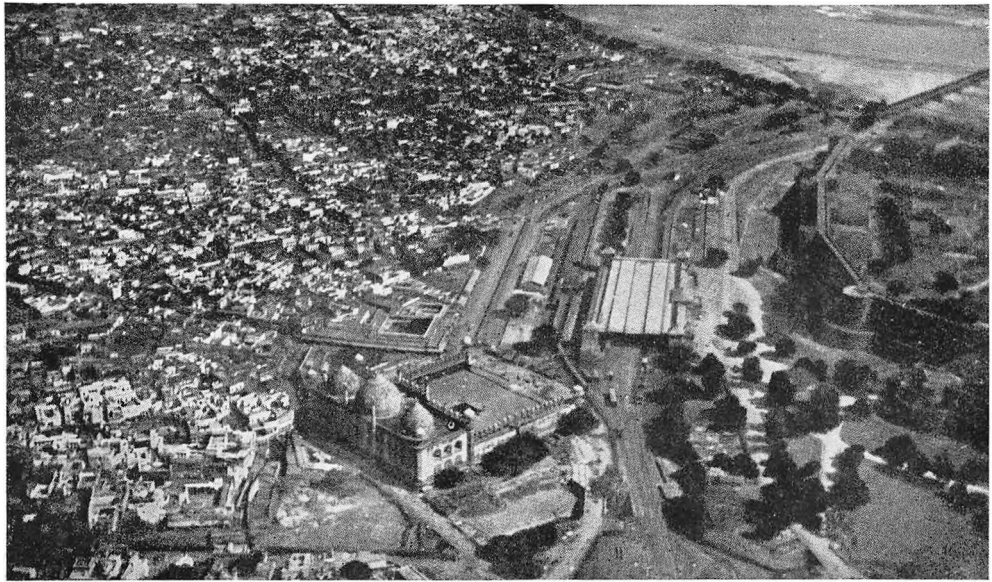
I Galop red vi tilbage til Lejren. Efter Middagen paa Hotel Baron vilde vi kigge lidt paa Byens Forlystelser. Der fandtes to. Den ene en Restaurant med indfødte Sanger- og Danserinder. Den anden med havarerede parisiske dito. Vi valgte den første: En stor ladeagtig Bygning, hvis indre bestod af et enkelt meget stort Rum, snavset Gulv, snavsede Smaaborde og en Skov af røde Fezer. Her, hvor Kemal Pacha intet havde at sige, var der ikke een, der ikke bar Fez, ikke alene paa Gaden, men ogsaa her paa Beværtningen. Under Fezen Ansigter, der alle lignede hinanden, gulbrun gusten Lød, sorte, skarpt optrukne Øjenbryn, krum Næse og smalle Læber, myge katteagtige Bevægelser, naar da ikke Fyren tyngedes for meget af Fedt, hvad mange af dem gjorde. Tavse med sløve Torskeøjne, pattende paa Vandpiberne, sad de og gloede paa Forestillingen, som bestod i at en af Pigerne, ganske som paa Dyrehavsbakken hjemme, stod frem og kvad en Vise — paa Arabisk ganske vist — i Modsætning til sin københavnske Kollega, der vel nærmest maa siges at betjene sig af det Arabiske, der tales i Istedgade.

Fra tidligere Besøg i Marseille havde jeg erfaret, hvor vanskeligt det er i Syden at undgaa at faa sine Støvler pudset. Med en Ihærdighed, der var en bedre Sag værdig, trængte de paa for at komme til. Her var det endnu værre. De kastede sig paa Maven foran de virkelig pænt skinnende Støvler og saa med et Daadyrs bristende Øjne fra Støvlerne og op for at fange det bejaende Nik, de attraaede, indtil det kom og saa pudsede de med en Inderlighed, der nok kunde siges at være Sagen værd.

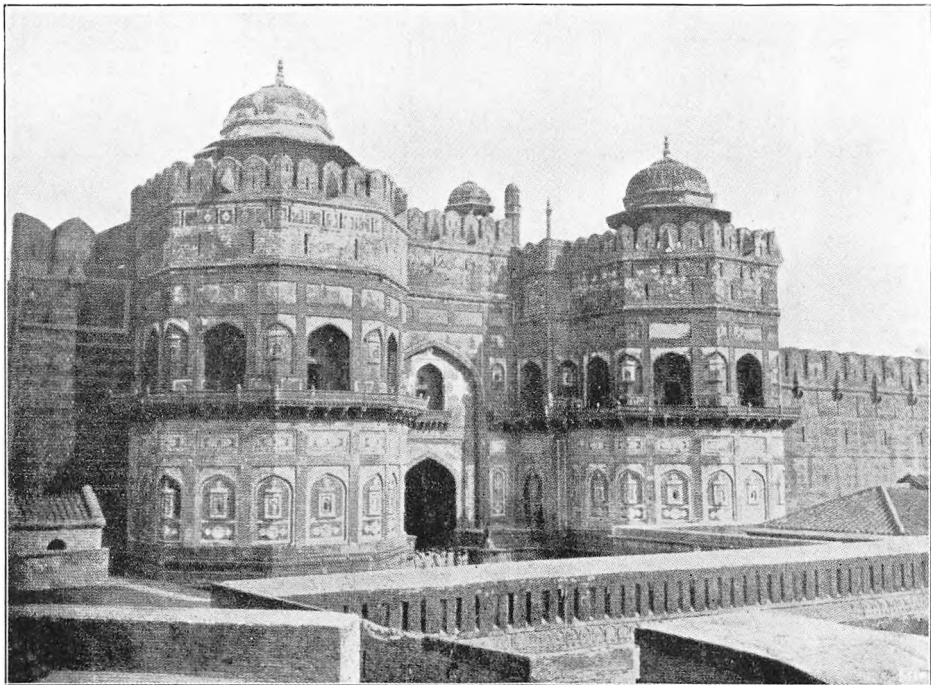
Vi blev snart kede af Opholdet her og gik saa hen i den franske »dancing«. — Lokalet lidt finere, Pigerne hvide, udgaaede Montmartre-skønheder, men ellers det samme. Hvor virker det tragikomisk at se en fyldig Blondine paa omkring de to Snese Aar, med svær Barm, iført Sømandsdragt med Matroskrave, danse Reel. Ingen gider se paa det, men hun danser Aften efter Aften, kun af Kollegialitetsfølelse applauderet af sine Kolleger, indtil Etablissementets Direktør finder ud af, at hun er en skidt Attraktion. Afsked! Og hvad saa?

Dette her var Helvede, ikke fordi der fandtes noget gruopvækkende, tværtimod, men det var det efter min Mening værste af alle Helveder: Kedsommelighedens. Jeg forstod saa udmærket den unge franske Rytterløjtnant, der var kommet fra Frankrig for tre Uger siden, da han med et uendelig trist Udtryk i sit Drengensigt sagde: »J'en ai mare« med et Citat af en gammel parisisk Schlager (jeg har nok af det, er led og ked af det).

Nu havde det været Solskin og tørt Vejr hele Dagen, og alt tydede paa, at vi kunde komme af Sted næste Dag. Ogsaa Natten var herlig. Jeg forstod, da jeg traadte ud paa Altanen uden for mit Værelse, forinden jeg gik i Seng, hvorfor det hed »Tusind og een Nat« og ikke »Tusind og een Dag« paa dette Sted. Himlen er ligesom højere her, Mørket ligesom mørkere, fløjlsblødt, tyst Mørke, Stjernerne klarere; mens jeg stod og kiggede paa dem, vendte jeg Ansigtet og Sindet mod Nord og tænkte paa hende derhjemme, der ventede paa mig, urolig og uvis. Stod hun nu ogsaa i denne Stund og søgte at tyde, hvad der stod skrevet i de fjerne, funklende, tindrende Lys?

Udsigt over Agra.

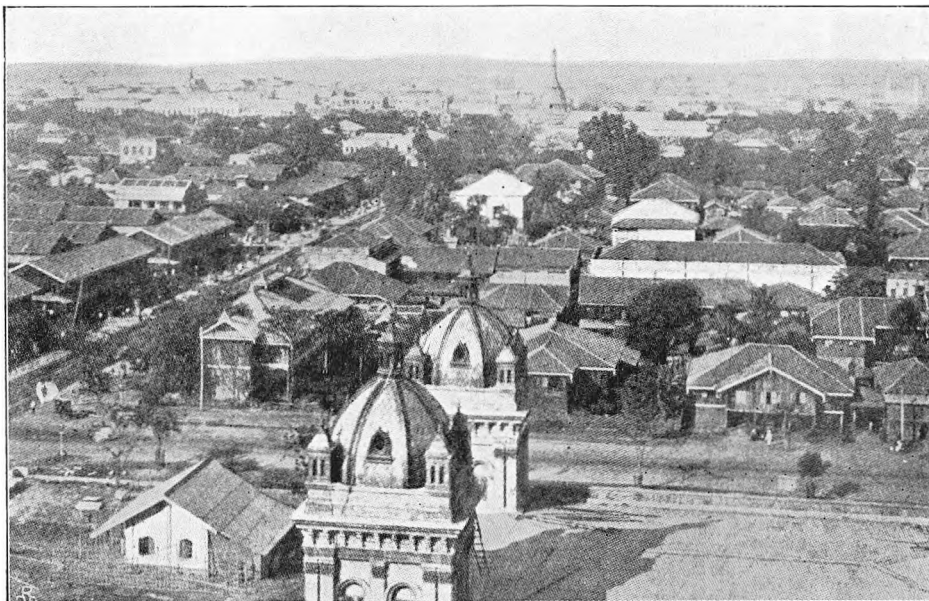
Porten til Kejserpaladset i Agra. Den stammer fra 16.—17. Aarhundrede og er bygget af den store Fyrste Akbar og hans Slægt. Arkitekturen er en Blanding af gammelindisk og islamitisk Kunst, men Mosaikarbejdet ska! skyldes europæisk Indflydelse.

Benares, ved den hellige Ganges-Flod.

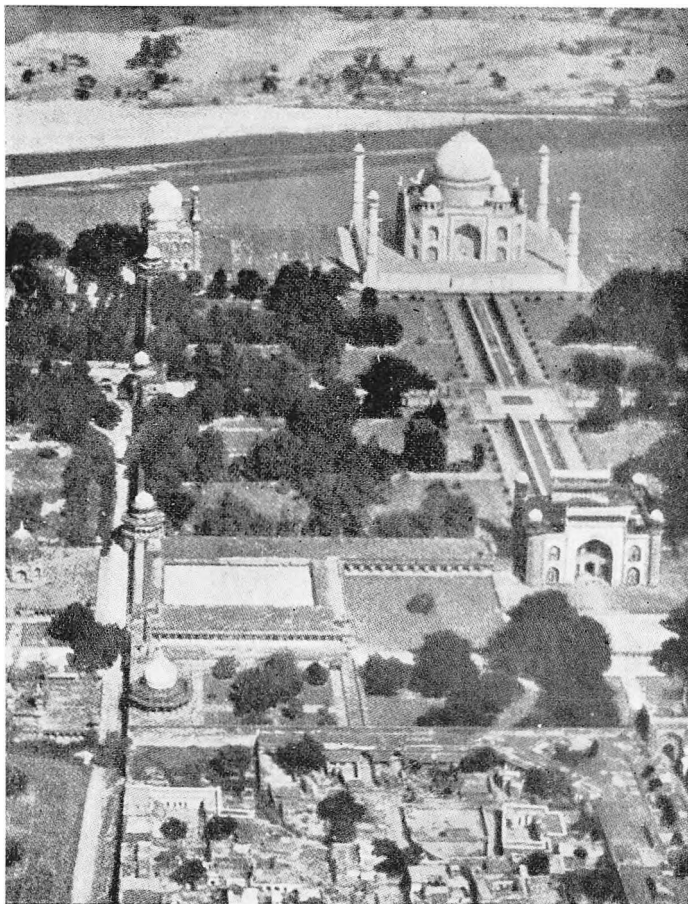
De fire Flyvere umiddelbart efter Landingen paa Dum-Dum Flyvepladsen ved Kalkutta. Fra venstre til højre Overofficerterne Petersen og Olsen, Premierløjtnant Herschend og Kaptajn Botved.

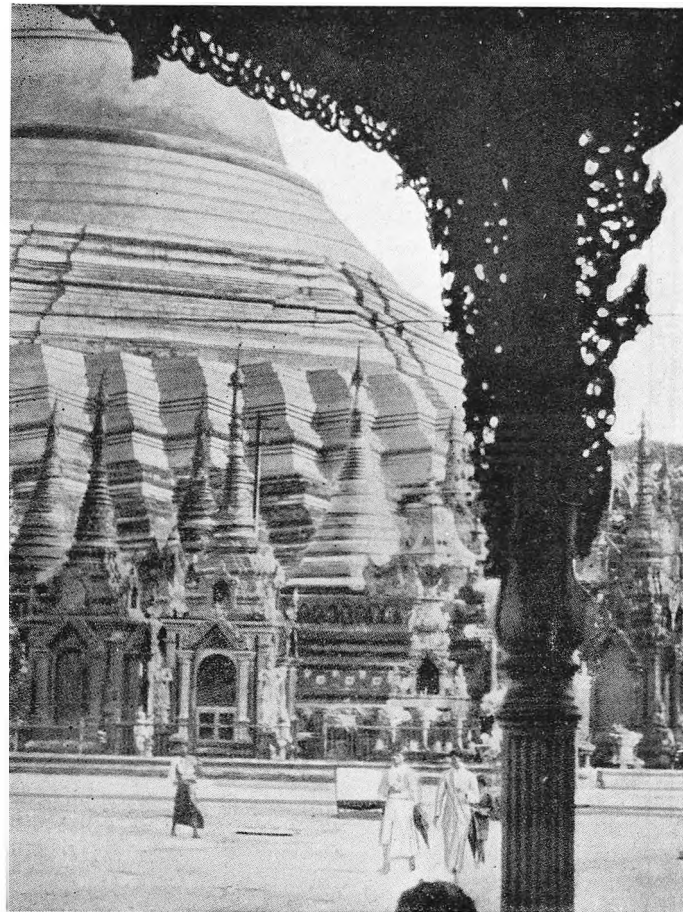
Udsigt over Rangoon, Birmas Hovedstad; med sine 350,000 Indbyggere, der er af blandet Nationalitet, er den en levende Havne- og Industriby. I Baggrunden ses den store gyldne Pagode. I Rangoon opløstes Flyverselskabet, Løjtnant Herschends Måskine var havareret og måtte føres pr. Skib til Bangkok, mens Kaptajn Botved fortsatte sin Rejse efter Planen.

Fra Rangoon. Til venstre buddhistiske Munke.

Det vidunderlige Marmor-Mausoleum Taj-Mahal ved Agra, som Maharaja Dshehan ca. 1650 lod bygge til Minde om sin højtelskede Hustru.

Shwe-Dagon-Pagoden i Rangoon.

OVER DEN ARABISKE ØRKEN TIL BAGDAD

I den tidlige, friske, kølige Morgen, hvor Maane og Sol endnu kunde enes om at være paa Himlen paa samme Tid og hvor man endnu var fri for den forbandede Støvplage, for vi saa ud ad Landevejen i den store Militærbil, der som et drønende Uhyre med fri Udblæsning fik Kameler, Æsler og Beduiner til at humme sig ned i Grøfterne, mens »denne Verdens Herre« susede forbi. — Vilde Flyvepladsen være haard nok til at starte paa? Det var det store Spørgsmaal. Vi skridtede den af paa Kryds og tværs og vovede Forsøget.

Jeg startede først og det gik — lige til Øllet. Ogsaa Herschend kom op. Kurs mod Euphrat. Efter en halv Times Flyvning naaedes det brede, glimtende Sølvbaand, som snor sig østover i alt Sandet. Vi fulgte Floden. Til højre saa vi ud over et af de mest fortvivlede øde Landskaber, man kan forestille sig, stenet, sandet og let bølgeformet, betydeligt højereliggende end Landet Nord for Floden, og tænkte paa de Hundreder af Mile, som fortsætter sig sydover — den arabiske Ørken. Intet, absolut intet levende vil kunne trives der.

Nord for Floden saas ingen Sten, kun en uendelig Flade af gulbrunt Sand, men hvordan beskrive det. Man kan jo ikke blive ved med at nævne Ordet Sand, Sand, Sand 9999999 Gange, som vel nærmest maa blive det, der paa een Gang giver Læseren et Indtryk af, at der ikke er noget at gøre for en »Sandmand« med en Spand Sand til 5 Øre, og saa af uhyre Ensformighed. En sjælden Gang passeredes fattige Araberbyer, som ovenfra saas som bikubeformede Celler tæt ved Floden.

Ved Middagstid lander vi velbeholdne paa Englændernes store tip top indrettede Flyveplads Øst for Bagdad. Faa Dage forinden i op mod en halv Snes Grader Kulde i Solen, og nu — over 30 Grader i Skyg-

gen. Der røg vore Skindfrakker og pelsforede Skindhætter, men der skulde ryge mere endnu senere.

Det var djævelsk varmt. Luften stod stille og dirrede af Varme og klemte Sveden ud af os, som man trykker en Citron. Øjnene maatte laves til smalle Sprækker for at dæmpe det skærende hvide Lys lidt ned.

Da vi kom ned af Maskinerne, saa vi os omgivet af flegmatiske Engælændere med lange Ansigter og tynde Ben, klædt i deres Tropedragt. Paa deres behagelige dæmpede Sprog spurgte de straks om, hvilken Slags Benzin og Olie, vi ønskede, hvor meget og hvor det skulde hældes paa, og saa snart Oplysningen var givet, gik de engelske Mekanikere i Gang med Arbejdet. Det var en Fornøjelse at se den adrætte Maade, disse sportstrænede Mænd arbejdede paa, ikke en overflødig Bevægelse, og dog gik alt som Lyn og Torden.

Dernæst førtes vi ind i Messen. Der var dæmpet Lys, køligt som i et Kapel. Over Stengulvet et stort tykt, rødt Tæppe. Et smukt Egetræsbord og ellers for Resten store, meget lave og lange, magelige Stole. Hvor har de dog Sans for denne Verdens Bekvemmelighed, disse Engælændere. Stolene var nærmest Liggestole, men det var ikke nok hermed. Fra Armlænene kunde Forlængelsesstykker trækkes ud — til at lægge Benene op paa.

Her blev vi bragt til Sæde eller rettere lagt ned, og et stort isafkølet skummende Glas Øl stillet ved Siden af os, mens vore Værelser blev gjort i Stand. Det var Løjtnantskvarterer, som af deres Beboere straks blev rømmet til Fordel for os.

Jeg kender ingen, der forstaar at organisere praktisk og godt i stort som i smaat som Englænderne, men maaske lidt dyrt. Hver Eskadrille var en afsluttet Enhed, nej snarere en Familie med egne Hangarer, egne Messelokaler og Kvarterbygninger for Officerer, Underofficerer og menige. Jeg kender heller ingen, der vedligeholder Formerne under alle Livets Forhold som disse »Fætre«, vi har paa den anden Side Nordøen, men paa en Maade, der synes at falde dem saa naturlig og let.

Om Eftermiddagen skulde der ude paa Lejrens Stadion — selvfølgelig findes der en tip top Sportsplads, naar Lejren er engelsk — afholdes afsluttende Sportskampe mellem Eskadrillerne indbyrdes. Den Dag gjaldt det Tovtrækning og Løb, og Begivenheden synes i Betyd-

ning for dem at kunne sidestilles med Sønderjyllands og Moderlandets Genforening for os.

Vi kørte derud i Eskadrillechefens Automobil, der var 1200 m dertil, maaske 1300, men heller ikke mere. Nogle af Officererne, der skulde deltage i Konkurrencen, var klædt i Sportsdragt, korte Lærredsbukser og en tynd Uldtrøje, men alle de andre var civilklædt, om Formiddagen havde de været i Uniform. Det vil kun Englændere gøre. I Forvejen gik de klædt i deres Kakhidragt, der er fuldt saa bekvem at bære som civilt Tøj, og saa skifter de alligevel.

Efter Sportskampene fik vi et forfriskende Bad og klædte os om til Middagen, d. v. s. tog det samme paa igen. I Messens Dagligstue mødte vi saa paa ny vore engelske Venner til en Cocktail, hvortil spistes smaa Sandwich paa Størrelse med en Tokrone. De var nu alle omklædt for tredie Gang — enten i Uniform, den smagfulde »dinner jacket« med Ordensdekorationerne »en miniature« eller i Smoking.

Derefter blev vi stilfuldt ført til Bords. Tro nu ikke, at de havde pyntet sig, fordi der var Gæster. Nej, det var ganske dagligdags. Under Middagen skete der ingenting i Retning af Taler, Gudskelov. Først til Portvinen eller Madeiraen rejste Messeforstanderen sig, slog paa sit Glas og sagde: »Gentlemen, the king!« Alle rejste sig og gentog i Kor »the king« og drak derefter deres Glas ud. Det var den første Tale. Saa gik Snakken nogen Tid, hvorefter Messeforstanderen paa ny rejste sig og med oratorisk Kraft holdt Aftenens Hovedtale: »Gentlemen, the king of Denmark!« Alle gentog staaende »the king of Denmark«, hvorpaa vi satte os igen. Saa gjorde jeg noget, som jeg ærgrer mig over den Dag i Dag. Jeg syntes der maatte gøres Gengæld og rejste mig op og holdt en Tale, en rigtig skidt Tale paa mit daarlige Engelsk for »Royal Air Force«. Jeg ærgrer mig ikke over Formaalet med Talen. Der er intet, jeg har mere Respekt og Højagtelse for end det engelske Flyvevæsen — men en Tale ved den Lejlighed var ikke paakrævet, og den blev daarligt holdt og hvad værre var, jeg satte vor højtagtede elskelige Vært i Forlegenhed med at skulle svare uforberedt.

Her kom vi for første Gang i Berøring med Englænderne og »Royal Air Force«, og fra nu af og østover, enkelte Steder som Siam og Indokina undtaget, var det Englænderne, som førte den store Stemme, og

hvor var det velgørende. Deres Ro, praktiske Maade at tage Tingene paa, deres elskværdige Hjælpsomhed uden Paagaahenhed var Egenskaber, som vi i fuldt Maal lærte at skønne paa. Den følgende Dag drager vi videre, høfligt fulgt paa Vej af to af de Havilland-Maskiner, passerede Basra, hvorfra i hine fjerne Tider Sindbad Søfareren udgik, nu Petroleumsby og Sæde for stærke engelske Luftstridskræfter. Englænderne opretholder næsten udelukkende deres Herredømme i de Egne ved Hjælp af deres Flyvevæsen, hvis Grundstamme bestaar af store 2 Motors Maskiner, der hver kan tage en halv Snes fuldtbevæbnede Soldater om Bord. Hvor det tidligere tog dem Maaneder paa Kamelryg at naa frem for at bekæmpe oprørske Beduinstammer, er de nu paa Pletten paa Timer.

Langs den persiske Havbugt følger vi Kysten, noget af det mest øde og triste, man kan forestille sig, Sand og nøgen Sten, af og til et fattigt Fiskerleje, bestaaende af usle lerklinede Hytter, over det hele en bage Sol, der faar alt til at flimre i den stærke Varmedis. Som Oaser i det lidt triste Sceneri de to Havnebyer Bushir og Bender Abbas, hvor vi landede og overnattede, begge Steder som Gæster hos de prægtigste og elskværdigste Mennesker, den engelske Generalkonsul og Konsul, der begge lever som smaa Konger i prægtige Paladser. Den indfødte Befolkning, af Solen næsten sortstegte Persere, samledes om os i stort Antal som Tilskuere, da vi gjorde Maskinerne flyveklare. De sad i mange Timer omkring Maskinerne som fuldstændig tavse Støtter paa deres Hale med Benene trukket op under sig, saa de hvilede lige stærkt paa de tre Punkter: Halen og Fødderne, en Stilling, vi prøvede at eftergøre, men uden Held. De maa have et andet Længdeforhold mellem Over- og Underben end vi.

Et ikke uvæsentligt Spørgsmaal under Flyvningen var Forplejningen. Naar man sidder i indtil 10 Timer i en Maskine, maa man have lidt at leve af. Vi blev da ogsaa alle Steder af vore Værter forsynet med Sandwich, mere end nok til 8 Dages Fortæring.

Vi spiste ikke meget i Luften. Fra Motoren kommer nemlig en fin, næsten forstøvet Sky af Smøreolie (almindelig amerikansk Olie), der sætter sig overalt, og enhver vil kunne forstaa, at en Sandwich belagt med Olie ikke netop er appetitlig, ej heller fremmede for Mavens skik-

kelige Opførsel. Der findes jo hverken W. C. eller Badeværelse i en militær Flyvemaskine. Brødet bliver for øvrigt ogsaa i Løbet af en Times Tid saa tørt, at det næsten er uspiseligt.

Saadanne rare Ting som Tyggegummi og ikke tørstgivende Chokolade var vi gratis blevet forsynet med i rigelig Mængde af Wrigley og Globusfabrikkerne. Et ganske udmærket oplivende Middel i Træthedsperioder havde vi i Colatabletter, der har den Fordel, at man kan sluge dem og beholde dem i sig, selv naar man er paa Grænsen af Søsyge. Endelig kan jeg ikke noksom prise vor udmærkede Læge, Doktor Brinck, der havde forsynet os med et helt Apotek, og hvad der var det bedste af alt, ogsaa med Brugsanvisning — kun kedeligt, at mine Kammerater ikke havde Tiltro til mig som Medicinmand. De vilde aldrig have noget af de rare Sager som Stryknin og Jod, og hvad jeg ellers kunde anbefale dem. Derimod var de som gale efter kolde »drinks«, selv om jeg udmalede i mørke Billeder, hvad der kunde ske i Retning af Dysenteri o. l. For at de imidlertid ikke skulde kunne sige, at jeg led af overdreven Frygtfølelse, saa jeg mig desværre nødsaget til altid at drikke en mere end de andre.

KARACHI

Fra Bender Abbas gik Turen saa videre over den østlige Del af Persien og Belutsjistan til Indien. Under Flyvningen over Belutsjistan opstod der pludselig en frygtelig Tvivl. Tilhørte dette Land Indien, eller var det selvstændigt? I sidste Fald havde vi glemt at indhente Tillaelse til at overflyve det, og saa vilde Pokker jo være løs ved en Nødslanding. Heldigvis kom vi begge vel igennem og landede noget efter Middag i Karachi, en moderne, europæisk udseende Havneby ved Indusflodens Udløb i det arabiske Hav. Da vi efter Landingen kørte op mod Englændernes mægtige Hangarer, stod der i Hundredvis af Soldater fra Royal Air Force i 2 lange Rækker, som vi kørte igennem. Alle var forsynet med et Fotografiapparat og knipsede løs, da vi passerede. Vi fik en hjertelig Modtagelse af R. A. F.-Officererne og blev inviteret til at bo i Lejren. Værelset, vi fik anvist, lignede ganske et Gravkapel, men var forfriskende køligt. I Luften hang Punkaer, som med en summende Lyd som fra en Bi satte den hede Luft i Bevægelse og jagede Fluer og Moskitoer ud. Efter en kort Middagshvile blev vi inviteret til Middag om Aftenen i Klubben. Efter Middagen samlede vi med en Del engelske Officerer paa Terrassen uden for Klubben og døsede i de lange, magelige Ligestole, og smaasnakkede over en Whisky, medens Punkaerne summede over Hovederne paa os. Udenfor bevægedes Palmerne af en sagte Aftenbrise, Cikaderne sang, og Maanen hang som et Segl paa den begsorte Nattehimmel, ganske som det kunde være iscenesat af Carl Lund.

En af de engelske Kammerater tilbød at vise os Nattelivet i Byen. En Sergent, der var særlig stedkendt, blev for Formaalet mobiliseret i den Beværtning, hvor han holdt til. Med ham som Fører kørte vi saa igennem de støvede Gader, snoende os imellem de hellige Okser,

som vandrede rundt i Gaderne, uanfægtet af den stærke Trafik. Ingen tør røre dem eller jage dem væk, selv om de ved deres Langsomhed er en stor Gene for Færdslen, for ikke at tale om, naar de pludselig lægger sig ned og tygger Drøv midt paa Gaden eller Fortovet. I det hvide Lys fra Gadens Buelamper færdedes saa Folk og Fæ fredeligt imellem hverandre og syntes ikke at forstyrre de sovende, som for at nyde godt af Nattens Kølighed havde flyttet deres Senge ud paa Fortovet.

Med Sergenten som Fører tramper vi op i et Hus ad stejle, snævre Hønsstiger og staar saa i en ampebelyst Stue uden Tag. Tre indiske Pigebørn, velskabte, brune i Huden med store mørke Øjne og kødfulde, sanselige Læber hilser os Velkommen med gratiøse Bøjninger. Der føres en kort Samtale paa Hindusprog mellem Sergenten og Pigerne, som aabenbart ser lidt uforstaaende efter os, da vi forsvinder.

I en af Gaderne vi nu kommer igennem, med gamle 2-Etages Huse, der luder ud over Fortovet, sidder ved Dørene og i de vindueløse Aabninger i Murene gamle og unge, grimme og kønne Kvinder af snart sagt alle Østens Nationaliteter: Hinduer, Malajer, Negre, Kinere, Japanere og mange flere, alle parat til at sælge sig. Alt aander Elskov i den hede magnoliumsduftende indiske Nat, dog hvor forskelligt fra Vestens og Middelhavets Havnebyer, hvor Skrig og Skraal, Eder og Forbandelser blander sig op med uanstændige Tilraab fra drukne Kvindevrag. Her er alt næsten tyst, tages som den naturligste Ting af Verden. Man vil vel ogsaa kunne kalde det retfærdigt. Deres Blufærdighed er ikke som vor, deres Moral vidt forskellig. Er det saa mon rigtigt at anlægge Vestens Maalestok. Dog her skal ikke tales for og imod, kun ses og opleves.

Efter nogen Parlamenteren blev vi enige om at se indisk Dans. Ad en snæver Vindeltrappe kravler vi op paa 2. Etage og kommer ind i et asketisk hvidkalket lille Værelse, uden andet Bohave end et flettet Straatæppe paa Stengulvet. Vi tager Plads paa Gulvet med Benene over Kors og Ryggen støttet til Muren. Lige overfor sidder Musikken, Danserindens mandlige Slægtninge, med de mærkeligste Instrumenter, som ligner omvendte Spande med et Skind over, imellem Benene. Een trakterer et 2-strengt Instrument, og een bare slaar 2 Træstykker

mod hinanden. Saa danser hun ind, den lille indiske Pige, en 14aarig, brunøjet Skønhed med henrivende Skikkelse, næsten helt skjult af en folderig, hvid Toga. Om Arme og Ankler tykke, forgyldte Ringe, paa Benene, oh Rædsel, sorte Bomuldsstrømper uden Sko. Til den mærkeligste, søvndyssende, klagende Musik træder hun saa Dansen med langsomme, tøvende Bevægelser, følgende Musikkens stigende og faldende Rytmer, Bevægelserne understreget af de lange fine Hænder, i hvilke hvide, florlette Slør synes at forlænge Armenes Bugtninger. Ansigtet er alvorligt, af og til lyser et lille forlegent Smil op, som om hun følte sig generet af vor Tilstedeværelse. Med en sitrende Klang, som noget der brast, standser Musikken, et lille Buk og et Smil og væk er Fuglen.

Da vi kommer ud paa Gaden, er jeg saa uforsigtig at give en Tiggerske en Skilling. Et Øjeblik efter er en hel Sværm over os, som hylér og skrigr op, alt imedens de strækker deres magre Arme frem igennem Pjalterne og ligefrem puffer til os for at faa Del i Kagen. Heldigvis kører vor Militærbil op, og langsomt glider vi saa, mens Tiggerne et langt Stykke Vej løber efter os, ud i den skønne Tropenat, ud ad Landevejens hvide Baand mod Lejren.

Den følgende Dag var vi inviteret til Frokost hos Guvernøren, stilfuldt, men ikke altfor spændende. Konversationen drejede sig fortrinsvis om Tigerjagt, som jeg ikke havde Begreb om. Hen paa Dagen følte jeg mig meget ilde tilpas, blev skiftevis varm og kold, Feberen havde taget fat. Jeg var bange for at blive stoppet for længere Tid og bad derfor Militærlægen tage Affære. Han beordrede mig øjeblikkelig i Seng, kom med et stort Glas Whisky og Masser af Kininopiller, og efter at begge Dele var fortæret, faldt jeg i en dyb Søvn, vaagnede næste Morgen Kl. 3 badet i Sved, som efter et russisk Bad, men feberfri. Da Solen kravlede over Horisonten, dundrede vi af Sted fra Karachi.

INDISKE DAGE

Mange Timer fløj vi over Ørken. Af og til træder den klippefulde Underbund op igennem det flade Land og danner maleriske Smaafjelde i det ellers fuldstændig flade Land. Vi fløj over Jodphor. Fra denne By begynder Ørkenen at afløses af opdyrket Land. Solen bager, og en stærk Varmedis hindrer vort Udsyn, saa vi kun kan se lige nedad. Til Trods for at ikke en Vind rørte sig, bliver Maskinen væltet op og ned som et Skib i høj Sø paa Grund af Varmeuroen. Der er nok at bestille for at holde den paa ret Køl, saa Sveden hagler af os, og Tungen ligger som en tyk Klump i Munden. Efter ca. 7 Timers Flyvning dukker Agras hvide Huse og paa Afstand slotslignende Bygningsværker op. Landingen forløb glat paa en udmærket, men meget lille Flyveplads. Som sædvanlig er alt ypperlig forberedt af Englænderne. En Officer fra R. A. F. er paa Flyvepladsen for at tage imod, Benzin og Olie staar parat, saa vi straks kan gaa i Gang med Maskinernes Klarøgøring til næste Dags Flyvning. Til Trods for at vi var dygtig sultne, valgte vi at faa Arbejdet fra Haanden med det samme for ikke at spille Tid med at tage ind til Byen og tilbage igen; men Resultatet blev, at vi først fik noget at spise Kl. 9 om Aftenen efter en Arbejdsdag fra Kl. 4 om Morgen. Saadan var Vilkaarene praktisk talt under hele Turen. En Masse Tilskuere var mødt op, deriblandt en Del engelske Societydamer, som morede sig kosteligt over at se os trække et Par Flasker Champagne op, som vi havde faaet foræret af den franske Konsul i Buchir. Tænke sig! Drikke Champagne af Flasken og saa saadan nogle beskidte Fyre.

Først efter at det var blevet mørkt, kom vi ind til Hotellet, lave, bungalowlignende Bygninger i en stor Park.

Til at begynde med er man lidt ilde berørt ved at se, at Væggene

i ens Værelse er mærkeligt levende. Op og ned ad dem og hen under Loftet vimser emsige Firben eller rettere firbenlignende Dyr, kaldet Gekkoer (Øgleart). Nogle af dem opnaar en ret anselig Størrelse, skal vi sige en halv Meter fra Hoved til Halespids. Naar de bliver trætte eller kede af at vimse omkring, sætter de sig og siger med høj Røst, saa det ligefrem runger ud i Stuen: »Gæ-ko, gæ-ko!« Jeg kunde ikke lide dem, men alle, der lever herude, er glade ved dem, de fortærer i Dagens Løb en utrolig Masse Moskitoer.

Vidunderligt var det at blive betjent af de indiske boys, som gæter ens Ønsker, før de er udtalt: En kold drink, et varmt Bad og rent Tøj paa fra yderst til inderst, alt lagt frem i den Orden, man skal bruge det.

Efter Middagen lejer vi en Automobil og kører i den stjerneklare Nat ud til Taj Mahal. Til Trods for at vi var dygtig trætte og søvnige, maatte vi dog se dette Vidunder, bygget af Maharaja Dshehan til Minde om hans tidligt afdøde, højtelskede Hustru. Saa højt har han elsket hende, at Smerten over hendes Død har udløst en kunstnerisk Begavelse som Bygherre, der har sat sig synlige Spor som et af Verdens Vidundere. Skønt er det om Dagen, men overnaturligt fantastisk dejligt set i Maanelys, hvor det hvide Marmor bliver dobbelt hvidt, og hvor Maanens Straaler kaster Sølvglans over Parkens Sør.

Vi gaar andægtige rundt i det indre, hvor Lyden af vore Fodtrin kaster Ekko. Den højtidelige Stemning, der hviler over Rummet, faar os til at tale hviskende indbyrdes som i en Kirke. Væggene bestaar af udhugget Marmor, spindelvævslet at se paa til Trods for Murenes Tykkelse. Paa lange Relieffer blomstrer Lotus i Marmor. Ingen egentlig Udsmykning, som heller ikke tiltrænges. Hele Sceneriet er af en ejendommelig betagende Virkning; men ingen Skønhedsglæde kan dog her paa Jorden blive hel og fuld. Da vi kommer ned i selve Kapellet, hvor den elskedes Kiste staar, brydes unægtelig Stemningen noget, ved at vor Fører tilbyder os paa dette hellige Sted med sin høje, klægende Stemme at bede for et langt Liv for os, formedelst 2 Rupies, som skal erlægges kontant. — Vi renoncerer dog paa det lange Liv ved hans Hjælp.

Næste Morgen ved Solopgang glider vi saa videre langs med Gan-

gesflodens Løb, flyver over afvekslende Rismarker og Kornmarker, af og til skovklædte Højdedrag. Med Mellemrum passerer vi skønne hvide Byer, hvorfra brede Marmortrapper fører ned i Floden. Henimod Middag begynder Landskabet at blive klippefuldt, og større Skovstrækninger dominerer. Vi er nu over Bengalen. Jeg sad og ønskede, at jeg blot for en Times Tid kunde komme ned paa Jorden og naa at faa set den prægtige bengalske Tiger. Det lod sig imidlertid ikke gøre, vi maatte nøjes med at lade vor Fantasi udmale det rige Tropedyreliv, som vi vidste fandtes neden under os.

Hen paa Eftermiddagen lander vi paa Dum-Dum Flyvepladsen, 10 km fra Kalkutta, hvor vi blev hjertelig modtaget af den danske Konsul, en engelsk Storkøbmand, hvis Navn er Witby, og hvis Gæster vi var under det 2 Dages Ophold i Indiens Hovedstad.

Da vi kom ud paa Flyvepladsen Dagen efter Ankomsten for at gøre Maskinerne klar, saa vi paa Afstand en Del vævre Væsener, som morede sig med at løbe frem og tilbage paa vore Planer. Vi satte Farten op paa Automobilen for at komme hurtigt derhen. Det saa ud til at være indfødte Børn, som morede sig med at lege der. Da vi kom nærmere til, saa vi imidlertid, at det var store graa Abekatte med lange Haler og røde Bagdele. Da vi nærmede os, klatrede de under Skrig og Spektakkel op i Palmetræerne og sad der og skældte os ud. Vi var glade for, at vi havde husket at tildække vort Førersæde, ellers havde de sikkert, nysgerrige som de er, sat sig ned og fingereret ved Instrumenterne, ja, maaske havde de ogsaa fløjet med Maskinen, og det havde jo ikke været saa godt.

Medens vi gaar og arbejder, faar vi Besøg af en dansk Kaptajn. Han var Frelserkaptajn, Chef for den danske Afdeling af Frelsens Hær i Kalkutta.

Hen paa Eftermiddagen kom endnu en Dansker paa Besøg, hans Navn var Hansen. Han havde levet 20 Aar i Indien, uden i al den Tid at have været hjemme. Han var gift med en Irlænderinde, hans Børn, som han havde med, talte kun Engelsk, og han selv talte ogsaa et Dansk, der var godt spækket med engelske Gloser.

Da vi nu havde Landsmænd paa Besøg, hejste vi til Ære for dem vort Splitflag. Det var rørende at se den Virkning, det havde paa vor

Ven Hansen. Han stod stille med Front mod Flaget, tog sin Hat af og stod længe hensunken i Eftertanke, medens Taarerne piblede frem. Han havde ikke set Dannebrog i mange Herrens Aar. Vi gør os her hjemme vanskeligt noget Begreb om, hvor stærke Følelser for Hjemlandet de Danske har, som er tvunget til at leve i Udlændighed.

Medens vi arbejdede paa Maskinen, gjorde vi den kedelige Opdagelse, at en af Benzintankene var læk. Det var første Gang, det indtraadte, men skulde langtfra blive sidste. Disse Benzintanke voldte os de største Kvaler under Turen. Vi maatte saa afmontere den, lodde Lækken og paa ny montere, et Arbejde, der var besværligt at udføre med de primitive Midler, der stod til vor Raadighed. Det forsinkede os en Dag.

Tredie Dagen efter Ankomsten kunde vi paa ny komme paa Vingerne og forlade Kalkutta for at gaa til Hovedstaden i Bagindien, Rangoon. Forinden vi forlod Byen, slog vi et Sving ind over Husene i lav Højde for at vinke Farvel. Denne Manøvre, læste jeg om senere i de engelske Aviser, havde givet Anledning til Panik i Gaderne.

Paa det Tidspunkt, vi var der, havde der fundet Gadekampe Sted imellem Muhammedanerne og Buddhisterne blandt de indfødte. Mange Hundreder blev lemlæstet og saaret, stærke Politis og Militærstyrker patrouillerede i Gaderne for at dæmpe de hidsige Gemytter. Da vi nu kom ind over Byen, troede de, at det var engelske Flyvere, som var sendt ud for at bombardere dem og flygtede i vild Rædsel langt uden for Byen. Os selv uafvidende kom vi altsaa til at fungere som fæle Krigsuhyrer.

Paa Kompaskurs fløj vi over Gangesflodens uhyre udstrakte sumpede Delta mod Chittagong. Der forandredes Kurs i sydlig Retning ned mod Akiab. Neden under os en flad Kyststrækning, til venstre høje, maleriske, skovklædte Bjerge, til højre den dybblaa bengalske Havbugt.

Efter at Akiab er naaet, drejer vi igen stik Vest ind over Bjergene og Skovene mod Floden Irawadi, der dog var helt udtørret. Her har sikkert aldrig Mennesker sat deres Fod. Der kom nu nogle spændende Timer. Intet Steds vilde en Nødlanding kunne foretages. Een sammenhængende grøn Flade af Skov havde vi under os, af og til en lille Lys-

ning, hvor en Bæk eller mindre Flod banede sig Vej. Luften var næsten uigennemsigtig af en stærk Røg fra talrige Skovbrande. Vi lyttede spændt til vore Motorers Gang; thi det vilde jo ikke være rart at skulle ned i Trætoppene. Til Nød kan man lande i en Skov uden selv at komme altfor meget til; men hvad saa, saa skulde vi til at gaa hjem gennem Urskoven. Det var ikke hyggeligt at tænke til Bunds i. Til Nød kunde vi maaske klare os mod vilde Dyr. Vi var bevæbnet med vore Militærpistoler, men langt værre end vilde Dyr skal jo efter Sigende Moskitoerne være, og dem kunde vi i hvert Fald ikke skyde med Pistoler. Dog, heldigvis kom vi ikke til at opleve, hvad vi i Fantasien sad og udmalede os, men naaede velbeholdne ud til den flade Slette Nord for Rangoon. Vi fløj ved Siden af hinanden i 1500 m Højde, saa ser jeg Herschend glide nedad mod Jorden, kun et Øjeblik, saa flyver han lige ud igen. Jeg tænkte ikke videre over denne Manøvre, da det ofte hændte, at en af os skiftede Højde, og taber ham snart af Syne i det disede Vejr. En halv Time efter lander jeg velbeholden i Rangoon, hilst velkommen af den engelske Øverstkommanderende og den danske Konsul. De spurgte mig straks, hvor den anden Maskine var henne, og jeg svarede dem, som jeg saa ofte havde gjort, at han kom straks, og gaar derefter i Gang med at gøre Maskinen klar til næste Dags Flyvning.

Han kom ogsaa nogle Timer senere, men desværre denne Gang i en Fordvogn. Han var blevet nødt til, kort efter, at jeg havde set ham skifte Højde, at lande paa Grund af et alvorligt Motorhavari, Landingen maatte foretages i Rismarker, og saa er ethvert Haab ude om at klare Maskinen. Rismarker er smaabitte firkantede Marker, omgivet af ret høje Jordvolde for at dæmme op for Vandet, Risen skal jo, som bekendt, vokse i klart Vand. Disse Marker er altfor smaa, til at Maskinen kan løbe Farten af. Hjulene vil støde paa Jordvoldene, saa gaar de i Stykker, og meget mere følger efter. Der havarerede da ogsaa Understellet, begge Kølerne, Propellen og noget af Kroppen.

Vi lagde saa Hovederne i Blød for at finde Udvej til at faa ham paa Vingerne igen og blev enige om, at det fornuftigste vilde være at transportere Maskinen pr. Skib ned til Singapore paa Malakka-Halv-

øens Sydspids og derfra med en Ø. K. Baad op til Bangkok, hvor vi havde et større Depot af Reservedele, og hvor Siameserne har udmærkede Reparationsværksteder.

Dagen efter skiltes vi saa med tungt Hjerte. Jeg ved snart ikke, hvem af os der var mest ked af det. Det var vel nok Herschend; men ogsaa jeg var meget trykket over at maatte forlade ham og over, at den saa udmærket paabegyndte Flyvning ved dette nederdrægtige Uheld for hans Vedkommende maatte afbrydes for længere Tid; men der var ikke noget at gøre ved det. Jeg maatte videre, for at dog en af os kunde have Udsigt til at naa frem til det endelige Maal.

Vi aftalte da, at jeg skulde gaa til Tokio saa hurtigt som muligt og derefter tilbage til Bangkok. I Mellemtiden var det saa forhaabentlig lykkedes Herschend og Petersen at bringe Maskinen i flyveklar Stand, og derefter skulde vi følges hjemad, idet det jo oprindeligt var Planen at flyve tilbage ad samme Rute, som vi fløj ud. Det skulde imidlertid komme til at gaa helt anderledes.

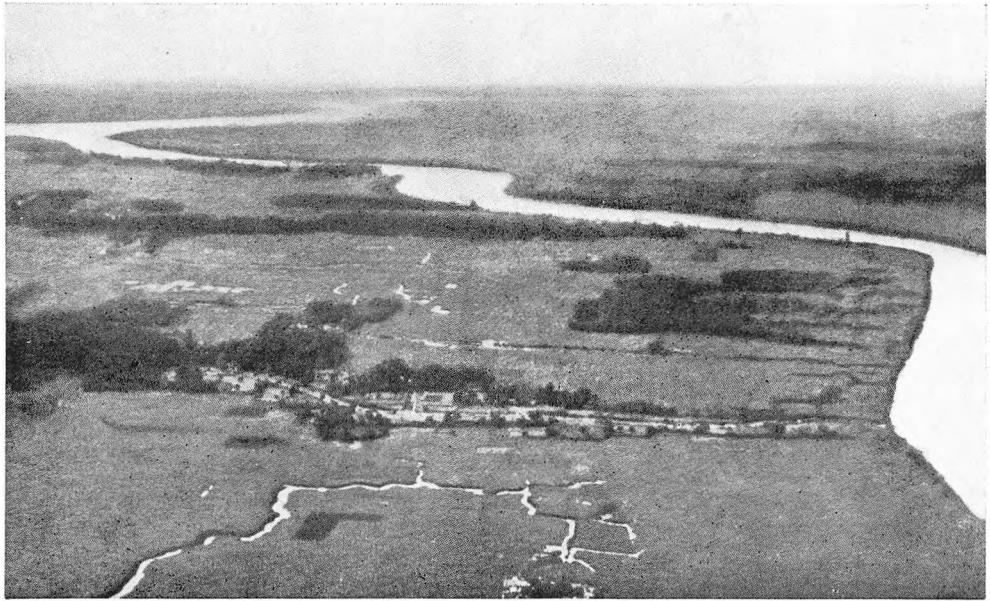
SIAM

Efter et herligt Ophold hos den engelske Øverstkommanderende over Troppestykkerne i Bagindien, hvis Gæst jeg var, kører vi næste Morgen ved Solopgang ud til Flyvepladsen, men ak, der var ingen Sol, en tæt Taage laa langs Jorden, dog henad Kl. 7 lettede den, og vi drager af efter en vanskelig Start paa den meget knebne Plads. Det var den nye Væddeløbsbane, vi havde valgt at gaa ned paa, og kun Halvdelen af Banen kunde benyttes. Spændende er det at give Motoren Gas og rulle ud over Grønsværet med drønende Fart, uvis om Maskinen kommer fra Jorden eller ikke, men sikre paa at den i sidste Fald vil knuses med et Brag mod Jordvolden for Enden af Pladsen. Naa det gik, lige til Øllet.

Kort efter er vi indhyllet i Taagebølgerne, som endnu ligger og svøber langs Jorden. Hovedet dukkes ned i Kabinen, og Øjnene fæstes opmærksomt paa det hvide Lys, som angiver, at Maskinen ligger rigtigt i Luften, og paa Fartmaaleren, som viser, at den skæbnesvangre Minimumsgrænse ikke overskrides. Sker det, kan Maskinen ikke styres længere og falder mod Jorden som en Sten. Snart kommer Lysskæret — som stærkt Lys set gennem Alabast, Tegnet til, at man er i Overkanten af de hvide, uldne Taageskyer, som indeni er mørke og klamme. Nu dykkes igennem, op i det tindrende blaa Himmelhvælv, hvor der ikke findes andet end Solens hvide Lys og os. Vest en Streg til Syd er Kursen, og »Tak« er det foreløbige Maal, en lille siamesisk By. Snart faar Solen fuldstændig Magten og splintrer Skyernes luftige Substans til det bare ingenting, og vi kan igen se vor kuglerunde Jord, som her er grøn og ujævn, som om en mægtig Gigant har revet og rusket i den, flænget dybe Dale og rejst høje Volde af Jord og Sten. Saarene er nu helet, og

et forbarmende Dække af det mørkeste grønne skjuler Ødelæggelsens Vederstyggelighed, men »Kampen« ulmer.

Mange Steder staar mægtige Røgsøjler til Vejrs og breder sig sorte og ildelugtende vifteformet ud over Himmelbuen: Skovbrande. Guderne maa vide, hvordan de opstaar. Herligt er det at vide, at man ser, hvad ikke andre, eller i hvert Fald kun meget faa, har set, og saa denne kil-drende Fornemmelse paa Bunden af Bevidstheden: Kommer der noget i Vejen med Motoren her, er du fortabt. En Fornemmelse, der ligger godt gemt væk nederst i den Kasse, hvor Tankerne hentes frem, og som ikke faar Lov til at komme op, men danner den alvorlige Undertone, paa hvis Baggrund det dobbelt nydes, saa længe alt gaar godt. Henad Middagstid — hvor det er saa bagende varmt, saa man gerne solgte sin Førstefødselsret og en halv Maanedes Løn for en kold »drink« og den udsøgte Fornøjelse, det vilde være pludseligt at blive hensat til en kold, sludfuld Novemberdag i vort kære, lille, nu saa fjerne Land — kommer vi endelig til Don Muang, Flyvepladsen Nord for Bangkok. — Hvor er dog Modsætninger forfriskende — mens jeg sidder og ned-skriver disse Erindringer fra fjerne, sælsomme Lande, høres Hornmusik. Det er i den gode Stad Faaborg, og Rundskue er her. Rød-hvide blafrer Flagene i Sommervinden, og sindige Landboere fra de fede, fynske Agre er kommet til Bys i stort Antal for at se paa Stadsen, Musikken kom-mer nærmere, men kan ikke ses endnu. Jeg staar ved Vinduet og ven-ter paa, at den skal dreje om Hjørnet, og ønsker, at den maa tage sig ud som Spillemændene fra min Barndomstid i Kalundborg. Nu er de der, ni i Tallet. Jo, min Sandten. Ganske som den Gang. Diplomats-frakke, sort Slips og høj Hat. Med lukkede Miner og alvorsfulde, helt opfyldt af Tanken om deres tunge kommunale Hverv, skrider de frem paa 2 Geledder til Riberhusmarchens kendte Toner, efterfulgt af en Skare benovede Børn. Jo, nu er jeg rigtig hjemme igen — men tilbage til Bangkok. Her kender man ikke Rutebilernes generende Konkurrence til Jernbanerne. Der findes nemlig ingen Vej, saa vi triller med Klodens pudsigste lille Futtog ind til Bangkok, langs Rismarker og brede, dybe Grøfter, hvor man af og til ser et Bøffelhovede med de mægtige krumme Horn lige rage op af Mudderpølen. Resten af Kroppen i det kølige, dej-lige Mudder. Hvor vilde min ældste Søn »Bamse«, 4¹/₂ Aar, være mis-

Delta ved Floden Ganges. Fællesdeltæt Ganges-Bramaputra er Jordens største Delta. Det strækker sig over et Område paa over 80,000 □km. Jorden dækkes her af Flodslam, ofte indtil et Par Hundrede Meter ned under Overfladen.

Udsigt over Bangkok med Floden Menam, der bugter sig gennem Byen og er en livlig Færdselsaare.

R I forlader Kanton.

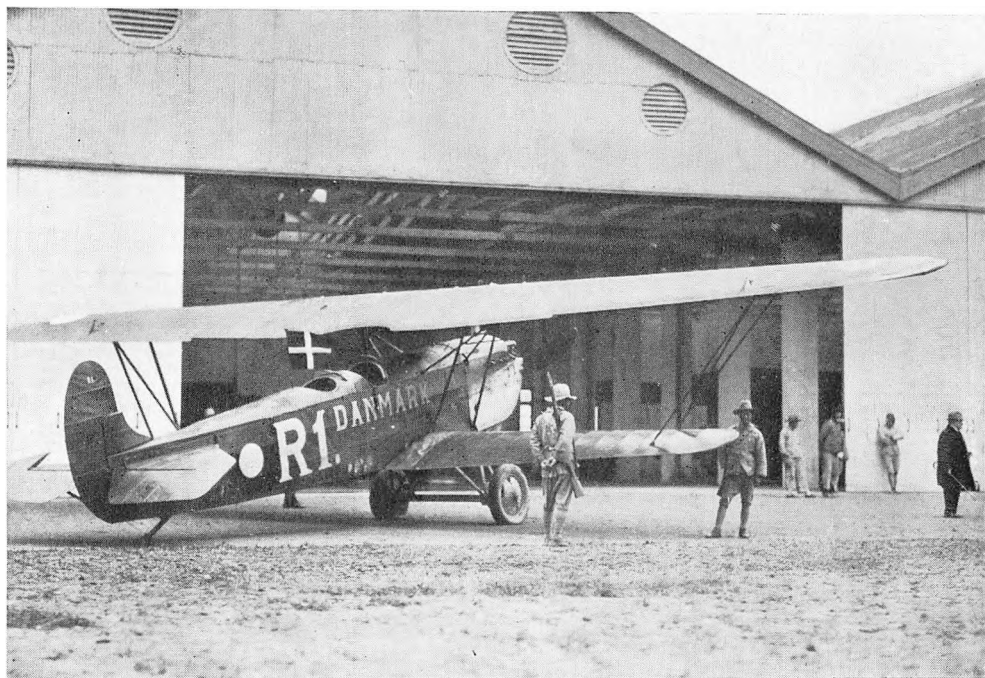
Kantonesiske Flyverelever studerer Maskinen.

Fra Mandarinen i Ninghais Middagselskab paa Missionsstationen. Mandarinen, Nr. 2 fra venstre.

R I ankommer til Shanghai. Man havde været saa forsynlig at køre en Ambulanceautomobil ud paa Flyvepladsen. Den blev der heldigvis ikke Brug for.

R 1 paa Hungjao Flyveplads ved Shanghai.

Ankomsten til Shanghai. Længst til højre den danske Generalkonsul Langkjær.

undelig, hvis han havde set det. Siameserne, rare, elskværdige, lidt selvbevidste, en Beskrivelse er vist overflødig; hvem i Danmark har ikke set en Mand fra Siam, men ham, vi træffer i Danmark, mangler nu noget væsentlig: Bethel. Alle tygger Bethel, saa Munden ligner et blodigt Saar, og af Tænderne er der kun smaa sorte Rødder tilbage. Overalt træffer man de røde Spytklatter fra Betheltyggerne og Lugten, ja behagelig er den ikke for en dansk Næse. Lidt uhygiejnisk ser det ogsaa ud, naar man ser Mænd og Kvinder af Folket træde ud af deres Træhuse bygget paa Pinde over Sumpen, og gaa ned i Muddergrøften uden for Huset og ved Hjælp af den hule Haand læske deres Tørst fra Grøftevandet, hvor ofte døde Hunde og Rotter maa skubbes til Side først for at skaffe Plads, dog det er ikke helt korrekt. De drikker ikke Vandet, men skyl-ler blot Munden og spytter det saa ud igen. Et andet Syn falder ogsaa straks i Øjnene: de mange unge Mænd paa bare Fødder, klædt i en fodsid, okkergul Toga, som paa Romervis er slaaet hen over Skulderen. Det er religiøse værnepligtige. De har foruden den militære Værnepligt ogsaa en religiøs, under hvilken unge Mænd af alle Klasser i Buddhaklostrene indvies i Buddhismens Mysterier og tilbringer Tiden med Bøn og Selvbetragtning. Ingen Penge maa komme i deres Hænder, saa længe det varer. Intet faar de at spise, uden hvad gode Mennesker vil give dem. Ved Solopgang vandrer de saa ud i store Skarer med deres Krukker, som efterhaanden fyldes — ved at vandre fra Hus til Hus — med de faa og smaa Fornødenheder, en Siameser kan nøjes med.

Noget andet — og for Nationalstoltheden saare glædeligt — støder man ogsaa hurtigt paa: de mange danske Virksomheder, og først og størst Østasiatisk Kompagni. Jeg vilde ønske, at alle, der passerer forbi Niels Juel og kigger hen paa Ø. K.s Hjørnebygning, ogsaa kunde faa et Kig paa Virksomheden herude. Man ranker uvilkaarlig Ryggen og træder fastere ved Tanken om at være Landsmand til ham, der med genial Skaberkraft har frembragt alt dette.

MOD DET HIMMELSKE RIGE

Seks Dage gik hen som seks Timer med Arbejde paa Motoren og Festligheder hos vore elskværdige Landsmænd, saa af Sted igen mod nyt Land, nye Folkeslag, nye Oplevelser. En tidlig Morgen duver vi op over Siams Sletter og skovklædte Bjerge. Tværs over Siam, ind over Indo-Kina mod det kinesiske Hav. Hen paa Eftermiddagen naas Hanoi. Paa Flyvepladsen ses en hel Del hvide Kors, det internationale Tegn for Fare ved Landing, dog disse Kors danner et T, Tegnet for Landing. Jeg tror da, at Franskmændene herude udlægger T ved Hjælp af Kryds, og sætter Hjulene, netop hvor der er et Kryds, med det Resultat, at de skærer i den altfor bløde Bund. Vi var lige ved at skulle op paa Næsen (Maskinens), fordi Farten bremsedes altfor hurtigt, men vi klarede den og slap med at faa Gummiet revet af Hjulene.

Hvor Verden dog kan være lille. En af de franske Officerer, der hilste »Bonjour chère camarade!« var en Flyverløjtnant, jeg havde gjort Tjeneste sammen med ved en Flyverafdeling i Frankrig 1919. Endnu en anden kendt Mand tog imod: Pelletier d'Oisi's Mekaniker, Besin, som havde gjort Turen med fra Paris til Tokio 2 Aar tidligere, og som nu var »adjutant chef« ved den franske Flyverafdeling i Hanoi. Olsen blev sat helt fra Bestillingen. Besin for i Motoren, som han jo kendte ud og ind, og vilde absolut gøre alt klart for os, saa vi ikke behøvede at røre en Finger. Om Eftermiddagen stor Modtagelse hos Generalguvernøren, som dekorerede os med en fin Orden. Om Aftenen Middag hos de franske Flyvere med paafølgende Besøg i Operaen. Det var et helt lille Paris, der var flyttet til Østen. Ved Solopgang paa Vingerne igen, efter en ret farlig Start, og Kurs mod det himmelske Rige. En Time forløb i nogenlunde godt Vejr, saa løb vi ind i Regn. Regn er jo i vore Dage absolut ingen Hindring for Flyvning.

men Troperegn er nu lidt anderledes end den, vi er vant til paa vore Breddegrader. Det var et helt Vandfald, ledsaget af pragtfulde, skønne Lyn, som siksakkede snart foran, snart bag ved os. Af Hensyn til Bjergene, som vi ikke mere kunde se, maatte vi gaa i ca. 1600 m Højde og naturligvis alene navigere paa Instrumenter, og det er meget trættende i det lange Løb. Efter $1\frac{1}{2}$ Times Forløb besluttede jeg at vende om, ogsaa den Omstændighed, at vi meget vanskeligt vilde kunne finde Kanton i det Vejr, var medvirkende dertil.

Allerede næste Dag kunde vi fortsætte, og nu var det blevet fint Vejr. Da vi naaede frem til Kanton, troede jeg nu, Rejsen var Slut for mit Vedkommende. Over Flyvepladsen, der var meget lille, stod nemlig mindst $\frac{1}{2}$ m Vand. Det var jo en Landmaskine, vi fløj, og den kan ikke lande i Vand. Havde jeg haft Benzin nok, var jeg gaaet tilbage til Hanoi een Gang til, men det havde jeg ikke, og lande uden for Flyvepladsen lod sig ikke gøre; der fandtes kun oversvømmede Rismarker. Jeg kredsede mindst en halv Snes Gange over Pladsen, inden jeg vovede en Landing, tog saa endelig Mod til mig og gik ned. Saa snart Hjulene tog Vandet, slog et Skumsprøjt op, som næsten blindede mig, og jeg havde ventet, at Maskinen straks havde vendt sig om paa Ryggen — og saa Farvel Tokio! Dog vi var svinheldige; Bunden under Vandet var ret haard, saa Maskinen alligevel kunde faa en vis Fart frem gennem Vandet, og saa den Omstændighed, at Halen var ret tung paa Grund af alle de Reservedele, der var stuvet ud i den, reddede os; men komme derfra lod sig ikke gøre. Vi maatte taalmodigt vente, indtil Vandet blev ledet bort og Pladsen tørrede op, og det varede hele 7 Dage.

KANTON

Kina. — Ja, saa kom vi da til det himmelske Rige. Jeg vidste, at det var stort, større end Sjælland og Europa, og at det skulde være befolket med Millioner af gule. Jeg vidste mere: at de skulde være meget forskellige fra os, ikke alene i Udseende, men ogsaa i Tankegang, eller rettere, jeg vidste saa godt som ingenting, men havde visse forudfattede Forestillinger, Anelser om, hvordan det hele var, og ved jeg i Grunden mere, nu jeg har været der? Man siger, at om Kina kan man faa noget at vide af to Slags Folk: De, der »gør« Landet paa fjorten Dage og saa kommer hjem og udtaler deres ufor- eller ubegribelige Mening om alt herhenhørende, og saa dem, der gennem et Livs Op- hold og Arbejde har søgt at trænge ind bag Tingene for at afdække Kinas »Sjæl«. Man siger ogsaa, at de to Kategorier faar lige meget eller maaske snarere lige lidt ud af det. Kina er som en Sardindaase, man vil lukke op med de bare Næver. Det gaar ikke, man mangler Redskabet: Indstillingen for at kunne forstaa. Kosteligt er det derfor at læse i mange af Vestens Aviser, naar Mænd og Handlinger i Østen bedømmes. Uden videre anlægges samme Maalestok som hvis det foregik i Smørumnedre. — Efter Programmet skulde Farten gennem Kina se saadan ud: Hanoi—Kanton 1. Dag. Kanton—Shanghai 2. Dag, Shanghai—Peking 3. Dag, Peking—Korea 4. og sidste Dag i Kina. Det ser godt ud paa Papiret, ikke sandt? Men vi kommer til at gange de 4 Dage med 9, for saadan kom det til at gaa. Kina slap os ikke saa let.

Foreløbig ventede vi i Kanton, ventede paa, at Vandet over Flyvepladsen skulde forsvinde. Her er noget, jeg med stor Sikkerhed kan fastslaa, og glad er man, naar man kan det: at kunne vente er den første og vigtigste Betingelse for at kunne begaa sig i Kina. Der er andre,

men de er nu ikke nær saa sikre. Kanton er en ren Bolshevikby. Der er kommet en Masse Russere derved som Raadgivere for Kineserne, og de har raadet dem saa godt, at der nu er saa godt som Krigstilstand over for Vest-Europæerne, der har forskanset sig i den europæiske Koncession, en Ø »Shamen« inde i Kineserbyen. Navnlig gaar det ud over Englænderne, hvis Varer udsættes for en alvorlig Boykott. Dog os tog de kinesiske Myndigheder, navnlig Flyvevæsenet, udmærket imod. De havde et efter Forholdene imponerende Flyvevæsen, flere Hundrede Mand, og der arbejdedes fra Morgen til Aften navnlig med russisk Propaganda. Dette Flyvevæsen var nu, om man kan sige saadan, af en noget teoretisk Art. De havde nemlig ingen Flyvemaskiner eller saa godt som ingen. Der var ganske vist et Par amerikanske fra den antediluvianske Tidsalder og saa slet vedligeholdet, at der udkrævedes en fuldstændig østerlandsk Foragt for Tab af Liv og Førlighed for at gaa op med dem, men det gjorde de nu ikke desto mindre. Fra Flyvepladsen havde vi, saa snart vi saa ind mod Byen, Udsigt til et kæmpestort Dannebrog, som bølgede over en imponerende Fabriksvirksomhed: Nordisk Fjerrenseri, der var den eneste europæiske Virksomhed, der endnu kunde holdes i Gang, takket være den energiske og forhandlingsdygtige Leder: Neckelmann, hos hvem vi boede. En Dag spørger hans Datter, 3 Aar, mig, hvad jeg egentlig var for en Fyr. Jeg svarer Flyver; dog det gik ikke op for hende, hvad det var for en, saa jeg forsøgte mig med en Sammenligning: Ligesom en lille Fugl (jeg har Garderhøjde!), der flyver op i et Træ; men det skulde jeg aldrig have sagt. Fra nu af vilde hun bestandig have mig til at flyve op i Træerne og blev utrøstelig, naar jeg maatte sige hende, at jeg kunde alligevel ikke. Vort Besøg var udmærket tilrettelagt af vor Konsul, Wallace-Hansen, hvis Navn er kendt og skattet paa hele Kinakysten. Et Led i Besøget var foruden meget andet ogsaa en stor Middag, som blev givet af de kinesiske Flyvemyndigheder.

Vi kørte derhen i 2 Fordvogne, som kunde hyres lige uden for Broen, der fra Shamen fører over i Kineserkvarteret. Det er ikke saa lige en Sag at komme over den Bro. Den er omtrent helt fyldt op med »spanske Ryttere« (krydsformede Pinde, hvorigennem er trukket Pigtraad), saa kun en smal Gang lades aaben. For Enden af den paraderer

en fransk Marinesoldat med dragen Sabel og Pistoler i Bæltet, saa igennem en svær Gitterport, der omhyggeligt laases efter en. Udenfor staa Kineserne Vagt, de vil da heller ikke staa tilbage. Kører man ned ad Gaden, som er flere km lang, langs Havnen, passeres først en imponerende europæisk Bygning, hvor Toldvæsenet har til Huse, og saa kommer alle Kineserhusene, Forretningsbygninger med Façaderne næsten helt dækket af lange flagrende Lærredsstrimler med Kineserskrifttegn paa — læses fra oven og nedad — og som Regel indeholdende Reklamer for Forretningerne indenfor. Paa Gaderne er der en fuldstændig kaotisk Færdsel af gaaende og kørende, Støv, Skrig og Spektakkel. En ram Lugt af Uhumskheder fra Floden og Menneskesved fra alle de glinsende vaade, nøgne Kulikroppe. Ustanselig klemtes der med Cykelklokker. Et saa vanvittigt moderne Instrument som en Cykel findes nu ikke i Kanton. Klokkerne er derimod anbragt paa de Tusinder af »rickshaws« — tohjulede Gigger trukket af en Kinamand, barbenet, kun iført et Par Lærredsbukser og en Solhat. Det var med en lille Smule Forlegenhed, at jeg første Gang satte mig op i saadan en Tingest og lod et andet Menneske trave af Sted med mig. Lange, lange Strækninger piler de i uafbrudt Løb for kun 5 Cent. Altid ser man dem med et stort Smil over hele Ansigtet, og hvordan er saa deres Levevilkaar? Ja, man siger, at de kun kan leve 5 Aar, højst 10, saa dør de af et Hjerteslag, — sprængt Hjertet ved en Tilværelse i Løb, der kun giver dem en Fortjeneste, hvoraf de netop og heller ikke mere end lige netop kan opretholde Livet. Bliver de syge, sulter de. Man skulde tro, at deres Sind blev formørket af en saadan Tilværelse og af saadanne Fremtidsudsigter, men nej, de ser altid glade ud — det er Østen

En sjælden Gang ses i Gadebilledet en Automobil. Chaufføren brøler med Hornet som en rasende og snor sig ud og ind, snart i højre Side af Gaden, snart i venstre, for at undgaa de værste Huller og de Tusinder rickshaws. Er det en Kineser, der sidder i Vognen og i Særdeleshed da, hvis det er en fornem Mand, staa der paa Trinbrætterne paa begge Sider af Vognen Beskyttelsesmænd, jo flere jo fornemmere Manden indeni er — jeg har engang set en Fordvogn med 3 paa hver Side. De holder sig fast med den ene Haand i Karosseriet, og i den frie Haand holdes en skarpladt Pistol med Fingren paa Aftrækkeren.

Nu kan det h ende, naar Vognen dumper i et særlig dybt Hul, at et Skud ryger af for en af dem.  jeblikkeligt er der saa Opl b. Sol dater strømmer til, de har ogsaa let ved at pille ved Aftrækkeren paa deres Vaaben. Paa den Maade fremkommer af og til blodige Massakrer oftest paa sagesløse Folk.

Uden for »aviatian department« vagede Dannebrog (Guderne maa vide, hvor de har faaet det fra) og det kantonesiske Bolshevikflag Side om Side. Vi blev modtaget af Chefen for Flyvev senet, General Chang, der førte os ovenpaa i Modtagelsesv relserne. Her sad allerede de fleste Gæster, og snart efter kom Resten. Hvem var der? Et broget Selskab: En Repræsentant for Udenrigsministeriet, General Chang, der var Vært, en Masse kinesiske Officerer, mange russiske Instruktører med blege Ansigter, sort Haar og fanatisk straalende øjne, enkelte tyske Instruktører, en svensk Major — en storartet Mand, som med sin tapre Hustru holdt Stand som Vandbygningsingeni r i kinesisk Tjeneste, boede oven i Købet ude i Udkanten af Kineserbyen, — hele den danske Koloni, op imod en halv Snes, og saa Olsen og jeg, ialt op imod 60.

Da vi nu alle var samlet, troede jeg, at vi skulde fange an med Maden. Det skulde vi nu ikke, det vilde stride mod god kinesisk Tone at fare til  detruget som et Dyr. Vi sad en stiv Klokketime og kæmpede en fortvivlet Kamp for at holde en Konversation i Gang. Jeg sad sammen med et Par Russere, som kun talte Russisk og Kinesisk, og det eneste Russiske jeg kan er saadan noget som: ja vas l'ju blu — jeg aner ikke, om det er rigtig stavet, men det skal betyde noget i Retning af: »Jeg elsker dig«, og det kunde der jo ikke i dette Tilfælde bygges en Samtale op paa.

Omsider blev vi da budt til Bords. Vi kom ind i en stor firkantet Sal, hvor vi skulde spise ved Smaaborde. For Enden af Salen var der ophængt et stort Fotografi flankeret af Flag og Potteplanter. Det forestillede Sun-yat-sen, deres Frihedshelt, ham, der havde indført Bolshevismen i Syd-Kina. Det var helt hjemligt at høre dette »sen« i Enden, men alt det øvrige var jo lidt fremmedartet. Han var død nu, saadan noget er der jo Tradition for, at man ikke overlever saa længe, men

hans Minde blev forgudet, ganske som Lenins bliver det i Rusland. Vi maatte alle hen og gøre vor ærbødige Bøjning for den store Mand.

Saa traadte vor Vært op paa en alterlignende Forhøjning og læste med høj Røst Sun-yat-sens Testamente op paa Kinesisk. Det var meget langt, og vi forstod ikke et Ord af det, men det skulde vi nu høre paa til vor Opbyggelse, det har vel antageligt været en verdensrevolutionær Programudtalelse.

Efter dette en længere Velkomsttale paa Engelsk eller Pidgin- engelsk, som Kineserne taler.

Da vor Konsul havde talt, som det sømmer sig en officiel Repræsentant for et fremmed Land, værdigt og med passende Hensyntagen til de øjeblikkelige spændte Forhold, og da jeg havde afleveret min traditionelle speech for deres imaginære Flyvevæsen, var jeg saa naiv at tro, at vi nu skulde fange an med Maden. Stor Fejltagelse. Vor elskelige Vært — jeg kunde godt have ædt ham, saa sulten var jeg — opfordrede derefter alle Tilstedeværende, og vi var som anført et halvt Hundrede Stykker, til, som han udtrykte sig, »at give dem en Tale«, og der var ingen Vej udenom. De maatte saa op saa godt som alle sammen. Dermed gik smaa 2 Timer, og saa endelig kom Maden — Overflod af Mad, nogle og tyve Retter serveret i runde Skaale. Med smaa Porcelænskeer øste man fra Hovedskaalen midt paa Bordet over i sin private lille Skaal; en endnu mindre indeholdt Dyppeelse til Maden, det samme for alle Retter, en tyndtflydende mørkebrun Vædske.

Saa skuffede man i sig, saa godt man formaaede med sine 2 Pinde; det meste dejsede af, men noget fulgte der da med. Begge Pinde holdes mellem højre Haands Fingre, og Kineserne har selvfølgelig en fænomenal Færdighed i Brugen af dem. Dog var jeg Vidne til, at de, naar det kneb med at faa Risen hurtigt nok op, satte Skaalen op til Munden og skubbede ind med Pindene, ligesom en Fyrbøder skovler Kul paa et Lokomotiv.

Hvad jeg egentlig fik at spise, gik ikke op for mig, kun husker jeg, at der i hvert Fald fulgte raadne Æg, Hajfinner, Svalereder og raa Fisk med foruden naturligvis Ris. — Det smagte nu heldigvis meget bedre, end det lyder.

Til Trods for, at vi vidste, at det hørte med til god Tone, eller i hvert

Fald ikke stred imod den, giver det alligevel et lille Gip i en, naar Værsten, General Chang pludselig vender Hovedet og sender en ordentlig Spytklad bagud, eller naar der fra det indre af en Kinesermave og ud igennem Munden staar et Ræb saa højt og saa længe, saa det aldrig synes at skulle faa Ende, men dette er jo Ubetydeligheder, som ikke forrykker den Kendsgerning, at Kineserne er uovertræffelige som Værster. Jeg sad ved samme Bord som General Chang, og han sørgede for mig paa den næstbedste af alle Maader. Den bedste vilde have været den, at han ikke havde gjort det. Han sad nemlig med de Pinde, han havde haft i sin egen, ikke altfor appetitlige Mund, og rodede rundt i alle Skaalene for at hale de bedste Lunser frem, som han saa lagde over paa min Skaal, og som jeg maatte spise med alle Tegn paa Madglæde.

Saa var Middagen forbi, hvorefter vi gik hjem og spiste Middag en Gang til hos en elskværdig Landsmand.

Jeg troede, jeg havde faaet Kanton at se ved at passere fra Flyvepladsen til Shamen, og saa viste det sig, at det var kun det europæiske rede, moderne Kanton. Der fandtes et helt andet, som Konsulen en Dag tog os ind i. Vi forlod Hovedgaden ad en smal Gyde. Ved et gravkammeragtigt Indhug i en af Husmurene standsede vi. Konsulen forsvandt derind og kom et Øjeblik efter tilbage med en Kineser, der skulde fungere som Vejviser og Tolk, en »campredor«. Vi forlod saa Gyden og kom ind i en Forsnævring imellem to ret høje Mure, for hvilket jeg savner et passende Ord. Gyde giver Forestilling om en Færdselsvej, der anvendt paa denne virker altfor bred. Nedenunder de flade Sten, der dækker »Gaden«, flød en Strøm af snavset Spildevand. Til begge Sider Husene. De fleste Steder manglede Muren indtil 1. Sal ud mod Gaden, saa man saa lige ind i Huset og uden den Formalitet at banke paa Døren kunde træde ind fra »Gaden«. Dette var et udpræget Forretningskvarter. Stueetagerne anvendtes til Butik, Kontor eller Værksted paa 1. og 2. Sal, der fandtes sjældent højere Huse, boede Folk. Hver Næringsvej, hvert Fag havde sin Gade ligesom i gammel Tid hos os.

Foroven gik Hustagene sammen, saa kun en smal Sprække Himmel kunde ses, paa mange Steder var der dog helt tillukket. Kom man ude

fra Dagslyset, maatte Øjnene først vænne sig til Halvmørket herinde for overhovedet at kunne skelne.

Det hele var saa fremmedartet, at man godt kunde tro, det var en Udstilling paa et Museum af en længst forsvunden Tid, hvis ikke der var det myldrende Liv; Mænd, Kvinder og Børn vrimlede som Rotter eller som Myrer i en Tue. Som disse Dyr færdedes de saa underligt tyst, skyggeagtigt og uvirkeligt. En branket, sød-
laden Lugt, en Lugt sammensat af mangfoldige Ting, der var gaaet i Raaddenskab, satte sig for Brystet, saa man uvilkaarligt gjorde Vold paa sig selv for at trække Vejret saa lidt som muligt.

Herinde i dette »underjordiske« Helvede, sagde man mig, fødtes, levede og døde Tusinder og atter Tusinder, uden nogen Sinde, i hvert Fald kun yderst sjældent, at komme ud i Dagslyset. Der er ingen Tvivl om, at en hvid Mand, der blev lukket ind for at leve her, hurtigt vilde forsvinde over i en anden Verden. Undgik han en Dolk i Ryggen, vilde han sikkert hurtigt gaa over i en anden Tilværelse af Tuberkulose, Ko-
lera eller anden Sot.

For ikke at lade nogen Chance for at komme af Sted uanset tog jeg med en engelsk Baad ned til Hongkong, ca. 100 km Syd for Kanton for at se, om Flyvepladsen der skulde være bedre egnet for Start.

Den ene Side af »Shamen« vender ud mod Havnen, og her ligger til Stadighed engelske og franske Krigsfartøjer for at beskytte »hvide« Interesser. Fra en Baadebro ved Stenkajen sprang vi ned i en lille Mo-
torbaad, som skulde føre os ud til den engelske Floddamper, med hvilken vi skulde sejle til Hongkong.

Det var en Englænder, der havde Færgefarten mellem Øen og Skibe-
bet i Entreprise, og som Hjælpemandskab havde han »hvide« Russere, saa han var naturligvis ikke velset af de »røde« Kinesere. Disse stak-
kels Russere, som ikke var gaaet over til den røde Lære, levede i Sand-
hed paa en Vulkan. De kunde kun være til under Beskyttelse af Euro-
pæernes Kanoner og Geværer enten paa Shamen eller om Bord paa be-
væbnede Skibe. Kom de ud i Kineserbyen, var de sikre paa at blive mishandlet og slaaet ihjel. Hver eneste Færgeoverfart maa have været en spændende Leg med Døden, for i Floden pilede smaa kinesiske Mo-
torfartøjer bemanded med Strejkevagter og navnlig efter Mørkets

vore Besværligheder var langt fra forbi. Fra alle Sider kom nu løbende imod os fra de omliggende Landsbyer en Masse Kinesere, der saa alt andet end tilforladelige ud. Nøgne til Bælttestedet og bevæbnet med Knive og store Hakker saa de ud, som om de vilde gaa angrebsvis til Værks med det samme. Jeg beder Olsen række mig vor Pistol, vi havde een tilsammen, men det kunde imidlertid ikke ske saa hurtigt, for Olsen, der er en fredelig Mand, havde slet ikke regnet med, at vi skulde faa Brug for den, saa han havde gemt den væk helt ude i Halen bag alle Reservedelene. Efter at have faaet den gør jeg klar til Skud og var saa besluttet paa at sælge Skindet saa dyrt som muligt. Dog heldigvis for os blev der intet Slagsmaal ud af det denne Gang. De var knap saa fjendtlige, som de saa ud til ved første Øjekast.

Jeg halede straks en Skrivelse frem, vi havde faaet med fra det kinesiske Gesandtskab i København, som indeholdt en Redegørelse for, hvem vi var og Formaalet med Rejsen, affattet paa Kinesisk. Den gav jeg en af dem, som gjorde Indtryk af at være lidt mere end de andre. Han greb den meget ivrigt, da han saa, den indeholdt kinesiske Skrifttegn og begyndte at læse under stor Opmærksomhed fra de andre, de hang paa Ryggen af hinanden og ind over ham og skubbete til ham, saa han svajede som et Siv, for at faa et Glimt at se af dette højtidelige Aktstykke. Med en beskidt Finger fulgte han nu Skrifttegnene fra oven og nedad, jeg kunde se, Tænkeevnen i ham arbejdede, saa Hovedskallen var ved at løftes, og med en syngende Stemme læste han noget op, men han kunde aabenbart ikke tyde det alligevel. Med en Hovedrysten overgav han Skrivelsen til en af de andre, som havde lige saa lidt Held med sig. Saa tog jeg den igen.

Hvor man dog føler sig hjælpeløs imellem en saadan Samling Mennesker. Begge Parter anstrenger sig af yderste Evne for at bringe en Forstaaelse til Veje, og alligevel lykkes det ikke.

I nogen Afstand laa en større Landsby. Nu tænkte jeg, at der maaske var en Mulighed for, at »Sognefogeden« ikke var mellem Tilskuerne men hjemme i Landsbyen, og at han vilde kunne tyde Skriften og gøre noget til, at vi kom i Forbindelse med Omverdenen.

Vi tager saa vore Mapper og trasker af paa Jordvoldene, der omgiver Rismarkerne ind mod Byen, fulgt af en mægtig Skare. Det fik vi

maatte Passagererne op med alt, hvad de havde af Værdi. Var det ikke nok, blev de taget med om Bord hos Kineserne og holdt fangne, til store Løsepenge var betalt.

I Hongkong blev jeg udmærket modtaget af den danske Konsul Larsen, en Nordmand, Store Nordiskes imponerende Station og af de britiske Flyvere. En Del Festligheder maatte til: en større Middag, som de Danske gav, og en Lunch, hvor de engelske Flyvemyndigheder var Vært. Desværre var den engelske Flyveplads ovre paa reclamation bay ikke bedre end den kantonske, saa noget reelt Udbytte havde jeg ikke af Turen.

Dagen efter Tilbagekomsten fra Kanton vovede vi Start derfra. Der var to Ting, der gjorde det betænkeligt. For det første, fordi det nu igen var blevet Søndag, og det var jo som bekendt vor uheldige Dag, og for det andet fordi Flyvepladsen i Virkeligheden var for lille for vor tunge Maskine. — Vi trak begge Vejret dybt, da vi holdt for Enden af den med snurrende Motor og skulde til at give »Gas«. Det vilde jo blive Knald eller Fald. Det gik. Med utilladelig ringe Fart fik jeg lige halet Maskinen op over et Hus i den anden Ende af Pladsen, og efter et Par Sving over Kanton for at faa Højde paa sagde vi saa Farvel til alle Vennerne der, hvide, gule og »røde«.

NØDLANDING I KINA

Under Flyvningen mod Shanghai, vort længste Stræk paa Udturen, havde vi det Uheld, at en Benzintank sprang læk, og ca. 200 Liter rendte Bygevejr paa den første Del af Flyvningen, nu var det blevet fint Vejr, men en stærk Vind havde vi imod os. Vi fløj over det skønneste Landskab, man kan tænke sig: lave, kuplede Bjerge, græsklædte til Toppen, med mangfoldige farvestraalende Blomster isprængt det grønne. Imellem Bjergene oversvømmede Rismarker, Tavl ved Tavl som et Skakbræt, Omkredsen af de bittesmaa Marker fremhævet af Jordvolde, som rager op af Vandet. Til højre for os det knaldblaa, store Ocean. Maleriske Klippeøer bryder med deres brune Farve det prægtige Blaa. Som livgivende i det hele Sceneri de Tusinder Kineserdjunkte med deres ribbede Sejl, altsammen formende sig til det skønneste og for os saa fremmedartede og underligt uvirkelige Billede, i hvilket vi maa have virket som en Knytnæve i et skønt Maleri.

Jeg havde ikke i længere Tid set paa mine Benzinure, da jeg gør den Opdagelse, at vi kun har Benzin til ca. $\frac{1}{4}$ Times Flyvning, og endnu er der over 300 km til Shanghai.

Vi havde fløjet ca. 9 Timer og tilbagelagt ca. 1000 km, og paa hele Strækket var der praktisk talt ikke et eneste Sted, hvor en Maskine kunde lande uden større Havari. Saa langt Øjet rakte samme haabløse Billede for en Nødlanding: Klipper, der gaar næsten lodret ned i Vandet og oversvømmede Rismarker, og om godt 10 Minutter saa skulde der landes. Til at begynde med var jeg ligesom slaaet ud, kunde ikke rigtig overse Følgerne, men blev ved at gentage for mig selv, om kort Tid skal du ned, dernæst: Gud ved, om Olsen er spændt fast? Du maa se at faa Lommebogen fra ham (den vi skriver i til hinanden, naar der

er noget i Vejen). Jeg stikker en Arm bagud og vinker til ham for at faa fat i den. Bagefter har han fortalt mig, at den noget utaalmodige Vinken straks fik ham til at tænke: Der er noget alvorlig galt. Den første overvældende Følelse fortog sig imidlertid hurtigt og gav Rum for en mere nøgtern Vurdering af Situationen. Overvejelserne drejede sig nu om: skal du sætte den i Rismarkerne eller i Vandet langs Kysten? I begge Tilfælde vilde Resultatet blive totalt Havari. Da det først var klaret, sad jeg og saa ud over min smukke Maskine og tog Stykke for Stykke i Øjesyn. Alt imens jeg tænkte paa, at om faa Minutter er den Vrag, oparbejdede der sig en Vrede, eller snarere et afmægtigt Raseri i mit Sind over den onde Skæbne, der vilde tillade noget saadant. Jeg tror, naar jeg skal være ganske ærlig, at jeg ligefrem tudede af bar Arrigskab. I et kort Spand af Tid kan der fare lige saa mange Tanker igennem Hovedet, som man synes, man ellers bruger Maaneder til, og de forskelligste Tildragelser, der ellers troedes glemt, kan pludselig staa saa tydeligt for en og egentlig langt fra dem, som man under normale Forhold tillægger Værdi. Foruden det selvfølgelig at tænke paa min Familie røg Spørgsmaalet, om jeg havde husket at ordne Afdragene paa en Støvsuger, glimtvis gennem Hovedet.

Uden at gøre mig klart hvorfor forlod jeg nu min Kurs og drejede ind i en af de talrige Bugter, Kinakysten er saa rig paa, uden at dog det haabløse Billede forandrede sig. I min Vaande henvendte jeg mig saa til alle Tings Skaber og Styrrer og bad, om ikke der maatte komme et Naaleøje, vi kunde smutte igennem, bare en lille Strimmel fast Land 50 m bred og 200 m lang; jeg tror, jeg tydeligt gjorde Rede for Maalene. Det gav en underlig behagelig Tryghed. Ganske vist saa det lige haabløst ud, men Ro var der kommet over mig.

Da vi var naaet helt ind i Bunden af Bugten, ser vi nedenunder os ikke een men 4 aldeles ypperlige Flyvepladser, selvfølgelig ikke forbedrede Flyvepladser, men Marker, der var store nok til at lande paa. De laa som 4 Oaser i et Landskab, som kun bestod af oversvømmede Rismarker, saa det var jo ingenlunde sikkert, at de var egnet til at lande paa, fordi det saa saadan ud set ovenfra. Dog Heldet eller en højere Styrelse var med os. Landingen forløb glat. Det var ogsaa paa høje Tid, vi kom ned, der var kun Benzintil for faa Minutters Flyvning tilbage. Dog

nu ikke noget ud af. Det havde aabenbart været deres Nummer eet Mand, jeg først havde givet Skrivelsen til.

Der er dog noget, der er fællesmenneskeligt, selv om alt andet svigter. En af dem trænger sig frem og haler mig i Ærmet og peger meget sigende paa Munden, mens han bevæger Kæberne. Jeg gentager Bevælgelsen, og han viser os saa ind i en af Hytterne, hvor der aabenbart er Købmandshandel. Her kunde, ligesom i en Brugsforening paa Landet hjemme, købes alle mulige Ting, dog er naturligvis Tingene andre her, fordi Fornødenhederne er det. Af de Fødevarer, der fandtes, kunde vi bruge Æg og Rosiner, som vi saa forsynede os med. Da vi vilde betale, kunde vi ikke faa Lov. Det var en Gave. — Hvor smukt!

Med Lommerne fulde af Æg og Rosiner gik vi saa tilbage til Maskinen med hele Landsbyen efter os.

Solen var nu kun en stor ildrød Flade, man med Lethed kunde se lige paa, og snart forsvandt den Stykke for Stykke bag Bjergene, og saa var det mørkt. Tusmørke kendes ikke paa disse Breddegrader.

Ude ved Maskinen stod en imponerende Masse Mennesker, vel et Par Tusind Stykker, som var strømmet til fra de omliggende Landsbyer. Nogle af dem gik rundt med nogle smaa svagtlysende Hornlygter, men det forslog ingenting mod den begsorte Nat. Det var med Nød og næppe, vi fik banet os Vej ind til Maskinen. De nappede i vort Tøj og maste paa for at komme til at røre ved os. Senere hørte jeg, at i den Egn af Kina var der mangfoldige Mennesker, som aldrig havde set en hvid Mand før, de havde naturligvis aldrig set en Flyvemaskine og vel heller ikke hørt noget om, at det var muligt at flyve, saa man kan jo forstaa, at det vakte Opsigt, at saadan en mærkelig Tingest dumpede ned til dem fra Himlen. De troede antagelig først, at det var en eller anden Guddom, men da de fik os at se og fik følt paa os og overbevist sig om, at vi ogsaa var af Kød og Blod, indsaa de, at der ikke var noget videre guddommeligt ved os.

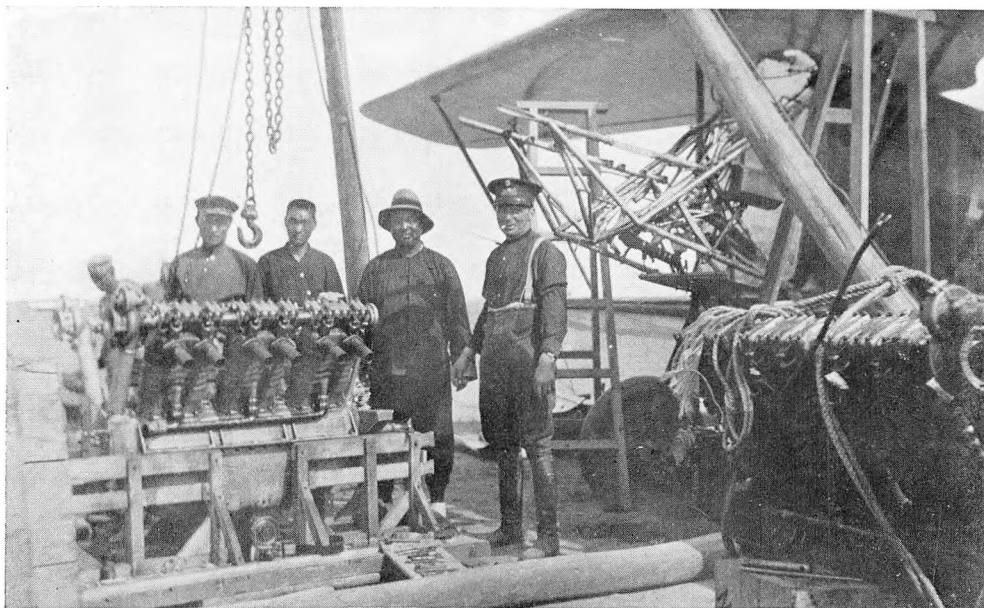
De var utrolig nysgerrige, alt vilde de se, og de trykkede og maste ind paa den stakkels Maskine for at komme til. De vilde absolut se den Trolddom, som de aabenbart følte sig overtudet om var inden i den, og da de ikke paa anden Maade kunde komme til, sprættede de Planlærredet op med deres Knive.

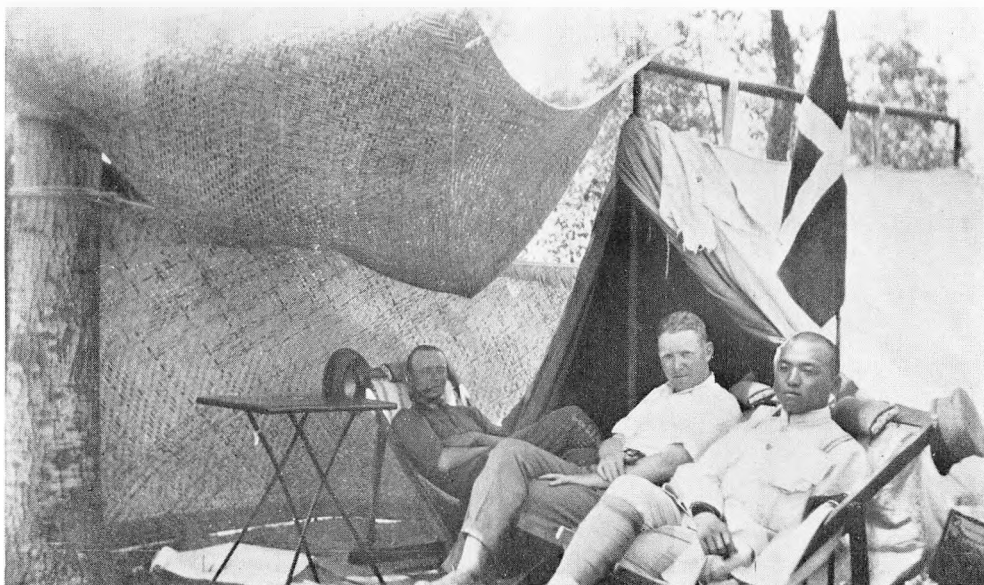
Døtre af Direktør Meyer i Shanghai med Blomster til Flyverne.

Interesserede kvindelige Tilskuere uden for Lejrpladsen ved Yu-cheng.

Udskiftning af Motor i Yu-cheng Nord for den gule Flod. Nr. 2 fra højre vor udmærkede Kineserformand Mr. Shen.

Et Hvil paa vor Lejrplads ved Yu-cheng Nord for den gule Flod. Fra højre: Chefen for vor Vagtstyrke, en Kineserkaptajn, Assistent Max Hansen fra Tientsin.

Vi forsøgte naturligvis at beskytte den saa godt som muligt, men det lykkedes kun meget maadeligt. Ligesom Abekattene i Kalkutta kravlede de op paa Planerne og gik og vadede der, satte sig overskrævs paa Kroppen af Maskinen og lavede store Buler, og hver Gang vi havde faaet dem smidt ned et Sted, var de oppe paa et andet.

Omsider lykkedes det at faa dem trængt lide tilbage. Vi var i høj Grad udmattede efter den 9 Timers Flyvning, Spændingen og Arbejdet for at holde dem væk. Jeg vilde have givet meget til, at de vilde gaa hjem, men det var der slet ikke Tale om. Jeg søgte at gøre dem begribeligt, at vi vilde sove, lagde mig ned paa Jorden og gav mig til at snorke. De efterlignede Lyden og skrupgrinede — og blev staaende.

Der var nu kommet en hel Del Folk til, som saa ikke saa lidt vilde dere ud end dem, der først kom, og de gik og puslede med deres lange, krumme Knive paa en lidt foruroligende Maade. Højre Haand krammede uvilkaarligt fastere om Pistolen nede i Lommen.

Vi vidste jo ikke, hvor store Anstrengelser, Morgendagen vilde bringe, saa vi besluttede at se at faa lidt Hvile, men for at faa det, maatte vi se at komme væk fra Kineserne. Først talte vi om at gaa med en af dem til et af Husene, men opgav det. Følgen vilde blot blive, at de allesammen gik med, og faldt vi i Søvn med dem omkring os, var det vel højst sandsynligt, at vi ikke vilde vaagne mere.

Saa hellere sove paa den aabne Mark. Vi trak os lidt efter lidt ud i Yderkredsen og gik saa ud over Marken, men det var umuligt at blive ene. Selv om vi gik langt væk fra Maskinen og troede, at nu havde de tabt Sporet, kunde vi være sikre paa, naar vi vendte os, at se ind i 3—4 grinende gule Fjæs. De luskede efter os som Sjakaler.

En Krigslist maatte til. Efter Aftale benede vi efter Signal fra mig af Sted saa stærkt vi kunde, fik et lille Forspring for Forfølgerne og smed os derefter fladt ned paa Jorden og laa musestille. Ved forsigtigt at dreje Hovedet, saa jeg, hvordan de ledte efter os, tilkaldte Folk med Lygter og gav sig til systematisk at eftersøge Marken. Heldigvis trak de i en gal Retning, og vi krøb saa til at begynde med paa alle fire forsigtigt i den modsatte Retning. Da vi var langt nok fjernet fra dem, sprang vi op og løb over Markerne, indtil vi skønnede, at de ikke vilde kunne finde os.

Endelig alene i den sorte Nat, et eller andet Sted, som vi ikke kendte Navn paa, i det store himmelske Rige! Dog, Stjernerne tindrede og blinkede saa hjemligt til os, at var det ikke fordi vi vidste, at vi var paa den anden Side Kloden, kunde vi godt tro os hensat til en dansk Stubmark ved Nattetid under Efteraarsøvelser.

Det var nemlig bitterlig koldt. Lige saa ulideligt varmt det var om Dagen, lige saa koldt var det om Natten.

Nu maatte vi se at faa lidt Søvn i Øjnene, og vi aftalte at skiftes til at sove og holde Vagt. Olsen skulde først sove. Han lagde sig ned paa Jorden med sin Mappe under Hovedet, og jeg gav mig til at trave frem og tilbage for at holde Varmen. Der var vel ikke gaaet mere end fem Minutter, før Olsen rejste sig igen og gav sig til at banke Næver. Det var ikke muligt at sove i den Kulde, sagde han. Saa skulde jeg forsøge. For mange Aar siden havde jeg set, da jeg en Sommermorgen ved 4-Tiden cyklede ud ad Roskilde Landevej, en Landevejsbisse ligge i Grøften og sove. Til Trods for at Morgenens var kølig, syntes han at have det varmt og godt. Han sov i hvert Fald fast, til Trods for at han kun var tyndt klædt paa. Han havde taget sin lasede Jakke af og lagt den over Hovedet, og den varme Aande varmede aabenbart Luften op under Frakken, den Luft, som han igen skulde indaande.

Jeg havde senere Lejlighed til at prøve Metoden, og den er god, men her var det ikke tilstrækkeligt. Det var for koldt. Heller ikke jeg kunde faa Søvn i Øjnene.

Saa travede vi da frem og tilbage begge to og samtalte i en hviskende Tone for ikke at røbe os. Hvad talte vi om? Ja, naturligvis om vor Stilling og Mulighederne for at slippe ud af den. Olsen saa nu mørkt paa Situationen, betragtede Maskinen som tabt og vilde være himmelhenrykt, hvis vi reddede Skindet. Jeg saa lidt lysere paa det, selv om jeg ganske vist i Øjeblikket ikke øjnede nogen Udvej.

Vi var dygtigt sultne, selv om vi drak nogle af Æggene og spiste Rosiner til, og Tiden faldt os lang. Paa alle de vippende Lys kunde vi se, at Kineserne troligt holdt Stand henne ved Maskinen. Af og til satte vi os ned Ryg mod Ryg for at blunde lidt, men saa snart vi havde siddet et Øjeblik, og Hovedet var faldet ned mod Brystet, maatte vi op igen og faa Blodet til at rulle i de stive Lemmer.

Da det første Dagskær krøb over Horisonten, lyste det over et Par forvaagede, overtrætte Mennesker. Der var nu kun faa Mennesker omkring Maskinen, som desværre ikke saa godt ud. Lærredet hang i Laser, og alt, hvad de kunde skrue af med Fingrene, var de rendt med.

Jeg halede nu mit Kort frem, et lille upaalideligt Kort i 1 : 2.000.000, og begyndte at bearbejde en venligt udseende gammel Mand, som med sine smaa skæve Øjne og sit rynkede Gammelmandsansigt saa saa vis og god ud. Jeg læste op for ham af mit Kort med en indtrængende Stemme, idet jeg forsøgte at give min Udtale saa meget kinesisk Sving, som det var mig muligt, uden at det dog lykkedes i særlig Grad — Navnene paa de Byer, som stod paa Kortet, og som jeg troede laa i Nærheden af Stedet, hvor vi var.

Han saa imidlertid forvildet paa mig og rakte en Kurv Æg, han havde over Armen op imod mig for at se, om det kunde stille mig tilfreds, og da det ikke hjalp og jeg blev ved med min Oplæsning, rystede han opgivende paa sit gamle, rynkede Hoved.

Da man havde opdaget, at vi var kommet tilbage igen, kom Folk paa ny strømmende, og efterhaanden havde jeg en større lyttende Skare omkring mig, som ganske sikkert troede, at jeg var Idiot. Hver Gang jeg nævnte Ordet Shanghai, gentog de alle i Kor Shanghai og skrupgrinte over hele Ansigtet. Det maa aabenbart have været Udtalen, det var galt med.

Heldigvis fik Ordet »Ninghai« dem til at spidse Øren, og en hel Del af dem gav sig ivrigt til at pege i en bestemt Retning, og den Omstændighed, at de pegede i samme Retning, gav mig Vished for, at de vidste, hvor Byen laa.

Jeg vilde ogsaa gerne vide, om der var Telegraf i Byen, saa jeg gav mig, mens jeg sagde Ninghai, til at foretage samme Bevægelse med Haanden, som naar man dikker paa et Telegrafapparat. Dog, det var for meget forlangt, at de skulde forstaa det. Jeg vidste, at Kinesernes Maal er »li«, og jeg kunde ogsaa godt omsætte li til km, og det var jo af ikke ringe Interesse at faa at vide, hvor langt der var til den By. Jeg forsøgte saa: »Ninghai, Ninghai, li, li,« og virkelig, de begyndte at tælle op paa Fingrene, hvor mange li der var, uden at det dog hjalp mig noget, for de opgav meget forskelligt, saa hvilket var det rigtige?

Den gamle Mand trak mig nu i Ærmet og gjorde Tegn til, at vi skulde gaa. Vi kunde lige saa godt gaa med ham som blive, og en Nat til ude ved Maskinen var jo ikke fristende. Vi skridtede saa af efter ham ind ad Jordvoldene mod en anden Landsby end den, vi havde besøgt Dagen i Forvejen. Han gik med megen Værdighed, iført sin lange, snævre Kjole, der forneden var slidset op i begge Sider for at faa fri Adgang til at flytte Benene. Bukserne var ved Anklerne snøret sammen med Bændler, og paa Fødderne havde han Tøjsko med tykke Saaler af Stof eller Filt, paa Hovedet en sort Kalot og naturligvis ned ad Ryggen en lang Pisk, over Armen sin Kurv med Æg — jeg tror, han var kommet ud til os for at give os disse Æg, det kære Menneske — i den anden Haand holdt han sin Pibe. Den bestod af et langt, stift Rør, som endte med en opadbøjet Krumning. Selve Pibehovedet var ikke større end den yderste Ende af en Lillefinger, saa der kunde kun være Tobak i til en tre-fire Drag, saa var det forbi, skønt Tobak, jeg tror ikke, at det var Tobak, det lugtede i hvert Fald modbydeligt.

Paa vor Vej mødte vi Arbejdere med vinkelformede Hakker paa Ryggen, som skulde ud til deres Dont, andre gik med lange Medestænger og et Dejgtrug paa Ryggen, aabenbart Fiskere. De traadte ud i Rismarken ved Siden af Jordvolden for at lade os passere og gloede paa os med det mest maabende Udtryk, jeg nogen Sinde har set i et Ansigt.

Omsider kom vi ind gennem Landsbyen og ind i hans Hus, et lille lavt, lerklinet Hus. I den første Stue, vi kom ind i, sad den kvindelige Del af Husstanden, nogle gamle, rynkede Koner, aabenbart hans, og varmede sig ved et aabent Ildsted. Han gav dem en Besked og viste os ind i det tilstødende Rum. Jeg maatte bukke Hovedet for at kunne være der. Her stod to alkovelignende Sengesteder, et Bord og tre Stole. Gulvet var naturligvis faststampet Ler, Vindue fandtes ikke, kun et Par Skodder, som kunde skydes fra en Aabning i Muren.

Han gjorde Tegn til, at vi skulde have noget at spise, og kort Tid efter kom en af Konerne ind med Retterne, som jeg slet ikke er i Stand til at beskrive. Vi fik stukket et Par Træpinde ud, som han forinden tørrede af i sin Kjole, og saa begyndte vi. Dog til Trods for, at jeg var hundesulten, kunde jeg ikke faa noget ned. Det vendte sig i Munden og

vilde ikke videre, men jeg maatte jo lade, som om det smagte. I smaa flade Lerskaale hældte han kogende varm Risbrændevin. Det varmede dejligt. Det rev som Ild og Svovl, men fik Blodet til at rulle.

Efter Maaltidet pegede han paa Sengestederne, og vi lod os ikke nøde. Med alt Tøjet paa lagde vi os ind imellem alle Kludene for at lukke Øjnene en halv Times Tid.

Udenfor kunde vi høre Støjen fra den store Forsamling, der naturligvis var mødt op, og Hullet i Muren var til Stadighed tæt besat med maabende Hoveder, som jævnlige skiftede. De skulde jo til allesammen. Vor Vært forsøgte at skubbe Lemmen til, men det fik han ikke Lov til. Den blev straks skudt til Side af ivrige Hænder.

Jeg er sikker paa, at det har været hans Livs store Oplevelse at have huset os.

Hvilen blev dog kun kort. Det var umuligt at faa Ro. Vi kravlede ud af Kludene og ud af Huset og begyndte paa ny at gentage: »Ninghai, Ninghai!« Jeg var nemlig ganske klar over, at det var nødvendigt at faa en Fører med. Ikke en eneste Stump Vej findes i den Del af Kina. Naar man rejser, sker det til Fods eller i Bærestol, og man gaar oven paa Jordvoldene, der omgiver Rismarkerne, altsaa bevæger sig i Sigsag hele Tiden. Det var tillige tydeligt, at vi skulde op over Bjerge for at komme til den By.

Det var nu ikke let at faa nogen af dem til at gaa med. Langt om længe lykkedes det, efter at jeg havde peget, jeg ved ikke hvor mange Gange paa Olsen og sagt Ninghai, paa Manden, jeg vilde have med, set strengt paa ham og sagt Ninghai, og paa mig selv, og efter at vi havde taget fat i hver sin Arm af ham og begyndt at gaa med ham. Til at begynde med strittede han imod, men til sidst gav han sig. Han trak et Pengestykke frem og viste mig for at angive, at han vilde have noget for det, og jeg viste ham Penge for at berolige ham i saa Henseende, men stak dem heldigvis i Lommen igen, for havde jeg betalt ham med det samme, var han sikkert ikke gaet med.

PAA FODTUR TIL NINGHAI

Nu var saa Kontrakten sluttet, og vi begav os paa Vej i Gaasegang ud ad Jordvoldene. Af og til passeredes smaa lerklinede Huse, som laa ved Vejen. Naar Børnene saa os, flygtede de skrigende af Sted, og Hundene kunde heller ikke lide os. Uden for hvert Hus, lige ved Jordvolden, indbydende for den vejfarende — og det var ogsaa lagt der for at fange ham ind — fandtes en stor Jerngryde med et Straatag over, for at det ikke skulde regne ned i den. Den brugtes til at forrette Nødtørft i, og Ejeren var himmelhenrykt, naar fremmede vilde betænke ham i saa Henseende. Det brugtes til Gødning paa Markerne og var praktisk talt den eneste Form for Gødning, der anvendtes. Man siger, det er derfor, ukogte Grønsager derude ikke kan spises af hvide, uden at Tyfus følger efter.

Vi saa tillige, hvordan Afvandingen af Rismarkerne finder Sted — et helt lille kunstfærdigt Ingeniørarbejde, men med primitive Midler — en lille Vandmølle, som drives ved, at en Kuli hele Dagen igennem træder Hjulet rundt. Han »gaar« vel daglig et halvt Hundrede km paa den Maade uden at komme af Stedet.

Det var efterhaanden blevet meget varmt, og vi led meget af Tørst. Vand turde vi naturligvis ikke drikke, men heldigvis passerede vi af og til, vel med en Times Mellemrum, en Kro, som laa ved Jordvolden. Hvor denne passerede Kroen var der overdækket ved Hjælp af Bastmaatter og Træbænke var opstillet. Der serveredes Ris og Kødstumper i smaa Skaale, som vi dog betakkede os for, da vi fik Lugten i Næsen. Tørsten var ogsaa langt værre end Sulten, og den kunde vi heldigvis nogenlunde holde nede ved at drikke skoldhed Te, som lavedes paa grønne Teblade.

Det var egentlig ejendommeligt Gang paa Gang at konstatere, at

Kineserne i mangfoldige Forhold bar sig ad lige modsat det, vi vilde gøre. For Tørst drak de skoldhed Te, Mændene gik klædt i Kjole og Kvinderne gik i Bukser. Naar de hilste hinanden, tog de sig selv i Haanden, og saadan i mangfoldige andre Forhold.

Af og til passerede vi andre vejfarende. Jeg skal mene de gloede, da de saa os. Vi kender dem vist alle fra Billeder paa den store runde Solhat af Straa, der ender i en Spids. Deres Byrde bar de som en Malkepige hos os et Aag, kun at Aaget bestod af en Bambusstang, som laa hen over den ene Skulder. Blev de trætte, skiftede de til den anden. Bambus er temmelig elastisk, saa at Byrderne ved Gangen kom i en gyngende Bevægelse. Denne forplantes til Manden, saa det hele, Mand, Aag og Byrder vugger og gynger af Sted, som gaar det paa Gænger.

To Gange maatte vi over en Flod. Overfarten fandt Sted i en lang, smal Pram, der saa ud som den skulde synke hvert Øjeblik, men som dog heldigvis valgte at lade være. Det var en sand Lise at faa Lov til at sidde ned, mens Overfarten fandt Sted, sidde og se paa, hvordan Færgemanden sled i det med sin store, klodsede Aare for at vrikke os over, mens Sveden haglede ham ned ad hans gule glinsende Krop.

Vi asede og masede fremad i Hurtigmarch. Jeg lagde nemlig Vægt paa at naa denne By, inden det blev mørkt. Vi var jo ganske i Førerens Vold. Var han i Ledtog med en Røverbande, vilde jo intet være lettere end at føre os op i Bjergene, hvor vi vilde være et let Bytte for røvelystne gule. Jeg mindedes en Advarsel, som min gode Ven, Fuldmægtig Faber i Udenrigsministeriet hjemme havde givet mig: »Fald nu ikke i Røverklør i Kina, paa det, at Staten ikke skal ruineres med at betale Løsepenge. Tag jer i Agt. Bliver det for dyrt, lader vi jer deroppe.« Nu var Chancen der.

Efterhaanden kneb det svært at komme op over Bjergene ad de smalle stenede Stier. Landskabet var noget af det skønneste, man kunde tænke sig, men derfor havde vi ingen Sans. Kun fremad. Lidt efter lidt blev Farten sat ned, Hvilene hyppigere, og til sidst var det store Sager, at vi overhovedet kom fremad. Fødderne var i en rædsom Forfatning, hver Gang de sattes til Jorden, smertede det helt op igennem Benene; navnlig var Olsens slemme. Han gik nu ogsaa næsten paa Strømpfødderne eller rettere paa de bare Fødder, Strømperne var der ikke meget

tilbage af. Han havde nu ogsaa hjemmefra udstyret sig med nogle elegante tyndsaaledede Støvler. Jeg kunde ikke lade være med i min noget irriterede Sindstilstand at bebrejde ham, at han havde begivet sig ud paa en saadan Tur med Salonstøvler paa, hvortil han tørt bemærkede: »Ja, men denne Tur var jo ikke oprindeligt planlagt som en Fodtur.«

Det sidste Bjerg blev taget med et Snuptag og med Opbydelsen af vore sidste Kræfter; saa laa Byen foran os — den forjættede By, som de sidste 10 Timer, som Marchturen ialt varede, havde været eneste Genstand for vor Samtale —, saa længe vi talte.

Byen laa malerisk ved en Flod, omgivet af lave skov- og græsklædte Bjerge, var selv meget smuk, set paa Afstand, med sine graa, lave Huse med svajede Tage. Uden om Byen en ret høj kreneleret Mur. Naar man først kom ind i den, var den knap saa smuk, Gaderne snævre og krogede, Luften som sædvanlig i kinesiske Byer fyldt af Støv og Stank.

Vor gule Ven førte os gennem næsten hele Byen til den amerikanske Missionsstation. Der fandtes nemlig en saadan, ledet af en gammel Dame og bestaaende for det hvide Personales vedkommende udelukkende af Kvinder.

Der var kun een af dem hjemme, da vi kom. De to andre var paa Rejse. Hun tog sig venligt af os; mens Samtalen foregik, bragtes ustandselig kogende hed Te ind, og jeg tror, vi drak 14 Kopper hver. Vi blev omhyggeligt udspurgt om hvilken Religion, vi bekendte os til. Den lod til at tilfredsstille, og vi fik anvist et Sted, hvor vi kunde sove. Jeg kan sige, at vi trængte til det. Der stod i Værelset, vi blev ført ind i, en Seng, dog, jeg tror det er et alt for fint Ord for at betegne det Instrument, vi laa i — smalle Brædder med ret store Mellemrum, lagt over en Træramme; oven paa Brædderne et Par Bastmaatter og en Hovedpølle. Det var alt, men alligevel dejligt. Vi for i den straks med alt Tøjet paa og sov stive 12 Timer, vaagnede nogenlunde udhvilte, ganske vist stribede som Zebraer. Natten havde nu ogsaa i anden Henseende været en Smule urolig. »Sengen« var nemlig meget smal, og vi laa der jo begge, saa vi maatte vende samtidig, naar der skulde vendes, ellers faldt den yderste ud.

Vi blev vækket ved Orgelmusik og Salmesang. Jeg har endnu den Melodi i Ørene, og den forlader mig vist aldrig. Med Missionsvirksom-

heden var forbundet Undervisning af Kineserbørn, Lærerne var indfødte. Det mest af Undervisningen syntes at bestaa i Sang, og desværre tilsyneladende kun i een Sang. Den blev sunget fra Morgen til Aften ledsaget af Orgel. Til at begynde med var det meget morsomt at høre alle de spæde Barnestemmer paa deres pudsige Engelsk, men efterhaanden gik det nu lidt paa Nerverne.

Efter at være blevet udhvilt, havde vi faaet nyt Mod, og jeg begav mig til Telegrafstationen. Der fandtes heldigvis en Kinesertelegraf i Byen. Jeg faar sendt Telegram af Sted til Shanghai om, hvor vi var og med Anmodning om at faa sendt Benzin ud til Maskinen. Det var morsomt at overvære Afsendelsen af dette Telegram. Telegrafisten, en Kineser med utrolig lange Negle, hvorunder der fandtes saa meget Skidt, at det mageligt var nok til at gøde en hel Kolonihave, var aabenbart ikke forvænt med Telegrammer. Dette maa i hvert Fald have været en Begivenhed. Han sammenkaldte hele sin Familie, for at de skulde overvære det, og det siger ikke lidt i Kina. Der er først hans egen i op- og nedadgaaende Linie, saa Nr. 1 Konens og alle de andre Koners + Naboer og gode Venner, saa hele hans Gaard var stuvende fuld, da den betydningsfulde Handling gik for sig. Under stor Opmærksomhed fra Forsamlingen og med mange Fagter begyndte han at dikke paa Jordens sjoveste lille gammeldags Telegrafapparat, jeg nogen Sinde har set. Jeg havde mine Tvivl, om der overhovedet var nogen Traad, der forbandt ham med Omverdenen, men det mente han nu selv, der var.

Heldigvis havde han Ret. Der kom Svartelegram: En Damper vilde blive stillet udelukkende til Raadighed for os, saa længe vi ønskede det. Den vilde fra Ningpo sejle ned til Kysten ud for det Sted, Maskinen holdt, Benzinen vilde blive landsat pr. Baad og vi skulde saa indtræffe ude ved Maskinen den Dato, Benzinen vilde ankomme.

Det var altsammen ypperligt tilrettelagt af det danske Generalkonsulat i Shanghai, som for øvrigt ogsaa, da vi ikke ankom den Dag, vi skulde, havde foranlediget, at der blev telegraferet ned langs hele Kina-kysten lige fra Kanton for at forsøge at spore os paa den Maade. At det ikke lykkedes, var jo ikke saa underligt. Vi var jo landet langt fra nærmeste Telegraftraad. Det lyder for øvrigt som en gevaldig Flothed

med saadan en hel Damper, oven i Købet stillet til vor Raadighed, saa længe vi maatte ønske det. Det var det i og for sig ogsaa, men ikke en Flothed paa den danske Stats Bekostning. Den var nemlig gratis — af Velvilje mod os, men vel ogsaa som Reklame for det paagældende Selskab, der hed »Asiatic Petroleum Co.«

Det var naturligvis rygtedes i Byen, at vi var ankommet, og ogsaa kommet Stedets højeste Myndighed, en Mandarin, for Øre. Han kom selv, ledsaget af sine høje Embedsmænd, ned til Missionsstationen og gjorde Visit. Vi bøjede os gensidigt dybt for hinanden. Han tog sig selv i Haanden og sagde Mr. Lee, det hed han. Jeg tog mig selv i Haanden og sagde Botved og saa var Præsentationen i Orden. Han medførte selvfølgelig sin personlige Tjener, som bød Cigaretter rundt og belevent tændte for os.

En af Kineserlærerne blev tilkaldt som Tolk, men hans engelske Ordforraad indskrænkede sig til omkring 20 Ord, og selv om disse ganske vist kan kombineres paa et utroligt Antal Maader, gik Konversationen dog kun trevent. Han inviterede os til at bo hos sig, hvad jeg dog takkende afslog i Betragtning af, at vi allerede havde Husly. Derimod tog jeg mod en Invitation til Middag, som skulde finde Sted næste Dag.

Om Eftermiddagen anmodede jeg Mr. Lo, Læreren, om at vise mig hen til Mandarinen, jeg maatte jo hen og gøre Genvisit. Han var straks parat, og vi begav os af Sted ned gennem hele Byen, gennem Byporten og ud gennem det mest henrivende Landskab, et Dalstrøg mellem de kullede af Millioner af Blomster farvestraalende Bjerge, paa hvis Toppe vandtaarnlignende Pagoder ragede op. Da vi havde gaaet en god halv Times Tid, og jeg endnu ikke kunde øjne nogen Bygning, hvor jeg kunde tænke mig, at den høje Herre kunde bo, begyndte jeg at fatte Mistanke og gik i Gang med det brydsomme Arbejde at spørge min Ledsager, om vi snart kom til Mr. Lee. Det viste sig saa, at Mr. Lee boede inde i Byen, og at min Ledsager havde troet, at jeg havde bedt ham om at vise mig Omegnen. Jeg kunde have slaaet ham. Mine Fødder var endnu ømme og ophovnede efter den lange March fra Maskinen, og hvad værre var, da jeg fortalte Olsen om mit Uheld, var han ved at flække af Grin — imens havde han slangt sig paa »Sengen« med en Hirsch-

sprung Cigar i Munden (en Gave fra Kanton). Paa det Tidspunkt kunde jeg ikke se, at der var noget at grine af.

Saa omkring og tilbage til Byen. Mandarinens Bolig viste sig at bestaa af et helt Komplex af Bygninger. Yderst fandtes Kaserne og Vagtstuer for Politi og Soldater, saa skulde man gennem en Portaabning uden Porte. Bag denne fandtes en Skærm eller maaske snarere en Stump Plankeværk, som forhindrede en i at se ind i den bagved liggende Gaard. Skulde man derind, maatte man dreje enten til højre eller til venstre uden om Plankeværket. Dette fandtes nu ikke for at holde nysgerrige Blikke ude, men for at forhindre Aanderne i at komme ind, en yderst praktisk Foranstaltning, naar et saadant Gode kunde opnaas. Naar nogen i Huset dør, tages det derimod væk, og Liget bæres lige ud af Porten, for at den dødes Aand kan komme med. Den efter min Mening ogsaa fuldgyldige Motivering for at have Plankeværket er den, at Aander ikke kan dreje om Hjørner og — enfin, naar man nu tror paa det, saa *kan* de vel heller ikke dreje om Hjørner.

I den bagved liggende Gaard, der endte i et overdækket Rum, fandtes en Forhøjning med en Skranke foran. Her sad en af Mandarinens Underdommere og holdt Forhør over en stakkels Misdæder, som laa paa Knæ foran ham, flankeret af et Par drabelige Soldater, der med en fuldkommen ligegyldig Mine morede sig med at staa og spyttede Langspyt. Vi drejede udenom med nogle dybe Buk og kom ind i den inderste Gaard, ind i et Rum i en af Sidebygningerne aabenbart Mandarinens Arbejdsværelse. Hvad Udsmykningen angik, var det efter min Mening en mærkelig Blanding af godt og ondt. Paa Væggene hang herlige stiliserede Blomsterbilleder malet paa lange rektangulære Silkestykker, Møblementet bestod af Skabe, Stole og Borde, saa vidt jeg kunde skønne, af Ibenholt og rigt udskaaret i Dragemønstre. Gulvet var kun faststampet Ler, og paa Bordet stod, o Rædsel, et Vækkeur, som dem man kan vinde i et Ringspil paa et Marked i en dansk Købstad.

Efter at have ventet nogle Minutter kom Mandarinen og straks efter Tjeneren med Cigaretter og Te. Hvor vilde jeg gerne eje det Te-stel, han kom med. Det var det ægte fine kinesiske Porcelæn. I Koppernes Sidevæg, der var saa fin og tynd, fandtes smukke gennemsigtige Mønstre. Oven paa Koppen laa et buet Laag, aabenbart for at holde

Teen varm. Det er ogsaa nødvendigt. Teen bliver serveret straks, naar man kommer, men efter god Tone i Kina maa man ikke drikke den før kort før, man tager Afsked. Det er nemlig Tegn paa Opbrud, naar man fatter sin Kop. For Resten for en Vært en udmærket fin Maade at antyde over for besværlige Gæster, at nu kan de godt skrubbe af. Man drikker saa kun et Par Mundfulde og gaar saa — baglæns ud af Døren og med dybe Buk.

Jeg benyttede Lejligheden til at anmode Mandarinen om at sende Soldater ud til Bevogtning af Maskinen, hvad han beredvilligt gjorde.

Dagen efter skulde Middagen finde Sted. Jeg havde troet, at den skulde have staaet i Mandarinens Hus. Den skulde imidlertid være paa Missionsstationen. Allerede fra Morgenstunden indfandt Kokkene sig og vendte op og ned paa hele Køkkenet. Kl. 1 skulde det være, og allerede Kl. 12 var Værten og Gæsterne, Byens Honoratiores, paa Plads, og saa sad vi, som vi nu snart var fortrolig med og tav stille sammen. Missionsdamen var selvfølgelig ogsaa indbudt, men hun nægtede kategorisk at deltage — jeg kan nu ikke se andet end, at det var lidt snæversynede Grunde, der fik hende til at sige nej til Trods for indtrængende Opfordring. Det viste sig desværre, at vi skulde have europæisk tillavet Mad. Vi vilde nu hellere haft Kinesermad, men det var jo uhyre smukt og betænksomt imod os, at Mandarinen gjorde Vold paa sin egen Smag for vor Skyld. Maden var upaaklagelig, ogsaa for vor Gane, tillavet som den var af en Kok, der tidligere havde været ansat hos en Englænder, men det har aabenbart svigtet lidt med Valget af Vin, eller Valget skyldtes maaske den Nødvendighed, at der ikke fandtes andet. Vi fik nemlig til Maden Portvin og Cognak, skiftevis det ene og det andet baade til Suppen og til de forskellige Kødretter. Virkningen af disse Drikke var Kineserne aabenbart ikke helt paa det Rene med. De drak af dem, som vi drikker Rødvin, og Resultatet var, at de blev lidt muntre, dog uden at miste noget af Værdigheden. Til Kaffen valgte de Portvinen.

Dagen efter skulde vi af Sted ud til Maskinen. Om Aftenen ankom Lederen af Missionsstationen, en elskelig gammel Dame. Man maa i høj Grad beundre det Mod og den brændende Idealisme, der faar disse

Damer til hele deres Liv at leve afsondret fra deres Racefæller i opofrende og uegennyttigt Arbejde for at omvende og opdrage Kineserne i den kristne Tro. Noget andet er, om Metoderne og maaske ogsaa Formaalet helt kan siges at være en Velgerning mod de gule, men herom maa andre dømme.

Mandarinene vilde absolut ledsage os ud til Maskinen. Han vilde naturligvis gerne se saadan en Tingest, som han ikke havde set før. Vi skulde holde os klar Kl. 5 Morgen.

Det øsregnede, da vi skulde af Sted, og det var lige ved, at Regnen skulde forhindre Afrejsen. Kineserne kan ikke udstaa Regn, men vi kom da alligevel af Sted. Det var et imponerende Tog, der i Gaasegang sneglede sig af Sted ud ad Jordvoldene langs Rismarkerne. Jeg følte mig fuldstændig hensat som Statist i en Operettekomedie paa Kasino i København.

Forrest skridtede 3 Spillemande, der med Mellemløb truttede i lange Signalthorn, fortrinsvis naar vi nærmede os en Landsby for at man kunde høre, hvilke fornemme Personer, der nærmede sig. Efter Musikken kom Mandarinene tronende i en elegant udstyret Bærestol, saa kom jeg i en Bærestol, saa en Bærestol med Olsen, og vi sad og dampede paa Hirschsprung-Cigarer, dernæst en Bærestol med Proviant, saa til vor Beskyttelse 20 Soldater i Gaasegang med Kludesko og opslaaet Paraply, og til allersidst Skarpretteren, en Herre med et stort krumt Sværd. En Mandarin drager aldrig paa Rejse uden at have sin Skarpretter med, man ved jo aldrig, hvad der kan ske. Der blev nu heldigvis ikke Brug for ham, saa længe vi var sammen med ham.

Man befinder sig til at begynde med skidt i en Bærestol; man er bange for, at Bærerne skal tabe en, den duver naturligvis en hel Del efter deres Bevægelser. Navnlig da vi passerede en ganske smal Sti — hvor kun to Mand lige kunde presse sig forbi hinanden — oppe paa en Bjergskraaning — var det ikke rigtig rart; til den ene Side Fjeldet, til den anden en ca. 100 m dyb Slugt lodret ned, og Fjeldet var glat af Regnen. En Udskriden af en af Bærerne og vi vilde alle tre ryge ned i Dybet.

Jeg vilde egentlig helst have staaet af, da vi skulde passere det far-

lige Sted, men da Mandarinen blev siddende i sin Bærestol, syntes jeg ikke, jeg vilde staa tilbage. Olsen har aabenbart syntes det samme, for han blev ogsaa siddende i sin.

Hen paa Eftermiddagen overskrides den sidste Flod. Ved Bredden ventede Styrmanden fra Damperen, en Kineser — hele Besætningen fra Kaptajnen og nedefter bestod af Kinesere — han havde et Brev til os fra en dansk Familie i Ningpo. Man gør sig vanskeligt noget Begreb om, hvor en Hilsen paa Dansk var velkommen, og hvad mere var, Fruen havde medgivet ham 3 store Flasker Øl, Smør og Brød og andre lækre Sager.

Kort efter nærmede vi os nu en større Landsby, hvor vi skulde holde et længere Hvil. Vore Spillemænd havde allerede paa lang Afstand annonceret vort Komme, og hele Byen var paa Benene for at tage imod os. Vort Maal var Byens største Hus. Som alle større Kineserhuse bestod det af 4 Længer omkring en firkantet Gaard. Vinduer og Døre vendte alle ud mod Gaarden, og ud til Omverdenen fandtes kun een Port, som ved Mørkets Frembrud stængedes.

Da vi kom gennem Porten, hilstes vi med præsenteret Gevær af en drabelig Soldaterstyrke paa 5 Mand eller Gendarmer eller hvad de nu var, som stod opstillet paa eet Geled. Af Værten vistes vi op paa første Sal ind i et større Rum. Uden for Døren stillede to af vore Soldater sig som Skildvagter, og Mandarinens Kok, som naturligvis var med, bød Kiks, Rosiner og Cigaretter rundt, og Værten lod bringe Te.

Alle »Sognefogederne« fra de omliggende Landsbyer, en halv Snes Stykker, var mødt op i deres fineste Puds for at gøre deres høje Foresatte deres Opvartning. De kom med deres Visitkort, som de afleverede til Mandarinen, holdende dem med begge Hænder og afleverende dem med et dybt Buk. Kineserne er fuldstændig tossede med Visitkort. De elsker at give og faa Visitkort. Jeg har flere Hundrede med hjem, som jeg i de nærmeste Aar kan more mig med at studere. Det var morsomt at iagttage, at det ikke alene er blandt de hvide, at man kan finde den tjenstivrige, underdanige Servilitet, som af mange i underordnede Stillinger, for Resten ogsaa i overordnede, vises over for deres Foresatte. Disse »Sognefogeder« stod opstillet paa eet Geled over for Mandarinen, der selvfølgelig sad ned; deres Ansigter havde et staaende Smil,

og jeg kunde se, at den ene var mere ivrig end den anden for at faa et Ord fra den store Mand, hele deres Holdning viste den yderste Iver efter at behage. Deres Samvittighed var heller ikke hel fin. De vidste sikkert alle, at der var blevet stjaalet fra Maskinen, og de vidste ogsaa, at Mandarinen vidste det, og de havde heller intet gjort for at hjælpe os. For at bøde lidt paa det og vise deres gode Vilje, havde en af dem fremskaffet en lille Æske med Klemmer, som anvendtes til at skrue paa Køleribberne, hvis der opstod en mindre Læk. Den var, som meget andet, ogsaa blevet stjaalet fra os. Under dybe Buk blev den afleveret.

Jeg kunde forstaa, at Mandarinen nu gav dem Ordre til at begive sig til deres respektive Landsbyer og fremskaffe, hvad der yderligere manglede, og det var ikke saa lidt. De var aabenbart glade ved at slippe fri. I en Ruf var de ude af Døren og væk.

Saa drog vi videre. Efterhaanden som vi nærmede os Maskinen, blev vor Spænding større og større. Hvordan vilde den se ud nu? Ganske vist var der nu Vagt ved den, men alligevel. Det gik os for langsomt i Bærestolene. Vi kravlede ud og løb i Forvejen. Der stod den. Paa Afstand saa den nydelig ud, men da vi kom hen til den, var det nu knap saa godt. Hvad der kunde fjernes fra den var selvfølgelig væk: Vor Bagage, de fleste af de mindre Reservedele, alt, hvad der kunde skrues af med Fingrene, bl. a. alle de smaa Møtrikker, som holder Pladerne, der dækker Maskinens Krop, og — det var snart det værste — Ventilene til Hjulenes Luftringe. Det var altsaa umuligt at faa Luft i Ringene, og det kunde nemt blive en alvorlig Kalamitet, ja, forhindre os i at kunne starte. Efter Regnen var Pladsen blød, og en Start uden Luft i Ringene var umulig. Vi snakkede frem og tilbage om, hvad der var at gøre herved. — Af Sted vilde vi — og blev enige om at save Bambusstænger over i saa smaa Stykker, at de kunde presses ind mellem Fælgenes Rande, saa Maskinen derved kunde faa en større Flade at træde paa end de bare Følge kunde give den, og saa haabede vi paa Tørvejr næste Dag.

Det var nu næsten mørkt, og vi maatte videre til den Landsby, hvor Natten skulde tilbringes. Atter besteg vi Bærestolene. Soldaterne gik nu foran Bærerne og lyste for dem med store kugleformede Papirs-

lygter paa lange Stænger. Dog, det var for mørkt alligevel til at vore Kulier kunde finde sikkert Fodfæste paa de glatte Sten og det smattede Mellemrum mellem Stenene. Da de havde tabt mig en Gang, saa jeg trillede ned i al Pløret ved Siden af Jordvolden, betakkede jeg mig for yderligere Transport og gik Resten af Vejen til Fods.

Det var en stor, flad Gaard, vi skulde bo i, og som sædvanlig tog Mandarinen det hele i Besiddelse. Værten og hans Husstand maatte tage til Takke med den Smule Plads, der blev tilovers, efter at vort store Følge var blevet indkvarteret.

Vi spiste saa Middag, atter europæisk tillavet Mad. Denne Gang lod dog Mandarinen servere sit normale Maaltid til sig selv. Vi gjorde os naturligvis ogsaa til Gode af den dejlige Mad, som vi havde faaet fra Ningpo, og Øllet, naada hvor det smagte.

Ved Daggry var vi paa Benene og begav os paa ny ud til Maskinen med hele vort Følge. Det var rygtedes viden om, at i Dag skulde der ske noget, og fra nær og fjern strømmede nysgerrige sammen. Det var et Hav af Mennesker at se ud over, da vi naaede Maskinen, og det kneb svært med at skaffe os saa megen Plads, at vi kunde komme til at arbejde, og der var nok at tage fat paa. Revnerne i Lærredet maatte sys sammen, saa godt det lod sig gøre. Pladerne paa Kroppen rettes ud og fastgøres ved at vikle Baand om Boltene i Stedet for Møtrikker, Benzinen hældes paa den »raske« Tank. Da alt andet var i Orden, skulde vi saa i Gang med det vanskeligste — at reparere Hjulene. Vi havde faaet klodset Maskinen op, saa de kunde drejes rundt. Ved at dreje paa et af dem hører Olsen noget rasle inde i Hjulet og giver sig til at undersøge, hvad det er. Til vor store Glæde viste det sig at være Ventilerne, som Kineserne ganske vist havde skruet af, men heldigvis havde tabt ned i Hjulet, saa de ikke kunde faa fat i dem igen. Saa slap vi da for Bambusstykkerne. Luftpumpen var til alt Held ogsaa i Behold. Nu syntes alt at forme sig heldigt for os. Dog helt saa let gik det nu ikke. Der maa have været Hul i den ene af Ringene, for Luften sivede ud igen, men kunde vi blot faa den til at blive i Slangen, saa længe Starten varede, kunde det endda gaa.

Startpladsen skridtede jeg omhyggeligt af for at sikre mig, at der ingen Faldgruber var. Helt kunde saadanne ikke undgaas. Med ret korte

Mellemrum var der bløde Pletter spredt over hele Pladsen, og det kunde befrygtes, at Hjulene vilde skære i, og saa vilde vi ligge der. Dog *vilde* vi derfra — og det vilde vi — maatte Forsøget voves.

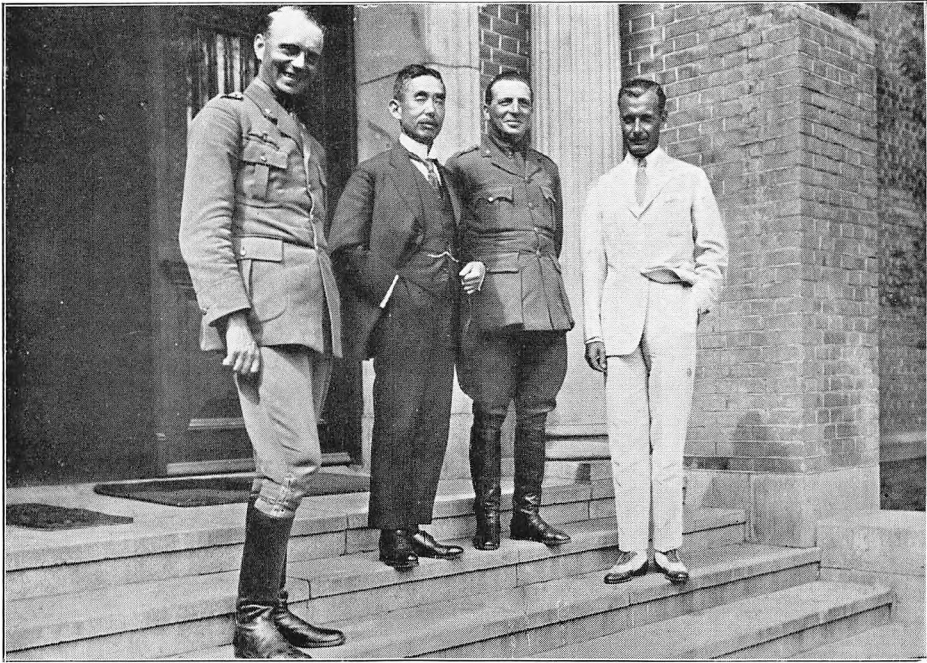
Et ikke ringe Mas var der med at bringe Folk og Fæ ind paa Naboemarken, og det var ikke muligt at faa nogen til at trække i Olsens frie Haand, mens han tørnede Propellen rundt under Motorens Igangsætning, saa vi maatte »skyde« den i Gang. Det var frydefuldt paa ny at høre vor trofaste Motors drønende Sang. Den arbejdede tip top til Trods for, at den havde staaet under aaben Himmel i flere Dage og i Skylregn.

Maskinen kørtes hen for Enden af Pladsen for at faa saa lang Startplads som muligt. Saa holdt vi parat til at drage af, dog først maatte Olsen ned og give den punkterede Ring et halvt Hundrede Pumpeslag, saa i lynende Fart op bagi — Gashaandtaget i Bund, Motoren brøler op og haler os frem over Grønsværet. Det gik, vi undgik at synke i, Hjulene slipper, og saa var vi i Luften igen. Vi nikker glade til hinanden og vinker Farvel til vor Ven Mandarinen og alle de andre gule Venner. Kursen sættes NO over ind over Bjergene i dejligt klart Solskinsvejr.

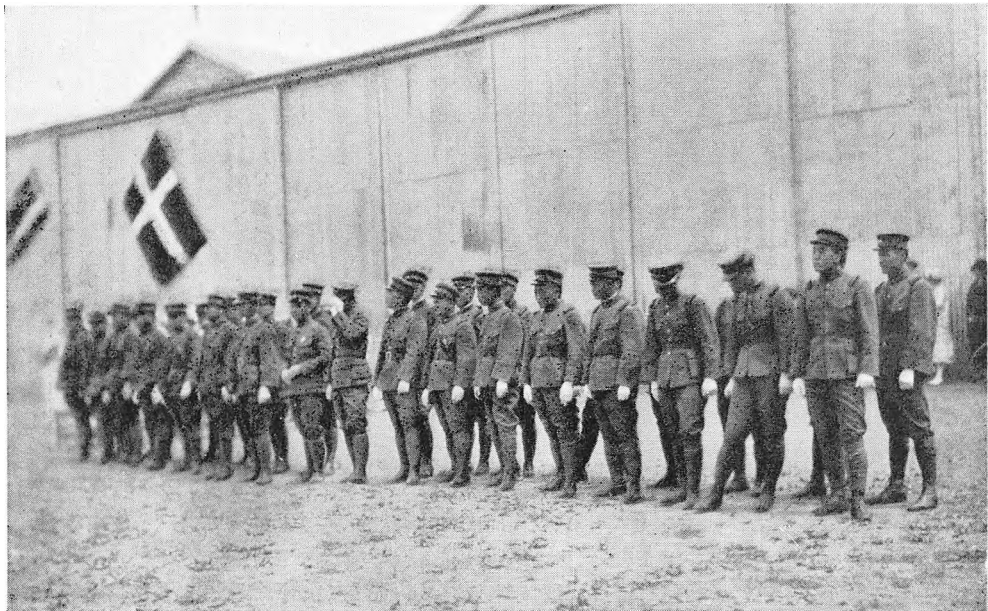
OVER SHANGHAI MOD PEKING

En god Time efter Starten passerer Ningpo, hvor vore Landsmænd sikkert har staaet nede og vinket til os. Endnu en Bjergryg tages, og saa var vi ude over den flade Kyststrækning, som i en Bredde af ca. 25 km bestaar af Sand. Hist og her laa smaa Landsbyer, og hele den flade Sandstrækning var arret af cirkelrunde Forhøjninger. Jeg sad og spekulerede paa, hvad de skulde bruges til, og blev enig med mig selv om, at det maatte være til Udvinning af Salt fra Havet under Udnyttelse af Flod og Ebbe. Om denne Hypotese passer, glemte jeg senere at faa undersøgt.

Bugten er paa dette Sted ca. 35 km bred, og jeg besluttede at gaa den nærmeste Vej tværs over, fremfor den lange Omvej, det vilde være at følge Kysten. Vejret var ude over Vandet meget diset, og snart tabte vi Kysten af Syne. Det hører til noget af det sværeste under saadanne Vejrforhold at holde Maskinen paa ret Køl. Der findes ingen Horisont, man kan rette sig efter, Vand og Luft gaar fuldstændig i eet, navnlig naar der intet Bølgeslag findes, man er med andre Ord fuldstændig ude at svømme, kan nok mærke, naar Maskinen kommer ud af Ligevægt, men kan ikke faa den rettet op igen, undertiden forværrer man tværtimod Stillingen ved at bevæge Styregrejerne. Vi havde heldigvis vor trofaste Gyroindikator. Saa snart man mærker, det begynder at knibe, bryder man sig ikke mere om noget uden for Instrumentbrættet, Hovedet holdes nede i Kabinen og Øjnene stift fæstet paa de to lysende elektriske Pærer, der, saa længe de er tændt, viser, at Maskinen ligger rigtigt. Krænger man over eller svinger Styrbord tændes grønne Lamper, røde Lamper til modsat Side, og saa retter man med Sideror og Klapper, til de hvide igen tændes.

Besøg hos den japanske Gesandt i Peking. Den hvidklædte Herre til højre er den danske Gesandt i Kina og Japan, H. L. H. Kauffmann.

Chang-tso-lins Flyvere byder deres danske Kollegaer Velkommen til Mukden.

Den japanske Militærkommission i Tientsin aflægger Besøg paa Flyvepladsen. Til venstre for Kaptajn Botved Konsul Holmterg.

Paa Lejrpladsen ved Yu-cheng Nord for den gule Flod tabtes denne En-Kroneseddel. Den blev, efter at vi var fløjet derfra, fundet af en Kineser, der paa sin Fod vandrede de 230 km op til Tientsin for at aflevere den til rette Vedkommende. I Slutningen af November Maaned kom den mig i Hænde.

Et lille Kvarter gik, og saa fik vi Landkending paa modsat Side af Bugten, fik fat i Jernbanen og fulgte den, til Shanghai naaedes.

Hjemlige Aviser morede sig en Del over, at vi takket være Ninghai-Kineserne kom til Shanghai uden Luft i Hjulene. Det lyder ogsaa meget pudsigt, men al Munterhed i saa Henseende er som blæst bort, naar man sidder i Luften og ved, man skal lande paa Fælgene, og at dette med den tunge Maskine nemt vil betyde, at et Hjul bryder sammen, naar Jorden berøres. Naa, det gik, takket være, at Flyvepladsen paa det nærmeste var som et Stuegulv. Vor fortræffelige Generalkonsul, der foruden Diplomat ogsaa er Sportsmand, havde haft, husker jeg ret, ca. 100 Kineserarbejdere i mindst 8 Dage paa Arbejde, for at planere Pladsen, inden vi kom. Shanghai er nemlig Stedet, hvor Langflyvere plejer at slaa deres Maskiner i Stykker. I hvert Fald var Pelletier d'Oisi's Uheld Aaret før i frisk Erindring. Han knuste sin Maskine under Landingen paa Grund af Forberedelsens Mangelfuldhed. Det skulde ikke overgaa os, derfor den drabelige Arbejdsstyrke. I Virkeligheden bliver det hele ikke saa drabeligt i Penge. Hver Mand faar, saavidt jeg husker, kun ca. 50 Øre i danske Penge om Dagen.

Under en saadan Flyvning undgaas vanskeligt de store Overgange. Vi kom lige fra de meget primitive Forhold i Ninghai til Shanghai, hvor ikke alene Verdens længste Bar findes — i Shanghaiklubben — men ogsaa en ovenud Luksus paa de store tip top Verdenshoteller. Som Ø. K.'s Gæster — Ø. K. har ogsaa i Shanghai en meget stor Virksomhed, som her mødes med en lige saa betydelig: Store Nordiske — gav vi Partiet som smaa Grever paa »Astor House«. Den største danske Koloni i Østen findes i Shanghai, den er talrigere endnu end den i Bangkok, og hvilke prægtige Mennesker, og hvilken Modtagelse de gav os. Det vil føre alt for vidt at gaa i Detailler med alle de Festligheder, vi her maatte igennem. Hvad vilde man f. Eks. i København sige til følgende: Efter en munter Lunch i »Royal Air Force Association«, en Forening af tidligere engelske Flyvere, som nu næsten alle var Brandofficerer, foranstaltedes en mægtig Brandudrykning til Ære for os. Alarmklokkens lød, Kineserbrandmænd myldrede ud, Gader afspærredes, Stiger rejstes, altsammen for at vi skulde faa en lille Oplevelse efter Frokostkaffen. Dog, blev der festet, blev der ogsaa arbejdet. Efter faa Dages

Forløb var Maskinen igen flyveklar, men efter telegrafisk Ordre fra Gesandtskabet i Peking maatte vi vente et Par Dage med at komme. Chang-sho-lins og Wu-pei-fu's forenede Hære var netop i Færd med at indtage Byen, og det var bedst at vente, indtil det var overstaaet. Hvad der skulde ske, skete, og saa kom vi af Sted, men det syntes, som om vi ustandselig skulde forfølges af Uheld. Vi naaede ikke igennem til Peking paa een Dag, som vi skulde. Der skulde gaa lige ved en Maa ned, inden de danske Farver, for første Gang i vort Riges Historie, da lede ned i Kinas Hovedstad. De første 4 Timer gik alt godt. Det mest afvekslende Landskab rullede rask væk under os: Rismarker, Sletter, Bjerge og Floder, store og smaa Byer.

Vi fløj gennemsnitlig kun i et Par hundrede Meters Højde, saa det var let at iagttage, hvad der foregik paa Jorden, og hvad saa vi da? Ja, hvor Landet var opdyrket, saas spredt over Markerne som smaa, blaa Pletter Kineserne paa Markarbejde. Bondebefolkningens Dragt er blaa, ingen viger ud fra det traditionelle, alle er blaa. Naar de saa Maskinen nærme sig, kunde vi se, hvordan de lagde deres Redskaber og vendte Hovederne opad, men saa snart de opdagede, at Maskinen tog Retning lige hen over dem, benede de af, saa stærkt de kunde, ud til Siden. De skulde ikke have noget af at være lige neden under den.

Vel vidste vi, at der var Krig i Kina, men det var ikke rigtig gaaet op for os, hvor det egentlig var, men jeg vidste dog saa meget, at vi nu maatte nærme os Krigsskuepladsen og var forberedt paa at komme hen over de kæmpende. Jeg sad og spekulerede paa, naar jeg opdagede, at vi havde Tropper neden under os, om jeg skulde blive ved at flyve lavt eller stige til saa stor Højde, jeg kunde naa for at undgaa Beskydning fra Jorden; for at de vilde skyde paa os, derom var der sikkert ingen Tvivl. Gik vi lavt, havde vi den Fordel, at vi bedre kunde se, hvad der skete paa Jorden, og stor Tiltro til, at Kineserne vilde kunne ramme os, havde jeg nu ikke. Det var derfor lidt af en Skuffelse, at vi slet ikke paa vor Vej saa noget til de kæmpende.

Fra Shanghai var vi blevet betænkt med et Par Flasker Mælk, oven i Købet Mælk fra danske Køer, som vi havde faaet af en Landsmand, som drev et større kombineret Landbrug og Mejeri og forsynede en stor Del af Shanghais hvide Befolkning med Mælk, som man faar den

fra Trifolium i København. Den var paa samme Type Flasker — med bred Hals. Jeg trykkede Paplaaget af og skulde til at gøre mig til Gode, men det var ikke muligt paa Grund af Vindsuset at faa noget ned i Halsen. Derimod sprøjtede det ud over Ansigtet og hele Overkroppen, derefter fik jeg et ordentlig Puf i Ryggen, og forskrækket vendte jeg mig om. Var der noget i Vejen? Da jeg saa det Syn, der mødte mig, kunde jeg ikke lade være at le højt. Havde jeg faaet Mælk over mig, havde Olsen i hvert Fald faaet meget mere. Han var helt hvid, og Mælken løb ham ned ad Kinderne, og han var i Færd med at pudse løs paa Brillerne. Han var helt blindet af Mælk, og Munden gik paa ham. Han skældte aabenbart ud, hvad han godt kunde have sparet sig, da jeg selvfølgelig ikke kunde høre et Ord.

Det var gaaet os ligesom mellem Hanoi og Kanton, hvor jeg skulde spise Sardiner. Jeg fik Sardinerne og Olsen al Olien — i Hovedet.

Saa kom vi til den gule Flod. Det var nu blæst op til en lille Storm. Den løse, gullige Jord fæg i store, rullende Støvskyer, som strakte sig flere Hundrede Meter til Vejrs og kun gav Lejlighed til et Kig ned paa Jorden en Gang imellem, dog, vi passede vor Kompaskurs, og lod det flyge, saa meget det vilde. En halv Time gik, saa ser jeg til min store Overraskelse, da Blikket, der jævnligen gaar hen over Instrumenbrættet for at kontrollere Instrumenterne, et Øjeblik standser ved Kølevandstermonetret, at det viser 100°. Vandet koger altsaa. Saa skulde da ogsaa — — Dog, en lys Tanke slaar ned i mig. Var det ikke af samme Grund, Herschend maatte nødlønde ved Midia ved Sortehavet? Jo, og han havde ikke behøvet at gøre det, for det var kun Termometret, der var gaaet i Stykker. Efter lidt »Brevveksling« med Olsen om Sagen, beslutter vi os til at regne med, at det kun var Termometret og gaar videre. Det var nu ikke Termometret, men en stor Læk i en af Kølerne, hvorudaf Vandet tapløb, som af en aaben Vandhane. Efter 5 Minutters Flyvning kom den forbistrede, ulykkesvangre, brændte Lugt af en Motor, som er i Færd med at brænde sammen. Nu maatte Tændingen afbrydes, da der ellers kunde opstaa Brand i Maskinen, og vi maatte ned. Trods Støv og Vind lykkedes Landing, Maskinen standsede lige foran en lille Høj, der nemt kunde være blevet

dens Gravhøj. Paa ny havde vi straks en Masse Kinesere om os, det vil sige, til at begynde med holdt de sig i ærbødig Afstand og kiggede frem bag Hushjørner, Træer og Buske. Vi var nu inde i den Zone, hvor Borgerkrig havde raset, og her var Folk forsigtige. Dog, de opdagede snart, at vi intet ondt vilde dem, og hoppede saa grinende og gestikulerende omkring os. Vi tog 3 af dem ud og læssede vor Bagage, som vi havde kompletteret i Shanghai, paa Ryggen af dem, tog som Afsked Pistolen frem og viste, at den vilde blive skudt ned, der vovede at røre noget ved Maskinen, og begav os derpaa paa Vej vestover mod Jernbanen, der fra Tsinanfu gaar mod Tientsin.

Det Landskab, vi vandrede igennem, er noget af det mest trøstesløse, jeg i mit Liv har set. Ganske fladt. Jorden bestod af en gullig Lerjord, og regnet havde det aabenbart ikke i lange Tider. Jorden var saa tør, at den sprak og revnede overalt, af og til ragede et Træ op i det gule Øde uden at live op, Bladene var saa fyldt med Støv, at det var umuligt at se, at de skulde være grønne. Der var ikke saa faa Landsbyer, men det var næsten umuligt at skelne dem fra de gulbrune Marker. Husene var nemlig lavet af Ler og havde altsaa akkurat samme Farve som Jorden. Veje fandtes ikke, vi fulgte dem i hvert Fald ikke, hvis der har været nogle. Vi gik ad smalle Stier tværs over Markerne, som jeg senere hørte var tilsaaet, men endnu var der ikke den mindste Smule grønt over Jorden. Føj saa hertil Støvet, det forbandede, fine Støv, der trængte ind i Øjne, Næse og Mund, og som kom rullende i store Bølger og fuldstændig formørkede Himlen. Af og til, naar det var rigtig slemt, maatte vi vende Ryggen til, mens det værste passerede. Hertil kom at det var en ulidelig Hede, som fuldstændig tørrede Gassen ud, fik Tungen til at føles som en altfor stor Klump, der blot fyldte op i Munden, og Tøjet til at klæbe til Kroppen. Enhver fornuftig Tanke var forlængst brændt ud af Hjernen, der blot sydede og kogte, saa der var Fare for, at Hylsteret vilde sprænges. Ikke et Ord mælede vi, traskede blot med ludende Hoveder bag vore Bærere.

Da vi havde gaaet i 2 Timer, drak vi en Gl. Carlsberg Bajer, som vi havde med fra Shanghai. Den var mere end varm og hjalp ikke meget paa Tørsten.

Efter tredie Time nærmede vi os en ret anelig By, omgivet af en høj,

kreneleret Mur, afbrudt af høje Vagttaarne. Jeg havde ventet, at det var en Stationsby. Det var det nu ikke, men her vilde Bærerne have Hvil og Mad, og saa maatte vi naturligvis holde Hvil.

Vi gjorde Holdt ved Byens Kro. At der udenfor, saa længe vi var der, trængtes en imponerede Folkemængde, var vi jo nu saa vant til. Vi sad i et lille bitte Værelse, der skiftevis fungerede som Krostue og Soveværelse for Familien. Det halve af Værelset var Seng, muret op af Ler. Her sad vi og tyllede kogende Te i os og saa paa, at vore Kulier gjorde sig til gode. Der blev sat et stort Fad ind fyldt med kuglerunde Brød, som dog ikke var bagt, men kun bestod af raa Dejg. De var hule, og indeni fandtes noget grønt. De saa ikke videre appetitlige ud, men vore Kulier syntes om dem. De aad dem allesammen, og jeg betalte dem, og dermed var begge Parter tilfreds.

Saa drog vi videre. Det flade Land var nu med ikke særlig lange Mellemrum gennemskaaret af ret dybe og brede Forsænkninger, der aabenbart var frembragt ad kunstig Vej og antagelig var et Led i et større Afvandingsystem; og nu var der ikke en Draabe Vand, alt var udtørret. Langs med en Forsænkning, vi fulgte et Stykke Vej, løb et Dige, højere end det omgivende Land. Paa en Sti, der gik ind imod Diget, kom en gammel Kuli kørende med en mægtig Trillebør. Børen lignede vore hjemlige Trillebøre, adskilte sig kun fra dem ved, at Hjulene var dobbelt saa stort, og imellem Stængerne var der saa stor Afstand, saa det var alt det, han kunde naa at spænde saa vidt. Lige ned for Diget kørte han fast i Støvet, saa han ikke kunde komme op. Vore Kulier, store, stærke Karle, passerede forbi uden at ænse ham. Da jeg passerede, gav jeg ham selvfølgelig et Nap med at faa Børen op paa Diget. Jeg kunde se den mest usminkede Forbauselse malet i hans gamle furede Træk. Noget saa uhørt, at en, han ikke kendte, vilde hjælpe ham, var sikkert aldrig overgaaet ham før. Han sagde ingenting, men endnu længe efter at vi var gaaet videre, stod han stille og stirrede efter os. Noget, som er en naturlig Ting blandt hvide, at give en hjælpende Haand med, naar man ser det kniber, er ganske uhørt blandt jævne Kinesere. Enhver passer sit og lader de andre om deres.

Saa naaede vi Jernbanen. Det var en lille Station, der hed Yueheng, vi kom til, en Station i al Beskedenhed, dog opført af brændte Sten, men Hovedsporet førte lige forbi uden Vigespor.

I Midten af Bygningen ud mod Sporet var et Indhug, som tjente som Ventesal, og her stod, sad og laa en Masse Kinesere med deres fattige Bylter, aabenbart Folk, der ventede paa Toget.

Vi kom ind i en fattig Stue og forlangte at faa Stationsforstanderen i Tale. De Kinesere, jeg henvendte mig til, forstod naturligvis ikke Engelsk, men alligevel kom de snart efter med en venligt udseende ældre Herre, der til min store Glæde sagde: »I station master!« Glad blev jeg over, at han kunde lidt Engelsk, og for straks i ham for at faa at vide, om der var en Telegraf paa hans Station. Jo, det var der da, men den havde ikke virket de sidste to Maaneder. Jeg besluttede saa, at vi skulde tage med Toget op til Tientsin, en ret stor By, og om muligt telegraferede derfra, dog, det havde sine Vanskeligheder. Da jeg spurgte Forstanderen, hvornaar det næste Tog gik nordpaa, fik jeg det Svar, at det vidste han ikke noget om, maaske i Løbet af Natten, maaske om et Par Dage, det kunde de aldrig vide paa Forhaand, det vilde først vise sig, naar det kom. Vi skulde blot have lidt Taalmodighed, det kunde da heller ikke være Livet om at gøre at komme derop, foreløbig havde vi det jo meget rart her.

En Officer, Soldater vrimlede det med overalt, var nu kommet til. Han trak mig i Ærmet samtidig med, at han gylpede en hel Del Ord op til Forstanderen, der igen lod dem gaa videre til mig. Vi skulde følge med ham og føres til Magistraten i Chichuang, den By, vi lige var kommet igennem. Jeg havde bemærket, da vi gik gennem den lille Stationsby, en Del Kulier, som sad og drev paa nogle ret store Trillebøre, men havde ikke tænkt mig den Anvendelse af dem, som jeg nu skulde faa at se, oven i Købet prøve. Det var nemlig Drosker! Man kunde hyre dem ligesom man hyrer — jeg trykker mig lidt ved at bruge denne Sammenligning i denne Forbindelse — en Automobil. De var beregnet til 2 Passagerer. Midt ned gennem Børen gik et lavt Rækværk, man kunde holde fast i. Egentlig passede dette Befordringsmiddel godt til de »Veje« eller rettere Hjulspor, hvortil Færdselen var henvist. Hvor det vilde knibe at komme igennem med 2 eller 4 Hjul, kom man altid frem med kun eet.

Efterhaanden var vi jo vænnet til lidt af hvert, men dette her gav dog Anledning til et billigt Grin, dog det rørte ikke vor Kuli, han bare skubbede den skrigende Bør af Sted og lod os om at more os. Den skreg gudsjammerligt. At smøre Hjulakslen finder de nemlig ikke paa. Som alle Naturbørn er al deres Gøren og Laden sat i Forbindelse med den overnaturlige, usynlige men mægtige Aande verden, ogsaa de Ting, de har med at gøre. Hjulet skal skriige og helst saa højt som muligt, for derved holdes Aanderne borte.

Samtidig med at Aander fordrives, holdt vi saa for anden Gang vort Indtog i Chichuang og denne Gang som Standspersoner, kørende. Da vi senere forlod Byen, skulde vi dog komme endnu finere af Sted.

Vi blev ført ind til, jo, han var vel ogsaa Mandarin. Han boede i et Hus, der lignede Mandarinens i Ninghai, dog ikke saa lidt tarveligere. Til Gengæld havde han langt flere Soldater omkring sig. Vi blev budt til Sæde, Te og Cigaretter blev serveret. Det var mig ikke muligt at overholde de gængse Regler for god Tone med Hensyn til Teen. Jeg var altfor tørstig, og baade Olsen og jeg slubrede i os, saa snart den blev stillet frem. Jeg er sikker paa, at Soldaten, der skænkede op, har tænkt, at vi var nogle værre Barbarer, men han blev heldigvis ved at pøse ny Te op, saa snart vi havde tømt Koppen, og hermed gik Tiden meget behageligt. Mandarinen sagde en hel Del paa Kinesisk, og jeg sagde et og andet paa Engelsk, og derved blev det. Da en af Soldaterne, han var vist Kaptajn, blandede sig i Samtalen, vendte Mandarinen sig om og langede ham en ordentlig en ud paa Siden af Hovedet, saa var Munden lukket paa ham, og vi var igen ene om Konversationen.

Jeg halede naturligvis ogsaa hin Skrivelse fra det kinesiske Gesandtskab i København frem og gav ham, og selvfølgelig kunde han læse den, men det var ham aabenbart ikke nok, hvilket var meget kedeligt, da han jo ikke kunde faa mere at vide, eftersom jeg jo ikke kunde præstere Mirakler i Henseende til Sprog.

Jeg forstod saa udmærket den gamle hæderkronede Stabssergent paa Sølvgadens Kaserne, der under de franske Alpejægeres Indkvartering paa Kasernen en Aften, da de, som det ligger franske Soldater i Blodet, lavede lidt for meget Spektakkel paa Belægningsstuerne, luk-

kede Døren op ind til dem og sagde langsomt og med tydelig Eftertryk paa hver Stavelse — saa maatte da de Bæster kunne forstaa det: De — maa — ikke — støje — saa — meget!

Til sidst blev Mandarinen utaalmodig og lod skikke Bud ud i Byen efter en Tolk. Han maa aabenbart have tænkt sig, at det, der laa vort Sprog nærmest, var Russisk, for det viste sig at være en russisk Tolk. Da vi nu havde siddet der et Par Timers Tid, begyndte jeg at blive urolig, for at Toget skulde komme og gaa igen uden at faa os med, saa jeg rejste mig for at tage Afsked, men nej, det gik ikke. Jeg blev blidt men bestemt tvunget til Sæde igen, og saa begyndte vi forfra.

Endelig kom en engelsk Tolk, og jeg lod Mandarinen vide gennem ham, at jeg var den kinesiske Regerings Gæst — nu fik jeg senere at vide, at der slet ikke fandtes nogen Regering — specielt var jeg en god Ven af Marskal Chang-tso-lin. Det var med lidt Betænkelighed, jeg nævnte hans Navn, hvad om nu Chang var Dødsfjenden her? Endvidere anmodede jeg ham om at sende Soldater ud til Maskinens Beskyttelse.

Disse Oplysninger syntes at hjælpe. Vi fik nu Lov til at gaa eller rettere vi fik Heste stillet til Raadighed til at ride til Stationen. Da det nu var helt mørkt, fik vi som Beskyttelse en ridende Soldaterpatrouille med. Jeg tror ikke, at Olsen nogen Sinde før har siddet paa en Hest. Der er ikke mange Ting paa denne Jord, der kan forskrække ham, men Heste er han ikke dristig ved. Jeg gav ham i faa velvalgte Ord et Kursus i den ædle Ridekunst, paalagde ham navnlig ikke at rykke i Tøjlerne og ikke at kilde Hesten i Siden med Benene, og saa indvilgede han i at bestige den. Han sad da ogsaa med Tøjlerne hængende helt nede ved Forbenene af Dyret og Benene strittende helt ud til Siden. Saa længe vi red i Skridt, gik det stolt, men saa begyndte Soldaterne, der red foran, at trave. Jeg havde ingen Midler til at faa dem til at lade være. Paa det Tidspunkt kunde jeg ikke saa meget Kinesisk, som jeg nu kan — nemlig »dang-i-dang«, der betyder, »tag den med Ro«. Dog, Olsen klarede den stolt. Til Trods for at han snart var helt nede paa den ene Flanke af Hesten, snart paa den anden, saa det kunde befrygtes, at han vilde ende med at sidde paa Hestens Bug i Stedet for paa dens Ryg, faldt han ikke af.

Vi var heldige, kort efter Ankomsten til Stationen løb et nordgaaende Tog ind. Det var et Soldatertog, bestod af et mægtigt Lokomotiv og kun to smaa lukkede Godsvogne. I den forreste var der Heste. I den anden russiske Soldater. Det lyder vel lidt mærkeligt, at vi traf paa Russere her inde midt i Kina. Det var »hvide« Russere i kinesisk Soldatertjeneste og klædt i kinesiske Uniformer. De tjente i Wu-peifu's Hær. Dog paa dette Tidspunkt vidste vi kun, at det var Russere, Farven kendte vi ikke. Stationsforstanderen raadede os indtrængende til at tage med det Tog, hvis vi da kunde faa Lov til det, men da jeg kiggede ind i Soldatervognen, var jeg mest tilbøjelig til at vente og tage med »Posttoget«, som Forstanderen kaldte det, naar det engang kom. Dette »Posttog« fik jeg senere at se og var glad ved, at vi ikke var kommet med det.

Høvdingen for disse Russere, ialt ca. 20 Mand, var en lille bitte, hjulbenet Mand med et stort filtret Skæg, hvori endnu sad Rester af de sidste 8 Dages Maaltider. Han tog meget venligt imod os, men nogen Forklaring om, hvem vi var, kunde han ikke faa, da han kun talte Russisk. Inde i Vognen var opstabet en hel Del Sække med Fourage, paa Gulvet var der Halm, og her sad og laa Soldaterne, føre Karle, nogle af dem forsynet med de mest udprægede Forbryderfjæs, man kan tænke sig, paa Gulvet midt i Halmen stod en almindelig Staldlygte, og der lugtede modbydeligt af Risbrændevin, de fleste af dem var halvfulde.

Det saa jo ikke videre indbydende ud, men var alligevel at foretrække for »Posttoget«. Vi hoppede ind med vor Bagage, traadte en sovende over Tærne med det Resultat, at han bandende og svorende fo'r op. Jeg gjorde tusinde Undskyldninger paa Dansk, og saa satte vi os forsigtigt paa den yderste Ende af en Klidsæk, og saa kørte vi.

Efterhaanden blev der Ro i Vognen, de fleste af Soldaterne snørkede, kun Kaptajnen, et Par forskræmt udseende Kinesere og vi sad om den lille Lygte, der lod det meste af Vognen i Bælgmørke.

Ud af en Rygsæk halede Kaptajnen et »Landbrød«, som han gav sig til at gnave af. Jeg bød ham et Par haardkogte Æg, som jeg havde Lommen fuld af, og dem tog han imod, og saa forsøgte vi paa en Konversation. Han begyndte »Englishmen?« kunde han sige paa Engelsk,

men heller ikke mere. Jeg var lidt i Tvivl om, hvad jeg skulde svare. Hørte han til Nordhæren, var Englændere og i det hele taget Udlændinge i god Kurs, og saa kunde jeg jo godt svare ja, det var det nemmeste. Hørte han derimod til Sydhæren, vilde et bekræftende Svar sikkert føre til, at vi ved næste Station blev smidt ud. Jeg valgte saa at holde mig strengt til Sandheden og sagde, at vi var Danske. Han fik et underligt pudsigt, sørgmodigt Udtryk i Ansigtet, som om han vilde give Udtryk for sin Beklagelse over, at vi var fra et Land, han slet ikke kendte og aldrig havde hørt noget om. Saa fik han en Cigaret, og saa lod vi Spørgsmaalet om Nationaliteten fare.

Da Toget kort efter standsede ved næste Station, fik han ogsaa andet at tænke paa. Ved hver Station søgte nemlig Kinesere, som laa paa Lur efter at komme med, at snige sig ind i Vognen, men han fo'r omkring som en Flue i en Flaske med sin Staldlygte, og opdagede han en stakkels Djævel, som havde set sit Snit til i Mørket at liste sig ind, tog han ham i Hoved og Hale og under Udfoldelse af en voldsom Ordstrøm sendte han ham ud af Vognen igen med et ordentlig Spark bagi.

Olsen og jeg forsøgte at faa os en lille en paa Øjet paa vor Klidsæk, men den Plads, der var levnet os, var lige ud for Skydedøren, der stod paa Klem og ikke kunde lukkes, og herigennem kom en nederdrægtig Træk, saa hver Gang, vi havde sovet en fem Minutters Tid, vaagnede vi igen gennemsnede af Kulde.

Omsider fik da Natten Ende, og med Dagen kom Solen og Varmen, d. v. s. nu blev det snart altfor varmt, hvad der var mindst ligesaa slemt som Kulden.

Ved en af Stationerne krydsede vi et modgaaende Tog, aabenbart »Posttog«. Det bestod af op mod et halvt Hundrede Vogne, alle Gods-vogne aabne og lukkede, de aabne himmelhøjt læssede med Gods, de lukkede fyldt op lige til Taget. Ovenpaa sad saa Passagererne, civile og Soldater imellem hinanden, saa tæt som Sild i en Tønde, selv paa de krumme Tage paa de lukkede Godsvogne var helt optaget, paa Lokomotivets Tender og alle Vegne paa selve Lokomotivet, hvor en Plads kunde findes. Godt at vi ikke havde ventet paa et saadant Tog.

TIENTSIN OG PEKING

Lidt over Middag trillede vi ind paa Centralbanegaarden i Tientsin, tog hjertelig Afsked med vor russiske Kaptajn og begav os saa uden for Banegaarden, hvor en Række Rickshaws holdt. Efter at et lille Slagsmaal mellem Kulierne var udkæmpet, de vilde nemlig allesammen køre os, valgte vi to af de stærkeste ud og kørte saa ind ad Byen til. Jeg havde ikke sagt, hvor vi skulde hen, men de syntes at vide Besked, og saa overlod jeg vor Skæbne i deres Haand eller rettere Ben og haabede paa, at de vilde køre os til et Hotel.

Vi kørte længe ad en bred og støvet Gade, hvor det vrimlede med Soldater, kom saa ind igennem den japanske Koncession, og der stoppede Kulierne op og vilde sætte os af. Jeg gjorde Vrøvl og vilde videre, men da et Par nye Kulier mødte frem og gestikulerede ivrigt, gik det op for mig, at de oprindelige skulde afløses. De nye syntes ogsaa at vide Besked. Nu kom vi ind gennem den europæiske Koncession. Hvor var det vidunderligt at se rigtige Menneskehuse igen.

Da vi havde kørt i længere Tid, svingede de ind forbi to Skildvagter, klædt i Khakiuniform, og svingede op foran et stort Stenhus. Det viste sig at være den amerikanske Garnisons Kaserne. De havde troet, at vi var amerikanske Soldater efter vor Uniform, som ligner den amerikanske en hel Del. Her fik vi at vide, hvor Hotellet laa: »Astor House«. Nej, sikken en Overgang at faa et rigtigt Værelse, med en rigtig Seng, et rigtigt Bad og en stor Whisky og Soda.

Jeg havde bedt Værten ringe til Store Nordiskes Telegrafstation, at vi var ankomne. Jeg vidste ikke, at vi ogsaa havde Konsulat i Tientsin, oven i Købet to Konsuler. Kort Tid efter mødte de fleste af vore Landsmænd op med de to Konsuler i Spidsen, alle, hver for sig, de prægtigste Mennesker, man vel kan tænke sig.

Vi drøftede Sagen igennem, og jeg er dem stor Tak skyldig for den ubegrænsede Hjælp, de straks tilsagde mig. Den Gang saa jeg temmelig mørkt paa Situationen og havde mine stærke Tvivl, om det vilde lykkes os at komme paa Vingerne igen. Ved at køre med Jernbanen op til Tientsin havde jeg jo faaet et lille Indblik i, hvor vanskelige Trafikforholdene var i vor Tids Kina. Jeg nærede ogsaa Frygt for, at Afhjælpsningen af den Nødlanding vilde komme til at koste saa meget, at det maaske var tvivlsomt, om de vilde gaa med til det hjemme.

Den sidste Frygt kom jeg dog snart ud over. Alle som een erklærede vore Landsmænd, at Flyvningen skulde fortsættes. Det var et Præstige- og Æresspørgsmaal for alle Danske i Østen. Det var komplet ligegyldigt, om Krigsministeriet hjemme vilde op med Pengene eller ikke. Vilde de ikke, skulde de herude betale, hvad det kostede. Det drak vi et Glas paa, maaske to, og jeg var kisteglad.

Der findes vist faa hvide, der har et mere indgaaende Kendskab til kinesiske Forhold end vor Konsul i Tientsin, Ingeniør Holmberg, foruden at han taler og skriver flydende Kinesisk. At en saadan Mand var os til den allerstørste Hjælp, siger sig selv. Han tog Sagen i sin Haand. Ham skyldtes det, at alt blev saadan tilrettelagt, at det ikke alene lykkedes at faa Maskinen paa Vingerne igen, men ogsaa, at det kun kom til at koste en Brøkdæl af, hvad vi uden hans Hjælp var kommet til at betale.

Ø. K.'s stedlige Afdeling paatog sig at skaffe vore Reservedelskasser fra Yokohama, og Store Nordiske Telegrafelskab besørgede al vor Korrespondance telegrafisk. Selv den kinesiske Telegraf blev stillet gratis til Raadighed for os, takket være Hr. Langebech, som har en høj Stilling her i det kinesiske Telegrafvæsen.

Jeg besluttede mig til Dagen efter at tage med Toget op til Peking for at sætte Gesandtskabet ind i Sagernes Stilling. Der løber en Gang daglig et Tog, oven i Købet med Personvogne, i hver Retning mellem Tientsin og Peking. Da jeg kom ud til Banegaarden og havde faaet Billet, viste det sig, at alle Pladser, baade Sidde- og Staapladser, var optaget. Jeg fik lige maset mig op ude i en af Korridorerne sammen med en engelsk Officer. En amerikansk Soldat, som havde Vagt paa Stationen, kom nu løbende og fortalte, at uden for Stationen holdt en Auto-

mobil, som skulde køre til Peking. Vi, Englænderen og jeg, kom i en Fart ud af Toget og ud til Autoen. Den viste sig nu at være for lille til al Englænderens Bagage, saa han foretrak Toget. Jeg syntes, Bilen var bedre og smed min Billet. Det var en italiensk Fiatvogn med Charà-banc-Sæder, lukket Karosseri og det italienske Flag paa Køleren og førtes af en Italiener. Jeg fik to Medpassagerer: en Herre og en Dame, vistnok Russere.

Saa kørte vi af Sted. Til at begynde med var Landevejen god. Markerne paa begge Sider af Vejen var næsten helt oversaaet med en Masse kuppelformede Jordhøje, omgivet af en halvcirkelformet Jordvold. Det var Gravhøje. Saadan jorder Kineserne deres døde, ikke paa nogen Kirkegaard, men ude paa den aabne Mark. Her laa Gravhøjene saa tæt, at kun en ringe Del af Markerne kunde dyrkes, men her var ogsaa for nylig blevet udkæmpet blodige Kampe.

Snart kom vi til Krigsskuepladsen. Jeg fik her Syn for Sagn, at Kineserne nu har forladt de gammeldags Krigsmetoder. Forbi er den Tid, hvor de holdt op med at slaas om Vinteren og naar det regnede. Jorderne var her gennemfuret af Skyttegravsanlæg og Pigtraadsspærringer, og jeg kunde se, at de seneste Erfaringer fra Verdenskrigen var bragt i Anvendelse.

Da vi havde kørt nogen Tid, kom vi til en Militærpost. To Soldater stod opstillet ude paa Vejen med fældet Gevær, og vi maatte standse. Efter nogen Parlateren fik vi Lov til at køre igen, men jeg kunde se, at Kineserne ikke var glade ved det.

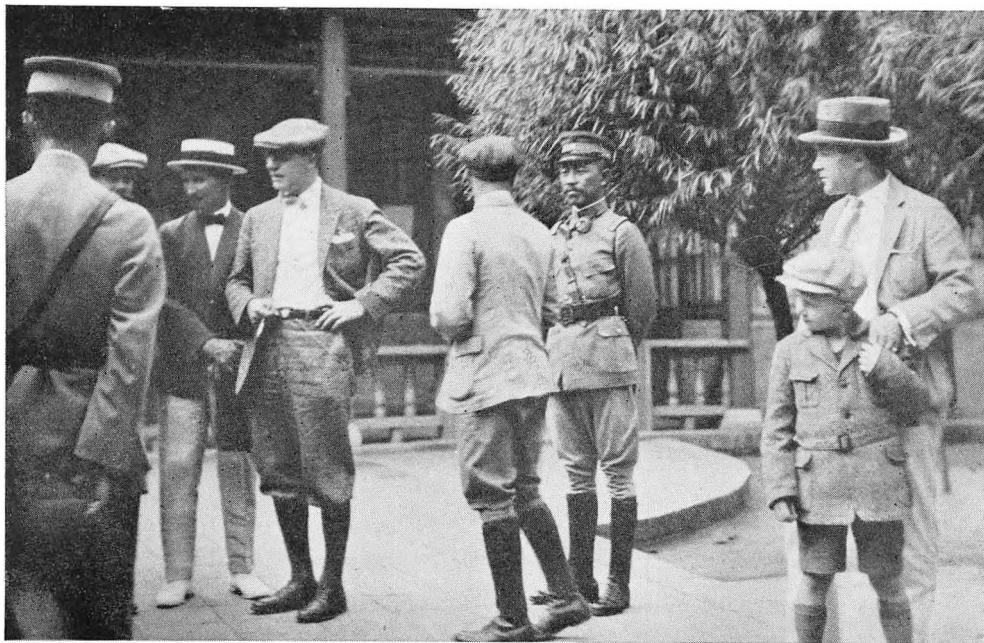
Vi havde ikke kørt mere end et Kvarters Tid, da vi paa ny blev raabt an. Vor Chauffør forsøgte at lade Raabet uanset og køre videre. Straks blev Geværerne lagt an til Skud, og han maatte bremse af al Magt. Paa ny syntes han at føre et højtrøstet Skænderi med den kinesiske Befalingsmand. Vi Passagerer sad ganske stille og lod uanfægtet. Pludselig hørtes et skarpt Smæld, og Glasruden bag mig knustes, mens Skaarene raslede ned ad Nakken paa mig. Jeg troede, der var blevet skudt paa mig — og tabte det rolige Overlæg. Et Raseri mod de forbandede Soldater arbejdede sig op i mig, og jeg rev min Kuffert til mig for at faa min Pistol op, saa jeg kunde svare igen. Pludselig afbrød der Chaufføren al videre Diskussion. Vejen var i dette Øjeblik blevet

fri for Soldater foran Vognen, han sætter Speederen i Bund, og med et Ryk farer Vognen fremad, og inden Kineserne kunde faa Tid til at besinde sig, var vi væk, delvis skjult bag Træer, hvor Vejen slog en lille Bugt. Et Par Skud fløjter efter os, dog uden at ramme, og snart er vi uden for Skudvidde. — Det var dog ikke et Projektil, der havde knust Ruden, fortalte Russeren mig, men en af Soldaterne, der med sin Geværkolbe havde slaaet den ind.

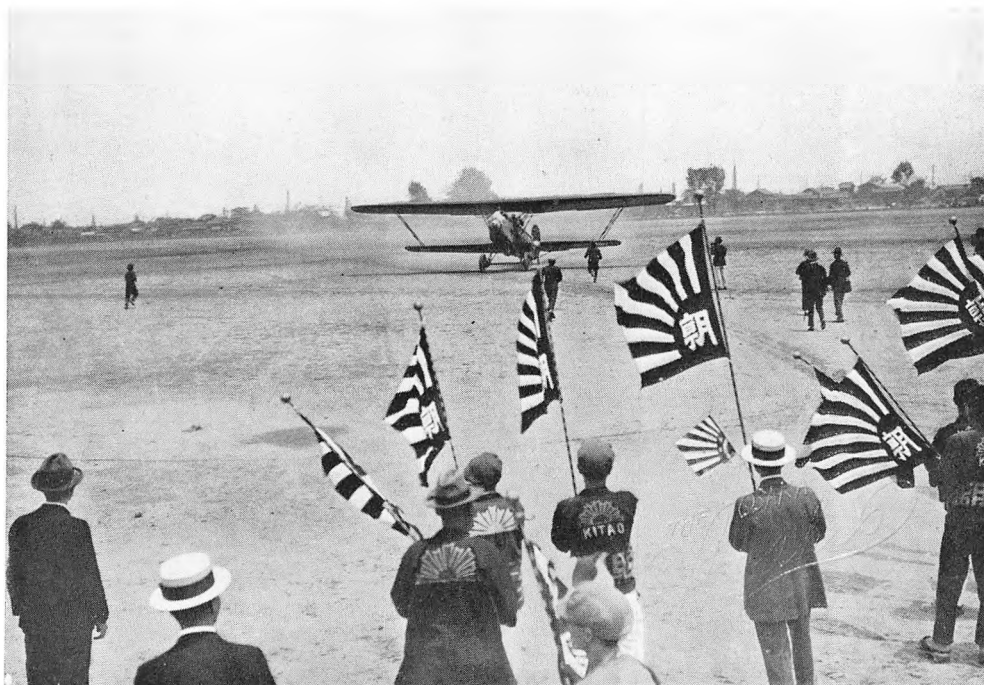
Den sidste Halvdel af Vejen til Peking var i en saadan Stand, at jeg vilde have forsvoret, at det var muligt for en Bil at komme igennem, hvis jeg ikke selv havde været med — og saa holdt jeg da mit Indtog i det himmelske Riges Hovedstad, dog ikke paa den Maade, jeg havde haabet og ventet. Jeg blev modtaget med aabne Arme af Minister Kaufmann, hos hvem jeg boede, Sekretær Tillitze og Frue og alle derboende Danske.

Paa Grund af de mange og langvarige Besværligheder i Kina var Aarstiden nu saa fremrykket, at jeg kunde se, vi ikke kunde komme hjem ad den Rute — den samme, ad hvilken vi var kommet — som oprindelig var planlagt. Monsunen vilde »brække«, som Sømændene kalder det, forinden vi vilde naa at slippe igennem, og saa var vi saa godt som lukket ude. Saa begynder Regntiden i Troperne, med Regn saa at sige hver eneste Dag, Troperegn, som former sig som rene Vandfald. Vel udelukker det ikke fuldstændig Flyvning, men at komme hurtigt hjem, eventuelt i Rekordtid, derom kunde der slet ikke være Tale. Ved et Telegram hjemmefra til Shanghai var jeg blevet frit stillet med Hensyn til Valget af Rute hjem, og jeg valgte nu Vejen gennem Sibirien og Rusland — saa meget hellere som vi derved kom til at flyve over nye Lande og ogsaa kunde komme til at flyve om Kap med den franske Flyver Pelletier d'Oisi, som skulde forsøge at sætte Rekord fra Paris til Tokio.

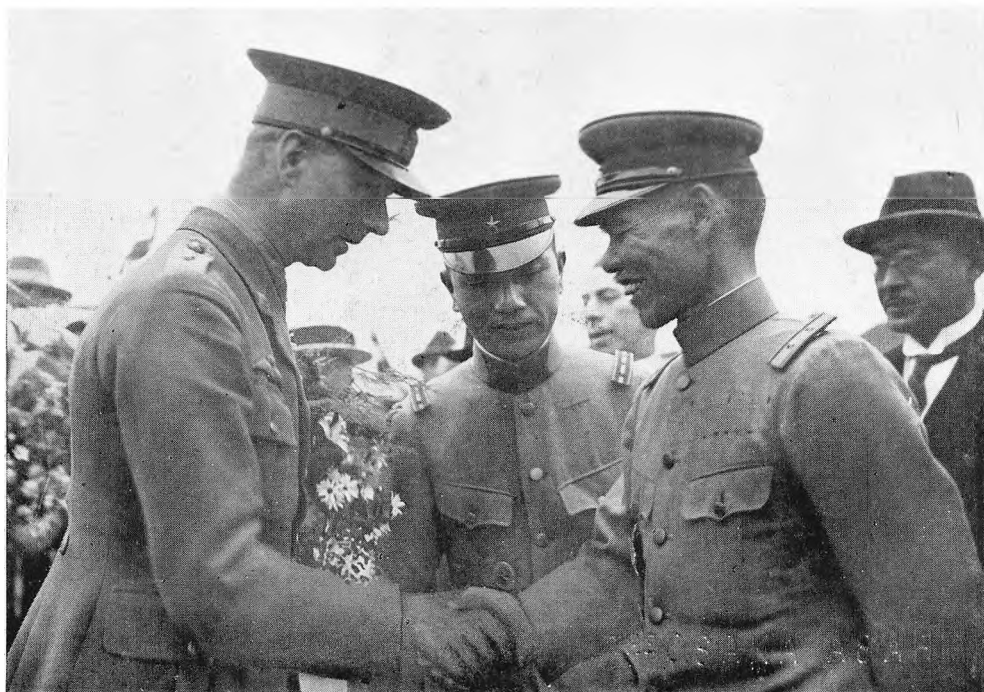
Det ikke ringe Forberedelsesarbejde hertil, alle Forhandlingerne gennem det danske Gesandtskab i Moskva, maatte paa Grund af den ringe Tid, der var til Raadighed, ske telegrafisk. Jeg telegraferede — gratis og som Tjenestetelegrammer, der gik igennem paa en halv Time — lange Telegrammer, der snarere maa kaldes for Breve, gennem Store Nordiske. Hvad har de ikke sparet Staten for af Penge?

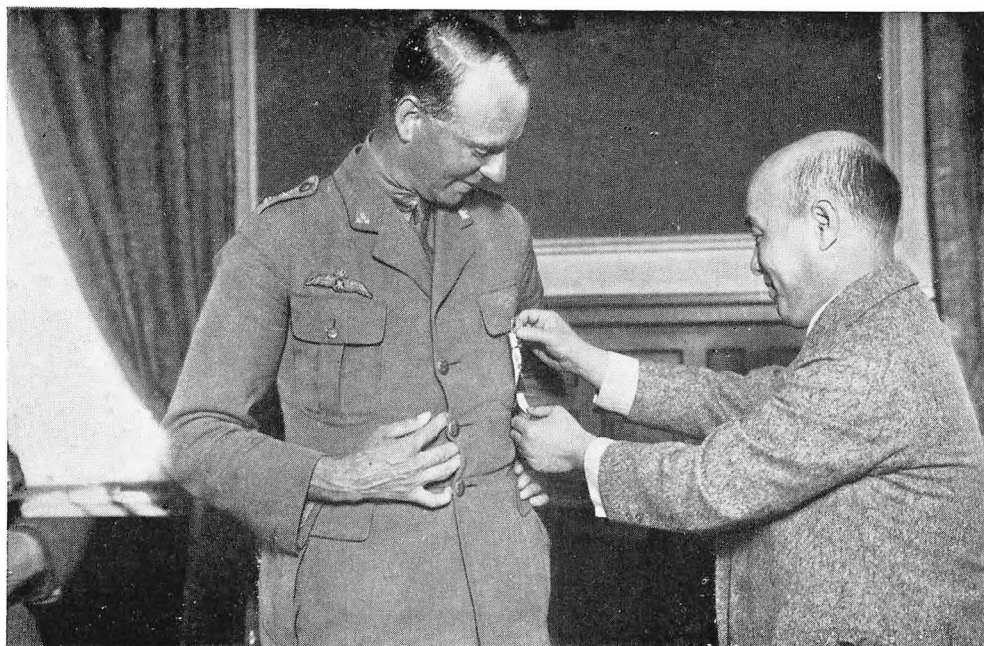
I Mukden. Herren med Siraahatten, Ingeniør Christensen, Nr. 3 fra højre, Marskal Chang-tso-lins Repræsentant.

Ankomsten til Osaka.

Osakas Garnisonskommandant byder Velkommen.

Erindringsdiplom fra en Reception i Dagbladet Osaka Asahis Redaktion i Osaka.

Japansk Middag i Osaka. Til højre Japans mest kendte Flyver,-Major-Abé, der i 1925 fløj fra Japan til Europa.

De japanske Skolebørns Velkomst i Osaka.

Fra den festlige Modtagelse paa Flyvepladsen i Osaka.

Fra Osakas Flyveplads.

Gennem Gesandtskabet fik jeg tillige udvirket, at de øverste Myn-
digheder i Peking gav Mandarinen i Yu-Cheng et Praj om, at han skulde
passe godt paa Maskinen, til vi kom og hentede den.

Ellers gik Tiden — 3 Dage — paa den behageligste Maade med Ride-
ture sammen med Ministeren i den skønne Omegn, og i selve Peking
er der jo ogsaa nok at se. At Englænderne ikke er altfor velsete, fik
jeg et Indtryk af paa en af vore Rideture. Paa en sortmalet Port
havde de malet med store Bogstaver »Good dam. England!« Dog det
var ikke de nuværende Magthavere Chang-tso-lin og Wu-pei-fu, men
derimod de tidligere Besættelsestropper, der indtil for faa Dage siden
sad inde med Rigets Hovedstad — Coominchun-Tropperne, hvis øver-
ste Befalingshaver var General Feng, den kristne General. Hans Hær
havde nu ikke alene maattet rømme Peking, men var slaaet, trængt op
i Bjergene Nord for Peking og havde sat sig fast i Kalgan-Passet. Han
selv sagdes at være paa Flugt gennem Sibirien til sine Venner i Moskva.
Dog det maa lades ham, at han holdt udmærket Disciplin blandt sine
Tropper. Alle hvide, jeg talte med i Peking, var enige om at rose hans
Soldaters gode Opførsel i Modsætning til dem, der nu havde besat
Byen. Hvor maa det være fortvivlet at være velhavende Kineser i Pe-
king. De skiftende Magthavere har Lister over Pengemændene, og saa
snart de kommer til Fadet, udskriver de straks mægtige Krigsskatter
og inddriver dem med haard Haand. Betales der ikke, betyder det Fæng-
sel, Mishandling og ofte Døden.

Peking er som By noget for sig. Den ligner ingen anden kinesisk By.
Med mange af dem har den alt Støvet, Spektaklet, Svineriet tilfælles,
men foruden det er der noget andet: Arkitekturen, Himlens Tempel,
Kejserpaladserne, den forbudte By, hvilket er et. Noget andet igen,
men maaske nok sammenhørende hermed den ubeskrivelige »Air« af
tusindaarig fornem Kultur. Derfor virker det som et Slag i Ansigtet at
høre og se klemtende Sporvogne gennem de ærværdige Gader, Tribut
til vor mekaniserede Tidsalder, men Vandalisme.

Ministeren tog mig en Dag ud til Konfucius' Tempel. Ved Muren,
der omgav det, blev vi modtaget af Templets Vogter, en ældgammel
Manchu, og ført gennem en Park med tusindaarige Træer. Gennem en
Port kommer man ind i et meget stort firkantet, højloftet Rum baaret

af Søjler — af Mudder. I hvert Fald den yderste Skal er af Ler. Alt er herinde malet rødt. Ingen Gudefigur, kun Efterladenskaber af Konfucius opbevares i smukke Montrer. Ikke meget for Øjet, men et Besøg er alligevel en Oplevelse. Jeg aner ikke, hvad det er — kan i hvert Fald ikke give det Udtryk, men man gaar derfra, som havde man oplevet en Messe Paaskedag i Peterskirken.

Mens jeg var i Peking, saa jeg flere Templer og ærværdige gamle Ting, end der er Beværtninger i København — sans comparaison — og det siger vist ikke saa lidt. I Hr. og Fru Tillitze havde jeg de bedst tænkelige Ciceroner. Jeg skal i øvrigt ikke forsøge paa den for mig uløselige Opgave at beskrive Peking — det er der ogsaa langt bedre egnede, der har gjort, men vende tilbage til min egentlige Opgave.

Med Toget tog jeg tilbage til Tientsin, hvor nu Forberedelserne til Motorens Udskiftning var i fuld Gang: en Buk af svære Bjælker blev rigget op, forsynet med et Hejseværk, Værktøj blev indkøbt og hvad der ellers var nødvendigt.

Da jeg kom til Hotellet, var Olsen væk, og der laa Besked til mig, at jeg skulde telefonere til Miss Müller. Det gjorde jeg. Der var Olsen, og ogsaa jeg blev inviteret til at bo hos dem under vort Ophold i Tientsin. Prægtigere Mennesker kan ikke tænkes. Vi blev behandlet der som forkælede Feriebørn.

Jeg tog saa et Automobil og kørte fra Hotellet til deres Hjem, Gordon road 16. Det var et Hjørnehus, der laa baade til Gordon road og Wilson road, som den anden Gade hed, saa vidt jeg husker. Chaufføren standsede uden for Haven, der laa foran Huset, men i Wilson road. Jeg gjorde et farligt Vrøvl, fordi vi ikke var kommet til Gordon road, men han paastod, at det var her, men jeg blev ved mit og vilde til Gordon road. Han trak paa Skuldrene og kørte saa de ti Skridt om i den anden Gade. I Havelaagen stod Olsen og tog imod mig, og jeg sagde til ham, hvorfor F— han ikke var kommet om til mig, da jeg holdt paa den anden Side af Haven, og sagt, at det var her; han kunde jo ikke have undgaaet at høre mig. Grunden viste sig at være den, at saa snart han stak Hovedet uden for Laagen, kom der straks en fire, fem uhyre paa-gaaende Kulier farende med deres Vogne og vilde have ham op i en af dem. Han turde ikke vove sig uden for Laagen.

Mens vi ventede i Tientsin, lykkedes det os, takket være Hjælp og Understøttelse fra alle vore Landsmænd og Landsmandinder, at blive til et Par rigtige Palmeløg. Vi stod sent op om Morgenen og gik sent i Seng om Natten, spiste hver Dag store Festmiddage og agerede hver Aften Balløver i noget, der hedder Country-Klubben. Hvis ikke Hr. Toldinspektør Klubien havde stillet den ene af sine Rideheste til min Disposition, er jeg bange for, at jeg var blevet saa tyk af al dette Vellevned, at jeg ikke vilde kunne presses ned i Førersædet paa Maskinen.

Tientsins Omegn kan der siges en Del om, men i hvert Fald ikke, at den er køn, — fuldstændig flad, tør og sprukken, leret Jord og saa at sige træløs. Det sidste havde vor glimrende Vært, Ingeniør Møller, der som Vandbygningsingeniør var i kinesisk Tjeneste, besluttet sig til at bøde paa. Han skulde ogsaa til sine Havnearbejder bruge en hel Del Piletræer. Et Stykke nede ad Floden havde han faaet overladt et større Stykke Land til sine Forstforsøg, og en Dag tog han os i sin store, elegante Motorbaad ned ad Floden. Det var drøbende varmt. Solen hamrede ubarmhjertigt sine Straaler ned paa vore stakkels Isser og tørrede Ganen fuldstændig ud, men Møller var standhaftig. Vi maatte ikke faa Øl, før vi havde set Skoven. Saa stoppede Baaden, nu var vi der. Jeg saa mig forbavset omkring, ogsaa her var der fladt og øde, ikke Antydning af Skov. Saa blev vi landsat, og nu dukkede Skoven op. Ved et sindrigt udtænkt Overrislingsanlæg skaffedes Vand fra Floden ved Hjælp af danske Vindmøller, »Aerico«, men Skoven var rigtignok ikke det, vi forstaar ved en Skov i Danmark. Den bestod af nogle tørre Pilekæppe, som var stukket ned i Jorden med ca. 1 Meters Mellemrum. Dog Grøde var der aabenbart i nogle af dem. Enkelte smaa bitte Blade var kommet frem paa de fleste af disse »Spadserestokke«. Møller fortalte os i øvrigt, at da han havde faaet dem anskaffet, var han lidt i Tvivl om, hvilken Ende, der skulde stikkes i Jorden, dog det var aabenbart ligemeget. De kunde vokse fra begge Ender.

Ved at tale med de hvide derude fik jeg Indtrykket af, at noget er i Gære i Kina. I de senere Aar efter Krigen har Respekten for de hvide været i rivende Tilbagegang. Man mener, at det fortrinsvis skyldes to Grunde: den kæmpemæssige Fejltagelse det var, at lade Kina komme med i Verdenskrigen mod Centralmagterne — tænk, hvad det vil sige,

at nu kunde Kineserne arrestere alle i Kina boende Tyskere, dem, som de tidligere havde set op til som smaa Guder, uden at gøre sig klart, at der var Forskel i de hvides Nationalitet — og saa de amerikanske Missionærer, der satte de indfødte Fluer i Hovedet med forvildede Friheds-ideer.

Der nævntes som Eksempel paa Tilstandene nu, der var utænkelige for blot faa Aar siden, en Tildragelse i Tientsin. To »hvide« Russere havde forbrudt sig mod kinesisk Lov, vistnok ikke noget særlig graverende. De blev arresteret, Eksterritorialitet havde de naturligvis ikke mere, derfor blev de ude i Kineserbyen offentlig pint paa den raffinerede Maade, som kun en Kineser kan finde paa, til sidst blev Hovederne hugget af og kørt i Triumf ind gennem det europæiske Kvarter. Fotografier af Henrettelsesscenen blev senere udstillet hos en Kineser fotograf paa Hovedgaden »Victoria road« i den engelske Koncession — og det varede mange Dage, inden Myndighederne tog sig sammen for at faa dem fjernet. Skulde en ny Bokseropstand være under Opmarsch?

Endelig efter 21 Dages Ventetid kom vore Kasser fra Japan. De var først ved en Fejltagelse blevet dirigeret med en amerikansk »Liner« ned til Shanghai og maatte saa omsider med en Kystbaad op til Tientsin. Denne Fejltagelse skyldes ikke Ø. K.'s Folk, tværtimod, jeg havde Gang paa Gang Lejlighed til at beundre, med hvilken Hurtighed og Præcision de arbejdede.

Mens vi ventede, havde Konsul Holmberg faaet udvirket hos Myndighederne, at vi fik en Godsvogn stillet til Raadighed. Denne Vogn har sikkert været gratis, da hele vort Besøg jo havde en officiel Karakter, men ude paa Banegaarden maatte vi alligevel op med 400 Dollars til en eller anden Funktionær, som glemte at give os Kvittering, og 200 Dollars maatte vi ud med til de menige Soldater, som gik derude og under Paaskud af at holde Vagt lavede en syndig Uorden. — Saa endelig fik vi en gammel Kulvogn.

Vi var en hel Ekspedition, der skulde af Sted. Foruden Olsen og jeg bestod den af en Dansker, Max Hansen, en af Konsul Holmbergs betroede Mænd, Kineserformanden fra Vandværket, hvor Holmberg var Direktør, og en Del Kineser=Arbejdere. Vi fik saa vore Kasser læsset

paa Vognen, den blev paa Bunden dækket af Bastmaatter, et Jagttelt, vi havde laant af Holmberg, blev rejst i Vognen, Liggestole blev stillet op, og en større Forsyning af Proviant, navnlig Konserves, og en Kasse Carlsberg Øl, tog Max Hansens Kok sig af. Vognen blev rangeret ind i en større Togstamme af Godsvogne — der gaar kun Godstog sydpaa —, og der blev sagt os, at dette Tog skulde gaa næste Formiddag Kl. 10.

Vi mødte op næste Dag Kl. 6 Morgen og troede saa, vi var kommet i god Tid. Det viste sig at være altfor sent. Hele Togstammen var nu stuvende fuld af Passagerer, Soldater og civile Folk imellem hverandre. Togene gaar jo ikke til planmæssig Tid, da der ingen Plan findes. Det gaar for sig paa den Maade, at det rygtes ude i Byen, at et Tog skal gaa, og saa møder de op, der vil med, saadan noget som en halv Snes Timer før det Tidspunkt, Rygtet siger, at Toget skal gaa, og saa sætter de sig op og venter taalmodigt. Alle Vognene er læsset med Gods, og oven paa det sidder de saa og gør sig det saa bekvemt, som det er muligt. Billetsalg finder ikke Sted. Enhver, der kommer, sætter sig op, saa længe der er Plads.

Da vi kom, var alt optaget, ogsaa vor Vogn, de stod som et Bundt Cigarer i en Æske, der manglede blot Baandet omkring dem for at gøre Billedet fuldstændigt. Dog nu havde vi efterhaanden faaet Erfaring i Behandlingen af modvillige Kinesere. Vi lærte af vor Formand, Mr. Shen, hvad »skrup af« hed paa Kinesisk, og under flittig Anvendelse af dette mindre pæne Udtryk og af Næverne fik vi dem efterhaanden ned af Vognen ved at tage dem i Hoved og Hale og sætte dem ned en for en. Der blev naturligvis stadigvæk gjort Forsøg af andre paa at entre Vognen, men da jeg gav mig til grundigt at efterse Mekanismen paa min Pistol, syntes det at have den forønskede prohibitive Virkning. Kun een fik Lov til at blive, en Amerikaner, der skulde ned til Tzi-nanfan, den eneste hvide foruden os, der var i Toget. Han var kravlet op, lokket af de rød-hvide Striber paa vore Kasser. Nu plantede vi Dannebrog paa Vognen og gav os saa ligesom de andre til at vente.

Endnu Kl. 3 om Eftermiddagen var vi ikke kommet af Sted, men det var nu ogsaa meget morsomt at sidde og iagttage det myldrende Liv, som rørte sig langs med Toget. En utrolig Masse Handlende var mødt

op, som falbød alle mulige Ting til Passagererne, navnlig Levnedsmidler, derimellem lækkert udseende, brunstegte Kyllinger. Naar en Kineser købte en, tog han den først op og lugtede til den, og det var vist ogsaa nødvendigt. De usolgte Kyllinger gik vist igen mindst en otte Dages Tid.

En Masse Tiggersker var der, laset klædte Kvinder med deres smaa, nøgne Børn, som de holdt op mod »Ofret« for at vække Medlidenhed. De stolprer rundt paa deres smaabitte deforme Fødder, de gaar, som om de gik paa Stylder, og mange maa for overhovedet at kunne bevare Ligevægten støtte sig til en Stok. Det er et Spørgsmaal om Forføngelighed, eller man kan maaske ogsaa sige Nødvendighed. Har de ikke saa smaa Fødder, kan de ikke blive gift, og det er aabenbart en lige saa stor Nødvendighed for Kineserkvinden som for hendes hvide Medsøstre at blive det, for de har det allesammen, selv de allerfattigste ude paa Landet, som maa udføre langt haardere Arbejde end Mændene.

Mens vi sad og ventede, lød der et Skud, en Soldat dejsede om og laa og vred sig lidt, og saa var han død, skudt gennem Hovedet af en anden, som ganske roligt fjærnede sig uden at blive antastet. Der var dog en, der lagde en Kappe om den døde, men ellers var der ingen, der tog Notits af en saadan dagligdags Hændelse. Livet pulserede et Øjeblik efter, som om intet var hændt. Folk skrævede over den døde, ja nogen traadte paa ham, naar de skulde forbi, og ingen fandt paa at fjærne ham. Han laa der endnu, da vi endelig kom af Sted, et Par Dage efter.

Dog det syntes, som om vi allerede skulde komme af Sted samme Eftermiddag. Vort Tog satte sig virkelig i Bevægelse. Paa et sideløbende Spor var et andet Tog kørt frem, men det var af en helt anden Karakter end vort. Det bestod af et stort Lokomotiv og en enkelt elegant Salonvogn, hvori tronede en enkelt Mand, en fornem Kinesergeneral, dog sin Beskyttelsesgarde havde han naturligvis med. I vort Godstog var vi vel et Par Tusind Passagerer, som sad og gnubbede os op ad hinanden. Saa man kan heraf se, at der ikke er noget videre Demokrati i Kina. Disse to Tog kørte frem samtidig ad to sideløbende Spor: galt gik det. Et Par Kilometer længere ude ad Banelinien løb de to Spor sammen i eet. Der kørte vi sammen med det Resultat, at vort lille Lokomo-

tiv væltede, og det andet blev afsporet, mens Skinnerne blev revet op, som var de af Blik og ikke svære Staalskinner.

Ikke saa snart var Ulykken sket — det blev nemlig mere end et Uheld, for en Del Kinesere af dem, der sad i Vognen bag vort Lokomotiv, blev slaæet ihjel —, saa rendte de to Lokomotivførere og de to Fyrerbødere, som ikke var kommet noget til, alt, hvad Remme og Tøjr kunde holde, væk fra det hele og forsvandt ind i Kineserbyens Myretue. Det var ogsaa meget fornuftigt af dem. Straks strømmede nemlig en Masse Soldater til for at eftersøge dem, og der er ikke Skygge af Tvivl om, at de arme Djævlø var blevet skudt paa Stedet, hvis Soldaterne havde faaet fat i dem. Menneskeliv i Kina regnes ikke for meget. Der er naturligtvis ogsaa mange af dem. Omkring 400 Millioner siger man. Hvorfor man nu har faaet dem talt op, staaer for mig som en Gaade.

Nu blev det til yderligere to Dages Forsinkelse, indtil Banelegemet var blevet udbedret, og saa endelig dampede vi af Sted sydpaa, ned mod den gule Flod.

Vi kørte af Sted ved Middagstid og kørte saa hele Eftermiddagen, dog afbrudt af lange Ophold ved Stationerne. Ved en af dem fik jeg at se, hvordan sindssyge behandlede. En Mand kom trækkende med en anden, hvis Øjne og hele Opførsel straks røbede, at han var unormal. Om Haandleddet havde han en Snor, som den anden trak ham i; naar han saa gjorde sig ud til Bens, fik Snoren nogle Omdrejninger, saa den snærede, og Smerten tvang ham saa aabenbart til »Fornuft«, men Behandlingen og Pasningen, fortalte man mig, er ellers god. De tror, naar en Mand bliver sindssyg, at en eller anden Aand har besat ham, og den gælder det naturligtvis om ikke at lægge sig ud med.

Ved en anden Station opstod der lidt Uro ved en af Vognene, der var læsset særlig højt, og som ovenpaa var helt fuld af Folk. Stationspersonalet raabte op og gestikulerede ivrigt. Jeg spurgte gennem Max Hansen, Formanden, hvad der var i Vejen. Jernbanemændene vilde have Passagererne ned af den Vogn. Vi skulde under en Viadukt, og Vognen var for høj. De vilde blive skrabet af, hvis de blev siddende. Nu troede vi, at de saa vilde staa af. Det gjorde de imidlertid ikke, blev ganske roligt siddende og smilede lidt forlegent, de tænkte vel hver især: det bliver nok ham ved Siden af og ikke mig. Da vi naaede Via-

dukten, blev ogsaa ganske rigtigt nogle skrabet af, og jeg antager dræbt eller lemlæstet under Toget. Nu maa man ikke tro, at et Kinesertog standser af en saa ubetydelig Grund. Det kører ganske roligt videre, som om intet var hændt. Der var ved den Episode ogsaa noget andet, som forbavsede mig. De Kinesere, som kunde se Ulykken, gav sig til at le. Et stort Smil var der paa deres Ansigter, da det gik de andre ilde. Man kunde deraf lade sig forlede til at tro, at en Kineser er ganske uden Medfølelse, men det passer ikke. Deres Smil er Udtryk for Forlegenhed, maaske Skræk, ved det vil de tillige skjule, hvad der inderst inde rører sig i dem. Det, at udlevere sine sande Følelser, betragtes som en Skam.

Jeg fik det at se ogsaa ved en anden Lejlighed, senere i Mukden. Der var vi meget sammen med Chang-tso-lins Flyverchef, en General, der var noget af det fineste og elskeligste fra Karakterens Side, man kan tænke sig. Saadan karakteriseredes han af de Danske, der kendte ham. Han fortalte mig med et stort Smil om en Ulykke, der kort Tid forinden havde fundet Sted og hvorved to Maskiner var stødt sammen i Luften, styrtet til Jorden og Besætningen dræbt. Til Trods for at han smilte, er der ingen Tvivl om, at han har følt Sorg ved sine Flyveres Død.

Da det blev mørkt, gik vi til Køjs inde i Teltet, d. v. s. lagde os med Tøjet paa i Liggestolene og overlod til vore Kinesere at passe paa, at ingen uvedkommende sneg sig op i Vognen, men det Hverv skilte de sig ikke særlig godt fra. De var nemlig hundeanst for Soldaterne og turde ikke nægte dem Adgang.

Jeg var faldet i Søvn, da jeg pludselig blev vækket paa en brutal Maade. Der faldt nemlig en svær Byrde ned over mig. Jeg faar skubbet mig fri og farer ud af Teltet. Vi holdt ved en Station, og en Kineser var sprunget op paa Vognen, var snublet over et eller andet og faldet over i Teltet lige oven paa mig. Da jeg kom farende, troede han aabenbart, at hans sidste Time var kommet. Han smed sin Bylt ned paa Perronen og sig selv efter, trods det at Toget havde sat sig i Gang. Han forsvandt i Mørket, og ham saa jeg aldrig mere.

Billetsalg paa Stationerne finder ganske vist ikke Sted, men i Toget forsøger alligevel en Billettør at redde nogle Penge. Han kravler rundt paa Vognene ledsaget af et Par sværtbevæbnede Soldater, og vil en

Mand ikke betale, faar han Lov til at kigge ind i et Par Bøssepiber. Har han ingen Penge, bliver han straks smidt af. Billetsalget indskrænker sig naturligvis til at finde Sted om Dagen. Fandt det Sted i Mørke, vilde det uden Tvivl være Billettøren, der blev smidt af.

Efter ca. 24 Timers Kørsel naas Yu-cheng. Vore Kasser læsses af og bæres ind i et Kineserhus i Byen hos en Bekendt af vor Formand, hos hvem vi skulde blive til næste Morgen tidlig.

Vi havde, som nævnt, vor egen Kok med, og uden at tænke nærmere over det giver vi ham Ordre til at lave bacon eggs til Aften. Han gloede lidt paa os, listede saa af og gik i Gang med Forberedelserne i et Rum, han havde faaet anvist hertil. Da Lugten af det stegte Flæsk nogen Tid efter bredte sig i Gaarden, kom der pludseligt Liv i Beboerne. De færredes stadig frem og tilbage mellem Beboelselængen og Køkkenbygningen og saa temmelig bestyrkede ud. Foreløbig forstod vi ikke, hvilken forfærdelig Fadæse vi havde begaaet, men da Kokken serverede Maden og stadig saa saa indeklemt ud, fik vi ud af ham, hvad der var i Vejen. Vore Værtsfolk var Muhammedanere, og vi havde bragt Svinekød ind i deres Hus, oven i Købet tilberedt det derinde. Det er en udsøgt Haan mod en Muhammedaner, ganske som man vilde sige til ham, at hans Moder er et modbydeligt gammelt, urent Svin. Vi blev helt bestyrkede, gav os straks til at skruppe saa meget af Maden i os som muligt og gav Kokken Ordre til, at han demonstrativt skulde kaste Resten af Flæsket uden for Huset. Saa tilkaldte vi vort Faktotum, gamle Mr. Shen, Kineserformanden, og bad ham gøre Værten vor mest uforbeholdne Undskyldning.

Resten af Dagen gik med Visit hos Mandarinen og med Fremskaffelsen af Oksekærrer til Transporten næste Dag. Vi skulde have Eskorte med, i alt et halvt Hundrede Soldater, det var nemlig ogsaa en udpræget Røvereegn, vi var dumpet ned i her, og Myndighederne havde aabenbart skikket Bud til den stedlige Mandarin, at denne indestod (og saadant er altid med Livet) for, at hverken Maskinen eller vi kom noget til.

Næste Morgen tidlig rykkede saa Transporten af Sted fuldstændig krigsmæssigt formeret med Forpatrouille forude, Sidepatrouiller og Hovedstyrken som Dækning af vore 4 Vogne, Dannebrog plantet paa en

af Kasserne for at angive over for mulige Røver- og Soldaterbander (dem er der nemlig ikke megen Forskel paa), at dette her var fremmed Stats- ejendom, og at de, hvis de vovede at angribe os, kunde risikere at komme i Krig med det fjærne og mægtige Land, der hed Danmark.

Efter Ankomsten udstilledes Poster, Teltet rejstes, vor Kok gav sig til at lave Mad, Dannebrog hejstes over Teltet, og saa havde vi derude midt i Kina en lille dansk Koloni. Heldigvis var Maskinen i bedste Vel- gaaende, paa Førersædet var heftet en lille Seddel med en Hilsen fra en amerikansk Missionær, der var draget der forbi. Endnu samme Dag fik vi den gamle Motor ud af Maskinen og havde saa hele næste Dag til at montere den nye. Det var naturligvis et Slid, navnlig for Olsen, der dog havde god Hjælp af de medbragte Kinesere. Solen stegte og Støvet tørrede Ganerne ud. Min fornemste Beskæftigelse bestod i at hente Bajere, som Olsen fortærede med den Virtuositet, som mangeaarig Øvelse giver. Naa, jeg kneb mig nu ogsaa nogle Stykker, det var nemlig mig, der stod for dem.

Da vi ikke kunde se at arbejde længere, spiste vi Middag og sad nogen Tid og smaasnakkede over Kaffen og røg Tobak, snakkede om hvad de nu foretog sig i København og blev enige om, at det maatte være ved den Tid, Mælkedrengene fløjtende — ja, Gud ved, hvad Som- merens Schlager var? — stillede Morgenmælken uden for Køkkendø- rene. Som Slut paa Dagen tog Olsen og jeg vore sædvanlige ti Spil (Idiotseksogtres), saa pustedes Stearinpraasen ud, og vi gik til Køjs. — Vagtposterne var nu til Natten blevet forstærket til 3-Mandsposter.

Vi skulde lige til at sove ind, saa ryger det første skarpe Skud, denne bekendte piftende Lyd af et Projektil, ud gennem Landskabet. Med eet blev vi lysvaagne igen, men slog os til Ro med, at det var en af de Kludremikler til Soldater, som havde staaet og pillet ved Aftrækkeren, og saa var et Skud gaaet for ham. Kort efter faldt det næste Skud og saa et til. — Vi blev aabenbart angrebet. Vi faar rodet vore Pistoler frem og tumler ud af Teltet for at se at faa fat i Kineserkaptajnen og faa at vide, hvad Skyderiet skulde betyde. Det var bælgmørk, stjerne- løs Nat, og man kunde ikke se en Haand for sig. At gaa ud mod Post- kæden blev vi hurtigt enige om vilde være dumt. Vi kendte jo ikke Felt- raabet og risikerede at blive skudt af vore egne, og Kaptajnen var ingen-

steds at finde. Saa besluttede vi os til at tørne ind igen, men Skyderiet blev ved hele Natten, af og til i hele Byger. Det holdt os vaagne til hen paa Morgenstunden; vi laa parat til at plaffe løs, hvis der skulde vise sig et Kineserfjæs i Teltindgangen. Dog intet skete. Saa snart det var nogenlunde lyst, skyndte vi os at faa fat i Kaptajnen og Mr. Shen. Vi var jo nysgerrige efter at faa at vide, hvem der havde sejret i det sikkert store Slag, som maatte have fundet Sted i Løbet af Natten, og saa hørte vi til vor Overraskelse og Beroligelse, at der slet ikke havde været nogen Fjender. Vore Soldater havde skudt for at forskrække Fjenden og for at vise, at her var vi vaagne og passede godt paa. Vi sov roligt næste Nat, selv om ogsaa Skydningen den Nat var ret livlig.

Det er for øvrigt ikke alene Soldaterne, der skyder, ogsaa fra alle Landsbyerne skydes der med gamle Muskedonnere. Saa snart det bliver mørkt, lukkes Portene — saa godt som alle Landsbyer er omgivet af en Mur — og paa Omgang gaar saa Beboerne Vagt for med Mellemrum at fyre Skud af af samme Grund, som vore havde skudt.

Den Dag blev der udført et godt Stykke Arbejde. Den nye Motor blev sat i Maskinen, og saa var vi klar til næste Morgen at gaa paa Vingerne. Jeg glædede mig som et lille Barn — i ca. en Maaned havde vi ikke fløjet, og nu kunde vi igen. Om Aftenen røg den Flaske Vin, som vor Plejemoder i Tientsin havde givet os med.

Sværme af indfødte stod tæt om Maskinen, da vi skulde til at starte. Det var næsten ikke muligt at skaffe Plads. Omsider fik Soldaterne dem dog til at makke ret, og vi kom af Sted. Hvilken Fryd paa ny at sidde i sit Førersæde, hvor saa mange Timer havde været tilbragt. Hver eneste lille Genstand, der er inden for Synsvidde, har man set paa saa mange Gange, at man nikker fortroligt, naar man ser den igen. Gashaandtaget er slidt, slidt af mine Hænder. Alle Instrumenterne er ikke døde Tingester, der viser dette eller hint, nej, det er *mine* Instrumenter, som viser *mig*, hvad de skal, og gør det med Glæde. Kan døde Ting blive levende, ved at man omfatter dem med samme Interesse, som var de det, saa var alle disse Ting levende, som jeg daglig under de mest omskiftende Forhold, i Kulde og i tropisk Hede, i Magsvejr og i haardt Vejr, havde haft for Øje og Sind. Hvilken Fryd paa ny at føle Vind-

suset i Ansigtet og vide, at nu bar det igen mod vort, nu ikke mere saa fjerne Maal.

Dog Glæden varede kun kort. Efter $\frac{3}{4}$ Times Flyvning var jeg klar over, at der igen var Læk i Benzinbeholderen. Benzinuret viste et unormalt stort Forbrug. Jeg haabede, at det skulde lykkes i hvert Fald at naa Tientsin, inden vi maatte ned. Det gik ikke, Lækken blev aabenbart større og større. Vi maatte ned. Det traf sig saa heldigt, at Ma-chang, en stor Militærlejr, var inden for Rækkevidde. Her havde Wu-pei-fu, den store Militærguvernør i Midt-Kina, som senere blev slaaget af Kantanhæren, sit Hovedkvarter. Ude paa den store Eksercerplads, hvor jeg vilde lande, var der i Massevis af Soldater. Jeg lagde an til Landing, men jeg var aabenbart paa Grund af den lange Uvirksomhed paa Jorden kommet lidt ud af Træning, jeg skød for langt til Pladsen, saa jeg maatte sætte Motor til og lægge an til Landing en Gang til. Det var nu lidt kedeligt, for det var jo muligt, at Soldaterne vilde skyde paa os, og nu fik de jo Tid til at forberede sig, til vi kom for anden Gang. Der er vist ikke nogen Tvivl om, at de havde nedskudt os, hvis de havde haft noget i Bøsserne, men det havde de heldigvis ikke. Det var kun Øvelser i Eksercits, de drev.

Landingen gik glat, til Trods for at der var bandsat mange Huller og Ujævnheder i Pladsen.

Saa snart Maskinen standsede, kom de strømmende sammen om os, alle Soldaterne, vel et Par Tusinde, og de trykkede og masede hinanden ind mod Maskinen, skulde pille ved alting og helst forsøge, om det var muligt at trykke en Finger gennem Planlærredet.

Olsen maatte se at klare sig med dem, saa godt som muligt, mens jeg forsøgte at faa fat i en af de højere staaende Officerer. Langt om længe fik jeg oppe i en kastellignende Bygning fat i en, som jeg afleverede mit Visitkort og den ofte omtalte Kineserskrivelse. Tale Engelsk kunde han desværre ikke. Vi gik saa tilbage til Maskinen, hvor Olsen var ved at blive bragt til Fortvivlelsens Rand. Dog nu kom jeg jo med Hjælpen, troede jeg da, men dette Asen til Officer, hans Rang kunde jeg ikke se, gav sig i Stedet for at faa Soldaterne lidt paa Afstand til meget omhyggeligt at skrive min Kineserskrivelse af i sin Lommebog, alt imens hans egne Soldater næsten hang paa Ryggen af ham. Olsen

og jeg søgte saa at skubbe lidt til dem, men de rørte sig ikke af Flækken, grinte bare idiotisk og blev ved at pille ved Maskinen. Er der noget, der kan bringe mig ud af Ligevægt, saa er det den modvillige, ondsindede Stupiditet, og den var her til Stede i fuldt Maal. Efterhaanden arbejdede jeg mig op til et sandt Raseri. Jeg skældte dem ud med det danske Sprogs stærkeste Gloser og tog fat i de nærmeststaaende og ruskede dem igennem, og denne skrivende i Stedet for handlende Officer opirrede mig ogsaa ved sin Passivitet, saa jeg til sidst ikke kunde dy mig for at tage ham i Skulderen og vende ham om og med Tegn forsøge at gøre ham begribeligt, at dette her kunde han ikke være bekendt, at vi skulde have vor Maskine ødelagt af hans Soldater, mens han saa paa det. Han trak lidt paa Skulderen og fortsatte sit Skriveri. Først da han var helt færdig, gav han nogle Ordre, og en halv Snes af laverestaaende Officerer trak saa deres Pistoler og dannede Kæde uden om Maskinen og truede Soldaterne med deres Vaaben til at trække sig lidt tilbage. Nogen Tid efter kom en bevæbnet Kommando, som saa overtog Vagttjenesten.

I Byen fandtes heldigvis lidt Benzin. Jeg gjorde dem begribeligt, at vi skulde have Benzin, ved at lade lidt løbe ud i Haanden og holde det op under Næsen paa dem og derefter foretage en hældende Bevægelse med Armene. Først kom de med Petroleum, som vi ikke kunde bruge, bagefter med hvad de havde af Benzin, desværre kun 2 Dunke. Det var et stort Spørgsmaal, om vi paa det kunde naa Tientsin, men hellere forsøge end blive der.

Saa startede vi og gik mod Tientsin. Det var ganske spændende, om Benzinen vilde strække til. Jeg sad med Øjnene stift fæstede paa Benzinmaaleren og saa den vise mindre og mindre. Nu var Byen i Sigte, og Maaleren viste kun et Par Liter. Da vi kom over de første Huse i Kineserbyen viste den 0, og nu kunde det befrygtes, at Motoren vilde stoppe hvert Øjeblik. Terrænet neden under var umuligt som Landingsplads, til venstre for mig havde jeg Byen, ligefor og til højre sumpet Land gennemskaaret paa Kryds og tværs af Grøfter. At naa Flyvepladsen, som laa et Stykke Nord for Byen, var ganske udelukket, men heldigvis kendte jeg Omgivelserne ret godt fra mine Ridture i Omegnen, og jeg havde ikke Vanskelighed ved at finde Væddeløbsbanen, som laa

Syd for Byen. Den var vort eneste Haab, og jeg kunde se, at jeg lige kunde naa at glide ind paa den. Jeg landede med Vinden i Ryggen, turde ikke en Gang gaa den halve Omkreds af Banen for at komme imod Vinden, og det viste sig ogsaa at være godt, at jeg ikke forsøgte paa det. Lidt før Banens nordlige Begrænsning gik Motoren i Staa.

Landingen blev foretaget i Vingeglidning og med et Minimum af Fart, for Pladsen var lovlige lille, og det var kun Indmaden, der anvendtes som Pologrund, der kunde bruges. Det lykkedes, dog da Farten næsten var gaaet af Maskinen, kunde den paa Grund af Vinden ikke styres længere og drejede vinkelret paa Landingsretningen, saa vi røg ind og væltede de Brædder, som dannede Pologrundens Begrænsning, og vi var nu paa Vej mod den store Vandgrav. Maskinen valgte dog at stoppe forinden denne naaedes.

Før vi forlod Tientsin for at tage ned og hente Maskinen, var vi halvt i Spøg, halvt i Alvor blevet meget alvorligt advaret mod paa vor Vej mod Peking at nærme os Væddeløbsbanen i de 3 Dage, de store Væddeløb varede. Spolerede vi ved Maskinens Tilsynekomst Løbene, vilde vi være sikker paa for Tid og Evighed at forskertse vor Popularitet i Tientsin, og nu kom vi der, det var sidste Væddeløbsdag den Dag, hvor det store afgørende Løb skulde afholdes og landede paa selve Banen, Gud ske Tak og Lov lige før Løbet var sat an, ellers vilde jeg aldrig mere kunne se en Tientsiner i Øjnene. Man gør sig vanskeligt noget Begreb om, hvad Hestevæddeløb (med Ponier) betyder for de væddeløbs- og spillegale Europæere, Amerikanere og Kinesere. Det kan mindst i Betydning for dem sidestilles med de allerstørste Begivenheder i vort Lands Historie for os. Den Dag, Hovedløbet holdes, lukkes alle offentlige Kontorer, alle Banker og Forretninger, Byen er hel mennesketom, alle er paa Væddeløbsbanen ligefra Storkøbmanden til Kulien, Forretninger, der skal afsluttes, udsættes, Kvinder, der skal føde, venter til en anden Dag, denne er Aarets og Sæsonens store Begivenhed, og paa denne maa ingen svigte. Det vil kunne forstaas, hvilket Svincheld det var for os, at vi kom ned, inden Løbet var startet. Nu kom jeg tidsnok til at tabe 20 Dollars. Jeg kunde naturligvis heller ikke lade være at spille.

Det var i og for sig et Held, at vi ikke var naaet til Peking med

vor lække Tank, for deroppe havde det været langt vanskeligere at faa den repareret. Nu tog Konsul Holmberg og hans dygtige Folk Affære og hjalp os, og i Løbet af et Par Dage var vi saa paa ny klar til Start.

Allerede her mærkede vi med hvor stor Interesse vor Flyvning blev omfattet i Japan. Vi fik ude ved Maskinen Besøg af den øverstkommanderende for de japanske Tropper i Kina med Stab og blev inviteret til Middag hos ham, maatte allerede nu igennem Forhaandsinterview til den japanske Presse, og da vi startede for at gaa til Peking, var ikke alene hele den danske Koloni til Stede, men ogsaa alle Japannerne.

Saa endelig naaedes det himmelske Riges Hovedstad. For første Gang i vort Riges Historie dalede de danske Farver ned i den tusindaarige By. Jeg sad i Maskinen, da vi fik den vældige Mur i Sigte og fik en lille Smule Højhedsvanvid, sad og syslede med Tanken om »historisk Øjeblik« og saadan noget. Det var nu naturligvis nøgternt set et af de mindre, en lille Mærkepæl ved Vejen, som man, om man vil, kunde standse lidt ved for at markere, at ogsaa vi var med i de tekniske Fremskridt, hvis Maal er at gøre sig Jorden, Havet og — Luften underdanig.

Vi landede 22. Maj, Pinse-Lørdag, paa Wan Yuang Flyvepladsen ved Peking. Ogsaa her havde vi et ikke ringe Besvær med udisciplinerede Soldater. Minister Kaufmanns Indberetning, hvoraf jeg gengiver det heromhandlede Afsnit, giver et lille Indtryk af det. »Wan Yuang Aerodromen var i udmærket Stand, og Landingen foregik ganske glat uden Uheld, men saa snart den havde fundet Sted, stormede Soldater i Hundreder frem fra den omliggende Militærlejr, og næppe var Maskinen standset, før de stimlede sammen omkring den for at tage den i Øjesyn og pille ved den. Det var omsonst at raabe til dem eller true ad dem. Endelig ankom en Befalingsmand med en lille Trop bevæbnede Soldater, som ved rigelig Anvendelse af Kolbestød og Stokkeslag tvang de nysgerrige til Side og skaffede tilstrækkelig Plads til at køre Maskinen ind i en Hangar. — — — Jeg beklager, at Flyvernes Modtagelse her i Peking saaledes ikke kunde finde Sted under mere passende Former (Olsen og jeg var imidlertid godt tilfredse, og jeg benytter Lej-

ligheden til her at takke Ministeren for den udmærkede Maade, hvorpaa hele vort Besøg i Kina var tilrettelagt). Saa kaotiske, som Forholdene efterhaanden har udviklet sig til at blive, maa man imidlertid se bort fra alle Formaliteter og være glad for, at der ikke tilstødte Flyverne alvorligere Uheld under deres Flyvning over Kina midt i Borgerkrigens Dage, end Tilfældet var.«

Som Medlem af »Toldkommissionen« var der af de kinesiske Mynigheder stillet en elegant stor, lukket Automobil med 2 uniformerede Kinesere, en til at køre og en til at lukke Døren op, naar man skulde ud og ind i Vognen — til Ministerens Raadighed. I den kørte vi ind igennem den hullede Støv bunke, som kaldtes en Vej. Under den Tur gjorde jeg Forsøg paa, da vi med djævelsk Hastighed røg ned i et Hul, at stige ud gennem Taget paa Vognen, med det Resultat, at jeg tilbragte den Tid vi var i Peking med omsorgsfuld Pleje af en stor Bule i Hovedet.

Denne Gang kom vi altsaa til Peking paa reglementeret Maade, og de Festligheder, som var planlagt, skulde løbe af Stabelen. Først og fremmest en Middag hvor de kinesiske Flyvemyndigheder var Vært. Denne Middag havde nu en lille Forhistorie. Riget, som for øvrigt de fleste Riger, men vistnok dette i særlig Grad, fattedes Penge. Derfor havde Marskal Chang-tso-lin af sin egen Pung stillet 3000 Dollars til Raadighed til en Modtagelse, som var det himmelske Rige værdig. Vi havde jo haft den langvarige Nødlanding ved Yu-cheng, som varede en lille Maaned, og Pengene svandt ind paa mystisk Maade — dog, naar man kender lidt til Forholdene, var det nu knapt saa mystisk — saadan saa der kun var 300 Dollars tilbage, da vi naaede Tientsin. Der blev vi yderligere opholdt nogle Dage, og da vi saa endelig kom til Peking var der ikke flere. »Borte« havde taget dem. En Ven af Danmark og de Danske derude, Mr. Yeu, Pekings Alfred Benzon (han ejede de fleste af Apotekerne der og var en hovedrig Mand), syntes det var en komplet Skandale, at vi ingen Modtagelse skulde have, og for at bøde herpaa lod han gøre en pragtfuld stor Sølvopsats, som skulde overrækkes mig. Dog, det var aabenbart kommet Chang-tso-liang, Marskallens Søn, for Øre, at der ikke var flere Penge. Nye blev skaffet og der blev officiel Middag alligevel. Under Middagen saas stadig Folk komme og gaa.

R 1 passerer Japans hellige Bjerg Fuji-jama.

De Danske, der venter paa Flyvernes Ankomst paa Tokorozawa Flyveplads ved Tokio. I Midten den danske Chargé d'Affaire E. Wærum.

De japanske Spejderses Hilsen oplæses for de danske Flyvere.

Fra et Foredrag for Tokios Officersforening om Udturen.

Under en Reception paa „Imperial Hotel“ i Tokio. Den japanske Krigsminister ses længst til venstre.

Det japanske Krigsministeriums Lunch for Flyverne paa „Imperial Hotel!“. Foroven til højre musicerer et stort Marineorkester. Det sidste Nummer paa Programmet var Lumbyes Champagnegalop.

Der tales i Radio i Tokio.

Nakajimo og Mitsui's Lunch i Kogyo Klub.

I Kina er det nemlig Skik, at man aldrig siger Nej til en Indbydelse. En Kineser kan magelig overkomme 4—5 Middagsselskaber paa en og samme Aften, men Resultatet maa naturligvis blive det, at han kun kan opholde sig en begrænset Tid hvert Sted.

Da vi kørte ud til dette Selskab, saa jeg en hel Del unge Mennesker staa opstillet paa et Geled langs Himlens Tempels Mur. De stod og raabte og skreg ind mod Muren. Jeg troede, det var gale, man havde samlet sammen her for at lade dem rase ud, men fik at vide, at det var Skuespillerelever, som her indøvedes i at tale højt og tydeligt — de Kinesere er ikke saa tossede.

Med en stor Reception i det danske Gesandtskab, og en Frokost hos den japanske Gesandt, var det mere officielle Program udtømt, og Resten af Tiden tilbragtes i Samvær med de Danske derude, bl. a. var vi inviteret til Middag hos Lederen af Store Nordiskes Station, Münter. Hvor de dog bor henrivende de unge danske Telegrafister, det minder fuldstændig om et engelsk Herresæde.

Vi boede hos Ministeren. Foruden os havde han paa det Tidspunkt som Gæster den uhyre elskværdige, højtbegavede, og for danske Forhold levende interesserede tyske Ambassadørfrue fra Tokio, Madame Solf og hendes unge Datter. Senere i Tokio var jeg hendes Gæst ved en Frokost i det tyske Gesandtskab, hvor en lille pudsig Episode udspilledes. Dagen før havde et Medlem af det italienske Gesandtskab i Tokio holdt et fascistisk Foredrag, som ved sin noget paagaende Opfordring til Japanerne om at gøre ligesaa i Japan, som Fascisterne havde gjort i Italien, havde vakt en lidt pinlig Opsigt. Talen faldt herpaa og Ambassadør Solf udtalte sig i den Anledning om Propaganda, talte om hvor uheldig, ja, ødelæggende for det fredelige Forhold mellem Landene en saadan Propaganda var og sluttede med et Udtryk, for hvilket paa Dansk saadan noget som »Til Helvede med al Propaganda« dækkede Meningen. Umiddelbart derefter henvendte han Ordet til mig og spurgte mig hvad det egentlige Formaal var med denne Flyvning til Østen, hvortil jeg svarede: »Propaganda, Hr. Ambassadør!« Alle tog sig en hjertelig Latter.

Under Opholdet i Peking kom jeg tillige i Berøring med hver for sig saa interessante Personligheder som den russiske Ambassadør for

Kina, Karakan, hvis Virksomhed derude var i allerhøjeste Grad omstridt, saa det er vist forsigtigst ikke at komme nærmere ind herpaa, personlig var han yderst elskværdig, han er vistnok Georgier, af Udseende middelhøj, lidt førladen, i Ansigtet store, ikke uskønne Træk, bleg Teint og mørke, spillende Øjne — og saa Putnam Wheele, Forfatteren til »Aabenhjertige Breve fra Peking«.

Under en kort Samtale med ham bed jeg Mærke i en enkelt Udtalelse: »Varer disse Tilstande ved 5 Aar endnu, vil der ikke være 5 km Jernbane tilbage i Kina, og saa er vi med et Slag rykket 100 Aar tilbage.«

Det kan ikke nægtes, at det virker forstemmende paa den uhildede Iagttagelse, der kommer udefra, at se paa hele det Kaos af indbyrdes Krige mellem de forskellige Landsdele eller, maaske rettere udtrykt, mellem de forskellige Generaler. En Sammenligning mellem Europa paa Trediveaarskrigens Tid og Kina nu er nærliggende. Man kan ikke lade være at spørge sig selv: Findes der da ingen Mulighed for at bringe disse Forhold til Ophør, saa en stærk Regering kan indsættes og ordnede Forhold indføres? Svaret maa vist blive benægtende. En direkte militær Aktion af udenforstaaende Magter er sikkert ugørlig. Vel kan sagtens de kinesiske Hære slaas og de store Kystbyer besættes, men hvad saa? Det er ikke Kina og en militær Besættelse af hele Kina. Hvilken umulig Tanke!

Hvad om man (Kineserne selv) rottede sig sammen og kappede Hovederne af de mange magtsyge og indbyrdes hadefulde Generaler. Heller ikke dette vilde hjælpe. Nye vilde straks fremstaa og saa var man lige vidt. At forsøge paa at forhindre Vaabentilførsel, som Vestmagterne, Amerika og Japan er blevet enig om, er heller ingen Udvej. Hvor der er Vilje er der ogsaa Vej. En Indsmugling er saare let, og desuden kan Kineserne ogsaa nu lave alle deres Vaaben selv. Raastoffer har de nok af. Men saa længe Hovedmassen af Befolkningen selv er saa nogenlunde ligeglade, nytter vist intet. At de er det er uden for al Tvivl. Selvfølgelig synes Befolkningen paa de Steder, hvor der kæmpes ikke om at faa deres Ejendom lagt øde, men det er jo kun en ringe Del af det mægtige Rige, og de andre? Svarer vel nærmest til, hvis vi sammenligner med Europa, hvad Grønlandseskimoerne vilde sige til,

at Albanerne bekrigede Grækerne. Og det er jo det mærkelige ved det, at hvor der ikke netop kriges, gaar det egentlig udmærket uden nogen Regering. Den fornødne Autoritet for, at ikke alt skal opløses i det vildeste Kaos, findes i tilstrækkelig Grad i Familien, der danner en lille Stat i Staten. Familiefølelsen er i Kina vistnok stærkere end i noget andet Land, og denne Følelse giver sig for øvrigt det smukkeste Udslag i den rørende, ærbødige og helt igennem gode Behandling de giver deres gamle.

Den 25. Maj meget tidlig kørte vi fra Gesandtskabet ud til Wanjung for derfra at forlade Pekings Herligheder. Det var godt, vi var kommet tidlig af Sted. Der fandt Troppeforskydninger Sted, og vi maatte køre i Skridtgang inde mellem en Fodfolksafdeling og et Batteri Feltskyts hele den lange Vej.

Vejret var diset, egentlig saa diset, at det nærmest kunde kaldes taaget, men Trætoppene og Hangartagene kunde dog ses, saa jeg besluttede at drage af i Betragtning af, at Landet de første 300 km var ganske fladt, og saa haabede jeg, at Taagen vilde være lettet til Bjergene naaedes.

Ministeren i Spidsen for hele Gesandtskabspersonalet, Madame Solf, den franske Militærattaché, de kinesiske Flyvemyndigheder og mange andre var mødt op for at sige Farvel. Motoren drøner op, der vinkes bagud, og væk var vi paa et Øjeblik i Taagen.

Vi fløj i 20 m's Højde i 2 Timer og saa paa, at det ensformige Landskab rullede væk under os. Saa kom vi til Foden af Bjergene. Vejret var desværre ikke blevet bedre, af og til gik der en lille Opklaring igennem det, et Solstrejf brød frem, men Taagen beholdt Magten. Jeg gik ind i en Floddal, som jeg vilde følge, til Kysten naaedes. En Tid lang gik alt som sædvanligt, men saa begyndte Jorden at hæve sig i bølgeformede Bakker, og af og til fandt et lille Fjeld paa at række en truende Pegefinger op efter os. For at komme ovenover og ikke ind igennem det, røg vi ind i Taagen.

Dette her kunde ikke gaa, enten maatte vi helt op igennem, op til Solen over Taagen, eller vi maatte lande.

Det første er nu saa sin Sag. At give sig til at stige igennem Taagen

alene ved Hjælp af sine Instrumenter uden at kunne se den mindste Smule uden for Førersædet, kan lade sig gøre, naar man er sikker paa, at ikke noget rager saa højt op, at man vil støde paa det, men det kunde vi jo langt fra vide her, hvor vi laa og rodede imellem Bjergene. I Virkeligheden var vi nu fuldstændig lukket inde. Ikke en Lysning saas til nogen Side og Jorden kun som et Glimt engang imellem.

Da pludselig en indbydende tør Flodseng aabenbarer sig, beslutter jeg at lande der, men det kedelige var, at for at kunne lande maatte jeg fjerne mig ret langt fra Landingsstedet for at »lægge an«, og saa forsvandt Flodsengen. Efter noget Besvær fandt jeg den igen, og nu turde jeg ikke slippe den mere. Jeg landede uden at have faaet set rigtig paa, hvad det egentlig var, jeg gik ned i. Det var Sand og store Rul-
lesten, og flere ret dybe Huller var der ogsaa, men det gik.

Her var det en stor Behagelighed, at de indfødte, som i store Skaarer strømmede til, viste en upaaklagelig tilbageholdende Opførsel. Vi halede vor Frokost, som vi havde med fra Peking, frem, og begyndte straks efter Landingen at spise under tavs men inderlig Beskuen af alle Tilskuerne, der stod som en Mur uden om Maskinen. De maa have troet, at vi var landet her udelukkende for at spise.

Startmulighederne blev nu grundigt undersøgt, og de var ikke særlig lyse. Der var kun en smal Stribe, 200 m lang, som kunde siges at være saa nogenlunde egnet, og den endte i et Morads, som, hvis vi kom ud i det, vilde blive Maskinens Grav. Vi snakkede frem og tilbage, om vi skulde efterlade Reservepropellen og vor Bagage for at lette Maskinen, Benzin turde vi ikke tappe af, men opgav det og haabede paa, at det nok vilde gaa alligevel.

1½ Time efter lysnede det lidt i Vejret, og vi besluttede at starte. Det blev den Start paa hele Turen, som var nærmest ved at gaa helt pinegalt.

Der gives Gas, og vi ruller hen over Sandet og Stenene. Det forekom mig, at vi næsten ingen Fart fik paa, Jordsmonnets Hævning var for stor, Maskinen for tung, og nu var vi betænkelig nær Moradset. Saa begaar jeg en dundrende Fejl, en af de største, man kan begaa som Flyver: Jeg gennemfører ikke konsekvent en een Gang taget Beslutning. Mister Troen paa, at vi vil komme op og tager Gassen fra Mo-

toren (det eneste absolut sikre ved denne Manøvre vilde blive det, at vi røg ud i Moradset og vendte rundt paa Ryggen), fortryder det i samme Øjeblik, det er gjort, og giver fuld Gas igen og bogstavelig river Maskinen op fra Jorden lige før Moradset naas. Den kom op i et Rejehop, men med altfor lidt Fart. Vi røg vel en halv Snes Meter til Vejrs. saa krængede den over paa den ene Vinge og var paa Vej mod Jorden igen med Næsen forrest. Det vilde blive totalt »crash«. Jeg lader stadig Motoren dundre paa fuld Kraft — og Maskinen blev hængende i Luften.

Endnu i flere Timer efter blev jeg skiftevis varm og kold ved Tanken paa den Start.

Ved Pei-da-ho, et bekendt Badested for de velhavende fra Peking, Tientsin og Mukden, kom vi ud til Kysten. En fin Støvregn var nu begyndt, men saa længe Kysten kunde følges, generede det ikke synderligt. Efter kort Tids Forløb maatte jeg gaa et Stykke ind i Landet og faa fat i Jernbanelinien, der gaar mod Mukden. Den fulgte vi, og nu kunde der ikke mere herske Tvivl om Vejen. Blot følge Jernbanen hele Vejen, og der fandtes kun een, det sagde mit Kort mig. For første Gang tog jeg intet Hensyn til mit Kompas og stolede fuldt og fast paa Kortet. Ved en By, Kin-tcheon, delte Jernbanen sig, uden at jeg bemærkede det. Jeg tog den gale Gren og rendte 300 km i gal Retning op i Bjergene, inden jeg opdagede Fejltagelsen. Det maa have været en forholdsvist ny Bane, som ikke fandtes paa mit gamle Kort. Saa omkring igen og tilbage til Kin-tcheon, hvor jeg maatte lande for at faa noget Benzin.

I disse Egne skifter Vejret aabenbart hurtigt. For en Time siden fin Støvregn uden Vind, nu kraftigt Blæsevejr, der i Løbet af et Øjeblik tørrede Jorden saa fuldstændig op, at Støvet, det forbandede Støv, begyndte at fyge. Vi kæmpede os op mod Vinden og Støvet, der, da vi omsider naede i Nærheden af Mukden, havde Karakter af en variabel Støvstorm. Kl. 4,40 Eftm. landede vi paa Chang-tso-lins store velindrettede Flyveplads lige over for Mukdens Arsenal. Vi var ventet ved Middagstid, og da vi nu først kom hen paa Eftermiddagen, havde man opgivet at se os den Dag, og de meget store Forberedelser, som var truffet for at gøre Modtagelsen festlig, gik nu delvis i Vasken, saaledes

var Marskallens eget store Orkester paa et halvt Hundrede Mand, som i den sidste Uges Tid daglig havde indøvet »Kong Christian stod ved højen Mast«, der skulde have været spillet lige efter Landingen, gaaet hjem. Alligevel blev den hjertelige Modtagelse en stor Oplevelse, alt var ypperligt tilrettelagt af den danske Ingeniør Christensen, der har en stor og meget betroet Stilling ved Mukdens Arsenal. Man sagde derude, at dette Arsenal er Verdens største. Imponerende er det i hvert Fald med den ene mægtige Fabriksbygning ved Siden af den anden strækkende sig fra Mukdens østlige Udkant og 4 km ud i Landet. Det hele omgivet af en høj, svær Mur. Der fabrikeres her alt, hvad en stor Hær har Brug for af moderne Materiel, tunge og lette Kanoner, Geværer og al Slags Ammunition, selv Gasmasker og Seletøj til Hestene.

Blandt dem, der tog imod, var foruden alle Danske ogsaa Changtso-lins Flyverchef, en General, som jeg kom til at sætte overmaade megen Pris paa. Marskallens Stabschef overrakte et Visitkort, som det ude i Østen betragtes som en stor Ære at have modtaget, nemlig den gamle stærke Mands, selveste Changtso-lins. Det er selvfølgelig baade hvad Størrelse og Skrifttegn angaar mindst tredobbelt det almindelige Format, det modtages, som det sømmer sig i Østen, med begge Hænder og med alle ydre Tegn paa den dybeste Ærbødighed. Der kunde ogsaa være al mulig Grund til at vise Ærbødighed mod en Mand, som har forstaaet at være sin egen Lykkes Smed i en Grad som Marskallen. Som ung almindelig Kuli, saa ad den Bane som mange fremtrædende Kinesere har betraadt, hos os vilde vi maaske være tilbøjelig til at sige Røverhøvding, men derude ses nu lidt anderledes paa det, og nu Marskal af Kina og Militærdiktator over mere end Hundrede Millioner Mennesker, i Virkeligheden mægtigere end Kejseren var i gamle Dage. Det kan man vel kalde Fremgang her i Livet.

Der var udmærket Orden paa alting i Mukden, Gadefærdselen vel reguleret, og Sikkerhed for Liv og Lemmer fandtes her i højere Grad end i andre kinesiske Byer, men den Haand, der holdtes over alle, saa langt Marskallens Magt rakte, var naturligvis haard, men vil man Maalet, maa man jo ogsaa ville Midlerne.

Sidste Vinter svævede han i stor Fare, haardt trængt, kun smaa 100 km fra Mukden, af General Fengs, den kristne Generals bolshe-

vikisk farvede Hær. Desuden blev han forraadt af sin mest betroede Mand, ham der førte det Armékorps, der dannede Kernen i hans Hær. Det lykkedes dog, vistnok med japansk Hjælp, at slaa Oprøret ned, og den forræderiske General maatte flygte sammen med sin Kone, der fungerede som Stabschef. Han var paa Nippet til at redde sig ud af Kina og ind i Sibirien, var naaet til en lille By nær ved Grænsen forklædt som Købmand. Da han bukker sig for at gaa ind i et Hus, taber han sit Visitkort, noget nær en Kinesers vigtigste Paaklædning — og var røbet. Han blev arresteret og sammen med sin Kone ført ned mod Mukden. Da de var ankommet til en lille By i Nærheden, gav Marskallen sin Kammertjener Ordre til at gaa ud og foretage det fornødne, hvilket ogsaa prompte blev udført. Han rejste til den By, hvor de var og blæste hele Baghovedet væk baade af Generalen og hans Kone med en svær Pistol. Ligene blev saa udstillet til Skræk og Advarsel i Byen og senere i Mukden. De kunde jo holde sig længe, da det var streng Vinter. Selvfølgelig blev de ogsaa fotograferet, som de laa der paa lit de parade. Fotografiet blev vist mig med en vis Stolthed.

Under Opholdet blev vi dekoreret og en stor Middag blev givet, hvori deltog alle Danske og alle de fremmede Landes Konsuler. Vort Lands Tarv blev ved den Lejlighed ypperligt varetaget af Ingeniør Christensen. Vi fik ogsaa smukke Gaver, Sølvgenstande, saavel af den danske Koloni som af Marskallen. Som jeg vist allerede tidligere har bemærket, er det Skik baade i Kina og i Japan at give Gaver. Heldigvis er det saadan, at naar Modtageren er en hvid Mand, ventes der ikke Gengæld, hvilket vi naturligvis kunde være glade for.

Efter en Dags Ophold forsøgte vi Start den 27., men efter $\frac{3}{4}$ Times Flyvning maatte den opgives. Vejret var for slet. Det skylregnede. Dagen efter forsøgte vi igen, og denne Gang kom vi trods meget lavt Vejr et godt Stykke ned i Bjergene Syd for Mukden, men ogsaa her forsømte jeg i Tide, før vi kom ind imellem Bjergene, at stige op over Skylaget. Jeg troede, vi kunde holde os under Skyerne, fulgte Jernbanelinien, som løb i en ret bred Dal. Da det havde varet nogen Tid, snævres Dalen ind, og pludselig forsvinder Banen ind i en Tunnel, og en mægtig Mur af Sten rejser sig foran os, helt indhyllet af Skyer. Der var ikke andet at gøre end hurtigst muligt at svinge helt omkring, og det var

lige alt det, der var Plads til denne Manøvre. Kommet ud af Dalen forsøgte jeg saa at kravle op over Skyerne, men da der i en Højde af 3000 m endnu ikke viste sig Tegn til, at Skymasserne vilde afløses af sigtbart Vejr, vendte vi Næsen tilbage mod Mukden.

Efter Landingen viste det sig, at en af Benzinbeholderne var læk, hvilket dog let udbedredes af de fortræffelige Kinesermekanikere der.

Dagen efter lykkedes det at komme igennem til Heijo i Korea. Vi kom til en By i Festdragt, bølgende japanske og danske Flag. Ude paa Flyvepladsen, hvor et stort Telt var rejst, stod hele den stedlige Garnison opmarcheret til Parade, de højeste civile og militære Myndighed er var forsamlet i Teltet. Taler blev udvekslet for Danmark og for Japan, hvorefter vi i blomstersmykkede Automobiles kørte ind til Byen. I de Gader, vi skulde passere igennem, stod alle Byens Skolebørn og Studenter opstillet i en lang Række langs Fortovet og tilvinkede os med smaa Dannebrogssflag og japanske Flag, alt imens de raabte Hurra, der paa japansk hedder »Cansai«. Om Aftenen stor officiel Middag paa Hotellet.

Næste Formiddag var det taaget, og det regnede i Syd-Korea. Starsten maatte udsættes, til Taagen fandt paa at lette. Vi benyttede saa Tiden til en Køretur i den smukke Omegn med hele den i Anledning af Besøget nedsatte Festkomité som elskværdig Cicerone. Ogsaa en berømt Pigeskole, den eneste i sin Art, der er tilbage i Korea, fik vi at se. Her undervises purunge Koreanerinder i Sang, Dans og Tegnekunst. Musikken til Dansen besørages af de ejendommelige trestrengede guitarlignende Instrumenter, som frembringer en for vore Øren højst bizar, klagende, ensformig Lyd. Dansen bestaar kun i lange, bløde, langsomme ligesom vigende Bevægelser. Den udføres af alle i Forening og kan vare i flere Timer. Skolens bedste Elev i Tegning blev hentet for at male et eller andet Motiv til os. Hun knælede i sin hvide Dragt (alle Koreanerne gaar altid klædt i hvidt) med et yndefuldt Smil ned foran os og gav sig til at sysle med sine Pensler og sit Tusch. I Løbet af et Øjeblik var »Maleriet« færdigt og afleveredes med et nydeligt lille Buk. Hvor man føler sig selv klodset og tung, naar man ser en saadan allerkæreste fin og sart lille Dame.

Frokosten blev indtaget paa Japanerrestaurant. Hvert Selskab har

Et hvidt Lommeterklæde dekoreret af en lille Koreanerpige fra en Pigeskole i Heijo. Skriften til venstre er hendes Navnetræk : selve Tegningen forestiller en Bambusgren. Dekorationen er udført med Tusch.

sit eget Rum. Af Udsmykning er der ikke meget. Ud for den ene Væg en lille Forhøjning, hvor der er anbragt en Vase med Blomster og med hvilken sikker Smag Vasens Form, Farve og Blomsterne er stemt sammen. Hver Gæst faar foran sig sit lille lakerede Spisebord, kun 10 cm højt. Man anbringer sig paa en Pude paa Gulvet foran Spisebordet med Benene over Kors, den japanske Hvilestilling. Japanerne kan sidde saadan mange Timer i Træk. Vi maa op og strække Benene engang imellem. Maden, som er højst mærkelig, serveres i smaa Lak-skaale og spises selvfølgelig med Pinde. Der hører som Regel en Geisha til hver Gæsts Betjening. Naar de ikke bærer ud eller ind, ligger de paa Knæ ved Siden af Gæsten og kigger op paa ham med deres blide, sorte, mandelformede, skæve Øjne for at agte paa hans mindste Vink. Der drikkes til Maden en varm Risvin »Saké«, som ikke virker beruende, men som til Gengæld heller ikke smager videre godt.

Som Underholdning under Maaltidet sang en af de japanske Flyvere den japanske Nationalsang for os til Guitarledsagelse af en Geisha, og vi blev opfordret til at gøre Gengæld ved at synge vor Nationalsang. Til Trods for at Opfordringen var ret indtrængende, nægtede vi pure. Ingen af os har for blot 2 Øre Sangstemme. Det vilde have været nydeligt, om vi havde kompromiteret dansk Sang — i Korea. Hvilken Skandale. Mens vi spiste, kom en ung Mand fra den stedlige meteorologiske Station med en Vejrmedling. Han dejsede i Døraabningen ned paa Knæene og kravlede saa hen til en af Officererne, en Major. Kommen hen foran ham og stadig liggende paa Knæene bukker han Overkroppen fremad og nedad, saa Panden berører Gulvet. Majoren svarer med samme Hilsen og først saa overrækkes Vejrmedlingen. Det kan gøres, fordi Gulvene er dækket af tykke, fint forarbejdede Bastmaatter, men europæisk Dragt, som han havde paa, er jo ikke netop egnet til slig Fremgangsmaade. Knæ i Bukserne bliver Resultatet.

Man kommer ikke ind i japanske Stuer, før man uden for har aftaget sit Fodtøj. Man færdes derinde paa Strømpfødder, saa man maa altsaa altid huske, om man har hele Strømper paa, før man tager mod en Indbydelse til at komme indenfor.

Husene er af Træ, og i Stedet for Vinduer bestaar som Regel hele den ene Væg af udspændt uigennemsigtigt Papir eller Pergament

imellem et Net af Lister, der danner Skydedøre. Uden for disse findes Haven, en rigtig Dukkehave med Vandløb, Vandfald, Klipper og Grotter, alt en miniature, selv Træerne er Dukketræer ikke mere end 1 Meter høje.

Den Vejrmelding, der blev bragt os, var nogenlunde gunstig for Flyvning, og jeg besluttede at starte, selv om jeg den Dag ikke vilde kunne naa længere end til Taikiu i Syd-Korea, inden det blev mørkt.

At flyve ned gennem Korea er at flyve over Klipper hele Tiden. De kan ikke kaldes Bjerge, dertil har de hverken Højde eller Masse nok, men de er noget af det mest sønderrevne, man kan tænke sig. Snart passerer Sø eller Keijo, som Japanerne kalder den, Hovedstaden i Korea. De kalder for øvrigt heller ikke Korea for Korea, det hedder Choseu.

Taikiu er kun en lille By, klemmt inde mellem Klipper. Her findes en lille Flyveplads, som normalt ikke anvendes. Da vi kom, var der dog 3 Maskiner fra Heijo, som var hernede paa Øvelser, saa alt var i Orden til at modtage os, Landings T udlagt og Telt rejst til Modtagelsesceremoniellet. Ogsaa her var Garnisonskommandanten, en Oberst, Borgmesteren i Spidsen for Byraadet samt mange Tilskuere mødt op.

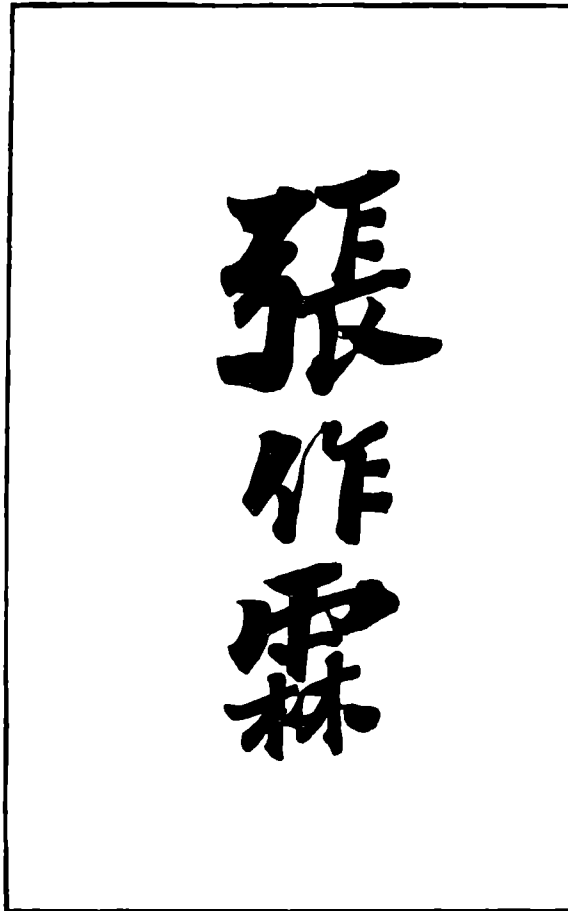
Landing blev foretaget, som det bør sig, Hjulene blev sat til Jorden lige over Landings T, men ak! Jorden var altfor blød for vor tunge Maskine. Vore Hjul sank i, Farten bremsedes for hurtigt op, Maskinen gik op paa Næsen, Propellen borede sig ned i Jorden, og Halen pegede lige mod den graa, regntunge Himmel.

Efter noget Besvær fik vi med Tove halet Halen ned paa Jorden igen, og heldigvis viste det sig, at der ikke var sket anden Skade end en stor Bule i Propelnavets Capot, end ikke Propellen havde taget Skade, selv om den havde forsøgt sig som Gravemaskine.

Det var ganske ejendommeligt her at blive tiltalt paa et dansk-svensk Blandingssprog. Det var Obersten, i et Par Aar under Verdenskrigen Militærattaché for Skandinavien, der fra den Tid endnu kunde huske et Par »skandinaviske« Brokker.

Vi blev indkvarteret paa Byens bedste Hotel, man kan ogsaa sige det daarligste, for der var kun eet. Ogsaa der vilde Japanerne gøre det saa godt for os som muligt. Vi skulde absolut have europæisk Mad,

sidde paa høje (for os almindelige) Stole og ved et rigtigt Bord, selv om vi sagde dem, at vi saa udmærket kunde spise deres japanske Mad, men de blev ved deres. Første Ret var en ganske dejlig Suppe, dernæst kom Kaffe med Kager, og da vi var meget sultne og det nok kunde se ud til, at vi ikke skulde have mere, drak vi al Kaffen og spiste alle Kagerne, men saa kom en Kødret og saa en Kødret til og til sidst Suppen igen. Maden var udmærket, men den Orden, den blev serveret i, var jo lidt underlig.

General Chang-tso-lins Visitkort (naturlig Størrelse).

I JAPAN

Næste Formiddag tillod Vejret os at komme af Sted. Saa kom Hoppet om Koreastrædet og endelig det længselsfuldt ventede Japan. Hvilken Oplevelse at flyve over det rige farvestraalende Land med dets Bjerge og Skove, Rismarker og Byer. Landing Kl. 12,15 i Osaka. Saa vel her som Dagen efter i Tokio gav den japanske Nation os en Modtagelse som til Triumfatorer, overstrømmende, fantastisk og præget af en Hjertelighed, som om den havde ventet et Par Tusind Aar paa, at et Par smaa Danske skulde komme gennem Luften over til dem.

Start fra Osaka Kl. 8,40 til sidste Etape; enhver vil kunne forstaa, hvad det betød for os, om faa Timer ved den lange Rejses Maal. Det sidste Stykke blev vi ledsaget af en hel Eskadrille af japanske Militærflyvemaskiner, som eskorterede R. I. af Danmark til Tokorozawa Flyveplads ved Tokio.

Kl. 11,05 (japansk Tid) tog jeg Motoren fra og gled næsten lydløst gennem Luften ned mod Flyvepladsen, hvor en uhyre Folkemængde ventede os. Under Glidningen nedad gav vor Glæde sig Luft i høje Hurraraab, og saa snart Maskinen standsede paa Grønsværet mødtes vore Hænder, Olsens og mine, i et fast Haandtryk, hvori laa vor gensidige tavse Tak for alt og for at have faaet Lov til at naa det Maal, vi havde sat os.

Dagen efter strømmede Lykønskningstelegrammer ind fra Danmark. Fra Hans Majestæt Kongen: »Til Lykke med det smukke Resultat, Christian R.« Fra Forsvarsministeren: »Paa den danske Regerings Vegne sender jeg de bedste Lykønskninger i Anledning af den smukke Præstation, Rasmussen.« Fra talrige Institutioner og Privatpersoner. Alle disse Beviser paa, at man hjemme havde fulgt Flyvningen med Interesse rørte os dybt og glædede os meget.

Opholdet i Kejserdømmets Hovedstad strakte sig over 14 Dage. Det vil blive altfor vildløftigt at gaa i Detailler. I Virkeligheden vilde der kunne skrives en hel Bog herom. Allerede et Par Maaneder før Star-
ten fra København indløb en Dag et Telegram fra det japanske Krigs-
ministerium, hvori man udbad sig den omtrentlige Ankomstdato af
Budgethensyn. Vi skulde altsaa paa Finansloven, hvilket nok kunde
give Stof til Eftertanke. Med minutløs Omhu var Programmet for Fest-
lighederne udarbejdet. Alt skulde klappe, og alt klappede. Fra Morgen
til sen Aften var vi paa Færde.

Nedennævnte Program for de første 5 Dage vil give et Indtryk af,
at hverken vore japanske Venner eller vi laa paa den lade Side: Tirsdag
den 1. Juni: Ankomstfestligheder paa Flyvepladsen, Middag hos den
danske Chargé d’Affaire, Radiotale. Onsdag den 2. Juni: Et Utal af
officielle Visitter i Løbet af Formiddagen. Kl. 12 Krigsministeriets Lunch,
hvor mere end 100 Personer deltog. Om Eftermiddagen Reception hos
Dagbladet »Kokomin Shimbun«. Om Aftenen Modtagelseskomitéens
Middag (paa japansk Façon). Torsdag den 3. Juni: Officielle Visitter
i de to Hovedtempel: Meiji Shrine og Yasukuni Shrine (det militære
Tempel). Højtidelig Overtækkelse af det aeronautiske Selskabs For-
tjenestmedalje i Guld af Hans kejserlige Højhed Prins Kuni, det aero-
nautiske Selskabs Lunch i Bankers Klub. Om Eftermiddagen Reception
hos Dagbladet »Asahi Shimbun«. Om Aftenen det danske Gesandtskabs
Middag for de japanske Myndigheder. Fredag den 4. Juni: Besøg paa
Aerial Research Institute, Firmaerne Wakajima og Mitsin’s Lunch i
Kogyo Klub (Wakajima fabrikker Lorraine Dietrich Motorer og Mitsin
har for nylig overtaget Repræsentationen for Burmeister & Wain), Del-
tagelse i Spejderparade, Overværelse af det kejserlige Teaters Fore-
stilling samt Middag i Teatret. Lørdag den 5. Juni: Foredrag om Ud-
turen for Tokios Officersforening med paafølgende Lunch. Firmaet Mit-
subishi’s Reception paa Baron Iwasakis private Residens, Velkomst-
møde hos K. F. U. M. m. m. Det hele var fra vort Gesandtskabs Side
ypperligt forberedt og tilrettelagt.

Et Utal af Taler maatte holdes, og det var desværre ugørligt stadig
at aflevere de samme. Det viste sig nemlig, at en ikke ringe Procentdel
af Deltagerne ved de utallige Frokoster, Receptioner og Middage var

Gengangere. Det var stadig den forholdsvis lille Kreds af »the upper ten«, og man kunde jo anstændigvis ikke byde dem den samme af Gesandskabet udarbejdede Standardtale. Naa, der er jo ogsaa flere Maader at sige det samme paa. I hvert Fald kunde jeg trøstigt hver Gang begynde med »Ekscellencer«, for af saadanne høje Herrer kunde jeg ganske sikkert gaa ud fra, at der hver Gang var mindst to til Stede.

Hvad der gjorde et ikke ringe Indtryk paa mig under Opholdet, var følgende to Oplevelser, hvoraf den sidste oven i Købet drejede sig om mig selv. Den første var et officielt Besøg i »Imperial Theater«. Over Indgangen var den opgaaende Sols Flag og Dannebrog anbragt over Kors. Det dannede den festlige Optakt. I Vestibulen blev vi modtaget af Teatrets Direktør og ført paa Plads. Klokken var da 4,47 Eftm., og saa kom vi endda en god Time for sent. Vi sad paa rigtige Stole og saa paa Opvisningen. Jeg havde ikke troet, at et Skuespil, selv om det blev spillet paa et Sprog, jeg ikke forstod, kunde gaa saa fuldstændig hen over Hovedet paa mig. Jeg forstod ikke det mindste Gran af Meningen med det hele, og det ærgrede mig i ikke ringe Grad, da der jo ganske sikkert har været en. Til at begynde med syntes jeg, det var ganske pudsigt at se paa. Stykket skulde aabenbart foregaa i Middelalderen. I hvert Fald var de optrædende, som alle var Mænd, ogsaa Fremstillerne af Kvinderollerne, klædt i middelalderlige Dragter; vide Pludderbukser, lange Silkekapper, spidse Snabelsko og den pudsigste Hovedbedækning, en sort Hue, vistnok gjort af Staaltraad, der endte i en Snabel, der vendte fremefter. De sad mindst et halvt Hundrede i en Halvkreds uden om en Tronstol, hvori sad en Mand, som aabenbart var fornemmere end de andre. At sidde paa Japansk vil sige at sidde paa Gulvet med korslagte Ben. Handlingen var uhyre stillestaaende, hvis der overhovedet var nogen. Det hele bestod i, at en siddende pludselig, uden at det for mig saa ud til, at der var nogen Grund til det, begyndte at sige noget. Lyden begyndte langt nede i Maven og lød som Halsgurglen, dybt og ulykkessvangert, og endte som oftest i den højeste Diskant. Under Udfoldelsen af denne Lyd saa Manden ud, som om han enten havde faaet Tarmslyng eller et Raserianfald, der her i Landet straks vilde have medført et afsvalende Ophold i en Gummicelle. Dog, Raseriet bundede aabenbart ikke i noget dybere, for det blev kun ved Ord

alene. Der maa aabenbart ved et japansk Teater være en Aftale mellem Skuespillerne, eller maaske er det fastsat i Reglementet, at de alle efter Tur skal have Lov til at udgyde sig, for det gjorde de i hvert Fald. De var dog ikke alle lige flinke, men Bestræbelserne gik tilsyneladende ud paa det samme: i samme Aandedrag at udslynge saa mange Ord som muligt, begyndende med den dybeste Bas og endende med den højeste Lyd, et Menneskes Taleindretning kan frembringe. I Pausen besaa vi saa »Dyrene« ligesom i et Cirkus. Alle Skuespillerne sad i smaabitte Kamre, en i hvert, og lod sig betragte af den forbigaaende Strøm af Mennesker. Dernæst spiste vi en fortræffelig Middag, som Direktionen gav, og efter denne indtog vi paa ny vore Pladser og sad saa der til Midnat. Jeg skal ikke trætte med en Beskrivelse af, hvad vi saa efter Spisehvilet, for det vil desværre for Bedømmelsen af min Begribelse blive en Afskrift af ovenstaaende. — Saa kommer det, der drejede sig om mig selv. Jeg maa til Forstaaelse heraf kortelig henlede Opmærksomheden paa, hvad der er gaaet forud for denne Teateraften: en ikke helt magelig Flyvetur fra København til Tokio, i umiddelbar Fortsættelse heraf et Festprogram paa 4 Dage, som i Henseende til Anstregelser ikke gav Flyvningen noget efter, saa Dagen før Teateraftenen en Anmodning, som ifølge hele Situationen ikke kunde afslaa, den at holde et Foredrag om Flyvningen for Tokios Officersforening næste Formiddag Klokken 10. Man ventede, at det vilde vare ca. 1½ Time. Ved Midnatstid kom jeg til mit Hotel sammen med den os attachede japanske Kaptajn. Vi begyndte saa at arbejde paa dette Foredrag, idet Rollerne var fordelt saaledes: jeg skrev det paa Engelsk, paa hvilket Sprog det skulde holdes, han oversatte det til Japansk, idet han skulde fungere som Tolk. Kl. 9,30 Form. var vi saa nogenlunde færdige efter at have arbejdet uafbrudt siden Midnat, kørte saa ud til Stedet, hvor det skulde holdes, og gik straks i Gang med det. Saa Frokost ovenpaa, og i øvrigt Dagens Program. — Jeg fortæller dette, for at ikke mine Læsere skal tro, det er det bare Grin at være »i Vinden«. I øvrigt tror jeg vort Besøg formede sig som en god Propaganda for vort Land. Alle førende Aviser havde lange Artikler om Danmark, Danmarksfilmen blev vist og gjorde Lykke baade i Tokio og Osaka, og gaar nu rundt til alle større Byer i Japan. Lige saa mange Danske, vi traf paa derude,

lige saa mange Venner vandt vi os, prægtige Mennesker alle til Hobe. Fester blev holdt for os af de danske Foreninger i Tokio, Yokohama og Kobe. En hel Oplevelse var det at træffe den nu aldrende Fru Jordan i Kobe, som har den Glæde at se sine 3 dygtige Sønner, den ene i Kina, de to andre i Japan, i store, ansvarsfulde Stillinger. De er født derude og har kun været paa korte Ferieophold i Danmark, alligevel taler de et Dansk, saa rent som nogen indfødt, og omfatter deres Moders Land med en Kærlighed, som man blot kunde ønske alle sine Landsmænd i Besiddelse af.

En Dag under Opholdet aflægger vi Besøg hos en Landsmand. Vi kører tre Mand høj: »Don Pedro« — det er Hotelejer Petersen fra Bluff-Hotellet i Yokohama — Olsen og jeg i Automobil en varm Sommerdag ind i Landet fra Yokohama. Vi skal besøge en gammel Dansker, som lever der med sin japanske Kone og Datter. Vi kører gennem Dalstrøg med blaanende, skovklædte Bjerge til begge Sider. Smaa bitte Kornmarker med gylden, høstmoden Hvede veksler med endnu mindre Rismarker. Varmedisen flimrer for vore Øjne, og det hele henrivende Billede nydes i halvt drømmende Tilstand, medens Automobillet langsomt glider ud ad de smalle, bugtede Veje.

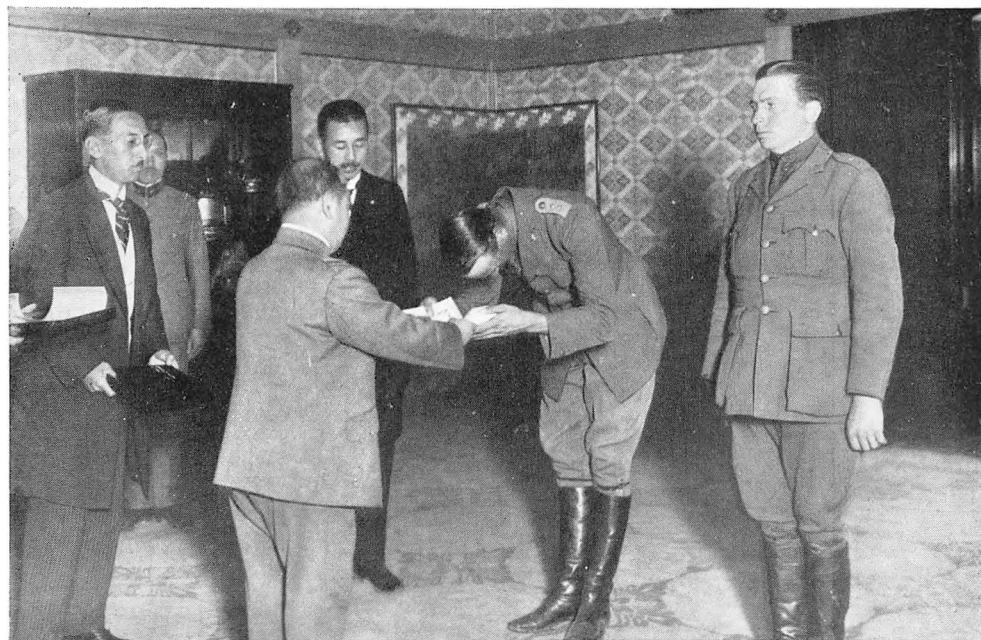
Det sidste Stykke Vej gaar vi til Fods op ad Bakken. Huset ligger midt paa Skraaningen med Udsigt gennem Dalen i hele dens Længde.

I en Rullestol sidder en gammel, hvidhaaret Mand og sysler med et Arbejde. Han er træt, kan man se, og har gjort sit Livs Regnskab op — venter kun paa at dø. Da han hører vort: »Goddag, hvordan har De det?« farer et Smil over hans Ansigt, som en Krusning over en stille Skovsø, hans Øjne faar Liv, og hans Glæde over Besøget kender ingen Grænser.

Hans gamle, japanske Kone kommer med Øl, og vi faar at se, med hvilken rørende Omhu hun og hendes voksne Datter pusler om den gamle.

Som han kan fortælle fra sine unge Dage i Kina for 40 Aar siden.

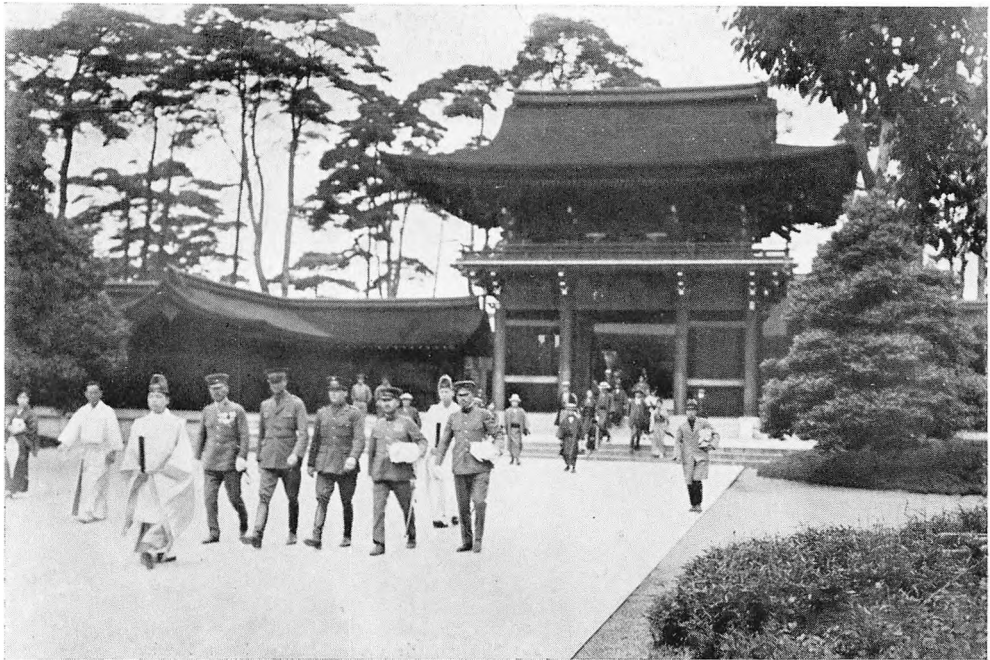
Ved Tanken om alle Ungdommens Oplevelser ler den gamle Kæmpe, saa det klukker i ham. Han fortæller og fortæller, og vi andre lever med i en Tid, der synes os saa fjern. Efterhaanden bliver han træt. Blikket bliver fjernt — han ligesom ser igennem alt. Da vi gaar, hæn-

Det japanske aeronautiske Selskabs Guldmedalje overrækkes af Prins Kuni.

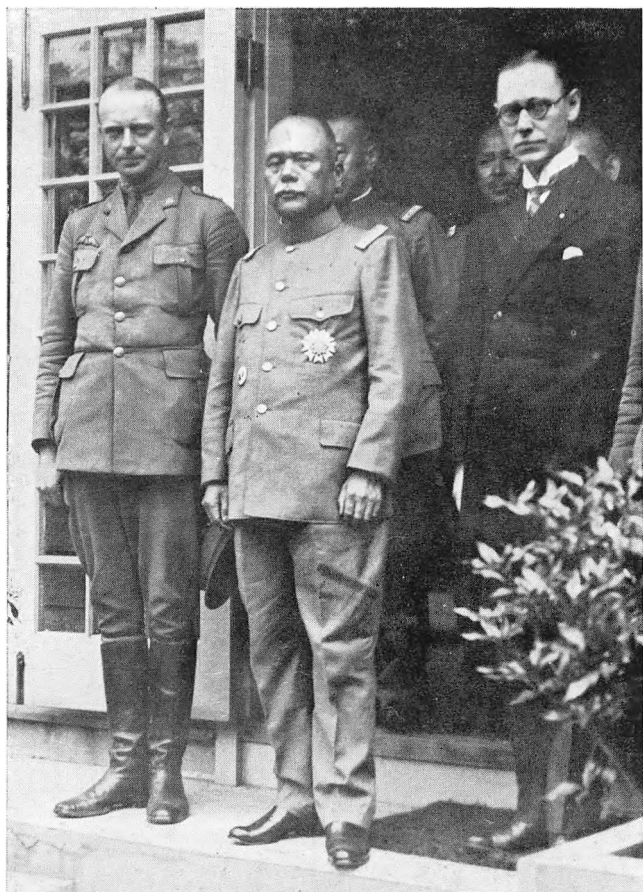
Deltagerne i Middagsselskabet paa det keiserlige Teater i Tokio. Ved Siden af Olsen Teatrets Direktør.

Besøg i Yasukuni Shrine (det militære Tempel).

Fra et Besøg hos en gammel Landsmand i Nærheden af Yokohama.

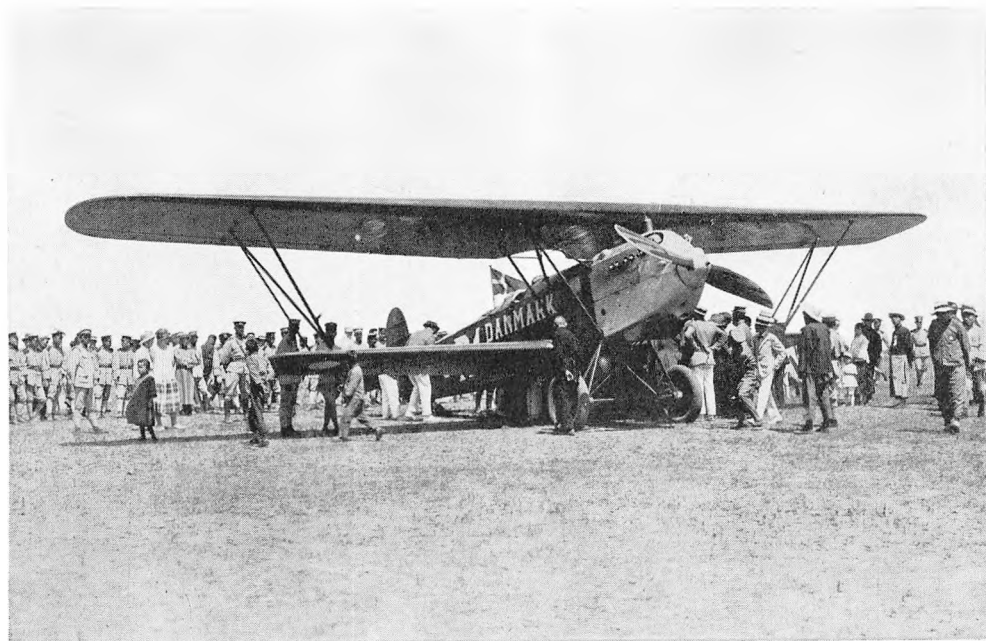
Fra en Visit hos den japanske Krigsminister.

Vesten og Østen mødes.

De japanske Spejderes Gave overrækkes.

Landingen i Harbin.

ger hans Øjne ved os, som om han ikke vil slippe os, og en forrædersk Taare triller ned ad den furede Kind, da han siger: »*Hils gamle Danmark, som jeg aldrig skal se igen.*« Da vi kører over Bakken ud paa Landevejen foran Huset, ser vi Datteren komme løbende efter os: »*My father asked me to thank you once more for having come.*«

Ud gennem et af Husets Vinduer vinker en gammel Mand med et Lommetørklæde. Vi forsvinder i en Støvsy. Alle tre sidder vi tavse, hensunken i dyb Eftertanke.

TILBAGEFLYVNINGEN

Starten til Hjemflyvningen blev fastsat til Lørdag den 12. Juni. Forlængst var nu alle de diplomatiske og tekniske Forberedelser for Ruten gennem Sibirien i Orden. Der var kun een Ting, der pinte os. Vi maatte gaa med de samme Benzinbeholdere, som havde gjort os saa mange Knuder paa Udturen. Det vilde tage mindst 3 Uger at faa lavet nye, og det kunde der slet ikke være Tale om at vente paa. Det gjaldt nemlig om at komme af Sted, inden Regntiden begyndte i Japan, og den var lige over Hovedet paa os. I de 14 Dage, Opholdet i Tokio havde varet, havde det næsten hver Dag været prægtigt Flyvevejr. Aftenen før vi skulde starte, væltede mørke, truende Skybanker frem over Himmelbuen, og da vi kørte fra Hotellet Kl. 3 om Morgenens, pøsede Regnen ned. Ude paa Flyvepladsen havde samlet sig op mod et Par Hundrede Mennesker for at sige Farvel, til Trods for det tidlige Tidspunkt, Regnen og den lange Vej, ca. 30 km. Mange Generaler og højtstaaende civile Embedsmænd. Afskeden formede sig som en staaende Dejeuner i Officersmessens Festsal. For sidste Gang løftede vi vore Glas for vore Landes lykkelige Fremtid (kunde Ord gøre det, levede vi nu i et Slaraffenland), akkompagneret af rullende Torden, der blev ved at runge fra de omliggende Bjerger, og knitrende Lyn. Det var ganske haabløst at tænke paa at naa Heijo i Korea i det Vejr, og jeg var fast besluttet paa ikke at ville starte, før jeg havde en rimelig Sikkerhed for paa een Dag at naa helt ud af Japan, men paa den anden Side var det rædsomt kedeligt at have ulejliget alle disse Mennesker til ingen Nytte. Altsaa besluttede vi at starte og flyve rundt en halv Times Tid, saa langt væk fra Flyvepladsen, at vi ikke derfra kunde ses, og saa vende tilbage igen. I Mellemtiden haabede vi paa, at alle de høje Herrer var taget hjem. Som skrevet saa gjort.

Hver Dag skyllede nu Regnen ned, mens vi som Løver i et Bur skridtede vore Hotelværelser af og kiggede paa al den haabløse Væde udenfor. Mandag Eftermiddag kom den attachedede Kaptajn og meddelte os, at Meteorologisk Institut lovede Flyvevejr næste Dag. Vi tog saa med vor Habengut ud til Flyvepladsen og overnattede der, gik til Køjs ved 11-Tiden, og paa dette Tidspunkt strømmede Regnen ned saa stærkt som nogen Sinde. Vi skulde starte Kl. 4, saa det saa jo ret haabløst ud. Dog, heldigvis viste det sig, at Vejrprofeterne fik Ret. Da vi Kl. 3 stak Hovederne ud af Vinduet, tillod det gryende svage Lys i Øst Synet af en Himmel, der vel langtfra var skyfri, men Drift var der i Skyerne, og regne gjorde det ikke. Starten fandt saa Sted, denne Gang heldigvis lidt mere ubemærket, og hvilken Morgen. Saa snart vi var kommet en halv Snes km væk fra Flyvepladsen, laa der et Taagedække om Landskabet, som nu og da blev afbrudt af et kullet Bjerg, eller en Klippetop, der laa som sorte Smaaøer i et mælkehvidt Hav, og i det fjerne, og dog paa Grund af sin Størrelse saa nær, det kæmpe-mæssige, kegleformede Fuji-jama med sin Natkappe paa, Japans hellige Bjerg, et Vartegn af en saa storladet Skønhed, at man føler det som ganske naturligt, at religiøse Forestillinger gennem Aartusinder har knyttet sig til det.

Midtvejs mellem Tokio og Osaka begyndte det dog paa ny at regne. Vi kravlede op ovenpaa i Solskinnet over Skyerne i smaa 3000 m og havde det rart der, men koldt. Kl. 8,30 Landing i Osaka, hvor store Menneskemasser og alle Autoriteterne var mødt op for at sige Farvel. Start paa ny efter at Tankene var blevet helt fyldt op med Benzin.

Det røgfylde, amerikaniserede Industricentrum lades bagude og atter havde vi Nippons henrivende Dukkeland under os, men desværre en temmelig stærk Modvind imod os. Saa kom Hoppet over Korea-strædet, 230 km bredt. I 3300 m Højde, højere kunde jeg ikke faa Maskinen til at stige, glider vi ud over Vandet, taber ret snart det egentlige Japan af Syne og spejder saa ivrigt mod Koreas Klippekystr. Vi sad paa Grund af Modvinden 1½ Time over Vand uden Landkending noget Steds. Der er jo en ikke ringe Spænding forbundet hermed. Kommer der noget i Vejen med vort indviklede, fintmærkende, spinkle Maskineri, maa vi gaa ned i Vandet, saa synker Maskinen øjeblikkelig, og

der skal være mange Hajer i det Farvand. Da vi var omtrent midtvejs, »sætter Motoren ud«. Øjeblikkelig blev Maskinen vendt mod Japan paa ny, begge Magneter afprøves, men nu var der ingenting, saa omkring igen; men Troen paa, at alt var i Orden var brudt, saa Nerverne var spændt til det yderste. Hvor dog Tiden snegler sig af Sted under saadanne Vilkaar. Tænderklaprende af Kulde sidder man deroppe mellem Himmel og Hav og anvender hele sin Viljestyrke til at tænke paa alt andet end, hvad der har med Flyvning at gøre: hvordan Familien i København har det, om Danmark stadig er et Kongerige, og hvad der ellers kan falde en ind; men det vil ikke rigtig lykkes. Bestandig vender Tankerne tilbage til Motoren og Vandet nedenunder. Kølevandets Temperatur er nu betænkelig langt nede, kun 30 °, og normalt skal det være 70 °. Naar blot nu ikke Motoren gør Knuder, naar vi skal ned i lavere Højde, naar Korea naas, men hvor bliver dog den Kyst af, skulde Kompasset være helt tosset, saa vi nu er paa Vej til Amerika i Stedet for til Europa, nej, efter Solens Stilling maa det saa nogenlunde være den rigtige Retning. Nu ses i det fjerne en Røgstribe, og lidt efter dukker tre slanke Skibsskrog frem i Kølvandslinie nordpaa, japanske Torpedobaadsjagere, mon de bemærker os? Ved Synet af dem bliver jeg pludselig saa træt, Afslappelse af Spændingen, Reaktionen. Nu kan vi da altid sætte os i Nærheden af Skibene, og maaske selv blive fisket op, naar Maskinen synker. Dog »Sikkerheden« varer kun kort. Snart lader vi dem langt bagude. Man maa ligefrem gøre Vold paa sig selv for at holde sin Kurs, og ikke følge efter dem. De Skibe drager os som en Magnet et Stykke Jern. Saa endelig, der fortøner den paa Afstand blaa Kyst sig i det fjerne. Nu kan vi se Land igen. Dog, det varede et helt Kvarter, inden vi var saa nær, at vi kunde have naaet Kysten i Tilfælde af Motorhaveri. Saa op igennem hele Koreas vilde Klippeland, af og til ugæstfrit behandlet af Tordenbyger, Kl. 5 15 Landing paa Heijo Flyveplads. Glimrende Modtagelse. De japanske Flyvere var en Del imponeret over, at vi kom igennem fra Tokio paa een Dag. Det er ikke tidligere sket i Japans Historie.

Næste Morgen tidlig mod det næste Maal, Harbin i Nord-Kina. Da vi passerede Mukden, slog vi en to—tre Sving over Flyvepladsen, som Hilsen til vore Venner dernede. Over Pladsen var en 4—5 Skole-

maskiner i Luften, hvoraf een forsøgte at følge os paa Vej. Dog, det gik ikke, vi løb for hurtigt. Ensformigt er Landskabet der i Nord-Kina, fuldstændig fladt og meget tyndt befolket.

Det var med lidt Spænding vi nærmede os Flyvepladsen i Harbin. Af alle var den skildret som meget lille og slet. Den viste sig nu at være ikke saa lidt bedre, end vi havde turdet haabe. En stor Hjælp var det ogsaa, at den paa kyndig Maade var afmærket med hvide Flag. Vor udmærkede Konsul, Direktøren for Ø. K.s store Afdeling deroppe, Jakobsen, havde med sagkyndig Hjælp af en engelsk Flyver organiseret alt paa det bedste. Stor Modtagelse slap vi dog ikke for: Sol-dater i Massevis, et stort Orkester, Tale af Guvernøren m. m. Vi blev kun faa Timer i Harbin, gik næste Dag ved Solopgang mod Sibirien: Tschita. Det var dog længe nok til, at vi fik et lille Indtryk af den omstridte By. For et Aarstid siden, da Nord-Kinas Bo skulde gøres op — og Bestemmelse skulde tages om, hvem der skulde være Herrer i Byen — var der flere om Budet. Baade Russere, Japanere og Kinesere strømmede til med væbnet Magt, men de sidste har aabenbart været de snedigste. Jeg tror langtfra, de var de stærkeste, men i hvert Fald blev de siddende som Herrer. Det siger dog ikke, at Byen er blevet rent kinesisk, tværtimod, en Masse Hviderussere, Japanere og ogsaa andre Folkeslag har slaaet sig ned her. — I lange Tider havde vi nu færdes næsten udelukkende blandt gule: Kinesere og Japanere. Nu virkede det helt overvældende, næsten hjemligt, at se saa mange hvide Ansigter. Vi nærmede os vore egne.

Med den opgaaende Sol i Ryggen og Jernbanelinien paa højre Haand fløj vi da videre mod Sibirien. Dagen før var det gennemgaaende Eksprestog til Europa afgaaet fra Harbin. Det halede vi nogle Timer efter Starten. Det var for øvrigt morsomt at følge den Jernbanelinie. Vejret var blevet meget diset, nærmest taaget, og vi fløj i samme Højde som et firetages Hus. Vi kunde kun se lodret ned, ikke hvad vi havde foran os, og nu var vi inde i bjergrigt Landskab, saa det gjaldt om at tage sig i Agt. Dog en ikke ringe Sikkerhed var det at kunne holde sig over Skinnerne hele Tiden. Jeg vidste, at de kun eet Sted vilde forsvinde ind i en Tunnel, og den kunde vi ikke have naaet endnu, men af og til

maatte vi jo sno os lidt slemt, naar Banen pludseligt drejede omkring en Klippevæg og gik i en helt anden Retning.

Da vi kom til det Sted, hvor den skulde igennem Tunnelen, var der nogen Tid forinden en temmelig stærk Stigning, og Skinnevejen slog en stor Sløjfe, som vi trøstigt slog med. Den Stigning, Bjerget havde, passede med hvad Maskinen kunde præstere, saa vi hele Tiden kunde bevare samme Højde over Jorden, kun et halvt Hundrede Meter. Ved Kaidalowo stødte Jernbanelinien fra Vladivostok til vor Linie, og saa fulgtes vi alle tre Resten af Vejen, langs en underskøn Flod kantet af skovklædte Bjerger, indtil Tschita naaedes.

For første Gang Foden paa sibirisk Grund. Det blev helt festligt. En Tribune af Lægter, behængt med røde Lærreder, var rejst paa Flyvepladsen, paa en Flagstang dinglede en rød Klud, ved Siden af Tribunen stod et Hornorkester, og i Baggrunden galoperede Kosakker rundt for at holde Folk lidt paa Afstand. Efter Landingen blev vi ført hen foran Tribunen, og op paa den træder saa Folkekommisæreren for Tschita, en Mand, hvis Magt er stor, og holder en længere Velkomsttale til os paa Russisk, som vi desværre ikke forstod et Ord af, og Oversætter fandtes ikke. Saa talte en fire—fem andre, alle paa Russisk, hver Tale afsluttedes efter Landets Skik af en Touche fra Orkestret og et ordentlig Bummelum paa Stortrommen som Punktum. Nu var Russerne færdig og en længere Pause indtraadte. Den følte i hvert Fald pinlig af Olsen. Han gav mig et Puf i Siden og sagde: »Nu maa du sgu gøre noget«. Men hvad skulde jeg gribe til? Endelig besluttede jeg mig til at kravle op paa Tribunen, og saa holdt jeg en Tale til Forsamlingen paa Dansk. Det kunde jeg jo lige saa godt anvende, da de ikke forstod noget af det alligevel, og det viste sig heldigvis at være det, de netop havde ventet paa. Ogsaa jeg faar min Touche fra Orkestret og Bummelum paa Stortrommen og saa var Modtagelsen forbi, og den var i hvert Fald velment.

Efter Talernes Række steg vi op i 2 Troikaer. Jeg ved ikke, om jeg gengiver Køretøjets Navn helt rigtigt. Der foresvæver mig noget om, at Troika betyder noget med 3. Vi havde dog kun 2 smaa sibiriske Heste for, af hvilke den ene var anbragt imellem Vognstængerne og havde over sig en krum Stang, som vist er alle bekendt fra russiske

Fotografier. Den anden Hest havde ganske vist Skagler, men var ellers nærmest løsgaaende ved Siden af Stanghesten. Paa en meget høj Buk sad Kusken iført lange beskidte Støvler, Fløjlsbukser og den typiske russiske Bluse med Bælte om Livet, paa Hovedet en Kasket, med Pullen hevet dygtig bagud, hvilket gav Fyren det rette forsorne Udtryk, som forstærkedes yderligere, naar man saa ham ind i Ansigtet, et rigtigt Gavtyveansigt med grove Træk og lange Skægstubbe. Han sad deroppe paa Bukken, skødesløst dinglede, med det ene Ben hængende uden for Vognen, nærmest som om det var et helt Tilfælde, at han netop sad der og ikke et hvilket som helst andet Sted. Bagtil var Vognen nærmest som vore nu forsvundne Hestedrosker, dog kun med eet Sæde. Her sad Folkekommissæren, iført lange, sorte Bukser, Sandaler og en snæver hvid Bluse, uden Hat. Blegt Ansigt, hvori et Par mørke drømmende fløjlsbløde Øjne livede op. Han saa saa blød og rar ud og gjorde med sit noget tilbagetrukne Underansigt nærmest et noget vegt Indtryk — lignede slet ikke det Billede, jeg paa Forhaand havde dannet mig af en Folkekommissær. Dog under det blide Ydre lurede en fanatisk Glød. Det fik jeg glimtvis at se, da Kusken vilde en anden Vej end han til Hotellet. Da han skældte ham ud, lynede Øjnene i Vrede, saa det løb mig lidt koldt ned ad Ryggen. Han havde rejst sig op i Vognen og ruskede Kusken i Skulderen, saa jeg troede, han var drattet af Vognen. Med et Grynt rystede han sig til Rette igen, trak paa Skuldrene og kørte saa den anviste Vej. Sikke Veje, dybe Huller og Hjulspor, langs Vejene maleriske lave Huse opført af Tømmer. Foran os stoppede Vejen ved en mindre Flod, og jeg havde ventet, at vi skulde dreje af og køre langs med den. Det gjorde vi imidlertid ikke. Med et Piskesmæld sporedes Hestene ud i Vandet og tværs igennem Floden, hvor der maa have været et Vadested. Dog Vandet gik alligevel saa højt op i Vognen, at vi maatte lægge Benene op paa Kuskesædet for at holde dem tørre.

Vi blev indkvarteret paa Byens eneste Hotel, der selvfølgelig, som alt andet, var Statsejendom og uhyre forfaldent. I øvrigt gjorde det samme Indtryk som Hotellet, jeg tidligere har beskrevet, i Lemberg. Vort Værelse var meget stort, men kun sparsomt møbleret, men der var een Ting som aabenbart var Værelsets, Hotellets, ja maaske hele

Byens Stolthed og det var en Telefon, som stod paa et Skrivebord med tre Ben. For yderligere at demonstrere, at der ikke alene fandtes saadan et moderne Apparat, men at det ogsaa kunde bruges, fo'r Værten hen i den og ringede som en rasende. Dog det var aabenbart at spænde Buen for højt. Til Trods for at han ringede, saa jeg troede, det hele vilde splittes ad og til Trods for en rivende Ordstrøm i Tragten fik han ikke noget Svar, saa han til sidst med et forlegent Smil og en undskyldende Skuldertrækning lod den staa. Døren til Værelset kunde ikke lukkes, og en ustandselig Strøm af Mandfolk, som aabenbart ikke havde noget bedre at tage sig til, færdedes ud og ind, fyldte op i Værelset paa hvad der var af Stole, sludrede og røg Cigaretter og sendte af og til en Spytklad i en smuk Bue ud paa Gulvet.

Da det ikke saa ud til, at de vilde forsvinde, gav jeg mig til at syle med min Bagage og vadske og gøre mig i Stand. Da det var overstaaet pegede jeg paa Munden og bevægede Kæberne paa en meget sigende Maade. Det blev aabenbart forstaaet. En af dem klappede mig beroligende paa Skulderen, men foreløbig skete der ikke noget udover, at vi sad og gloede underholdende paa hverandre. Efter nogen Tids Forløb kom et Bud ind med en Besked, hvorefter vi alle begav os over Gaden ind i et lille Lystanlæg, hvor der fandtes en Pavillon. Der skulde vi spise i et Separatværelse. I selve Restauranten spillede et Balalaikaorkester.

Ialt var vi ti: Folkekommissæren, Formanden for den stedlige Gren af det russiske aeronautiske Selskab, som havde en mægtig Udbredelse og betød meget for russisk Flyvning. Resten af Gæsternes Stilting gik ikke op for mig, men der var baade civile og militære imellem.

Vi begynder efter russisk Skik med et svingende fuldt Glas Vodka — Ølglas — og aad os derefter igennem et bravt Antal Retter. Olsen og jeg, der var hundesultne, gjorde god Besked, hvad Maden angik, og lod Russerne tage sig af Vodkaen. De vilde hele Tiden skaale med os, men vi kneb ud. Kors, hvor de drak! Da Gæstebudet var paa sit højeste, blev vi suppleret med endnu en Gæst. En førleden halvthundredaarig Kvinde med en stor Vorte paa Næsen, tjavset graat Haar og ellers iført sorte Negle og støvede Sko plus noget mere, jeg ikke længere kan huske. Hun var Fransk: »Bonjour citoyens et chers cama-

rades!« og gød straks en rivende Ordstrøm ud over os paa den yndefulde, elegante Maade, som kun Franskmænd kan. Hvad gjorde saa det, at det kneb for hende at staa paa Benene, og at hun lugtede gevaldigt af Spiritus. Der var alligevel Grandezza over hendes Fremtræden — Gud ved, hvordan hun var havnet der. Hun var tilkaldt som Tolk, og at hun først kom nu, skyldtes aabenbart Vanskelighed med at faa hende paa Benene.

Nu kom der Liv i Konversationen. Kommissæren halede en lang Skrivelse op, som jeg stykvis fik oversat. Det var Instruktion om, hvordan jeg havde at flyve, saa længe jeg var paa russisk Territorium. Jeg lovede alt og søgte ogsaa at holde det saa godt som muligt, dog skulde det have været fulgt efter Bogstaven, kunde vi lige saa godt med det samme have taget Toget hjem.

Madame og jeg udvekslede derefter Artigheder indbyrdes, som det bør sig, og hun fortalte, at Pelletier d'Oisy og Carol havde siddet her i samme Stue i Gaar og spist Middag ligesom nu vi, og at de var startet i Dag ved Solopgang. Vi maatte altsaa have passeret hinanden uden at se hinanden. Heller ikke Franskmændene havde set os, fik jeg at vide, da jeg en Maaned efter talte med Carol i København.

Selvfølgelig blev jeg udspurgt om, hvilken Statsform vi havde i Danmark og om vi var tilfreds med den, hvilket jeg takkende bekræftede. Om hvordan jeg syntes om Sovjet. Det var jo straks lidt sværere at svare paa. Jeg sagde, at jeg havde set for lidt til at kunne udtale mig, og at det stred mod mine Principper i det hele taget at udtale nogen Kritik over det Land, hvis Gæst jeg var, og udbredte mig i øvrigt flittigt om Sibiriens Skønhed, hvad jeg med god Samvittighed kunde.

Der var en af Gæsterne, der havde forelsket sig i min Shagpipe. Det var nu ogsaa en herlig Pibe, »Dunhil«, som jeg havde købt i Shanghai formedelst 12 Dollars. Han lod mig sige, at en saadan Pibe fandtes der ikke Magen til i hele Sibirien. Ja, selv om man gerne vilde betale Prisen for den, lod den sig slet ikke købe. Jeg forstod jo nok, hvor han vilde hen, men jeg vilde meget nødig af med den Pibe, det var den eneste jeg havde tilbage og det vilde gaa mig nær til Hjertet at miste den. Det bad jeg Madame om at meddele ham. Saa blev der ikke talt mere om den Sag. — Senere, da jeg gik i Seng, var jeg saa ufor-

sigtig at lægge den aabenlyst paa Skrivebordet i mit Værelse. Næste Morgen var den sporløst forsvundet. Maatte den brænde ham dygtigt paa Tungen det Asen, der har taget den, men ak, det gør den nok ikke. Det var jo en »Dunhil«.

Efter Middagen skiltes vi, og endelig blev vi ladet alene. D. v. s. Olsen tog ud paa Flyvepladsen for at dirigere Maskinens Klargøring, og jeg tog en lille Lur, vaagnede en Times Tid efter og satte mig hen ved den aabne Verandadør og nød Aftenens Fred og Hvile. Det var Skumringstid. I det Fjerne veg Bjergene ind i Mørket, Skov og Mark gik i eet, enkelte Lys tændtes i Husene. Lige overfor havde jeg Revolutionens Vandalisme for Øje — et stort fireetages moderne Hus, Byens største, som havde været Hotel, et Bourgeoishotel og som Følge deraf viet til Undergang — brændt. Endnu stod de røgsværtede Mure, hvori gabede de vindueløse Huller som udstukne Øjne. Mit Værelse vendte ud mod et Gade- eller snarere Vejkryds, aabenbart Byens Centrum — Strøget. Gaden var en Vej med dybe Huller og mindst 10 cm tykt Støvlag. Hvilket Ælte det maatte være i Regn. Fortovet bestod af Bjælker. Støvet var nu i en vis Henseende behageligt. Det dæmpede Lyden af Køretøjerne. Det var ligesom de kørte paa Gummihjul og ligesom Hestene havde faaet Gummisaaler paa. Paa Fortovet promenerede Byens unge Piger. Hvilket skønt Syn. Herlige, stolte, ranke Skikkelser. Selv om de var voksne, gik de enten med lange Fletninger eller udslaaet Haar, der gik til Bæltstedet. Om Hovedet et spraglet Tørklæde. Paaklædningen var langt fra pralende. Tarvelige Bomuldskjoler, men de behøvede heller ingen Udsmykning, fuldendt skønne som de fleste var fra Naturens Haand. Langt ovalt Ansigt, malajbrune i Ansigtet af Solen og spillende skælmske Øjne, men det skønneste af det hele var næsten deres Gang og hele utvungne Holdning. Havde jeg været Maler, havde jeg malet dem, havde jeg været Digter, havde jeg prist dem i skønne Vers. Nu var jeg blot et ganske almindeligt Menneske, som ikke formaaede at sætte dem det Monument, deres Skønhed og Ynde fortjente, disse østsibiriske Bønderpiger, der vilde faa en parisisk Diva til at blegne af Misundelse. En Støvsky rejser sig for Enden af Gaden og ud af Skyen kommer en Rytter til Syne, en Kosak i strakt Galop, nej Karrière, den lille Hest laa næsten med

Bugen hen ad Vejen. I Gadekrydset tog han den op, standsede den vilde Flugt paa faa Meter og sprang ned foran de leende Piger. Sveddryppende holdt han og Hesten der. De hørte sammen de to, klædte hinanden. De levede vel ogsaa deres Liv i Samvær baade Dag og Nat. — Et Par skæmtende Ord til Kvinderne. Svar paa Tiltale. Ord kastedes frem og tilbage et Øjeblik, saa vendte han sin Hest omkring og af Sted for han, rejsende Støvet bag sig, mens bløde Pigeøjne saa langeligt kiggede efter ham.

Nu var det næsten mørkt. Søvn og Hvilen ventede. Der skulde ogsaa blive haardt Brug for Modstandskraft den næste Dag.

Næste Morgen tidlig skulde vi gaa videre til Irkutsk over Baikalsbjergene og Baikalsøen, og det skulde blive den haardeste Tørn i mit Liv. Dog, alt tegnede til at begynde med til en Lysttur i Magsvej. Ikke en Vind rørte sig, Flyvepladsens mægtige grønne Flade laa indbydende foran os og Motoren arbejdede som en Drøm, da den blev afprøvet paa Jorden. Der vinkes Farvel og langsomt ruller vi fremad, Farten øges, og jeg sidder og venter paa, at Maskinen, som den plejer, af sig selv vil slippe Jorden. Det gjorde den imidlertid ikke, vi blev ved at trille; saa prøver jeg at give den lidt Højderor, ingen Virkning og det til Trods for, at alt syntes at være i Orden, Maskinen har Flyvefart, eller burde i hvert Fald have det, Motoren drøner rundt paa sine fulde Omdrejninger, og nu nærmer vi os betænkeligt Pladsens Afgrænsning. Der var ikke andet at gøre end at tage Motoren fra igen og opgive at komme i Luften. Aldrig, tror jeg, har to mere maabende Ansigter været stillet over for hinanden, end da Olsen og jeg, efter at Maskinen paa ny holder stille, kigger paa hinanden. Vi forstod ikke et Ord af det hele. Saa gaar pludselig Grunden op for os. Vi havde ikke tænkt paa, at Flyvepladsen laa ca. 1400 m over Havets Overflade og den Virkning, den tynde Luft her havde, baade paa Planernes Bæreevne og Motorens Hestekræfter. Saa forsøger vi paa ny, tager denne Gang hele den mægtige Plads i Brug, og endelig efter en Trilletur paa ca. 1 km lykkes det at rive »Kassen« op, saa den bliver hængende i Luften. Kursen sættes mod Vest, mod Baikal. Efter et Par Timers Flyvning skjules Solen af tætte Skymasser. Paa en lille Flod, vi havde neden under os, kunde ses, at det var blæst op, Kattetunger løb hen over

Vandfladen, og uroligt begyndte det ogsaa at blive, Maskinen duver og girer og saa begyndte Regnen. Vi gik saa lavt som muligt for at kunne se, nærmede os nu en større By, Verkne Udinsk. Regnen blev stadig stærkere. Da vi naaede Byen, saas den kun som en Vision. Heldigvis faar jeg fat i en større Flod, hvis Løb skal følges, til Søen naas. Stejle Klipper hæver sig op til begge Sider, og ganske smalt er der. Regnskyerne, i hvilke Blæsten af og til river Flænger, hænger ned til midt paa Klipperne, saa vi i Virkeligheden flyver som gennem en Tunnel, der desværre hele Tiden bugter og vrider sig. Herinde laa Død og Undergang paa Rov. Aldrig har jeg været i blot tilnærmelsesvis saa fortvivlede Vejrforhold. Over de forrevne Klippetoppe brødes Vinden og dannede infernalske Strømhvirvler nede i Flodindskæringen. Maskinen blev kastet hulter til bulter, snart op i Skyerne, hvor vi intet kunde se, og der var som sagt kun ringe Plads og i høj Grad Udsigt til, at »Tunnelen« vilde skifte Retning, og i saa Fald vilde Maskinen torpedere Klippevæggen, snart blev den trykket ned mod Vandet til Trods for, at Motoren hamrede af Sted paa sin højeste Ydeevne, og først i sidste Øjeblik fandt den paa at stige igen, for ikke at tale om de Gange, den fandt det for godt at skifte Retning uden min Vilje, ind imod Sidevæggene. Næverne knyttedes om Styreledet, saa Knoerne hvidnede, Brillerne, der af Regnen blev ubrugelige til at se igennem, maatte op i Panden, Øjnene knibes sammen til mindst mulig Sesprække, og alligevel kom der hvert Øjeblik en Regndraabe ind, der paa Grund af Farten virkede som Hagl ført med stor Kraft. Dette her gjaldt Livet. Derfor blev ogsaa Tænderne bidt sammen, og alt hvad et Menneske kan skrabe sammen af Energi sat ind paa at klare Skærrerne. Jeg vilde gerne have vendt om, ud af denne Helvedes Slugt, men jeg kunde ikke. Der var for smalt til at svinge. Naa, det gik, omsider naaede vi ud til Søen efter ca. 100 km Flyvning paa den Maade. Herude var Vejret ikke saa lidt bedre. Vi kropper os under en stærk Sidevind over den 60 km brede Sø, følger paa ny en Flod og naar frem til Irkutsk, dog hele Tiden plaget af den nederdrægtige Regn. Her blev vi glimrende modtaget af Bestyreren for Store Nordiskes Station, af hvem alt var udmærket tilrettelagt, med alle sine Medarbejdere, ogsaa andre Danske, og de russiske Myndigheder, der var ikke lidt forbavset over, at

vi kom i det Vejr. — Næste Morgen tidlig paa ny af Sted, stadig i Skylregn mod Sibiriens Hovedstad Novo Sibirsk, eller som den tidligere hed Novo Nikolajewsk, med en Mellemlanding paa Vejen i Krasnojarsk. Mellem Irkutsk og sidstnævnte By fløj vi over nogenlunde sammenhængende Naale og Fyrreskov en Strækning som fra København til Paris, praktisk talt uden anden Mulighed for at komme ned end paa Jernbaneskinneerne. Herover havde vi den ganske Vej en liflig Juletræsduft i Næserne. Efterhaanden som Timerne gik bedredes Vejret og i lifligt Solskinsvejr landede vi i Krasnojarsk. Efter Landingen konstaterede vi en stor Læk i en af Benzinbeholderne, Læk i en af Kølerne og i to af Cylinderblokkene paa Motoren. Dog, ved Hjælp af en dygtig russisk Mekaniker og Olsens fænomenale Arbejdskraft bliver Maskinen hen paa Eftermiddagen flyveklar paa ny. Novo Sibirsk naas kort før Mørkets Frembrud. — Nu skulde det værste være ovre i Henseende til vanskeligt og farligt Terræn, hvorover der skulde flyves, og de sibiriske Stepper begyndte. Fra Novo Sibirsk og til Omsk gik det som en Leg. Ved Landingen dér var desværre paa ny en af Kølerne sprunget læk, hvilket dog bragtes i Orden i Løbet af nogle Timer. Ude paa Flyvepladsen var hele den danske Koloni mødt op med Store Nordiskes Bestyrer i Spidsen. Ogsaa her var alt tilrettelagt paa allerbedste Maade. Et dejligt, delvist dansk, Frokostbord blev dækket op i det grønne, og nogle behagelige Timer tilbragtes sammen med vore Landsmænd. Men vi maatte af Sted, skulde Kourgan, den sidste sibiriske By før Ural, naas inden Aften. Der vinkes Farvel. Kursen sættes mod Kourgan, nej, det er desværre forkert. Ingen Kurs blev sat. Paa begge de Kort, jeg raadede over, et japansk og et gammelt fransk i 1:2,000,000, fandtes der een og kun een Jernbane, der saa nogenlunde snorlige gaar fra Omsk til Kourgan. Der var altsaa ikke noget at tage fejl af, naar denne fulgtes. — Ak, der var desværre to Baner, der i en ganske vist spids Vinkel løb i vestlig Retning. Jeg tog den gale, saa slet ikke den rigtige, og rendte ca. 500 km. ud ad den. Jeg siger det ikke for at undskylde mig, men jeg tror ikke, at der kan rettes synderlige Bebrejdelser imod mig, fordi jeg slet ikke paa Vejen opdagede Fejltagelsen. Landskabet bestod kun af Steppeland og Steppe er Steppe, hvad enten det omgiver den ene eller den anden Jernbane. Vi kom ganske rigtigt ef-

ter Udløbet af den Tid, jeg havde beregnet Turen vilde tage, til en By ved en Flod, som efter hele sin Beliggenhed saa udmærket godt kunde være Kourgan, men jeg kunde ikke finde nogen Flyveplads, gik saa et lille Hundrede km vestpaa i Haab om, at den rigtige vilde dukke op. Det gjorde den imidlertid ikke, hvilket jo ikke kan forbavse, men nu var vi begge, hvad vi kalder »ude at svømme«. Jeg landede paa en Mark ved den »falske« Kourgan. Det var Søndag. Hele Byens Befolkning strømmede til. Efter nogen Vanskelighed lykkes det at finde ud af, hvad Byen hedder, eller rettere hvad den tidligere hed, Jalutorowsk, hvilket alene kunde interessere mig, da kun det gamle Navn kunde forudsættes at findes paa mit Kort, det franske; det japanske lod sig jo af gode Grunde ikke aflæse, hvad Navnene angik.

Det viste sig, at Byen laa en 150 km Nord for Kourgan og ved samme Flod, Tobol. Under Landingen var der opstaaet Læk i en af Benzinbeholderne, saa de dyrebare Draaber, hvoraf vi kun havde faa igen, forsvandt i den frugtbare sibiriske Jord. At reparere Lækken her lod sig meget vanskeligt gøre og vilde betyde mindst een Dags Forsinkelse, saa jeg besluttede mig til at købe noget Benzin og se at naa Kourgan, inden det blev helt mørkt. Solen var paa dette Tidspunkt ved at kravle under Horisonten. Manden, der solgte Benzinen, gjorde mig samvittighedsfuldt opmærksom paa, at det var 2. Klasses, og jeg skal mene, at vi fik det at føle. Kort efter Starten, der fandt Sted i Halvmørke, lukker jeg op for begge Benzintanke, baade den, hvori den 2. Klasses Benzin fandtes og den anden, der var læk, og hvori Restbeholdningen af den gode var, i det Haab, at Blandingen vilde være god nok, og at vi paa den vilde naa Kourgan. Motoren er ikke rigtig tilfreds hermed, den spytter dygtigt, men faar sig saa lidt flere Omdrejninger for at overvinde »Hosten«. Da vi har hakket os af Sted i ca. 20 Minutter gaar den pludselig helt i Staa. Maskinen var paa dette Tidspunkt over et større Flodsystem, hvori fandtes en Del grønne Øer. En af dem blev valgt til at lande paa, og med stoppet Propel tog saa Hjulene Grønsværet. Spændende var det, om den vilde synke i og gaa paa Næsen. Det gik. Det var nu omtrent mørkt. Begge var vi klar over Grunden til Motorens Strejke — kvalt af Vand i Benzinen. I en Fart rives Skærmene af Motoren, Vandsamleren tømmes og

Straalespidserne til Karburatorerne renses. Mens vi arbejdede, blev vi plaget af Myg, som satte sig i hele Kager i Ansigtet og paa Hænderne og aad og drak af Hjertens Lyst. Det eneste forsvarlige havde nu været at vente, til det blev Dag, og saa faa fremskaffet Benzin, men dels var det en øde og mennesketom Egn, vi befandt os i, og dels vilde saa ethvert Haab om Rekord være forbi, og det fik os til at beslutte Start paa ny, selv om jeg langt fra var sikker paa, at vi havde Benzin nok til at naa Kourgan og stadigvæk løb jo den Smule, vi havde, ud af Lækkænen. I Mørke finder Starten Sted, den lykkes, og vi gaar saa paa Kompasskurs sydpaa. Det gode Vejr var hørt op, og et stærkt Tordenvejr med kraftige Lyn trak op. Bælgmørkt. Vi kunde ikke mere se, om det var Skov eller Agerland, Vand eller Land, vi havde under os, og hvert Øjeblik kunde det ventes, at Motoren paa ny gik i Staa. Det var den eneste virkelig store Risiko, vi tog paa hele Turen, efter nøje Overvejelse og fuldt vidende om Konsekvenserne. I Virkeligheden havde vi, hvis Chancerne forud skulde gøres op, kun saadan noget som een mod ti Sandsynlighed for, at det vilde gaa godt. Det var tillige den haardeste Prøvelse for Nerverne. Benzinstandsmaaleren kunde ikke aflæses, dertil var det for mørkt. Vilde vi kunne finde Kourgan i Mørket? Vilde vi kunne finde det Sted, hvor vi skulde ned, hvis det lykkedes at opdage Kourgan, og hvordan vilde Landingen i Bælgmørke paa en vildfremmed Plads, som vi ikke havde fjerneste Kendskab til, gaa? Selv en ikke Flyver vil kunne forstaa, at her skulde et ikke ringe Held til. Det havde vi. Benzinen slog til, Byen fandtes, Landing vovedes Klokken 10,15 paa den største, sorte Aabning, jeg kunde finde i Byen. Det var Flyvepladsen, og det gik godt. Saa havde vi været paa Tærne siden Kl. 3 Morgen, deraf fløjet ca. 8 Timer og under hvilke Vilkaar til sidst. Saa snart Maskinen standsede, kravlede vi ned paa Jorden. Jeg havde ikke mere Kræfter til at staa paa Benene, Udløsningen af Spændingen var for stor. Jeg lagde mig ned paa Ryggen paa den hellige, russiske Jord med Ansigtet vendt mod den sorte Nattehimmel med de jagende Skyer, til det yderste udmattet paa Sjæl og Legeme og takkede for alt. Saadan endte den Dag, den 20. Juni, min Fødselsdag, og den Dag glemmer jeg aldrig. — I Kourgan fik vi fortræffelig Hjælp af den danske Bestyrer for sibirisk Kompagni, Han-

sen, men først ved Middagstid næste Dag, efter at Bezintanken var repareret, kom vi igen af Sted, passerede Jekaterinenburg. Saa over Uralbjergene. Et Hurra, da vi gled ned ad Bjergskraaningernes vestlige Fald. Nu var vi i Europa igen. Den Dag maatte vi nøjes med at gaa til Kasan. Dagen efter i meget haardt Vejr naaedes Moskva.

Hvor var det dejligt at blive tiljublet af saa mange Landsmænd. Hvilken Fryd for Øret at høre vort eget Sprog igen fra saa mange Stemmer: Hvordan har I det? Velkommen til Moskva, Hurra! Hvor længe bli'er I her? Rappe Spørgsmaal og Svar krydses. Hvem var saa mødt op. Ja, de var der alle, men forlang ikke, at jeg skal kunne huske Navne.

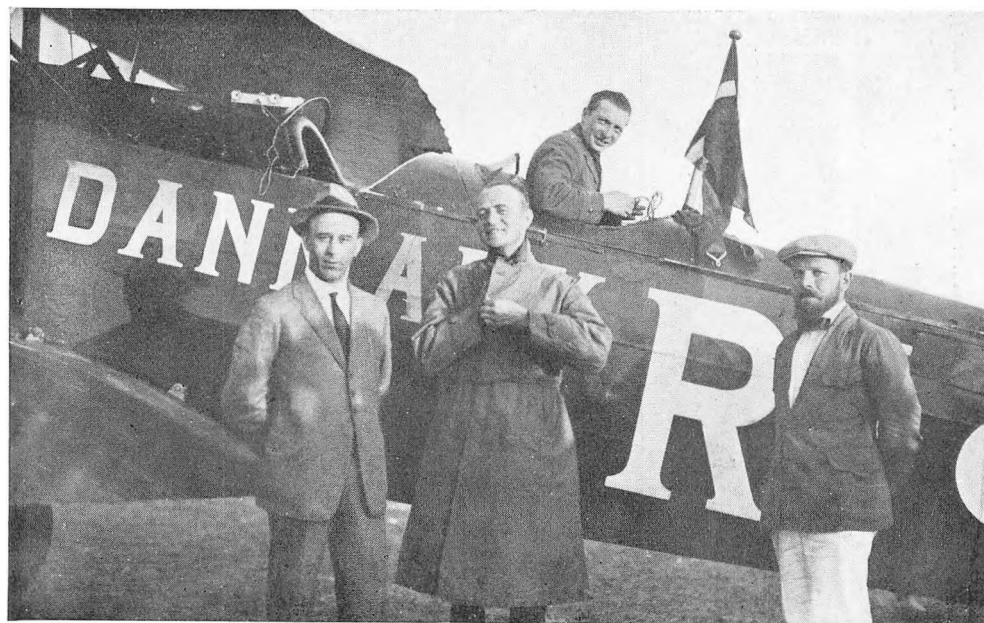
I Mængden dukker en lille Mand op i russisk Officersuniform med Munden trukket op til begge Ører i et stort og hjerteligt Smil. Det var Chefen for Flyvertropperne i Moskva, Slierinskin, en gammel Bekendt, som jeg havde truffet i Amsterdam i 1922. Vi var begge nede for at modtage indkøbte Flyvemaskiner hos Fokker. Jeg skulde modtage 2, han 200. Jeg tror nok, vi blev Venner dengang, dog det var et Venskab uden Ord. Han talte og forstod kun Russisk, men vi tømte en Del Bægre sammen, og det kan undertiden være ligesaa godt som mange Ord. Gensynsglæden var i hvert Fald stor paa begge Sider.

Dernæst i susende Fart ind gennem Moskvaskader til Gesandtskabet. Byen saa nu lidt anderledes ud paa nært Hold end set ovenfra. Forsømt og forfaldent var det meste. Dog herom se hos mere kompetente Forfattere. Vore tre udmærkede Udsendinge, som paa dette Tidspunkt repræsenterede Gesandtskabspersonalet (Gesandten havde Orlov) Legationssekretæren Torp Petersen, gamle Statsraad Kofoed, til Trods for sin høje Alder spænstig og rank som en Yngling, og Ingeniør Lange, kræsedede op for os med hvad Huset formaede, og det var ikke lidt. Senere paa Dagen en udmærket Herrefrokost, hvori den danske Kolonis mandlige Medlemmer deltog. Saasart denne var forbi, i Auto til Hovedkvarteret for det aeronautiske Selskab, som jeg allerede tidligere har nævnt.

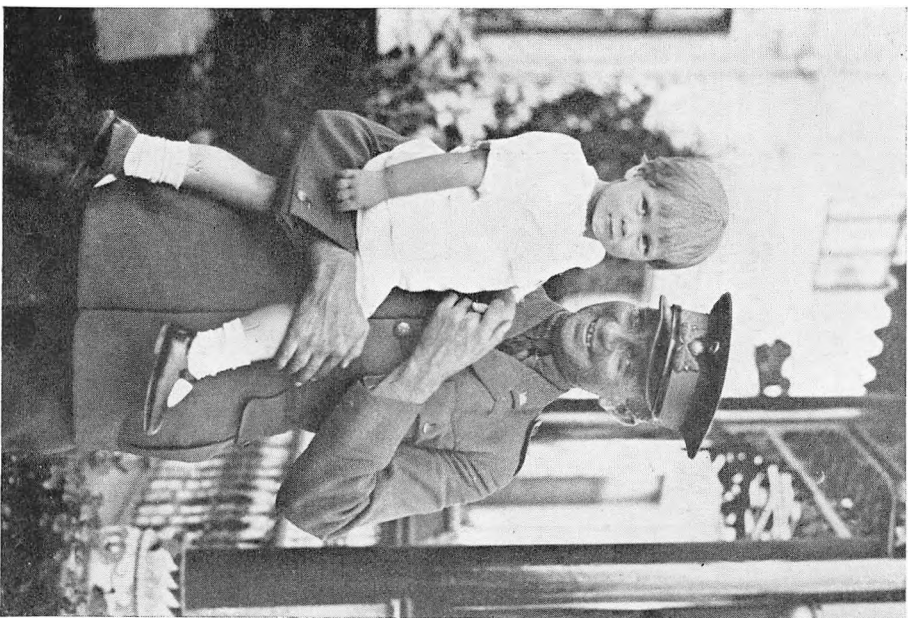
Chefen for dette havde ønsket at se os og vise os nogle af de Propagandametoder, hvormed Interessen hos det russiske Folk søgtes vakt for Flyvning: En Masse Smaaskrifter udgaves som belyste

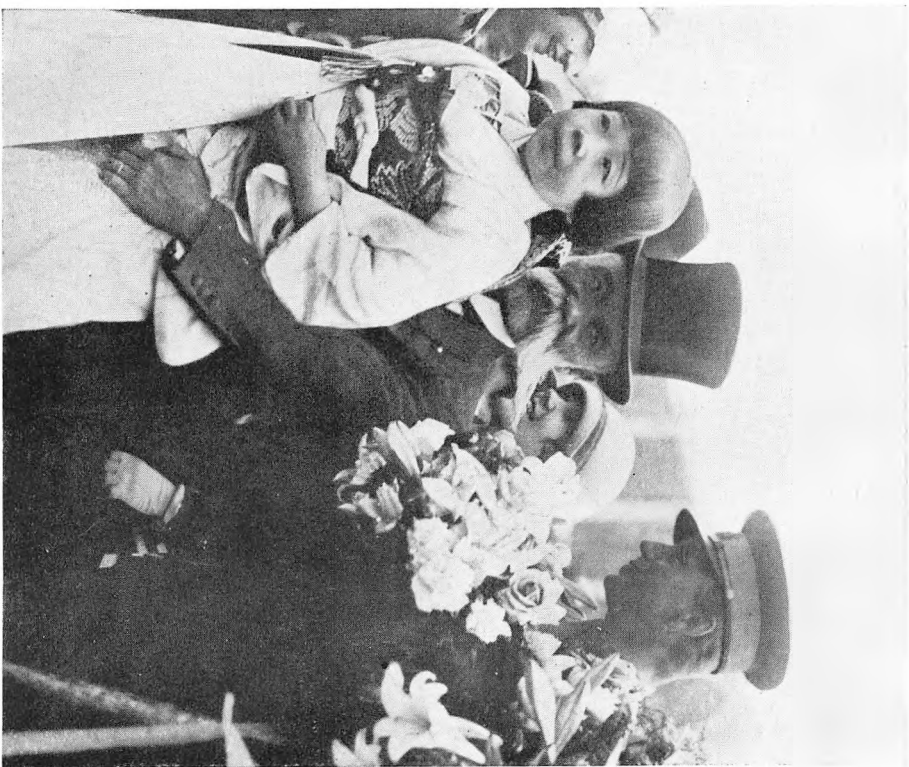
Fra Modtagelsen i Harbin. Mellem Flyverne den danske Konsuls Frue. Til venstre Chargé d'Affaire Wærum ved en Beskæftigelse, der viser Nyttens af vor diplomatiske Repræsentation.

Før Starten fra Harbin.

En lille Harbin-Borger, den danske Konsuls Søn.

Vicepræsidenten for det japanske aeronautiske Selskab med sin Datterdatter.

flyvetekniske Spørgsmaal i en populær og letfattelig Form, rigt illustreret. Saadanne større Flyvninger, som satte Skel i Udviklingen, behandles mere indgaaende. Saaledes fremvistes med Stolthed en lille Bog om Amundsens Færd over Polhavet, som allerede paa det Tidspunkt, saa kort efter Flyvningen, var spredt i 100,000 Eksemplarer ud over Rusland og Sibirien. Overalt paa Banegaarde, Plakattavler og andre iøjnefaldende Steder saas en flyveklædt ung Mand, der med opløftet Arm pegede ud mod Beskueren. Med tykke Blokbogstaver stod saa i Forlængelse af Haanden: »Hvad har du gjort for Flyvningen?« og derefter Opfordring til at melde sig ind i Selskabet.

Det havde, om jeg husker ret, ca. 3 Millioner Medlemmer. Det tilsvarende Danske har vel omkring 300, om ikke mindre. Medlemmernes Kontingent tillader at opretholde en væsentlig Part af Ruslands Luftflaade, der for Størstedelen bestaar af tip top moderne Materiel. De fleste russiske Flyvere er ogsaa førsteklasses Folk.

Jeg havde bedt saa mindeligt om at slippe fri for officielle og andre Festligheder. Vi skulde jo gerne af Sted ved Daggry — mod København, den sidste Etappe, Rejsens sidste Dag. Det var næsten for meget at tænke til Bunds i — komme hjem igen. Nej, Aflaasning for Tankerne herpaa. Endnu kunde der jo ske saa meget.

Vi slap nu ikke for at deltage i en Middag, som Regeringen absolut vilde give, og da det vilde blive betragtet som en alvorlig Uhøflighed at svare nej, var der ikke andet at gøre. Det lykkedes mig dog at faa Olsen fri. Han tilbragte i Stedet Tiden med noget ulige vigtigere: Omskiftning af vor gamle, utætte Lamblinkøler, som nu kun havde ca. Halvdelen af sine Køleribber igen, med en splinterny, som det russiske Flyvevæsen velvilligt overlod os. Jeg opnaaede dog som en betydelig Indrømmelse Tilladelse til at gaa hjem Kl. 11 i Betragtning af, at jeg skulde op igen Kl. 3. Den blev nu halv et, inden jeg kom til Køjs.

Saa kørte vi til Klubben, hvor Middagen skulde holdes. Man skal lede længe efter et mere elegant udstyret Hus. De kosteligste Sale, slebne Spejle, Loftsmalerier og fyldt med de skønneste Kunstgenstande. En Opdækning en Konge værdig, Blomster, Sølv og Krystal. Maden

som kun en fransk Mesterkok kunde lave den, og de lifligste gamle franske Vine. Det eneste der antagelig har afvejet fra gamle glansfulde Dage var, at alle Deltagerne i Gæstebudet var mødt i deres daglige Dragt, for Officerernes Vedkommende i Feltuniform, selvfølgelig uden en Dekoration, men alle med Sovjetstjernen. Ja, maaske var Hovederne heller ikke helt lig den gamle Adels, men hvem vil forlange det.

Jeg synes heller ikke, man kan bebrejde Sovjets Repræsentanter, at de benytter, hvad der endnu er tilbage af tidligere Tiders Goder. Forskellige Taler blev holdt, men alt foregik paa Russisk, saa det gik lykkeligt hen over Hovedet paa mig.

Den Aften maatte jeg bruge de Brinckske Sovepiller for at falde i Søvn, selv om jeg var dødtræt. Tankerne blev ved at male rundt i Hovedet, om dem derhjemme, som vi antagelig skulde se i Morgen.

I den gryende Dags Halvlys og Morgenens friske Kølighed susede vi fra Gesandtskabet mod Flyvepladsen endnu med Søvn i alle Lemmer og Øjnene tunge af utilstrækkelig Hvile. Arbejdet med Maskinens Klargøring bragte dog Liv i den stive Krop og fik efterhaanden lukket op for Sanserne.

Alle vore Landsmænd var mødt frem til Trods for det tidlige Tidspunkt, og jeg kunde se paa de fleste, at de misundte os, at vi skulde være i Kongens By inden Aften.

Der var mangt og meget, som mindede os om, at nu nærmede vi os Egne, hvor vi var vant til at færdes, bl. a. at Rutemaskiner — Fokkere — »Deruluft«s Luftekspres, som flyver daglig mellem Königsberg og Moskva, blev trukket ud af Hangarerne og soigneret af tyske Mechanikere.

Vejrmelding oven i Købet en straalende Melding om godt Vejr og Solskin fik vi af Derulufts Stationschef — for første Gang under Hjemflyvningen, siden vi forlod Japan.

Motoren drønedede op. Vi sad parate. Klodserne reves fra Hjulene: »Hils i København! God Rejsel« Kurs stik mod Königsberg. Jeg plejede ellers altid at kredse engang eller to hen over den Flyveplads, vi forlod, dels for at tage Højde paa, dels for at vinke Farvel. Det blev der

ingenting af den Dag. Længselen efter Hjemmet var saa stor, at end ikke de faa Minutter hertil kunde afses.

Det var en dejlig Morgen. Næsten ingen Vind, og skyfri Himmel. Ingenting var der at bestille med Flyvningen. Det hele passede sig selv. Til at begynde med morer det at kigge paa Landskabets Marker og Skove, Veje og Vandløb, men det trætter hurtigt, fordi Billedet i Virkeligheden er ret ensformigt og stillestaaende. Vel har man jo betydelig Fart paa, men til Gengæld en ikke ringe Højde over Jorden, saa det ser tilsyneladende ud, som kom man kun meget langsomt af Sted, fordi man i forholdsvis lang Tid har det samme Landskab for Øje.

Hvem kender ikke at sidde en varm Sommerdag i det fri og lade sig bage af Solen, lyttende til Humlebiers ensformige Surren. Øjnene er fæstet paa Omgivelserne og ser dog ingenting. Tankerne kan være beskæftiget med et selv nok saa interessant Emne, Øjnene vil dog begynde at glippe, Hovedet at nikke og Morpheus vil blidt svæve af Sted med en.

Ligervis i en Flyvemaskine, selv om man nok saa meget er sig sit Ansvar som Fører bevidst. Varmen fra Solen og Motoren, Uvirksomheden, Motorens ensformige Brummen — og væk er man, men det varer sjældent længe, Maskinen kommer hurtig i en gal Stilling, og man faar Vindsuset ind i Ansigtet fra en af Siderne. Det virker som en flad Øretæve og skal nok bringe en til Bevidsthed, et lille Stød i de indre Regioner følger med ved Tanken om, hvad der kunde være sket, hvis man ikke var vaagnet — og saa gaar den et Stykke Tid igen lysvaagen, men snart er det glemt, og saa begynder Kampen forfra.

Det føles næsten som en Lettelse, naar Luften henad Kl. 10 bliver meget urolig paa Grund af Solvarmen, saa er der noget at bestille hele Tiden med Styregrejerne.

Nu passeres Smolensk. Nede paa Flyvepladsen ses Rutemaskinen, som startede en halv Time før os. Den skal ogsaa til Königsberg, men har Mellemlanding her. Vi gaar videre, passerer snart Grænsen mellem Rusland og Lithauen, kommer ind over Vilna, smukt beliggende i det bakkefulde Landskab.

En Masse smaa hvide, uldne Skyer havde forsamlet sig i ringe Afstand fra Jorden — kun et Par Hundrede Meter. Efterhaanden som vi

kom frem, flyttede de tættere sammen, saa den blaa Himmel nu kun saas igennem et lille Hul en sjælden Gang.

Jeg beslutter at kravle op ovenpaa i Solskinnet. Skylaget var dog tykkere, end jeg havde ventet, først i 1800 m kom vi klar af det. Heroppe var bitterlig koldt, saa vi blev der kun kort Tid. Da vi igen var neden under Skyerne, var vi aabenbart kommet fra Lithauen ind i Østprøjsen. Der var langt tættere befolket, Markerne mindre og Vejene langt flere og mange Jernbanelinier krydsedes. Det var umuligt ved Hjælp af vort lillebitte Kort at orientere os, men hvad gjorde ogsaa det. Det gjaldt jo kun at holde Kursen, saa skulde vi jo ramme Østersøen i Nærheden af Königsberg.

Vi fløj en halv Times Tid, nu skulde vi efter min Beregning ramme Pregel, som udmunder ved Byen. Vi saa den ikke, dog blæse være med den. Østersøen var jo sikker nok, den kunde vi da for Pokker ikke undgaa at ramme. Atter gik nogen Tid, og stadig saa jeg intet Vand. En fin Regn var nu begyndt, og Vejret var blevet diset, altsammen Tegn paa, at vi nærmede os Kysten, men hvor blev den dog af. Efter min Beregning skulde vi forlængst have været der.

Saa begyndte jeg at gøre Forsøg paa at orientere mig efter de mange Jernbanelinier, idet jeg sammenholdt dem med dem, der fandtes paa Kortet — men uden Resultat. Olsen har ganske sikkert troet, at nu havde jeg det ikke rigtig godt i Tappen. Snart løb vi langs en Jernbane, saa sprang jeg over og tog en anden, der gik i en hel anden Retning, tilsyneladende ganske planløst, hvad det i Grunden ogsaa var. Jeg blev mere og mere irriteret, og til sidst arbejdede jeg mig op til et sandt Raseri — rev og flaaede i den stakkels Maskine. Vi var nu over et større Gods med pæne store Græsmarker, og omkring en af dem laa jeg og kredsede rundt fast besluttet paa at lande der, for i Djævelens Skind og Ben at faa at vide, hvor jeg var og for at faa at vide, om det da var Løgn, at den forbistrede By Königsberg laa ved Østersøen. Med andre Ord, havde Olsen troet, jeg var blevet tosset, var der ikke saa meget galt i det. Den Dag i Dag kan jeg slet ikke forstaa min Handlemaade ved den Lejlighed, og kan kun forklare den som en nervøs Reaktion, som maatte stamme fra Mangel paa Søvn og Hvile.

Heldigvis tager jeg dog et ordentlig Tag i mig selv, trænger Ophidselsen tilbage og tvinger mig selv til at tænke logisk: Østersøen er en ubestridelig Realitet, Kompasset lyver ikke, og naar Kursen holdes, er der intet sikrere paa denne Jord, end at Østersøen naas.

Med en aandelig Kraftanstrengelse river jeg mig løs fra de bandsatte Jernbaner og holder nu støt Kurs. Belønningen kom snart efter: Vort hjemlige Havs herligt friske Bølger og ude til højre for os Königsbergs Hav af røde Tage.

At jeg imidlertid snart var ved Grænsen af min Ydeevne, kunde jeg se paa den Landing, jeg præsterede. Til Trods for at Flyvepladsen var tip top i enhver Henseende og Luften var fuldstændig rolig, lavede jeg 5 Kæmpehøns — i Flyversproget kaldes de Hop, en Maskine laver under en slet Landing for Høns.

Var det egentlig saa underligt. Under Hjemflyvningen, som varede 9 Døgn, havde vi gennemsnitlig ikke faaet mere end 2—3 Timers Søvn i Døgnet.

Hvordan var nu vor Flyvning gaaet i Sammenligning med Franskmandens? Han var gaaet til Peking paa 7 Døgn, og der stoppede han op paa Grund af Overanstrengelse og tog med Toget hjem. Jeg vilde ikke skrive dette, hvis jeg ikke havde hans Ledsager, Ingeniør Carols Ord for det. Ham talte jeg med i København en Maanedes Tid efter.

Skal en Sammenligning være retfærdig, maa det tillige tages i Betragtning, at der til de Flyvepladser, hvor Franskmændene skulde lande, var udsendt franske Mekanikere til Klargøring af Maskinen, saa Besætningen kunde skaffe sig den fornødne Tid til Hvile.

Naar vi kom til en Flyveplads efter gennemsnitlig 8—10 Timers Flyvning — sidste Dag var vi i Luften over 12 Timer — havde vi i umiddelbar Fortsættelse af Flyvningen, før der vankede noget at spise, 4—5 Timers Arbejde med Forberedelse af Maskinen til næste Dag.

Paa Flyvepladsen i Königsberg var mødt op en præjsisk Major som Repræsentant for Reichswehr, den svenske Konsul i Byen, som for Tiden tillige er dansk Konsul, foruden en Del Danske. Fortræffelig og beredvillig Hjælp til Klargøring af Maskinen fik vi som altid af Deutsche Lufthansas Folk.

Inde paa et Hotel blev en hastig Frokost sat sammen. Havde vi været i Tvivl om, at vi nu var nær Hjemmet, blev den i hvert Fald hævet ved Opringninger fra Bladredaktioner i København for at faa Forhaandsinterview. Heldigvis tog vi os Tid til en halv Time paa Øjet, inden vi atter kørte til Flyvepladsen. Der skulde blive Brug for alle Kræfter senere.

Kl. 3,55 Start paa ny. Motoren havde efterhaanden mistet det meste af sin Kompression, men det gik da. Næste Landing i København. Mon nogen egentlig er i Stand til at gøre sig Forestillinger om, hvad det betød for os. Det var i Virkeligheden saadan, at jeg ikke vovede at tænke Tanken til Bunds. Jeg var bange for mit Hjerte. Det vilde have hørt til noget af det mere ærgerlige at dø af et Hjerteslag — af Glæde — i Luften mellem Königsberg og København, men sandt at sige var der Fare for det.

Nu passeres Danzig, den tyske Kyst følges til den midterste af 3 smaa Søer, som ligger, hvor Afstanden til Bornholm er kortest. Den er nu ikke saa helt kort endda.

Da Kursen sættes ud over Havet, havde vi nogle mægtige sorte, truende Skyformationer foran os. Vi skulde altsaa ikke saa glat igennem det sidste Stykke. De var for store til at gaa udenom. Altsaa fuld Gas paa Motoren og op igennem dem. Vi maatte jo se at faa en 3000 m Højde paa, for at ikke Risikoen ved ikke at kunne naa Land ikke skulde vare altfor længe. Først i 2500 m kom vi ud af de kompakte Sky-masser og desværre ikke ind i klart Vejr. Heroppe var der et Bælte af skyfrit men meget diset Vejr, og oven over os igen et tæt Skylag, som vi absolut ikke magtede at stige over. Det er noget af det allersværeste at flyve i saadan et Mellemlum mellem to Skylag. Der findes ingen Horisont, som ellers er det normale Støttepunkt for at holde Maskinen paa ret Køl. Man sidder ved Hjælp af sin Gyroindikator og balancerer som en Linedanser paa slap Line. Paa Grund af den ejendommelige Lysvirkning deroppe kunde jeg ikke aflæse Kompasset uden at have Øjnene næsten helt nede ved det, og saa kneb det med at passe Styregrejerne, saa Olsen maatte tage fat, mens jeg passede Kursen og med smaa Stød til Rorene angav, naar vi var ved at komme ud af Lige-

vægt. Det var bidende koldt. Vi frøs til Marv og Ben, og Maskinens Metaldele var saa kolde. at de næsten var som Ild at røre ved. Jeg er sikker paa, at Olsen, der i Sædet bagved havde det endnu koldere end jeg, ikke kunde forstaa, hvorfor han skulde stropes med at styre Maskinen nu paa det sidste. Han vidste jo ikke, hvilke Vanskeligheder, der var med Orienteringen.

H J E M M E

Nu dukker vor firkantede Klippeø frem, den kom pludselig som et Syn. Jeg tog nogle Omdrejninger fra Motoren for at dæmpe Larzen, og saa brølede vi begge to af vore Lungers fulde Kraft Hurra, og har de gæve Bornholmere ikke hørt det, er det i hvert Fald ikke vor Skyld. Renden mellem Bornholm og den skaanske Kyst toges som en Mis, og saa Kurs over Malmø mod Kløvermarken.

Nu kom Malmø, Sundet og Saltholm, og der laa Byen med de skønne Taarne. Bevægelsen overmandede mig. Taarerne piblede frem og Hjertet svulmede af Glæde. Hjemmet var nu saa nær, saa nær, og dernede laa Flyvepladsens grønne Flade, der Huset hvor min Kone og mine Børn havde ventet paa mig i Spænding og Uvished den lange Tid, og nu om faa Minutter skulde jeg holde dem i mine Arme. Det var næsten for meget. Selv mens jeg nu saa længe efter nedskriver dette, staar det saa tydeligt for mig, som var det i Gaar.

Det var det største Øjeblik i mit Liv. Hjertet hakkede og slog, som det skulde sprænges, og en dyb Taknemlighedsfølelse strømmede igennem mig, en inderlig Tak sendtes opad mod alle Tings Styrrer, fordi jeg havde faaet Lov til at opleve dette. Vi var nu lige over Pladsen. En uhyre Menneskemasse fyldte henved $\frac{1}{3}$ af den mægtige Flade, Flagene bølgede, og vi kunde se, at der vinkedes med Hatte og Lommetørklæder fra Tusinder af Hænder. Jeg havde mine store Betænkeligheder ved at skulle lande her. Var der Plads nok? Vilde det ikke være forsigtigst at gaa ud til Kastrup og lande paa Lufthavnen? Dog nej. Det gik vel, og hvor vilde jeg ogsaa nødig skuffe alle de kære Mennesker, som var mødt op for at byde os velkommen tilbage. Naar blot de vilde blive staaende, hvor de var og ikke løbe frem. Et sidste Sving ud over Sundet og lydløst med stoppet Motor gled vi ind paa Pladsen, og nu kunde

Ankomsten til Irkutsk. Bestyreren for Store Nordiskes Station med sine Medarbejdere og andre Danske modtager Flyverne i øsende Regn.

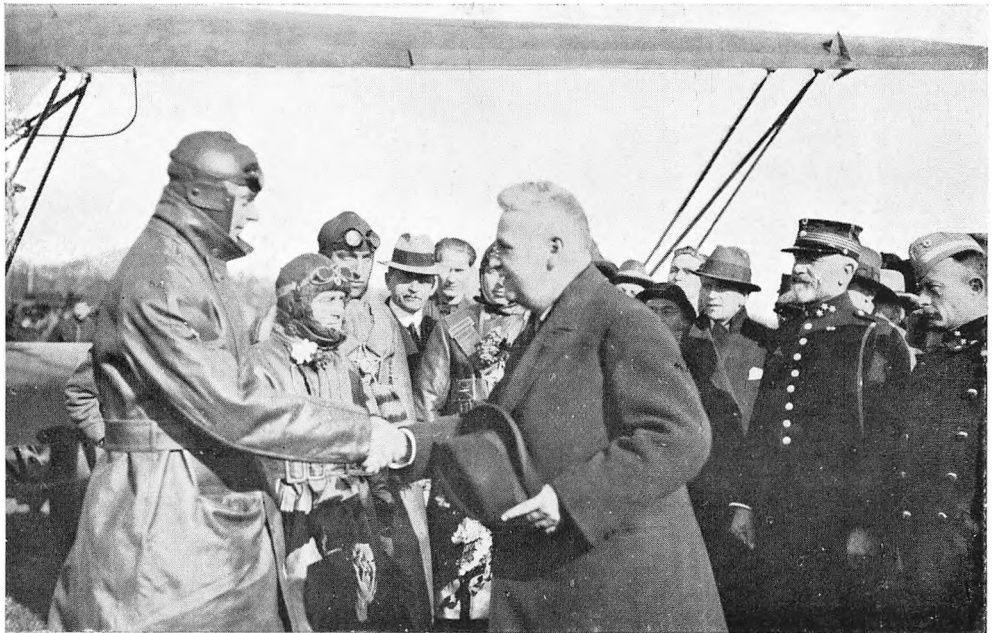
Landingen i Moskva, hvor der var stor Modtagelse af den danske Koloni og de russiske Myndigheder.

Ankomsten til København afventes.

Efter Ankomsten til København. Et Interview af en interesseret Ungdom.

Hjemkomsten Forsvarsministeren hilser Velkommen tilbage. Nummer 2 fra højre : Chefen for Hærens Flyverkorps Oberst I. P. Koch.

I hjemlig Havn. Fru Kaptajn Botved modtager sin Mand efter den lykkelig og vel tilendebragte Tokio-Flyvning.

Kaptajn Botved og Overofficiant Olsen efter Hjemkomsten fra Flyvningen København—Tokio—København. Turen startedes fra Flyvepladsen d. 16. Marts 1926 og tilendebragtes med Ankomsten samme Sted den 23. Juni 1926.

vi høre de begejstrede Hurraraab fra de Tusinder af Struber. En bølgende Uro gik igennem Mængden, og saa ser jeg til min Rædsel, at Afspærringen brydes. Alle stormer frem mod den fremsusende Maskine. De forreste kunde se Faren, men de bageste pressede paa. Starte igen var umuligt, saa var vi rendt lige ind i det bølgende Menneskehav. Vilde det gaa, vilde vi stoppe, inden vi naaede dem og de os. Dog, jeg var besluttet paa i sidste Øjeblik, hvis jeg kunde se, at det vilde gaa galt, at give fuldt Sideror til en af Siderne, saa svinger Maskinen pludselig, og Underplanet tager Jorden. Ganske vist vilde saa Resultatet blive, at Maskinen vilde slaa en sidelæns Kolbøtte og slaas i Stykker, men en Ulykke vilde undgaas.

Det gik heldigvis. Vi stoppede i Tide. I et Nu var vi begge revet ud af Sæderne af ivrige Hænder, løftet op i »Guldstol« og langsomt, langsomt, 2 Skridt frem og 1 tilbage, undertiden 3, bevægede vi os ind mod Messebygningen. Ustandselt tonede Hurraerne blandet op med: »Velkommen hjem! Bravo Gutter! Hurra, den er pingeling,« jo, Københavnerhumøret fornægter sig ikke. Et Sted faar jeg fra mit høje Sæde Øje paa min gamle Ven, Falkmar, der med Albuer og krum Ryg søgte at værgе noget, som jeg ikke kunde se. Det var min Kone, der af ivrige Mennesker var ved at blive mast. Et Øjeblik efter laa vi i hinandens Arme. Hvilken Glæde, her hører Ord op, men der var ikke andet at gøre, paa ny af Sted mod Messen, hvor den officielle Del skulde foregaa. En behjertet Betjent overlod mig sin Hest. Det hjalp lidt. I Vrimlen dukker Herschend op. Jeg havde ikke set ham, siden vi skiltes i Rangoon. Op paa Hesten med ham. Hvor var det vidunderligt at trykke hans Haand igen, nu det hele var forbi, alle Vanskeligheder overvundet og vi alle fire velbeholdne hjemme igen og med hele Maskiner.

Omsider lykkedes det at naa Messebygningen. Overrækkelse af Blomster, et Væld af den danske Sommers Blomsterflor. Telegrammer i Bunkevis fra kendte og ukendte, en overvældende Rigdom af Hilser fra By og Land, ja, selv fra Havet. Fra »Niels Juel« paa Vej fra Island til Danmark indløb følgende Telegram:

Til Lykke. Velkommen hjem.

Christian R.

Fra Kalundborg: »Den første telegrafiske Hilsen skal du have fra din gamle Mor. Med Guds Hjælp har du heldigt udført din Flyverdaad. Jeg byder dig i Guds Navn inderlig velkommen hjem til Danmark, Hustru og Børn. Tak for din Daad og dit Mod.«

Skulde jeg ikke have faaet takket alle, og det har jeg ikke, maa jeg maaske have Lov til her at sige dem, hvor dybt rørt og glad jeg blev ved alle de Beviser, jeg fik paa, hvordan Togtet medlevedes af mine Landsmænd, og paa den Glæde alle følte over, at det var bragt til en heldig Afslutning. Det var den lykkeligste Dag i mit Liv.

Hvem var mødt op? Umuligt at sige det. Jeg vidste, at vor Chef, Oberst Koch, havde været syg og indlagt paa Sygehus, saa jeg havde ikke ventet at se ham; men der var han jo alligevel, bleg og støttende sig til en Stok, puffet og stødt til af Vrimlen, lige sprunget ud af Sygesengen, men jeg kunde se paa hans Ansigt, hvor glad han var.

Forsvarsministeren, Indenrigsministeren, Officerskammerater af alle Grader og mange, mange flere.

Først langt ud paa Aftenen blev jeg alene med min Familie og kunde køre op til Sletten, hvor min Kone havde lejet et lille Fiskerhus.

I den blide, tyste danske Sommernat kører vi ud ad Strandvejen, der var befolket af glade, leende Mennesker. Baal ved Baal langs Kysten. Det var jo St. Hans Aften. Fra et Hus toner Midsommervisen sunget af spæde Ungpigestemmer. Hvor Huse og Haver tillod Udsigt over Sundet saas en lysende Stribe i det sorte Vand som fra en Sildestime, der vender en Høstnat: Maanestraaler, som bygger Bro fra Kyst til Kyst. Mit Hoved læner sig træt tilbage mod Vognens Polstring og Øjnene lukker sig. Udenfor en Nat, en Sommernat, som vi kun har den i Danmark, herinde mine kære omkring mig. Selv træt, udkørt, udpumpet, saa jeg næsten ikke kan hænge sammen, men fyldt af en Lykkefølelse saa stor, at der af den Slags kun findes faa i et Menneskeliv. — Hjemme igen.

Resultatet af et Flyvertogt som Kaptajn Botveds er i omtrent lige Grad afhængigt af Mandens og Maskinens Egenskaber. Uden en god Maskine kommer selv den dygtigste Flyver til kort.

Planen om Udførelsen af et Flyvertogt er meget ofte et Resultat af, at en Flyver er blevet »forelsket« i en Maskintype og kommer til nærmere at tænke over alle de smukke Ting, der kunde lade sig udføre med den.

Jeg ved, at Modningen af Botveds Plan om Flyvningen til Østen ikke var uden Forbindelse med hans Viden om, at Flyverkorpsset stod foran Indførelsen af en Maskintype med stor Hastighed og stor Aktionsradius, en Maskine konstrueret af den bekendte hollandske Konstruktor A. H. G. Fokker og inden for hans System af Typer bærende Betegnelsen C V, d. v. s. den femte i Rækken af de af ham fremstillede Typer af Rekognosceringsmaskiner. Den er en Todækker eller snarere en Halvandendækker, idet Overplanet er meget større end Underplanet. Dens Spændvidde er ca. 15 Meter og Længden ca. 9 Meter, Bærefladen er ca. 40 Kvadratmeter.

Denne Maskine, der til Brug i Hæren skulde forsynes med en 400 H. K. Lorraine Motor, hvilken Type allerede anvendtes i Hærens franske Potezmaskiner, havde en Maksimumsfart paa ca. 210 og en Marchefart paa ca. 175 Kilometer pr. Time. Den kunde i sin normale Udstyrrelse som Rekognosceringsmaskine tage 800 Liter Benzin, hvilket svarer til 8 à 9 Timers Flyvning paa Marchefart, altsaa til en udflyet Distance paa ca. 1500 Kilometer eller saa langt som fra København til Rom. Det var jo noget andet end det, der kunde præsteres med de Maskiner, Hæren tidligere havde raadet over, og naar hertil kom, at man kunde pille Vaaben og anden militær Udrustning ud af Maskinen og tage Reservedele med i Stedet og endelig kunde give Afkald paa noget af den Stigeevne, der kræves af en militær Maskine, til Fordel for Med-

førelsen af noget ekstra Benzin, vil man se, at der kunde blive en helt god Langtursmaskine ud af den.

Valget af Motortype voldte en Del Hovedbrud, men man endte med at bestemme sig for Lorraine-Motoren, der allerede i et Par Aar havde været i Brug ved Flyverkorpset, og som Mekanikerne derfor var for- trolige med. Den forefandtes i tilstrækkeligt Antal, og Valget af den vilde derfor ikke bebyrde Ekspeditionens Budget med Udgifter til Motoranskaffelser. Lorraine-Motoren er en 12 cylindret, vandkølet Mo- tor med Cylindrene anbragt i to Rækker i V-Form. Den vejer ca. 400 kg og yder maksimalt ca. 410 H. K.

Maskinen, hvis Skelet ses paa omstaaende Bilag, var bygget af sam- mensvejsede Staalrør, en Konstruktionsmaade, der i høj Grad letter Reparationer. Er et Rør beskadiget, saves det ud, og et nyt svejses ind.

Da Bestemmelsen om Togtets Udførelse var taget, gik man paa Flyverkorpsets Værksteder i Færd med at indrette Maskinerne spe- cielt med Turen for Øje. Al speciel militær Udrustning blev pillet ud af dem, og der blev indbygget en ekstra Benzintank, der kunde rumme 300 Liter, saaledes at Maskinen nu kunde tage 1100 Liter Benzin ialt. Olietanken blev udtaget og erstattet af en større, der kunde rumme 120 Liter.

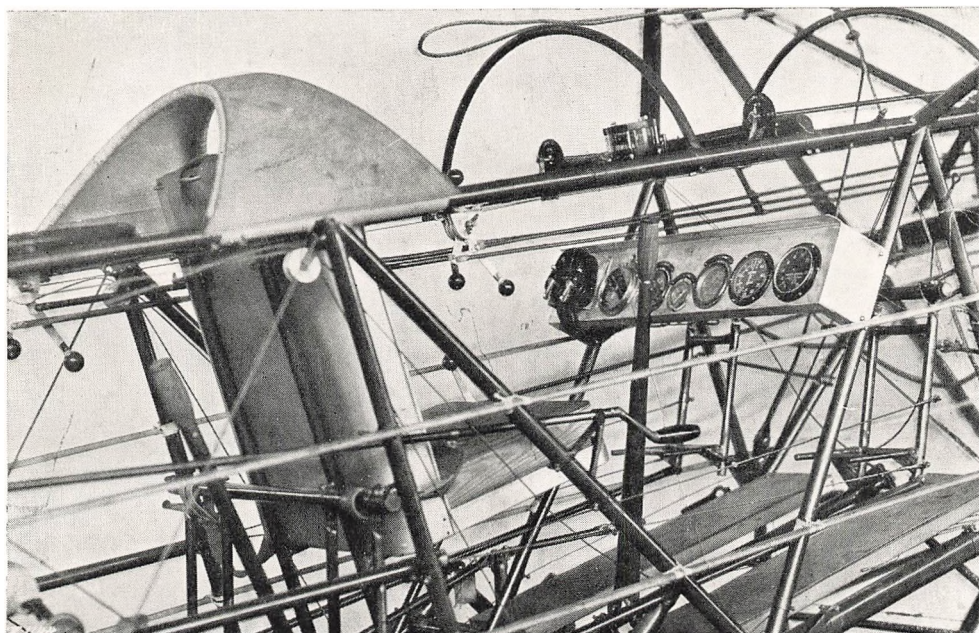
For at være sikker paa, at Motorerne kunde holdes tilstrækkelig kølet i Troperne, blev der indbygget en ekstra Køler, der i Kapacitet svarede til Halvdelen af den Køler, Motoren kan nøjes med paa vore Himmelstrøg. Køleevnen var saaledes forøget med 50 pCt.

For at kunne erstatte Vand, der paa de lange Ture gik tabt ved Fordampning, indbyggedes en ekstra Vandbeholder paa 12 Liter.

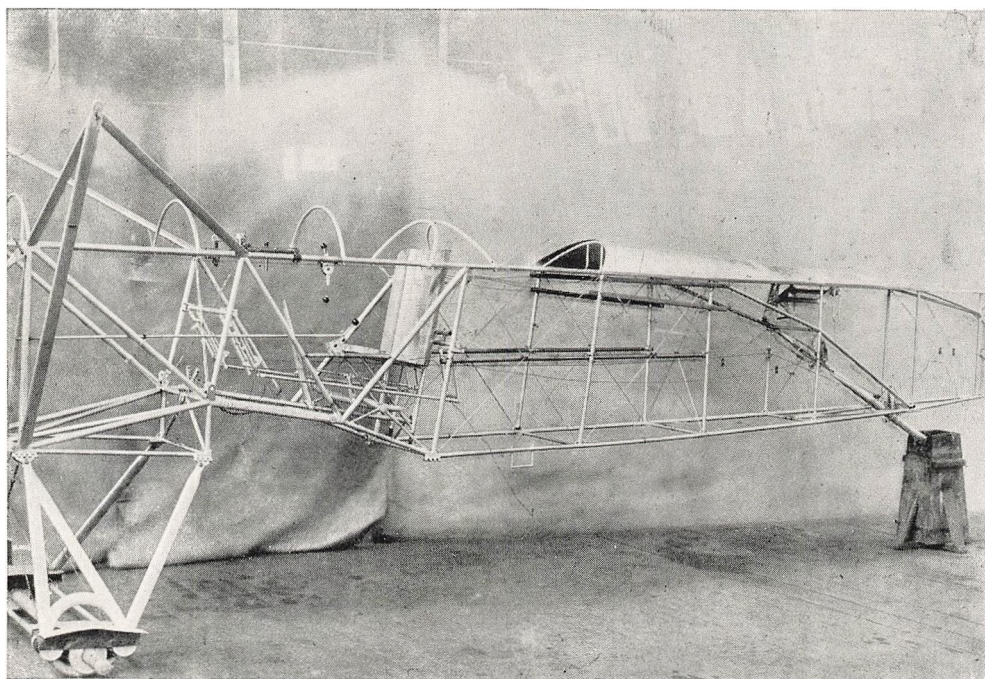
Vægten af Maskinen og dens Udrustning var, da den var færdig, og alt, hvad der skulde med, var anbragt om Bord, ca. 2,570 kg, der fordelte sig som følger:

Tomvægt	ca. 1450 kg
Benzin	» 800 »
Olie og Vand.....	» 125 »
Flyver og Mekaniker	» 160 »
Reserve dele og Værktøj.....	» 150 »
Bagage	» 40 »
Forskelligt	» 25 »

Ialt ca. 2750 kg

Førersædet i R 1.

Flyvemaskinens Stel uden Beklædning.

Maskinen kom herved til at veje nær ved 7 kg pr. Hestekraft samtidigt med, at den vejede nær ved 70 kg pr. Kvadratmeter Bæreflade.

Hvis en Maskine let skal kunne hæve sig fra Jorden, maa disse to Tal: Belastning pr. Hestekraft og Belastning pr. Kvadratmeter Bæreflade ikke være høje begge, og dette har været vanskeligt at undgaa i dette Tilfælde. Maskinen viste da heller ingen særlig fremragende Startegenskaber, da den blev prøvefløjet med fuld Belastning, men var dog nærmest bedre, end man havde turdet vente. Derimod viste Prøveflyvningen en meget ubehagelig Ting, nemlig, at Understellene var for svage til den forøgede Vægt; de maatte i Huj og Hast forstærkes.

Denne Mangel var den eneste, der viste sig forinden Starten til Togtet, men man kunde ikke sige, at det var gennemprøvede Maskiner, der rykkedes ud med. Typen var ganske ny og havde ikke været i daglig Drift herhjemme. Det viste sig jo desværre ogsaa under Togtet, at Børnesygdommene ikke ganske var overstaet, og de brave Flyvere og Mekanikere havde mere end nok af Genvordigheder at slaas med undervejs. Saa meget mere Anerkendelse fortjener det smukke Resultat, der naaedes.

Mændene skal have ug, Maskinerne kun mg. Dette forhindrer ikke, at Maskinerne kan naa op paa ug, naar de er kommet over »Lømmelalderen«, og man har faaet rettet deres Unoder. Bunden er god nok.

C. FØRSLEV
KAPTAJN I FLYVERKORPSET

KAPTAJN BOTVEDS RUTE
KØBENHAVN—TOKIO

Dato	Start	Tid	Ankomst	Tid	Km	Flyvetid	
						T.	M.
16/3	København	11 ⁰⁰	Berlin	1 ²⁰	380	2	20
17/3	Berlin	8 ⁰⁰	Lemberg	12 ⁵⁰	825	4	50
10/3	Lemberg	8 ⁴⁰	Konstantinopel	3 ²⁰	1075	6	40
21/3	Konstantinopel	8 ⁵⁰	Eskischehir	11 ²⁰	160	2	30
22/3	Eskischehir	1 ²⁰	Aleppo	5 ⁰⁰	940	4	30
25/3	Aleppo	8 ⁰⁶	Bagdad	12 ⁰⁰	730	3	55
20/3	Bagdad	7 ³⁵	Buchir	12 ⁴⁰	790	5	05
27/3	Buchir	8 ³⁰	Bender Abbas	12 ²⁵	580	3	55
28/3	Bender Abbas	7 ¹⁰	Karachi	2 ⁵⁵	1130	7	25
30/3	Karachi	7 ⁰⁵	Agra	1 ⁴⁵	1130	6	40
31/3	Agra	7 ⁰⁵	Kalkutta	1 ⁴⁰	1160	6	35
3/4	Kalkutta	7 ²⁵	Rangoon	2 ⁵⁵	1030	7	10
4/4	Rangoon	7 ⁵⁵	Bangkok	11 ⁴⁵	560	4	10
10/4	Bangkok	7 ⁴⁰	Hanoi	1 ³⁵	1015	5	55
11/4	Hanoi	8 ¹⁰	Retur Hanoi	1 ¹⁰		5	00
12/4	Hanoi	7 ⁴⁵	Kanton	1 ¹⁵	840	5	30
			Chichuang pris de Ning-				
18/4	Kanton	8 ⁰⁵	hui	4 ⁵⁵	1015	8	50
28/4	Changkai	11 ⁵⁵	Shanghai	1 ⁴⁰	225	1	45
			Chichuang pris de Jyt-				
29/4	Shanghai	7 ⁴⁵	ching	12 ⁴⁰	815	4	55
20/5	Chichuang	9 ⁴⁵	Ma-Chang	11 ⁰⁵	120	1	20
"	Ma-Chang	1 ⁴⁵	Tientsin	2 ¹⁵	60	0	30
22/5	Tientsin	10 ⁰⁰	Peking	11 ¹⁵	80	0	45
25/5	Peking	7 ²⁵	Founing	9 ⁰⁰	240	2	05
"	Founing	11 ⁰⁰	Kin-Tcheou	2 ⁰⁰	200	3	00
"	Kin-Tcheou	3 ²⁵	Moukden	4 ⁴⁰	190	1	15
27/5	Moukden	8 ⁴⁰	Retur Moukden	9 ²⁵		0	45
"	Moukden	2 ²⁰	Moukden	4 ²⁰		2	00
28/5	Moukden	9 ⁰⁰	Heijo	11 ⁰⁰	480	2	30
29/5	Heijo	3 ⁵⁵	Taikyu	6 ⁴⁰	350	2	45
31/5	Taikyu	8 ³⁰	Osaka	12 ¹⁵	690	3	45
1/6	Osaka	8 ⁴⁰	Tokorozawa (Tokio)	11 ⁰⁵	450	2	25

17.260 km — 120 Timer — 45 Minutter.

TOKIO—KØBENHAVN

Dato	Start	Tid	Ankomst	Tid	Km	Flyvetid	
						T.	M.
1 ² /6	Tokorozawa (Tokio)	2 ⁰⁵	Retur Tokorozawa	2 ⁴⁰			35
1 ⁵ /6	Tokorozawa	4 ⁴⁵	Osaka	8 ⁰⁰	450	3	15
1 ⁶ /6	Osaka	9 ⁰⁰	Heijo	5 ¹⁵	1050	7	45
1 ⁰ /6	Heijo	7 ⁰⁵	Harbin	1 ⁰⁵	1000	6	00
1 ⁷ /6	Harbin	5 ¹⁰	Tschita	13 ¹⁵	1300	8	05
1 ⁸ /6	Tschita	5 ⁴⁰	Irkutsk	10 ⁴⁵	620	5	05
1 ⁰ /6	Irkutsk	6 ¹⁵	Krasnojarsk	12 ¹⁵	880	6	00
„	Krasnojarsk	15 ⁴⁵	Novosibirsk	19 ⁰⁵	650	3	20
2 ⁰ /6	Novosibirsk	7 ⁰⁰	Omsk	10 ⁰⁰	600	3	00
2 ⁰ /6	Omsk	14 ²⁵	Jolootorovsk	18 ¹⁵	475	3	50
„	Jolootorovsk	20 ⁵⁰	(En Ø i Floden Tobal)..	21 ⁰⁰	120	0	40
„	(En Ø i Floden Tobal)..	21 ⁵⁵	Kourgan	22 ¹⁵	60	0	20
2 ¹ /6	Kourgan	11 ³⁰	Kazan	18 ⁰⁰	1000	7	10
2 ² /6	Kazan	7 ⁰⁰	Moskou	12 ¹⁵	730	5	15
2 ⁸ /6	Moskou	4 ⁰⁰	Königsberg	12 ⁴⁵	1080	8	15
„	Königsberg	3 ⁵⁵	København	7 ⁴⁵	530	3	50

10.545 km — 72 Timer — 25 Minutter.

LØJTNANT HERSCHENDS RUTE

KØBENHAVN—BANGKOK—KØBENHAVN

Dato	Start	Tid	Ankomst	Tid	Km	Flyvetid	
						T.	M.
16/8	København	11 ⁰⁰	Berlin	1 ⁸⁰	380	2	20
17/8	Berlin	8 ⁰⁰	Magirow	1 ⁰⁰	745	5	00
„	Magirow	2 ⁵⁰	Lemberg	3 ²⁰	40	0	30
19/8	Lemberg	8 ⁴⁰	Midia	2 ⁴⁰	925	6	00
„	Midia	4 ⁴⁵	Konstantinopel	5 ³⁰	100	0	45
21/8	Konstantinopel	8 ⁵⁰	Aleppo	4 ⁴⁵	1100	8	05
25/8	Aleppo	8 ⁰⁵	Bagdad	12 ⁰⁰	730	3	55
26/8	Bagdad	7 ³⁵	Buchir	12 ⁴⁰	790	5	05
27/8	Buchir	8 ³⁰	Bender-Abbas	12 ²⁵	580	3	55
28/8	Bender-Abbas	7 ¹⁰	Karachi	2 ²⁵	1130	7	25
30/8	Karachi	7 ⁰⁵	Bharotpur	1 ⁸⁰	1080	6	25
„	Bharotpur	4 ³⁰	Agra	4 ⁵⁰	50	0	20
31/8	Agra	7 ⁰⁵	Kalkutta	1 ⁴⁰	1160	6	35
3/4	Kalkutta	7 ²⁵	Knowbi	1 ¹⁵	980	5	50

9.840 km — 62 Timer — 10 Minutter.

10/5	Bangkok	6 ²⁵	Rangoon	11 ²⁰	560	4	55
11/5	Rangoon	6 ⁴⁰	Kalkutta	2 ⁰⁵	1030	7	55
12/5	Kalkutta	6 ³⁰	Agra	2 ³⁰	1160	8	00
13/5	Agra	5 ¹⁰	Karachi	12 ⁴⁵	1130	7	35
14/5	Karachi	6 ¹⁰	Bender-Abbas	2 ²⁵	1130	8	15
16/5	Bender-Abbas	7 ⁰⁰	Buchir	11 ¹⁰	580	4	10
17/5	Buchir	5 ⁵⁵	Bagdad	11 ⁰⁵	790	5	40
1/6	Bagdad	5 ²⁰	Aleppo	9 ³⁰	730	4	10
3/6	Aleppo	5 ⁰⁰	Konstantinopel	12 ⁰⁰	860	7	00
4/6	Konstantinopel	7 ⁰⁰	Lemberg	1 ⁰⁰	1075	6	00
5/6	Lemberg	6 ⁵⁰	København	12 ⁴⁵	1020	5	35

10.065 km — 69 Timer — 35 Minutter.

